

KALLELSE

Nämnd Kommunstyrelsens arbetsutskott

Datum och tid 2016-05-24 Kl. 08:00

Plats SR Ormön, kommunkontoret, Östhammar

Besök	Nr	ÄRENDELISTA	Föredragande/inbjudna
08:00	1	Information	KSAU
08:15	2	Överläggning med kommunledningen	Tomas Bendiksen Charlotte Köhler Jonas Svensson Annika Bexelius
	3	Ändring av detaljplan SFR i Forsmark, gällande fastigheterna Forsmark 6:8, 6:5 och 3:32	Charlotte Köhler
09:15	4	Fördelning av ekonomiskt stöd inom ramen för det integrationspolitiska arbetet i Östhammars kommun	Helene Ulman Lilja Lena Hellström
	5	Arbetsordning avseende ekonomiskt stöd till civilsamhällets arbete med integration i Östhammars kommun, antagande	Helene Ulman Lilja Lena Hellström
	6	Bidragssnormer och villkor avseende ekonomiskt stöd till civilsamhällets integrationsarbete i Östhammars kommun, antagande	Helene Ulman Lilja Lena Hellström
	7	Delegation avseende fördelning av medel på integrationsområdet	Helene Ulman Lilja Lena Hellström
	8	Ansökan om bidrag från Furuhöjds kyrkan Alunda	Helene Ulman Lilja Lena Hellström
10:00	9	Remiss, låt fler forma framtiden	Marie Berggren Malin Ohlsson
	10	Remiss, länsgemensam särskild kollektivtrafik - samordnad beställningscentral	Marie Berggren Ida Eklöf
	11	Remiss, riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken	Marie Berggren Ida Eklöf

12	Remiss, förslag om ett klimatpolitiskt ramverk inklusive långsiktigt klimatmål	Marie Berggren Marcus Jacobson
13	Handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism, antagande	Marie Berggren Lars-Erik Falk
14	Ansökan om bidrag, MILKAS	Marie Berggren
15	Redovisning av underlag för miljöenkätsrankning	Camilla Andersson Marie Berggren
16	Miljöpolicy	Camilla Andersson Marie Berggren
17	Miljömål och styrtal	Camilla Andersson Marie Berggren
18	Kommunens arbete med frågan om slutförvar för radioaktivt avfall; statens sistahandsansvar för radioaktivt avfallsamt möjligheten att använda medel ur kärnavfallsfonden för kommunens arbete	Anders Bergman Marie Berggren
19	SKB:s ansökan om tillstånd till anläggningar i ett sammanhängande system för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall, förslag till yttrande	Anders Bergman Marie Berggren
20	Riktlinjer, regler och råd för allmänna handlingar samt att lämna ut en handling och att vägra, antagande	Inger Modig Lind
21	Ändring i delegationsordning för kommunstyrelsen avseende in- och uthyrning av lokaler samt beviljande av rivningslov och strandskyddsdispens	Inger Modig Lind
11:30	22 Behovsprognos, inventering av bostadsbehov vid socialförvaltningen	Håkan Dahlqvist
13:00	23 Hyresnivåer, Societetshuset Öregrund	Annila Bexelius
	24 Marma 1:139, försäljning	Annila Bexelius
	25 Delikatessvagn Öregrund, markupplåtelse	Annila Bexelius
	26 Gång- och cykelvägsplan, antagande	Annila Bexelius
	27 Anslutning av Östhammars kommuns VA-verksamhet till Gästrike Vatten AB	Annila Bexelius

	28	Budget 2017 och flerårsplan 2018-2020, muntlig presentation, tekniska förvaltningen	Annila Bexelius
14:00	29	Informations- och säkerhetspolicy, antagande	Dan Malmberg-Jansson
14:20	30	Svar på motion angående byggnadsminnesförklaring, Källör	Peter Nyberg
	31	Svar på medborgarförslag, Bevara societetshuset i Östhammar	Peter Nyberg
	32	Östhammars stadsnät – Strategisk diskussion	Peter Nyberg
15:00	33	Kommunens godkännande av frisläppande av pant i samband med konkursen i Dannemora Gruvfastighets AB	Ulf Andersson
	34	Budget 2017 och flerårsplan 2018-2020, muntlig presentation, tillväxtkontoret	Ulf Andersson
15:45	35	Budget 2017 och flerårsplan 2018-2020, muntlig presentation, lednings- och verksamhetsstöd	Linn Sunnelid
	36	Delegationsbeslut, omsättning av lån	
	37	Erbjudande om överenskommelse mellan enskilda kommuner i Uppsala län,	
	38	Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år, överflyttning av verksamhet	
	39	Gemensam överförmyndarnämnd inom Uppsala län, utvärdering	
	40	Val av politiska representanter i referensgrupp till Brottsofferjouren, Uppsala län	
	41	Svar på motion rörande energibesparande åtgärder för belysning inom Östhammars kommun	
	42	Anmälningssärenden	

Sekreterare Kersti Ingemarsson

Ordförande Jacob Spangenberg (C)

1

Dnr KS-2016-6

Dpl 904

Information

Kommunstyrelsens arbetsutskott informerar.

Arbetsutskottets beslut

2

Dnr KS-2016-904

Dpl 904

Överläggning med kommunledningen

Bygg- och miljönämndens ordförande, bygg- och miljöchef, tekniska utskottets ordförande samt teknisk chef inbjuds till arbetsutskottet för informationsutbyte och diskussion angående aktuella frågor, bl.a. detaljplan för fastigheterna Öregrund 4:121 och 7:147, detaljplan Öregrunds hamn, detaljplan för Forsmark (SFR) är ute på granskning samt information om program för Prästgårdsgärdet etapp II. (bild nedan)

Arbetsutskottets beslut

3	Dnr KS-2013-340	Dpl 313
	Dnr SBN-2011-572	Dpl 313

Ändring av detaljplan SFR i Forsmark, gällande fastigheterna Forsmark 6:8, 6:5 och 3:32, kungörelse

Handling A

Utställningstid: 10 maj – 8 juni 2016

Syftet med planändringen är att möjliggöra en utbyggnad av slutförvaret för kortlivat radioaktivt avfall (SFR) i Forsmark. Planförslaget omfattar Stora Asphällan med omgivande vattenområde och ligger ungefär 20 km norr om Östhammar. Planområdet ligger inom detaljplanen för Forsmarksverket och SFR 9.02. Planen bedöms medföra betydande miljöpåverkan och en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kapitlet miljöbalken upprättats. I gällande översiktsplan, antagen 2003, upprätthålls en beredskap för att möjliggöra en eventuell lokalisering av ett djupförvar för använt kärnbränsle i Forsmarks- eller Harghamnsområdet.

Planhandlingarna finns tillgängliga på kommunens hemsida
<http://www.osthammar.se/sv/boende-och-trafik/oversiktsplan-ochdetaljplaner/pagaende-detaliplaner/>

Synpunkter på planförslaget ska dessa senast den 8 juni 2016 ha inkommit skriftligen till bygg- och miljönämnden i Östhammar.

Arbetsutskottets förslag

4

KS 2016-449

Dpl 003

Fördelning av ekonomiskt stöd inom ramen för det integrationspolitiska arbetet i Östhammars kommun

Handling B

I Kommunstyrelsens beslut § 49/2016-03-22 angavs att 1 miljon kronor anslås för sysselsättningsinsatser, lönesubventionerade tjänster och praktiksamordning. Medlen finansieras under 2016 av kommunens utvecklingsfond och det generella statsbidraget. Under 2017 och 2018 finansieras detta av kommunens utvecklingsfond. Vidare fastställdes i beslutet att 650 000 kronor anslås för samordning, kunskapsuppbyggnad och utveckling av samarbetet med myndigheter och civilsamhället. Medlen anslås under 2016 från det generella statsbidraget. Från och med 2017 finansieras detta av medel från det riktade statsbidraget. Fördelning av ekonomiskt stöd till det civila samhällets integrationsarbete i Östhammars kommun är ett led i kommunens arbete med att underlätta nya svenskers introduktion och etablering i kommunen. Medel ska kunna sökas av olika aktörer inom civilsamhället, såsom föreningar, kyrkor och samfund. Föreligger förslag till fördelning till kommun respektive medel att fördela till det civila samhället.

Förslag till beslut

Fördelning av ekonomiskt stöd till kommunala verksamheter respektive det civila samhället sker i enlighet med förslag.

Helene Ulman Lilja, arbetsmarknads- och integrationsstrateg och Lena Hellström, kultur- och fritidschef föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag

5

KS 2016-448

Dpl 003

Arbetsordning avseende ekonomiskt stöd till civilsamhällets arbete med integration i Östhammars kommun

Handling C

Arbetsordning avseende ekonomiskt stöd till civilsamhällets arbete med integration i Östhammars kommun har framtagits i syfte att fastställa rutiner kring ansökningsförfarande, beredning, beslut och utbetalning av medel.

Förslag till beslut

Arbetsordning avseende ekonomiskt stöd till civilsamhällets arbete med integration i Östhammars kommun antas.

Helene Ulman Lilja, arbetsmarknads- och integrationsstrateg och Lena Hellström, kultur- och fritidschef föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag

6

KS 2016-451

Dpl 003

Bidragssnormer och villkor avseende ekonomiskt stöd till civilsamhällets integrationsarbete i Östhammars kommun

Handling D

Föreligger förslag till bidragssnormer och villkor avseende ekonomiskt stöd till civilsamhällets integrationsarbete i Östhammars kommun

Förslag till beslut

Bidragssnormer och villkor avseende ekonomiskt stöd till civilsamhällets integrationsarbete i Östhammars kommun antas.

Helene Ulman Lilja, arbetsmarknads- och integrationsstrateg och Lena Hellström, kultur- och fritidschef föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag

7

KS 2016-450

Dpl 002

Delegation avseende fördelning av medel på integrationsområdet

Förvaltningschef för Kultur- och fritidsförvaltningen föreslås att ges delegation att fatta beslut om fördelningen av de medel som avsatts från det generella statsbidraget till civilsamhällets arbete på integrationsområdet i Östhammars kommun. Medlen omfattar 350 000 kronor för 2016 och 400 000 kronor årligen under perioden 2017-2019.

Förslag till beslut

Delegation ges till förvaltningschef vid Kultur- och fritidsförvaltningen att besluta om stödtilldelning av den del av de generella statsbidragen som avsatts för att stödja civilsamhällets projekt och initiativ på integrationsområdet.

Helene Ulman Lilja, arbetsmarknads- och integrationsstrateg och Lena Hellström, kultur- och fritidschef föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag

8

Dnr KS-2016-182

Dpl 993

Ansökan om bidrag från Furuhöjdskyrkan Alunda**Handling E**

Furuhöjdskyrkan ansöker om medel omfattande 150 000 kronor för att finansiera en anställning av en samordnare för integrationsarbete.

Förslag till beslut

Ansökan av medel avslås med anledning av att ansökan om medel inte är förenlig med de kriterier som framgår av "Bidragsnormer och villkor avseende ekonomiskt stöd till civilsamhällets integrationsarbete i Östhammars kommun".

Helene Ulman Lilja, arbetsmarknads- och integrationsstrateg och Lena Hellström, kultur- och fritidschef föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag

9

Dnr KS-2016-265

Dpl 900

Remiss, Låt fler forma framtiden (SOU 2016:5)

Ku2016/00088/D

Handling F

Utredningen föreslår bland annat att ett nytt mål för demokratipolitiken antas; "en hållbar demokrati som kännetecknas av delaktighet och jämlikt inflytande". För att uppnå målet föreslår utredningen att regeringen ska vidta åtgärder inför och mellan valen som syftar till att öka den politiska jämlikheten. En ny maktutredning föreslås.

Utredningen föreslår också att en s.k. folkmotion införs till riksdagen och till kommun- och landstingsfullmäktige. Det innebär att en enskild individ kan väcka ett förslag och om detta får stöd av en procent av de röstberättigade till riksdagen eller av de folkbokförda i en kommun eller ett landsting ska det tas upp som en motion. Utredningen föreslår dessutom att en nationell demokratiportal upprättas där det ska vara möjligt att via nätet lämna och stödja folkmotioner och ta initiativ till lokala folkomröstningar. Det underlättar initiativ till lokala folkomröstningar.

Utredningen anser även att ungas möjligheter till inflytande behöver stärkas. Kommuner föreslås kunna genomföra en försöksverksamhet med rösträtt från 16 år i valen 2018 och 2022.

För att motverka elitiseringen och maktkoncentrationen bör partierna i fullmäktige överväga en begränsning av antalet mandatperioder som en person kan innehå uppdraget som ordförande. Mot bakgrund av den ökade omfattningen av hot och trakasserier mot förtroendevalda föreslår vi att kommuner och landsting får ett ansvar för att förtroendevalda ska kunna fullgöra sitt uppdrag under trygga och säkra former.

Remissvar ska ha kommit in till Kulturdepartementet, Stockholm, senast 2016-06-21.

Strategienhetens skrivelse 2016-05-13 föreligger.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen ställer sig bakom strategiutredningens remissvar angående SOU 2016:5, "Låt fler forma framtiden!" och skickar remissen till Kulturdepartementet.

Ungdomssamordnare Malin Ohlsson föredrar ärendet. Chef för strategienheten Marie Berggren medverkar.

Arbetsutskottets förslag

10

Dnr KS-2016-305

Dpl 900

Länsgemensam särskild kollektivtrafik
LS 2016-0073

Handling G

Initiativ till samordnad särskild kollektivtrafik och samordnad beställningscentral har tagits av regionförbundet och Landstinget i Uppsala län. Länets övriga kommuner har inbjudits att delta i arbetet med att utreda frågan och en arbetsgrupp bestående av representanter för både kommuner och landstinget presenterar nu förslag till hur samordningen ska ske. Två alternativa förslag har utarbetats. Huvudförslaget innebär en samordnad länsgemensam upphandlad särskild kollektivtrafik med gemensamt regelverk och en länsgemensam beställningscentral där bl.a. ansvaret för färdtjänst överförs till landstinget. Det alternativa förslaget innebär en länsgemensam upphandling och en gemensam beställningscentral men med olika regelverk.

Synpunkter:

- För att kunna ta ställning till att ingå i en länsgemensam särskild kollektivtrafik i enighet med förslagen krävs en fördjupad utredning. En sådan utredning måste bland annat omfatta:
 - fakta och analys kring såväl estimerade vinster och fördelar som risker
 - konsekvensanalys utifrån perspektivet brukare av färdtjänst, omsorgsresor, arbetsresor och skolresor
 - tydliggörande kring om riksfärdtjänst omfattas av förslaget
 - tydliggörande kring om skolskjuts omfattas av förslaget
 - korrekt redovisade kostnader och resurser presenterade utifrån restyp
 - detaljerad tidplan
- Inom Östhammar finns en särskild glesbygdstrafik som ingår i färdtjänsten. I denna glesbygdstrafik ingår även viss båttrafik. I en fördjupad utredning bör denna företeelse särskilt beaktas och hanteras för att inte tappa bort lokala lösningar som finns inom färdtjänsten.
- Ett fördjupat underlag måste remitteras till samtliga berörda nämnder i kommunen för ställningstagande. I dagsläget står berörda förvaltningar (Barn- och utbildningsförvaltning och Socialförvaltning) bakom kommunstyrelsens beslut om behov av fördjupad utredning innan ställningstagande i sakfrågan, men inga formella beslut har fattats av dess nämnder.

Förslag till beslut

Östhammars kommun vill även fortsättningsvis vara delaktiga i processen kring länsgemensam särskild kollektivtrafik men utan ställningstagande i sakfrågan i dagsläget, med hänvisning till de kompletteringar som behövs i underlaget i enighet med redovisade synpunkter.

Östhammars kommun har fått förlängd remisstid till 2016-05-31.

Utvecklingsstrateg Ida Eklöf föredrar ärendet. Chef för strategienheten Marie Berggren medverkar.

Arbetsutskottets förslag

11

Dnr KS-2016-266

Dpl 900

Samråd om riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län för personer med funktionsnedsättning

Handling H

Landstinget inbjuder till att tycka till om riktlinjer tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning i kollektivtrafiken i Uppsala län. Utöver det skriftliga samrådet sker under processens gång dialog med berörda aktörer, såsom kommuner och intresseorganisationer för personer med funktionsnedsättningar.

Förslag till beslut

Östhammars kommun ser positivt på utformningen av riktlinjerna kring tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län.

Remisshandlingen lämnas utan erinran.

Utvecklingsstrateg Ida Eklöf föredrar ärendet. Chef för strategienheten Marie Berggren medverkar.

Arbetsutskottets förslag

12

Dnr KS-2016-274

Dpl 900

Remiss av delbetänkande från Miljömålsberedningen med förslag om ett klimatpolitiskt ramverk inklusive långsiktigt klimatmål

M2016/00703/Kl

Handling I

Regeringen beslutade den 18 december 2014 att ge Miljömålsberedningen i uppdrag att föreslå ett klimatpolitiskt ramverk och en strategi för en samlad och långsiktig klimatpolitik (dir. 2014:165). Uppdraget har därefter delats i två delar (dir. 2015:101). Detta betänkande hanterar den första delen av uppdraget, det klimatpolitiska ramverket. Förslag till en strategi med styrmedel och åtgärder för en samlad och långsiktig klimatpolitik lämnas senast den 1 juni 2016.

Remissvaren ska ha kommit in till Miljö- och energidepartementet senast den 10 juni 2016.

Förslag till beslut

Östhammars kommun har tagit del av rubricerat delbetänkande. Östhammars kommun stödjer Miljömålsberedningens förslag i delbetänkandet om ett klimatpolitiskt ramverk inklusive långsiktigt klimatmål.

Chef för strategienheten Marie Berggren föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag

13

Dnr KS-2016-402

Dpl 003

Handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism

Handling J

Förslag till handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism inom Östhammars kommun. Syftet med handlingsplanen är att:

- Stärka medvetenheten om de demokratiska värderingarna.
- Öka kunskapen om våldsbejakande extremism.
- Stärka strukturerna för samverkan.
- Förebygga att individer ansluter sig till våldsbejakande extremistgrupper och stödja avhopp från sådana grupper.
- Motverka grogrunderna för det ideologiskt motiverade våldet.

Planen innehåller åtgärder som utgör den strategiska inriktningen för kommunens fortsatta arbete på området.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar förslag till handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism inom Östhammars kommun.

Beredskaps- och säkerhetssamordnare Lars-Erik Falk föredrar ärendet. Chef för strategienheten Marie Berggren medverkar.

Arbetsutskottets förslag

14

Dnr KS-2016-403

Dpl 911

Ansökan om bidrag, MILKAS

Handling X

Folkkampanjen mot kärnkraft-kärnvapen (FMKK) Östhammar ansöker om dels ett medlemskap i kommunens referensgrupp i slutförvarsorganisationen, dels om medel för verksamhetsåret 2016.

FMKK har för avsikt att dels anställa en person på 50 %, dels avser de att skicka medlemmar på två konferenser och önskar ekonomiskt stöd för detta.

Chef för strategienheten Marie Berggren föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag

15

Dnr

Dpl

Redovisning av underlag för miljöenkätsranking

Östhammars kommun svarar årligen på en enkät gällande kommunens hållbarhetsarbete. Enkäten skickas ut från Aktuell Hållbarhet (tidigare Miljöaktuellt) och sammanvägs med ett antal andra uppföljningar genom nationell och insamlad statistik, till ett index som rankar Sveriges bästa Miljökommun. Som ett styr-
tal under Kommunfullmäktiges prioriterade mål har Östhammars kommun som målsättning att hamna på topp 125.

Totalt innehåller enkäten 26 frågor varav många är nya jämfört med tidigare år.

Camilla Andersson, Strategienheten föredrar Östhammars kommuns samlade svar från flera förvaltningar. Chef för strategienheten Marie Berggren medverkar.

Arbetsutskottets beslut

16

Dnr KS-2014-373

Dpl 003

Miljöpolicy

Handling K

Enligt uppdrag från Kommunstyrelsens arbetsutskott har Strategienheten utvärderat Östhammars kommuns miljöpolicy antagen av KF 1998. Utvärderingen genomfördes genom internremiss under hösten 2014. Med utvärderingen och omvärldsanalys av andra kommuners och organisationers arbete policydokument för miljöfrågor som grund, föreslår Strategienheten att *Miljöpolicy* ersätts med *Policy för ekologisk hållbarhet*, som ett led i arbetet att bredda arbetet med hållbar utveckling samt ge utrymme för eventuellt kommande policydokument kring social respektive ekonomisk hållbarhet. Förslag till policy har arbetats fram av Strategienheten.

Förslag till beslut

- Förslag till policy för ekologisk hållbarhet remitteras till samtliga kommunala nämnder.
- Under hösten 2016 bearbetas eventuella synpunkter.
- Policy för ekologisk hållbarhet förs upp för antagande i Kommunfullmäktige 15 november.

Miljösakkunnig Camilla Andersson föredrar ärendet. Chef för strategienheten Marie Berggren medverkar.

Arbetsutskottets förslag

17

Dnr KS-2014-373

Dpl 003

Miljömål och styrtal

Handling L

Enligt uppdrag från Kommunstyrelsens arbetsutskott har Strategienheten utvärderat Östhammars kommuns miljömål antagna av Kommunfullmäktige år 2010, samt i samarbete med övriga förvaltningar arbetat fram förslag till miljömål och styrtal. Samtliga nämnder har under 2015 lämnat synpunkter på förslaget, som sedan bearbetats vidare under våren 2016.

Miljösakkunnig Camilla Andersson föredrar ärendet. Chef för strategienheten Marie Berggren medverkar.

Arbetsutskottets förslag

18

Dnr

Dpl

Kommunens arbete med frågan om slutförvar för radioaktivt avfall; statens sistahandsansvar för radioaktivt avfalls amt möjligheten att använda medel ur kärnavfallsfonden för kommunens arbete

Handling M

Med anledning av Svensk kärnbränslehantering AB:s, SKB, beslut den 3 juni 2009 att välja Forsmark som plats för en ansökan om att få bygga och driva ett slutförvar för använt kärnbränsle införde Östhammars kommun en organisation som har till uppgift att, ur ett kommunalt perspektiv, informera om och granska de handlingar, som rör slutförvar för använt kärnbränsle, som SKB löpande presenterar inom såväl som utom provningarna enligt kärntekniklagen och miljöbalken.

Östhammars kommun vill med detta brev uppmärksamma Regeringen på att det för den fortsatta processen rörande slutförvaring av använt kärnbränsle är nödvändigt att ägande, ansvar och förfoganderätt över det använda kärnbränslet efter förslutning klargörs. Kommunen önskar därför en lagreglering av statens sistahandsansvar i enlighet med förslaget i SOU 2011:18 *Strålsäkerhet – gällande rätt i ny form*.

Utredare Anders Bergman föredrar ärendet. Chef för strategienheten Marie Berggren medverkar.

Arbetsutskottets beslut

19

Dnr KS-2011-111

Dpl 531

SKB:s ansökan om tillstånd till anläggningar i ett sammanhängande system för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall, förslag till yttrande

Handling N

Med anledning av SKB:s beslut den 3 juni 2009 att välja Forsmark som plats för en ansökan om att få bygga och driva ett slutförvar för använt kärnbränsle införde Östhammars kommun en organisation som har till uppgift att, ur ett kommunalt perspektiv, informera om och granska de handlingar, som rör slutförvar av använt kärnbränsle, som SKB löpande presenterar inom såväl som utom prövningarna enligt kärntekniklagen och miljöbalken.

Östhammars kommun har tidigare lämnat synpunkter över kompletteringsbehovet av ansökan i flera yttranden. SKB har också bemött och kompletterat ansökan i uppdateringar av inlämnade samt nya rapporter.

Strategienhetens skrivelse 2016-04-28 föreligger.

Ärendet kommer även att behandlas på kommunstyrelsens arbetsutskott 24 maj och på kommunstyrelsen, med omedelbar justering 31 maj 2016.

Utredare Anders Bergman föredrar ärendet. Chef för strategienheten Marie Berggren medverkar.

Arbetsutskottets beslut 2016-05-17

Skrivelsen justeras och kompletteras i enlighet med förda diskussioner.

Ärendet behandlas på kommunstyrelsens arbetsutskott 24 maj och på kommunstyrelsen med omedelbar justering 31 maj 2016.

Ny skrivelse, daterad 2016-05-18 föreligger.

Arbetsutskottets förslag

20

Dnr KS-2016-415

Dpl 003

Riktlinjer, regler och råd för allmänna handlingar samt att lämna ut en handling och att vägra, antagande

Handling O

Hur vi hanterar våra allmänna handlingar påverkar möjligheten till insyn i kommunens verksamhet. Enligt offentlighetsprincipen har alla rätt att ta del av de allmänna handlingar som är offentliga. Denna rättighet har i princip funnits sedan 1766 och är ett av de viktigaste inslagen i vårt demokratiska samhälle.

Det är viktigt att vi hanterar handlingarna på ett konsekvent sätt: registrerar, diarieför, sorterar, gallrar, förvarar och arkiverar.

Riktlinjer har tagits fram för att underlätta för anställda i Östhammars kommun att bedöma om en handling är allmän eller inte och om den är det kunna avgöra om den är offentlig eller inte samt hur man går till väga när en handling begärs ut.

Förslag till beslut

Riktlinjer, regler och råd för allmänna handlingar samt att lämna ut en handling och att vägra, antas.

Kommunjurist Inger Modig Lind föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag

21

Dnr KS-2016-426

Dpl 003

Ändring i delegationsordning för kommunstyrelsen avseende in- och uthyrning av lokaler samt beviljande av rivningslov och strandskyddsdispens

I nuvarande delegationsordning för kommunstyrelsen under rubriken "fastigheter, tomter, försäljning, uthyrning" gällande uthyrning och inhyrning finns följande delegation:

Uthyrning och inhyrning av lägenheter
och lokaler i kommunala fastigheter

Teknisk chef
med rätt till vidaredelegation

Delegationen bör ändras i enlighet med nedanstående för att bli korrekt:

Uthyrning av lägenheter
och lokaler i kommunala fastigheter
samt inhyrning av lägenheter och lokaler

Teknisk chef
med rätt till vidaredelegation för kommunal verksamhet.

Delegationsordningen ska också ändras under rubriken "ekonomiska ärenden" med anledning av KS beslut § 110/2016-05-03 innebärande att ideella föreningar ska kunna ansöka om bidrag till avgift för rivningslov och strandskydd. Idag har ideella föreningar möjlighet att ansöka om bidrag för bygglov och bygganmälan.

Delegationsordningen ändras enligt följande:

Beslut om bidrag för ideella föreningar
avseende bygglov- och bygganmälan,
rivning samt strandskyddsdispens

Kultur- och fritidschef
Ersättare: utvecklingsledare inom kultur- och fritidsförvaltningen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar föreslagen ändring i delegationsordningen gällande uthyrning och inhyrning samt ansökan om bidrag för avgift för rivningslov och strandskydd.

Kommunjurist Inger Modig Lind föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag

22

Dnr KS-2016-328

Dpl 274

Dnr SN-2016-51

Dpl 274

Bostadsbehovsprognos

Handling P

Preliminär inventering av bostadsbehov vid socialförvaltningen föreligger.

Socialnämndens beslut 2016-03-23

Socialnämnden ställer sig bakom inventeringen och överlämnar denna till kommunstyrelsen.

Socialförvaltningen får i uppdrag att arbeta för en utveckling av bostäder i enlighet med inventeringen.

Arbetsutskottets förslag

23

Dnr KS-2016-350

Dpl 260

Hyresnivåer, Societetshuset Öregrund**Handling Q**

Nyttjanderättsavtalet mellan Östhammars kommun och Öregrunds bygdegårdsförening, Societetshuset Öregrund reglerar inte vilken hyra föreningen ska ta ut vid vidareuthyrning.

Teknisk chef Annila Bexelius föredrar ärendet.

Arbetsutskottets beslut

24

Dnr KS-2016-108

Dpl 216

Marma 1:139, försäljning av fastighet

Handling R

HJK Rental önskar förvärva industritomten Marma 1:139, Klevs industriområde. Avsikten med markförvärvet är att upprätta lagerbyggnad och tillhörande kontor.

Förslag till beslut

Fastigheten Marma 1:139 överlåts till HJK Rental AB för en överenskommen köpeskilling av 301 000 kronor och i övrigt enligt föreliggande köpeavtal.

Arbetsutskottets förslag

25

Dnr KS-2016-331

Dpl 221

Delikatessvagn Öregrund, markupplåtelse

Handling S

Ansökan föreligger om att få ställa upp en försäljningsvagn vid Shell i Öregrund på kommunal mark. Försäljningen avser kött, fisk/skaldjur, dessertostar, grillat samt lite olika skinkor, röror m m. under sommaren 2016.

Teknisk chef Annila Bexelius föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag

26

Dnr KS-2015-221

Dpl 352

Gång- och cykelvägsplan 2015 – 2020, antagande**Handling R, KS 2016-05-03**

En aktuell gång- och cykelvägsplan är ett viktigt redskap för att kunna göra insatser för att främja cyklandet i kommunen. Ett av grundargumenten för utvecklandet av gång- och cykelvägsplanen är att påvisa det värde fotgängare och cyklister har för det hållbara resandet i kommunen. Insatser behövs för att göra cykeln till ett mer konkurrenskraftigt transportmedel och därigenom försöka minska bilanvändandet. Ett annat viktigt argument för framtagandet av planen är att underlätta för prioritering och avsättandet av resurser för cykelinfrastruktur.

En utgångspunkt i planen har varit att göra insatser för att främja cyklandet i hela Östhammars kommun. Ett tydligt fokus har dock funnits på kommunens tätorter. Tätorterna är naturliga utgångspunkter eftersom flest människor bor i tätorten och insatser får därmed störst effekt. Avstånden är därutöver mer cykelvänliga inom tätorter, därigenom nås även en större målgrupp. Vid längre avstånd får en pålitlig kollektivtrafik med hög turtäthet en större betydelse för det hållbara resande. Säkra gång- och cykelvägar mellan större bostadsområden och skolor är särskilt angeläget eftersom barn utgör en viktig målgrupp. Kollektivtrafikpunkter och tätortscentrum (livsmedelsaffärer, vårdcentraler, bibliotek, fritidsanläggningar m.m.) är två andra viktiga fokusområden.

Arbetet för framtagandet av den nya gång- och cykelvägsplanen har bedrivits av en förvaltningsöverskridande arbetsgrupp bestående av tjänstemän från kommunens samtliga förvaltningar.

Mark- och exploateringssamordnare Johan Sandström föredrar ärendet. Teknisk chef Annila Bexelius medverkar.

Arbetsutskottets beslut 2015-04-28

Arbetsutskottet har tagit del av informationen.

Tekniska utskottet har den 25 mars 2015 tagit beslut om att förslag till ny Gång- och cykelvägsplan ska ut på samråd.

Planen syftar främst till att fokusera på brister i det befintliga gång- och cykelvägnätet i de större tätorterna; Alunda, Gimo, Öregrund, Österbybruk och Östhammar. Saknade länkar samt säkerhetshöjande åtgärder inom det befintliga gång- och cykelvägsnätet bedöms vara särskilt viktigt.

Inom detta nät bedöms cykelvägar mellan och i anslutning till skolor, anläggningar, idrottsplatser, större bostadsområden samt kollektivtrafikmålpunkter vara särskilt viktigt.

Teknisk chef Annila Bexelius föredrar ärendet.

Kommunstyrelsens beslut 2016-05-03

Kommunstyrelsen har tagit del av informationen.

Ärendet behandlas på kommunstyrelsens arbetsutskott den 24/5, i kommunstyrelsen den 31/5 och i kommunfullmäktige den 14/6.

Tekniska utskottets beslut 2016-04-20

Tekniska utskottet uppdrar till tekniska kontoret att revidera prioriteringsordningen enligt förda diskussioner.

Tekniska utskottet föreslår därefter kommunstyrelsen att anta gång- och cykelvägsplanen.

Teknisk chef Annila Bexelius föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag

27

Dnr KS-2016-27

Dpl 901

Anslutning av Östhammars kommuns VA-verksamhet till Gästrike Vatten AB**Handling A, KS 2016-05-03**

Kommunstyrelsen har 2016-02-02 beslutat att

- ge Gästrike Vatten AB (GV) samt tekniska förvaltningen, Östhammars kommun uppdraget att ta fram beslutsunderlag för anslutning av Östhammars kommuns VA verksamhet till Gästrike Vatten.
- beslutsunderlaget ska innefatta motiv, för- och nackdelar samt konsekvenser gällande GV, ägarkommuner och Östhammars kommun samt erforderliga formella handlingar (ex bolagsordning, aktieägaravtal, ägardirektiv, samarbetsavtal)
- en styrgrupp tillsätts bestående av ordförande i Gästrike Vatten, kommunstyrelsens ordförande i respektive ägarkommun samt teknisk chef i Östhammar, VD Gästrike Vatten och anlita konsult
- vid behov samråda med kommunchefer eller motsvarande

Information i ärendet lämnades på kommunfullmäktiges sammanträde 2016-02-16.

Jacob Spangenberg (C) rapporterar från ett möte med Gästrike Vatten och om presenterat förslag till upplägg för anslutning av Östhammars kommuns VA verksamhet.

Arbetsutskottets beslut 2016-03-15

Arbetsutskottet har tagit del av informationen.

Kommunstyrelsen informeras i ärendet vid sammanträde 2016-03-22.

Teknisk chef Annila Bexelius informerar kommunstyrelsen om nuläget i ärendet.

I ärendet yttrar sig Jonas Svensson (S), Cecilia Bernsten (C), och Tomas Bendiksen (S).

Kommunstyrelsens beslut 2016-03-22

Kommunstyrelsen har tagit del av informationen.

Framtagna handlingar från konsulten föreligger.

Teknisk chef Annila Bexelius föredrar ärendet.

Kommunstyrelsens beslut 2016-05-03

Kommunstyrelsen har tagit del av informationen.

**Ärendet kommer att behandlas i kommunstyrelsens arbetsutskott den 24/5,
i kommunstyrelsen den 31/5 och i kommunfullmäktige den 14/6.**

Teknisk chef Annila Bexelius föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag

28

Dnr KS-2016-132

Dpl 041

Budget 2017 och flerårsplan 2018-2020, muntlig presentation, tekniska förvaltningen

Teknisk chef Annila Bexelius presenterar förvaltningens budget 2017.

Arbetsutskottets beslut 2016-05-17

Ärendet utgår och tas upp vid nästa sammanträde 2016-05-24.

Arbetsutskottets beslut

29

Dnr

Dpl

Informations- och säkerhetspolicy, antagande

Handling T

Informationssäkerhet är den del i kommunens lednings- och kvalitetsprocess som avser hantering av verksamhetens information.

Informationssäkerhetspolicy och särskilda informationssäkerhetsinstruktioner styr informationssäkerhetsarbetet i Östhammars kommun, och den redovisar ledningens viljeinriktning och mål för informationssäkerhetsarbetet. Policy konkretiseras i respektive informationssäkerhetsinstruktion.

IT-chef Dan Malmberg-Jansson föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag

30

Dnr KS-2013-503

Dpl 913

Svar på motion från Linda Eskilsson (MP) angående byggnadsminnesförklaring av f d Källörsskolan

Handlingar till ärendet publiceras i politikernas arbetsrum innan sammanträdesdagen

Linda Eskilsson (MP) föreslår i motion daterad 2013-12-06 att kommunfullmäktige beslutar att uppdra till kommunstyrelsen att ansöka om en byggnadsminnesförklaring av f d Källörsskolan i Östhammar.

I ärendet yttrar sig Linda Eskilsson (MP).

Kommunfullmäktiges beslut 2013-12-10

Motionen remitteras till kommunstyrelsen för beredning.

Kommunchef Peter Nyberg föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag

31	Dnr KS-2013-025	Dpl 915
	Dnr KN-2013-027	Dpl 915
	Dnr TN-2013-061	Dpl 915

Svar på medborgarförslag angående att bevara det gamla Societetshuset i Östhammar och den kulturhistoriskt värdefulla fastigheten som "badanstalt" och utifrån det skapa en stark varumärkesidentitet och unik skärgårdsdestination

Handlingar till ärendet publiceras i politikernas arbetsrum innan sammanträdesdagen

I medborgarförslag daterat 2013-01-14 framgår att en medborgargrupp för gamla Societetshuset i Östhammar vill arbeta för ett bevarande av det gamla Societetshuset och den kulturhistoriskt värdefulla fastigheten som "badanstalt" och utifrån det skapa en stark varumärkesidentitet och unik skärgårdsdestination.

Kommunfullmäktiges beslut 2013-02-12

Medborgarförslaget remitteras till kommunstyrelsen för beredning.

Samhällsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden och kulturnämnden har fått medborgarförslag för yttrande.

Kulturnämndens beslut 2013-03-21

Kulturnämnden anser att Societetshuset i sitt nuvarande skick inte kan rustas till rimliga kostnader. Kulturnämnden anser vidare att en nybyggnation i arkitektur som minner om det gamla societetshuset bör ske.

Tekniska nämndens beslut 2013-04-17

Tekniska nämnden antar tekniska kontorets skrivelse med vissa ändringar/tillägg, som sitt eget yttrande till KS.

Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2013-06-19

Samhällsbyggnadsnämnden antar plan- och byggchefens yttrande som eget yttrande i ärendet.

Arbetsutskottets beslut 2013-08-13

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att inte fatta beslut om medborgarförslaget i nuläget.

Begärda yttranden från tekniska nämnden, kulturnämnden samt samhällsbyggnadsnämnden har inkommit.

Arbetsutskottet fortsätter beredningen av ärendet i avvaktan på

- Länsstyrelsens utredning om byggnadsminnesförklaring
- Bygdegårdföreningens förslag på drift, bevarande och verksamhet
- Hotell och bostadsexploatörens avsikter och planer

Beslutet anmäls till berörda, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsens beslut 2013-08-20

Kommunstyrelsen har tagit del av arbetsutskottets beslut.

Beslutet anmäls till kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktiges beslut 2013-09-10

Kommunfullmäktige har tagit del av arbetsutskottets beslut.

Kommunchef Peter Nyberg föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag

32

Dnr

Dpl

Östhammars stadsnät – Strategisk diskussion

Handlingar till ärendet publiceras i politikernas arbetsrum innan sammanträdesdagen

Kommunchef Peter Nyberg föredrar ärendet.

Arbetsutskottets beslut

33

Dnr KS-2015-356

Dpl 900

Kommunens godkännande av frisläppande av pant i samband med konkursen i Dannemora Gruvfastighets AB

Handling U

Östhammars kommun har genom Ahlford Advokatbyrå genomfört en bedömning av försäljningen. Bedömningen är föremål för behandling av Kommunstyrelsens arbetsutskott.

Näringslivschef Ulf Andersson, Ove Sjöblom och Ylva Lindahl, Ahlford advokatbyrå föredrar ärendet och informerar om frisläppande av pant. Chefsekonom Gilbert Klerks medverkar.

Underlag för bedömning av försäljningen av Dannemora-Fastigheterna redovisas muntligt.

Arbetsutskottets beslut

Arbetsutskottet har tagit del av informationen och tackar för densamma.

Ärendet behandlas på kommunstyrelsens arbetsutskott 24 maj och på kommunstyrelsen 31 maj 2016.

Ove Sjöblom och Ylva Lindahl, Ahlford advokatbyrå inbjuds till kommunstyrelsens sammanträde 31 maj 2016.

Konkursförvaltaren har tecknat ett köpekontrakt, som för att bli giltigt, ska godkännas av Östhammars kommun.

Näringslivschef Ulf Andersson föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag

34

Dnr KS-2016-132

Dpl 041

Budget 2017 och flerårsplan 2018-2020, muntlig presentation, tillväxtkontoret

Näringslivschef Ulf Andersson presenterar förvaltningens budget 2017.

Arbetsutskottets beslut 2016-05-17**Ärendet utgår och tas upp vid nästa sammanträde 2016-05-24.**

Arbetsutskottets beslut

35

Dnr KS-2016-132

Dpl 041

Budget 2017 och flerårsplan 2018-2020, muntlig presentation, lednings- och verksamhetsstöd

Administrativ chef Linn Sunnelid presenterar förvaltningens budget 2017.

Arbetsutskottets beslut 2016-05-17

Ärendet utgår och tas upp vid nästa sammanträde 2016-05-24.

Arbetsutskottets beslut

36

Dnr KS-2016-428

Dpl 045

Delegationsbeslut, omsättning av befintliga lån

Kommunstyrelsen har möjlighet med stöd av kommunfullmäktiges beslut att bestämma att omsättning av lån ska beslutas direkt av kommunstyrelsen eller delegera till delegat att denne för kommunstyrelsens räkning har rätt att omsätta lån.

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen beslutar, att Chefsekonomen har rätt, att för kommunstyrelsens räkning omsätta lån, dvs. låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning.

Arbetsutskottets förslag

37

Dnr KS-2016-11

Dpl 901

Erbjudande om överenskommelse mellan enskilda kommuner i Uppsala län och Barnombudsmannen i Uppsala

Handling V

Sedan 2012 har föreningen Barnombudsmannen i Uppsala län, ett avtal med landstinget om en länsbarnombudsmannafunktion.

Nu finns ett förslag till hälso- och sjukvårdsstyrelsen om ändringar i avtalet. Det handlar om att Landstinget i Uppsala län fortsätter finansiera länsbarnombudsmannens uppdrag inom landstingets verksamheter men att de uppdrag som BOiU har gentemot kommunerna i länet stryks. Ärendet kommer att behandlas vid hälso- och sjukvårdsstyrelsens sammanträde den 15 december 2015.

Istället erbjuds kommunerna att skriva överenskommelser direkt med BOiU, på liknande sätt som BOiU har med Uppsala kommun.

Arbetsutskottets beslut 2016-01-12**Ärendet utgår.**

Socialnämndens beslut 2016-04-27 föreligger. Socialnämnden föreslår att kommunen inte ingår överenskommelse med Barnombudsmannen i Uppsala län. Underlag daterat 2016-03-29 antas som socialnämndens yttrande och överlämnas till kommunstyrelsen.

Kultur- och fritidsförvaltningens tjänstemannayttrande 2016-05-11 föreligger. Kultur- och fritidsförvaltningen föreslår att Östhammars kommun går in i överenskommelsens nivå två.

Barn- och utbildningsnämndens beslut 2016-05-12 föreligger. Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen att inte ingå överenskommelse med föreningen Barnombudsmannen i Uppsala. Underlag daterat 2016-05-12 antas och överlämnas till kommunstyrelsen.

Arbetsutskottets beslut

38

Dnr KS-2016-176 Dpl 620
Dnr BUN-2016-176 Dpl 620Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år, överflyttning av verksamhet**Handling Y**

11:ans fritids är en form av korttidstillsyn, vilket innefattar fritidsverksamheten för barn över 12 år med funktionsnedsättning. Rätten till insatsen korttidstillsyn prövas enligt LSS. Barn- och utbildningsnämnden tog 2012-01-01 över ansvaret för verksamheten från socialnämnden.

Barn- och utbildningsnämndens beslut 2016-02-11

Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att huvudmannaskapet för korttidstillsynen i Östhammars kommun flyttas från barn- och utbildningsnämnden till socialnämnden från och med 2016-09-01. Barn- och utbildningsnämnden har kvar det operativa ansvaret och ingen förändring av lokaler och personal görs vid överflyttningen. I samband med övergång av verksamhetsansvaret flyttas budgeten för verksamheten till mottagande förvaltning.

Socialnämndens beslut 2016-03-23

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att huvudmannaskapet för korttidstillsynen i Östhammars kommun flyttas från barn- och utbildningsnämnden till socialnämnden från och med 2016-09-01. Barn- och utbildningsnämnden har kvar det operativa ansvaret och ingen förändring av lokaler och personal görs vid överflyttningen. I samband med övergång av verksamhetsansvaret flyttas budgeten för verksamheten till mottagande förvaltning.

Arbetsutskottets förslag

39

Dnr KS-2016-399

Dpl 901

Utvärdering av gemensam överförmyndarnämnd inom Uppsala län**Handling Z**

En gemensam överförmyndarnämnd bildades 1 januari 2011 för kommunerna Heby, Knivsta, Tierp, Uppsala, Älvkarleby och Östhammar. Uppsala kommun är värdkommun för den gemensamma nämnden.

Uppsala kommuns utvärdering av den gemensamma överförmyndarnämnden inom Uppsala län daterad 2016-03-14 föreligger.

Arbetsutskottets beslut

40

Dnr KS-2016-13

Dpl 900

Val av politiska representanter i referensgrupp till Brottsofferjouren, Uppsala län**Handling Å****Förslag till ändring i avtal**

Enligt nu gällande upprättat avtal finns en punkt om erbjudande om representant i Jourens styrelse. I och med att jouren har utökats med ytterligare kommuner från Norduppland föreslår styrelsen en ändring i avtalet oss emellan.

Nuvarande lydelse:

8. Samarbete och nätverk

.....

Brottsofferjouren erbjuder Östhammars kommun en adjungerad plats i styrelsen.

Förslag till ny lydelse:

Kommunen (socialnämnden) erbjuds ingå i en referensgrupp tillsammans med representanter från övriga kommuner, Brottsofferjourens arbetsutskott samt samordnare.

Syftet med referensgruppen är att kunna ses ett par gånger per år (eller termin) och informera närmare om verksamheten och utvecklingen på en övergripande nivå.

Kommunstyrelsens beslut 2015-02-02

Kommunstyrelsen antar förslag till ändring i avtalet gällande representant i Brottsofferjourens styrelse.

Socialnämnden uppdras att utse en representant till Brottsofferjourens styrelse.

Socialnämndens beslut 2016-03-23

Socialnämnden föreslår att representationen i Brottsofferjourens referensgrupp ska utgöras av representant från kommunstyrelsen.

Arbetsutskottets förslag

41

Dnr KS-2015-494

Dpl 913

Svar på motion från Kerstin Dreborg (MP) angående förslag till energibesparande åtgärder inom Östhammars kommun

Handling Å

Kerstin Dreborg (MP) har inlämnat en motion daterad 6 juni 2015 om förslag till energibesparande åtgärder inom Östhammars kommun.

För att minska kommunens ekologiska fotavtryck och spara på kommunens utgifter är så kallade "negawattimmar", alltså energibesparingar, något positivt. När myndigheter och organisationer ger råd till allmänheten om hur vi kan spara energi handlar det ofta om att byta till energisnålare produkter och att slå av apparater som inte används.

I motionen yrkas att

- Östhammars kommun vid inköp av belysningsprodukter i dagsläget ska prioritera LED-belysning
- en energisparpolicy upprättas för kommunens verksamheter, gällande hur belysning hanteras

I ärendet yttrar sig Kerstin Dreborg (MP).

Kommunfullmäktiges beslut 2015-06-09

Motionen remitteras till kommunstyrelsen för beredning.

Strategienhetens skrivelse daterad 2016-05-08 föreligger.

Arbetsutskottets förslag

42

Dnr KS-2016-6

Dpl 904

Anmälningsärenden

a)

Handling Ö

Minnesanteckningar från medlemssamråd Samordningsförbundet Uppsala län,
21 april 2016 föreligger.

Arbetsutskottets beslut

Bygg- och miljöförvaltningen
Matilda Svahn

SKRIVELSE

Datum
2016-05-02

Dnr
2011SBN572

Sid
1 (1)

Sakägare och myndigheter m.fl. enligt sändlistor

KUNGÖRELSE (ENLIGT 5 KAP 24§ ÄPBL)

Ändring av detaljplan SFR i Forsmark, gällande fastigheterna Forsmark 6:8, 6:5 och 3:32 Östhammars kommun, Uppsala län

Utställningstid: 10 maj – 8 juni 2016

Syftet med planändringen är att möjliggöra en utbyggnad av slutförvaret för kortlivat radioaktivt avfall (SFR) i Forsmark. Planförslaget omfattar Stora Asphällan med omgivande vattenområde och ligger ungefär 20 km norr om Östhammar. Planområdet ligger inom detaljplanen för Forsmarksverket och SFR 9.02. Planen bedöms medföra betydande miljöpåverkan och en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kapitlet miljöbalken har upprättats.

I gällande översiktsplan, antagen 2003, upprätthålls en beredskap för att möjliggöra en eventuell lokalisering av ett djupförvar för använt kärnbränsle i Forsmarks- eller Harghamnsområdet.

Vill du ha mer information?

Planhandlingarna kommer att finnas tillgängliga på kommunens hemsida från och med 10 maj 2016. <http://www.osthammar.se/sv/boende-och-trafik/oversiktsplan-och-detaljplaner/pagaende-detaljplaner/>

Handlingarna finns även att läsa på:

Kommunkontoret i Östhammar, Stångörsgatan 10, öppet måndag-torsdag kl. 8:00-17:00, fredag 8:00-16.00.

Biblioteket i Östhammar, Prästgatan 1. Handlingarna är tillgängliga under de tider biblioteket är öppet för allmänheten.

Har du synpunkter på planförslaget?

Om du har synpunkter på planförslaget ska dessa **senast den 8 juni 2016** ha inkommit skriftligen till Bygg- och miljönämnden i Östhammar, Box 66, 742 21 Östhammar.

Den som inte senast under utställningen lämnat skriftliga synpunkter på planen kan förlora sin rätt att överklaga.

Bygg-och miljöförvaltningen

Postadress
Box 66
Fakturaadress
Box 106
742 21 Östhammar

Besöksadress/Reg.office
Stångörsgatan 10
742 21 Östhammar
www.osthammar.se

Telefon
Nat 0173-860 00
Int +46 173 860 00
Epost
byggochmiljo@osthammar.se

Telefax
Nat 0173-175 37
Int +46 173 175 37

Organisationsnummer
212000-0290
V.A.T. No
SE212000029001

Bankgiro
233-1361

Kommunledningsförvaltningen
Helene Ulman Lilja

Datum
2016-05-13

Dnr
KS 2016-449 Dpl 003

Sid
1 (2)

Fördelning av ekonomiskt stöd inom ramen för det integrationspolitiska arbetet i Östhammars kommun

1. Bakgrund

Under 2015 utbetalades ett generellt statsbidrag om 4,5 miljoner kronor till kommunen med avseende på det kommunala flyktingmottagandet.¹ Det generella statsbidraget disponeras fritt av kommunen.

I KS-beslutet om Insatser på det integrations- och arbetsmarknadspolitiska området (Dnr KS-2016-229) som togs den 22 mars 2016 fastslås att det generella statsbidraget i huvudsak ska användas till:

- att stärka mottagningen av nya barn i skolan
- aktiviteter som underlättar ett snabbt inträde på arbetsmarknaden
- att stödja och tillvarata det civila samhällets engagemang och kunskap samt
- samordning, stöd, kunskapsuppbyggande och utveckling av de kommunala verksamheterna.

Ekonomiskt stöd till det civila samhällets integrationsarbete i Östhammars kommun är ett led i kommunens arbete med att underlätta nya svenskers introduktion och etablering i kommunen. Medel ska kunna sökas av olika aktörer inom civilsamhället, såsom föreningar, kyrkor och samfund.

I KS-beslutet (Dnr KS 2016-229 Dpl 047) angavs vidare att 1 miljon kronor anslås för sysselsättningsinsatser, lönesubventionerade tjänster och praktksamordning. Medlen finansieras under 2016 av kommunens utvecklingsfond och det generella statsbidraget. Under 2017 och 2018 finansieras detta av kommunens utvecklingsfond.

Vidare fastställdes i beslutet att 650 000 kronor anslås för samordning, kunskapsuppbyggnad och utveckling av samarbetet med myndigheter och civilsamhället. Medlen anslås under 2016 från det generella statsbidraget. Från och med 2017 finansieras detta av medel från det riktade statsbidraget.

¹ Huvuddelen av det kommunala arbetet med flyktingar täcks av riktade statsbidrag som rekvideras direkt till verksamheterna, mottagande av nyanlända familjer samt ensamkommande barn och ungdomar. Staten svarar också för viss ersättning avseende asylsökande skolbarn.

2. Förslag till fördelning av medel

Kommunala verksamheter

Av det generella statsbidraget om 4,5 miljoner kronor föreslås 3 miljoner kronor fördelas till de kommunala verksamheternas integrationsfrämjande arbete med mottagande och introduktion av nya svenskar, såväl barn som vuxna. Den förvaltningsövergripande Styrgrupp integration lämnar förslag på beslut till Kommunstyrelsen avseende fördelning av medel. Kommunstyrelsen fattar beslut om fördelning av medlen.

Ett jämställdhetsperspektiv ska beaktas genom hela beredningsprocessen och inför beslut om fördelning.

Civilsamhället

Vidare föreslås 350 000 kronor avsättas under 2016 för stöd till civilsamhällets integrationsarbete. Under åren 2017-2019 avsätts 400 000 kronor årligen till civilsamhällets integrationsarbete. Kultur- och fritidsförvaltning administrerar medlen. En förvaltningsövergripande beredningsgrupp bereder stödet och lämnar förslag på beslut till förvaltningschef vid Kultur- och fritidsförvaltningen som fattar beslut om stöd.

Ett jämställdhetsperspektiv ska beaktas genom hela beredningsprocessen och inför beslut om stöd.

3. Beredning av ekonomiskt stöd till civilsamhället

Ansökningar om stöd till projekt/initiativ på integrationsområdet kan inkomma från civilsamhällets aktörer till Kultur- och fritidsförvaltningen kontinuerligt under året. Beredning sker löpande i en förvaltningsövergripande beredningsgrupp med sakkunniga från Barn- och utbildningsförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen och Socialförvaltningen. Arbetsmarknads- och integrationsstrateg vid Kommunledningsförvaltningen konsulteras och/eller deltar i beredningen vid behov. Beslut om tilldelning av medel tas av förvaltningschef vid Kultur- och fritidsförvaltningen.

Kriterier, bidragsnormer och villkor anges i dokumentet Bidragsnormer och villkor avseende ekonomiskt stöd till civilsamhällets integrationsarbete i Östhammars kommun (KS 2016-451).

Kommunledningsförvaltningen
Helene Ulman Lilja

Datum
2016-05-13

Dnr
KS 2016-448 Dpl 003

Sid
1 (1)

Arbetsordning avseende ekonomiskt stöd till arbete med integration i Östhammars kommun

Ansökan

Ansökan sker till Kultur- och fritidsförvaltningen i Östhammars kommun. Som underlag används en elektronisk ansökningsblankett som kommer att finnas på www.osthammar.se/integration. Ansökan kan lämnas när som helst under året och beslut tas kontinuerligt. Vid behov av förtydligande av ansökan kontaktar utsedd handläggare på Kultur- och fritidsförvaltningen sökande förening.

Beredning och beslut

Alla ansökningar bereds vid Kultur- och fritidsförvaltningen av en förvaltningsövergripande beredningsgrupp med representanter från Barn- och utbildningsförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen och Socialförvaltningen. Beredningsgruppen lämnar förslag till beslut till förvaltningschef på Kultur- och fritidsförvaltningen som enligt delegation från Kommunstyrelsen tar beslut i ärendet.

Utbetalning av medel

Medel kan utgå som förskott innan projektstart, delutbetalning under projektet eller betalas efter projekts genomförande.

Förvaltningschef vid Kultur- och fritidsförvaltningen godkänner verifikatonen innan utbetalning sker. Dokumentation av verifierade kostnader samt redogörelse för projektets genomförande rapporteras till Kultur- och fritidsförvaltningen. Ej utnyttjade medel återbetalas till Kultur- och fritidsförvaltningen efter att slutrapport godkänts av förvaltningschef vid Kultur- och fritidsförvaltningen.

Förvaltningschef vid Kultur- och fritidsförvaltningen avger kontinuerligt till Kommunstyrelsen en skriftlig redovisning som innehåller specifikation av kostnader, inkomna (beviljade och ej beviljade) ansökningar och genomförda projekt samt en kort utvärdering.

Avtal skrivs mellan förvaltningschef vid Kultur- och fritidsförvaltningen och sökande part från civilsamhället.

Kommunledningsförvaltningen
Helene Ulman Lilja

Datum
2016-05-13

Dnr
KS 2016-451 Dpl 003

Sid
1 (2)

Bidragssnormer och villkor avseende ekonomiskt stöd till civilsamhällets integrationsarbete i Östhammars kommun

§ 1 Bidragssnormer

1. Målgruppen är nyanlända/flyktingar/asylsökande/nya svenskar, såväl vuxna som barn. Syftet med bidraget är att skapa en god integration av målgruppen i Östhammars kommun. Med integration/integrationsarbete menas här möten mellan människor med olika bakgrund och kulturer, som syftar till ökad förståelse och kunskapsutbyte, exempelvis insatser som bidrar till att underlätta nya svenskars introduktion i samhällsliv och arbetsliv.
2. Stöd kan lämnas till projekt, aktiviteter och material. Stöd lämnas *inte* till lönekostnader.
3. Projektet/initiativet ska erbjuda tillgängliga aktiviteter med stor öppenhet och inkludering.
4. Ett jämställdhetsperspektiv kommer att beaktas i beredningen och vid beslut om stöd.
5. Prioriterade projekt kommer att vara initiativ som:
 - riktar sig till barn och unga, och/eller
 - stärker mottagandet av nya barn i skolan, och/eller
 - underlättar ett snabbt inträde på arbetsmarknaden.

§ 2 Bidragsvillkor

För att kvalificera sig för ekonomiskt stöd till integrationsarbete i Östhammars kommun gäller följande:

1. Bidrag kan utgå till civilsamhället, det vill säga föreningar, kyrkor, samfund eller annan aktör inom civilsamhället som i huvudsak har sitt säte i Östhammars kommun. Projekt kan ske i samverkan mellan föreningar och/eller andra samverkansparter.

2. Projektansökan ska innehålla följande:

- Redogörelse av projektet med beskrivning av målgrupp, syfte och kostnader/finansiering.
- Beskrivning av målgruppens behov av projektet.
- Beskrivning av hur projektet kan bidra till ett långsiktigt arbete där initiativet kan bli en del av ordinarie verksamhet och/eller samhällsliv efter projekttidens slut.

3. Efter projekttidens slut ska följande lämnas av stödmottagande förening/aktör:

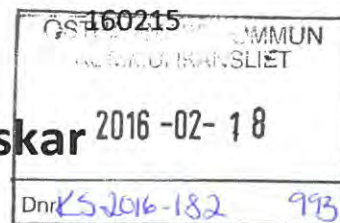
- Dokumentation av verifierade kostnader samt kortfattad redogörelse av projektets genomförande och resultat.

Furuhöjdskyrkans

Församling i Alunda

Furuhöjdskyrkan i Alunda ansöker om Bidrag för arbete med Flyktingar/Nysvenskar

Projektbeskrivning

Inom vårt område, Alunda-Gimo i Östhammars kommun, så har vi idag kontakt med ett 60-tal asylsökande, nyanlända, nysvenskar med eller utan uppehållstillstånd. De kommer från Afghanistan, Eritrea, Kongo, Nigeria, Iran etc. Vi har idag en god kontakt men vi inser att det behövs en god integrering. För oss är ett första steg redan taget, vi har kontakter men kontakterna behöver utvecklas för att det skall bli en reell integrering in i det svenska samhället.

Därför söker vi bidrag för Integrering.

1: Integrering in i samhället/kulturen

Alla som kommer är främmande dels för språket men också för våra värderingar, kulturen och samhällsynen. Vi behöver integrera dem in i det svenska samhället och detta kan vi göra igenom att arrangera mötesplatser och tillfällen för både Nysvenskar och Svenskar där vi samtalar och delar med oss av våra olika kulturer både teoretiskt och praktiskt i mötesplatser såsom, språkcafé, svenskmatlagning, sång&musik, kultur/religion, förberedande körkursundervisning och övrigt skapande.

2: Integrering in i Arbetslivet.

Det som vi dock har märkt är att det allra viktigaste är att våra vänner kommer in i arbetslivet. När de kommer in så tränar de upp en relevant svenska och får inblick i det svenska arbetslivet, genom detta bygger de också relationer och får vänner. Vi märker att våra vänner önskar arbete från dag ett och inte enbart sitta och passivt vänta.

Vi har många resurser inom vår församling och vi kan hjälpa våra vänner in i en meningsfull praktik inom skola/förskola/barnomsorg, inom vård och inom handel och livsmedel/servering medan de väntar eller går språkutbildning el är arbetssökande. Vi vet att det är inte alldeles enkelt för en nyanländ att förstå hur arbetslivet i Sverige fungerar, de behöver mycket hjälp att komma igång och inse värdet av praktik.

3: Integrering in i Svenska hem och familjer.

Vi har märkt att det är viktigt för våra nyanlända att de lär känna människor men framför allt att de får riktiga vänner. Att ungdomar får ungdomsvänner och att barnfamiljer lär känna andra familjer och blir hembjudna som vänner. Vi är en församling med många människor och familjer i olika åldrar. Därför har vi stora resurser och vi kan erbjuda dessa resurser för att de nyanlända skall bli integrerade in i vår del av Sverige.

Slutsats:

För att få detta att fungera så behövs många volontärer som frivilligt ställer upp, hjälper till och bidrar. Frivilliga finns inom vårt kontaktnät, tillfällen och mötesplatser samt praktikplatser finns. Men vi behöver framförallt en eldsjäl som planerar och genomför allt detta. Vi behöver anställa en lämplig person på halvtid som helhjärtat engagerar sig i detta integreringsarbete. Total kostnad, lönekostnad och kostnader för resor samt material uppgår till 200 tusen för ett år. Vi vänder oss till Östhammars kommun och tror att kommunen värdesätter detta integreringsprojekt för att uppnå en god integrering inom Östhammars kommun. Furuhöjdskyrkan bidrar med 50 tusen och **därför ansöker vi om ett bidrag på 150.000:- för en period på 1 år med start 1 maj 2016.**

Lasse Levén

Föreståndare i Furuhöjdskyrkans församling

Torsten Andersson

Ordförande i Furuhöjdskyrkans församling

Kommunledningsförvaltningen
Helene Ulman Lilja

Datum
2016-05-13

Dnr
KS 2016-182

Sid
1 (1)

Ansökan om bidrag från Furuhöjds kyrkan Alunda

Inledning

Furuhöjds kyrkan i Alunda ansöker om bidrag för arbete med flyktingar/nysvenskar.

I enlighet med framtagna rutiner för fördelning av stöd till civilsamhället på det integrationspolitiska området, tilldelar inte kommunen medel till lönekostnader. Enligt dokumentet Bidragsnormer och villkor avseende ekonomiskt stöd till civilsamhällets integrationsarbete i Östhammars kommun, framgår följande: "Stöd kan lämnas till projekt, aktiviteter och material. Stöd lämnas *inte* till lönekostnader." Detta ligger i linje med sedvanliga rutiner vid Kultur- och fritidsförvaltningens tilldelning av medel.

I beredningen har arbetsmarknads- och integrationsstrateg Helene Ulman Lilja varit i kontakt med stödsökande vid Furuhöjds kyrkans församling för klargörande av bidragskriterier och beslutsgrund.

I beredning av ärendet har följande deltagit: Helene Ulman Lilja, arbetsmarknads- och integrationsstrateg, Kommunledningsförvaltningen, Lena Hellström, förvaltningschef, Kultur- och fritidsförvaltningen och Peter Jansson, utvecklingsledare, Kultur- och fritidsförvaltningen.

Förslag till beslut

Ansökan av medel avslås med anledning av att ansökan om medel inte är förenlig med de kriterier som framgår av Bidragsnormer och villkor avseende ekonomiskt stöd till civilsamhällets integrationsarbete i Östhammars kommun.

Remissvar - Betänkandet SOU 2016:5 Låt fler forma framtiden!

Sammanfattning

Östhammars kommun uppskattar förslagen i betänkandet och står i mångt och mycket bakom förslagen som förs fram i SOU 2016:5. Utredningens förslag och bedömningar känns progressiva och är välkomna då vi idag ser en ökad polarisering i samhällsdebatten.

Nedan följer våra kommentarer till förslag i utredningen. Har vi inga invändningar innebär det att vi ställer oss bakom utredningens förslag och argumentationen bakom.

Allmänna kommentarer

Vi noterar utredningens ställningstagande för att en stark demokrati på den lokala nivån är det bästa sättet att möta polarisering och extremism, att frågan om extremism ligger utanför utredningens uppdrag samt att hot mot demokratin måste mötas med en mer utbyggd demokrati. Samtidigt hade det varit intressant att få tal del av en bredare konsekvensanalys kring om en utbyggd demokrati även kan medföra några negativa konsekvenser för samhällsutvecklingen, då vissa krafter kan använda demokratin för odemokratiska intressen. Det hade varit intressant om det här sattes i en kontext där FN kritiserar Sverige för ökande problem med hatbrott, diskriminering och främlingsfientlighet. Samtidigt uppskattar vi utredningens konstaterande att det är viktigt att satsa på mer öppna mötesplatser och en levande debatt. Vi hade också gärna sett ett utförligare resonemang om Barnkonventionen i förhållande till kapitel 14 om ungas inflytande.

5.5.1 Insatser för ett jämlikt politiskt deltagande

Kommentar: Vi står bakom utredningens förslag men upplever att förslaget utgår ifrån socioekonomiskt utsatta delar i större städer. Vi vill uppmana till att fokusera på frågan, istället för på geografisk plats. Låg tilltro till demokrati och utsatta områden finns även i Sveriges landsbygder. Därför är det viktigt att satsningar på lokala resurscentrum sker i hela landet.

8.3.5 Rätt att behålla uppdrag som fullmäktigeledamot trots flytt

Kommentar: Förslaget känns genomtänkt och tar hänsyn till varje ledamots situation. Åtgärden behöver inte betyda något större merarbete administrativt i en medelstor kommun, och fullmäktige kommer att ta ställning i varje enskilt fall. Det här är en bra lösning för det fåtal ledamöter som berörs i vår kommun och liknande förfarande har redan testats i Östhammar. Vi vill påpeka att förslaget är relevant för andra än unga, då en förtroendevald eller ledamot oavsett ålder exempelvis kan erbjudas arbete på annan ort under en period. Då ger utredningens

förslag kommunen möjlighet att behålla kompetenta personer inom lokalpolitiken.

8.3.7 Kommuner och landsting ska verka för en trygg och säker miljö för de förtroendevalda

Kommentar: Vi förordar att politiker behandlas på samma sätt som kommunens personal om politiker blir utsatta för hot. En sådan lösning skulle underlätta hanteringen av eventuella hot men kommer också med utmaningar för kommunen. Viss ny kompetens krävs och att det rör sig om en målsättningsparagraf innebär att det kan dröja en tid innan kommunerna utvecklat en praxis för det här arbetet.

10.4.2 Utveckla digitala verktyg för deltagande och e-förvaltning

Kommentar: Östhammars kommun ställer sig bakom utredningens förslag att utveckla digitala verktyg för deltagande och e-förvaltning. Regeringskansliets arbete med digitalisering av remissshantering, samråd, hearings och konsultation kommer i förlängningen gynna även kommunernas digitaliseringsarbete då de juridiska aspekterna reds ut på ett nationellt plan.

10.6.2 Folkmotion bör införas i riksdagen

Kommentar: Vi förordar förslaget och hoppas att en utredning ingående kan belysa för- och nackdelar.

12.7.1 Underlätta insamlingen av namnunderskrifter

Kommentar: Vi förordar förslaget. Samtidigt skulle vi gärna se att forskning kring människors beteende kring att skriva på för en namninsamling för hand i ett socialt sammanhang och hemma vid sin dator presenterades.

14.8.1 Försöksverksamhet med sänkt rösträttsålder

Kommentar: Vi ser med intresse på förslaget om försöksverksamhet med sänkt rösträttsålder. Att i första hand försöksverksamhet föreslås innebär att intresserade kommuner kan testa att sänka rösträttsåldern. Oron kring att unga väljare röstar helt annorlunda från äldre målgrupper kan då avfärdas eller befastas. I förslaget kan det tydliggöras att även kommunala folkomröstningar ingår, utöver val till kommunfullmäktige. Vi uppskattar kopplingen till skolans verksamhet, och tror att sänkt rösträttsålder skulle tydliggöra skolans demokratiuppdrag och skolans koppling till den lokala politiken.

14.8.2 Unga ska ges reella möjligheter till inflytande i kommuner och landsting

Kommentar: Vi uppskattar sammanställningen av forskning kring ungas inflytande och tar till oss av de goda exempel som ges. Förslaget förmedlar vikten av att det finns formella kanaler mellan politiker och unga som är fastställda i organisationen. Dock saknar vi ett resonemang kring Barnkonventionen i relation till det här förslaget. I barnkonventionen slås fast att barn har rätt att framföra sina åsikter och har rätt till inflytande. Formuleringar som "verka för att" och "bör tillförsäkra sig" kan anses svaga utifrån Barnkonventionens artikel 12.

I detta ärende har kommunstyrelsen beslutat. Ungdomssamordnare Malin Ohlsson har varit föredragande. Chef för strategienheten Marie Berggren, utvecklingsstrateg Ida Eklöf och arbetsmarknads- och integrationsstrateg Helene Ulman Lilja har deltagit i den slutgiltiga handläggningen.

Låt fler forma framtiden!

Del A

*Betänkande av 2014 års Demokratiutredning
– Delaktighet och jämlikt inflytande*

Stockholm 2016

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

SOU 2016:5

Sammanfattning

2014 års Demokratiutrednings uppdrag har varit att utreda hur engagemanget inom den representativa demokratin kan öka och breddas och hur individens möjligheter till delaktighet i och inflytande över det politiska beslutsfattandet mellan de allmänna valen kan stärkas. Uppdraget berör centrala aspekter av det demokratiska systemet och utredningen har antagit namnet 2014 års Demokratiutredning – Delaktighet och jämlikt inflytande. Vårt fokus är det som ibland kallas för mellanvalsdemokrati, dvs. individers möjligheter att utöva inflytande på andra sätt än genom de allmänna valen.

Uppdraget, såsom det framgår av direktiven (se bilaga 1), rör huvudsakligen två former av politisk påverkan. Det handlar för det första om möjligheten att utöva inflytande som förtroendevald inom ramen för de representativa beslutsformerna och, för det andra, om möjligheterna att som enskild individ eller tillsammans med andra påverka politiska beslutsfattare mellan valen. Sådana aktiviteter kan ske genom formella påverkanskanaler, t.ex. folkomröstningar, medborgarförslag, medborgardialoger och remissvar, eller genom informella påverkanskanaler, t.ex. demonstrationer, mediekampanjer, namninsamlingar och direkta kontakter med politiker. Enligt direktiven ska vi också belysa frågor om representation och om de förtroendevalda avspeglar befolkningssammansättningen utifrån kön, bakgrund, ålder och funktionsförmåga. Utredningen ska också behandla frågor om ungas politiska representation, delaktighet och inflytande. Utöver de specifika frågor som nämns ovan har utredningen i uppdrag att undersöka och beskriva de samhällsförändringar som kan påverka individers demokratiska delaktighet och möjligheter till inflytande på sikt.

Vi har under utredningstiden haft ett stort antal avstämningar och möten med förtroendevalda och tjänstemän på olika nivåer i det politiska systemet, med företrädare för de politiska partierna,

representanter för civilsamhällsorganisationer och med intresserade från allmänheten. Vi har genomfört ett flertal enkäter, intervjuer och undersökningar samt beställt underlagsrapporter från sammanlagt 24 forskare. Dessa rapporter har presenterats och diskuterats på seminarier runt om i landet och har publicerats i en särskild forskarantologi. Vår ambition har varit att driva offentlig debatt och stimulera till samtal om de frågor som vi har haft i uppgift att utreda, men också att skapa oss en bredare och djupare bild av tillståndet i demokratin. Betänkandet är på detta sätt både en redogörelse för tillståndet i demokratin och en samling förslag, bedömningar och rekommendationer till hur demokratin kan utvecklas och förstärkas.

Demokratin är stark, men den politiska ojämlikheten ökar

Strax efter millennieskiftet, i februari 2000, överlämnade den förra Demokratiutredningen sitt slutbetänkande till regeringen. Utredningen tillsattes i en tid då demokratin ansågs stå inför ett antal allvarliga utmaningar. Engagemanget inom folkrörelserna hade avtagit, de politiska partierna hade förlorat medlemmar och valdeltagandet var sjunkande. Intresset för politik ansågs vara lågt, i synnerhet bland unga.

Vissa av dessa utmaningar kvarstår nu, femton år senare. Samtidigt måste bilden nyanseras. Även om de traditionella folkrörelseorganisationerna engagerar färre individer är det medborgerliga engagemanget alltjämt högt. Engagemanget tar sig nya uttryck genom nätverksbaserade och mer informellt organiserade rörelser. Partierna är inte längre masspartier med stora medlemskåror, men antalet partiaktiva sjunker inte längre. Förtroendet för de politiska partierna är fortfarande lågt, men har stärkts. Valdeltagandet har ökat i de tre senaste riksdagsvalen. Attitydundersökningar visar att förtroendet för regeringen och riksdagen har ökat under de senaste femton åren. Intresset för politik bland unga är starkt.

Denna utredning kan konstatera att demokratin i dag står stark. Däremot är det politiska inflytandet inte jämnt fördelat. Klyftan mellan de som deltar och de som inte deltar har vidgats. Dessa deltagandeklyftor märks tydligt när det kommer till engagemanget i det civila samhällets organisationer, liksom i de politiska partierna.

De som är aktiva inom civilsamhällsorganisationer och politiska partier är i huvudsak välutbildade och socioekonomiskt resursstarka personer. Det är i synnerhet personer med låg utbildning och med lågavlönade jobb som har lämnat partierna. Det märks också när det kommer till förtroendet för demokratins institutioner och procedurer. Tilltron till demokratin är betydligt starkare bland resursstarka individer, dvs. personer med hög utbildning och inkomst, än bland resurssvaga. Samma förhållande gäller när det rör upplevelsen av att kunna påverka politiska beslut. Valdeltagandet har ökat under senare år, men skillnaderna mellan resurssvaga och resursstarka grupper är alltjämt stora. I riksdagsvalet var det ungefär 15 procentenheters skillnad i valdeltagande mellan hög- och lågutbildade liksom betydande skillnader i valdeltagandet mellan svensk och utrikes födda.

Skiljelinjen mellan de "demokratiskt aktiva" och de "demokratiskt passiva" sammanfaller i stor utsträckning med andra sociala och ekonomiska klyftor i samhället. De som inte deltar i demokratins processer har lägre utbildning, lägre inkomst och en betydligt svagare förankring på arbetsmarknaden. Vissa undersökningar visar även att gruppen passiva lider av ohälsa i större utsträckning än den demokratiskt aktiva gruppen. Skillnaderna avspeglar sig i vad som skulle kunna beskrivas som ett utanförskap och ett innanförskap eller som vidgade klassklyftor.

Därutöver är skillnaderna mellan dessa grupper i allt större utsträckning rumsliga och geografiska. De demokratiskt aktiva och de passiva bor i skilda bostadsområden, går i olika skolor och utövar sina fritidsintressen på olika platser. Detta avspeglar sig också i valdeltagandet. Skillnaderna mellan de valdistrikt i Stockholm, Göteborg och Malmö som hade högst och lägst valdeltagande var över 40 procentenheter i riksdagsvalet 2014. Vidare framträder deltagandeklyftor i konsumtionen av nyheter. Andelen "nyhetsundvikare" har ökat under senare år, och denna grupp består i stor utsträckning av personer med svaga socioekonomiska resurser. Den demokratiska arenan, dvs. de platser där tankar, åsikter och intressen utbyts, är allt mer segregerad. Detta är en stor utmaning för demokratin.

Ett ytterligare problem är att flera samhällstendenser såsom globaliseringen, digitaliseringen, demografiska förändringar och klimathotet kan förstärka olikheterna mellan olika grupper samtidigt som

dessa tendenser ställer demokratin och samhället i sin helhet inför nya utmaningar. Dessa samhällstendenser har och kommer under de närmaste åren förändra förutsättningarna för demokratin liksom för ekonomin, arbetsmarknaden och maktrelationerna i samhället. Flera av de utmaningar som vi i dag står inför innebär dessutom att vi kommer behöva fatta svåra beslut rörande fördelningen av resurser. Att med demokratis mekanismer skapa konsensus bakom de beslut som är nödvändiga för samhällets långsiktiga hållbarhet och utveckling är en utmaning inte bara för det politiska systemet utan för hela vårt samhälle.

En ny målsättning för demokratipolitiken

Det är viktigt att demokratipolitiken är inriktad på att möta de utmaningar som nämns ovan. Vi föreslår därför en ny målsättning för demokratipolitiken. Målsättningen ska vara "en hållbar demokrati som kännetecknas av delaktighet och jämlikt inflytande". Vi menar att demokratin blir starkare när det är många som deltar och upplever sig vara delaktiga i samhället. Ett brett deltagande ger bättre förutsättningar för att fler röster ska kunna komma till uttryck, vilket gör att inflytandet kan bli mer jämlikt. Ett jämlikt inflytande förutsätter också att alla har samma möjligheter att delta och påverka den politiska maktutövningen oavsett kön, hudfärg, språklig, etnisk eller religiös tillhörighet, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller socioekonomisk status. Syftet med demokratipolitiken måste därför vara att öka deltagandet och att verka för att inflytandet utövas mer jämlikt.

Vi menar vidare att demokratin måste vara hållbar. Med detta menar vi en demokrati som kännetecknas av starka offentliga institutioner som kan fatta beslut effektivt, rättssäkert och transparent. Det förutsätter också att medborgarna har förtroende för demokratis institutioner och procedurer, att det demokratiska engagemanget är högt och att de flesta upplever att de kan påverka. En hållbar demokrati förutsätter slutligen att de mänskliga rättigheterna respekteras.

Denna målsättning måste efterföljas av åtgärder som syftar till att skapa ett jämlikt inflytande och ett ökat och breddat deltagande. Regeringen bör genomföra demokratifrämjande insatser inför

och mellan valen och dessa bör vara inriktade på att öka den politiska jämlikheten. Det handlar om att ge organisationer i det civila samhället förutsättningar att engagera grupper som annars inte deltar. Kommuner, landsting och regering har ett särskilt ansvar att ge medborgarna goda förutsättningar att delta och framföra synpunkter i politiska beslutsprocesser. Flera av våra förslag syftar till detta.

Det är dock svårt att i grunden förändra maktförhållanden i samhället genom demokratireformer eller åtgärder för att främja deltagandet. Vårt uppdrag är begränsat till att analysera individers möjligheter till delaktighet och inflytande mellan valen och inte maktrelationerna i samhället ur ett vidare perspektiv. Mot bakgrund av omfattningen och djupet av de samhällsförändringar vi bevittnar i dag föreslår vi att en utredning tillsätts med uppgift att sammanställa kunskap om hur maktförhållandena i det svenska samhället har förändrats sedan millennieskiftet. En sådan maktutredning ska bidra med ett underlag som ger politiska beslutsfattare bättre förutsättningar att fatta långsiktiga och ändamålsenliga beslut för att möta de utmaningar som samhället och demokratin står inför på sikt.

De politiska partierna är inte i kris

Vår analys visar att föreställningen om en partikris i stora drag kan avskrivas. Medlemsutvecklingen i partierna är inte längre negativ. Medlemmarna spelar också en annorlunda roll i partierna än tidigare. Kommunikationen med väljarna har underlättats genom den digitala tekniken medan valrörelserna har professionaliserats och partierna har anställt mer personal. Samtidigt hade var fjärde lokal partiorganisation svårigheter att hitta kandidater till vallistorna inför de allmänna valen år 2014. Det är därför viktigt att partierna fortsatt verkar för att rekrytera nya medlemmar.

Partierna måste utveckla sitt rekryteringsarbete

Ett problem för partidemokratin är att personer som uppger att de är lågutbildade, har arbetarklassbakgrund, är födda utanför Sverige, är unga eller kvinnor är underrepresenterade bland medlemmarna. Det kan medföra att partierna har svårt att fånga upp de åsikter och

perspektiv som dessa grupper har. Vår översyn visar att samtliga partier arbetar för att värva medlemmar, och att de flesta partier verkar för att rekrytera medlemmar från underrepresenterade grupper, såsom kvinnor, unga och utrikes födda. Samtidigt visar undersökningar att de flesta som engagerar sig i ett parti gör det eftersom de själva befinner sig i ett sammanhang med andra partiaktiva. Sammantaget består partierna av en socialt sammanhållen grupp som ofta har ryggarna utåt.

Vi anser därför att partierna måste utveckla sitt rekryteringsarbete. Partierna bör aktivt arbeta med att söka upp nya medlemmar utanför de redan aktivas nätverk. För rekryteringen av unga är det av särskild betydelse att partierna är närvarande i skolan, på fritidsgårdar och i föreningslivet. För att kontaktytor ska uppstå med personer som annars inte skulle gå in i ett parti är det också viktigt att partierna är fysiskt närvarande i lokalsamhället, även mellan valkampanjerna. Det gäller särskilt i områden med hög arbetslöshet och en stor andel utlandsfödda.

Motverka professionaliseringen av partierna

De politiska partierna professionaliserar sin verksamhet alltmer. Professionaliseringen leder till att politikutvecklingen inom partierna i stor utsträckning drivs av personer som inte är eller har varit förtroendevalda och därmed inte har erfarenhet av det politiska beslutsfattandet. Det ökade antalet anställda idéutvecklare, s.k. policyprofessionella, kan också leda till att medlemmarnas möjligheter att delta i idéutvecklingen minskar. En utveckling med ett ökat antal politikutvecklare som inte har erfarenhet av ett förtroendeuppdrag kan leda till att politiken driver bort från den faktiska verklighet som väljarna upplever och som de förtroendevalda på lokal nivå har att hantera.

Partierna är också mer fokuserade på de opinioner och åsikter som framförs genom olika medier än på kommunikationen med enskilda väljare. Den politiska debatten i media är viktig, men med tanke på att det är allt färre som följer de etablerade medierna och deltar i den åsiktsbildning som sker i dessa finns det en risk att partierna inte fångar upp de bredare åsikterna i samhället. Det finns också en risk att partierna blir mer mottagliga för det påverkans-

arbete som olika intresseorganisationer och PR-byråer bedriver genom medierna.

Partierna måste reformera sina organisationer

Den del av befolkningen som identifierar sig med ett politiskt parti har sjunkit kraftigt, vilket gör det svårare att mobilisera politiskt intresserade utifrån en ideologisk samhörighet. Denna utveckling kan delvis förklaras av värderingsförändringar, som individualiseringen och en minskad auktoritetstro. Människor är i dag mer benägna att engagera sig i sakpolitiska frågor än långsiktigt i ett politiskt parti. Förtroendet för de politiska partierna har visserligen stärkts under 2000-talet, men partierna är alltjämt en av de samhällsinstitutioner som allmänheten hyser lägst förtroende för. Det är troligt att många väljer andra sätt att uttrycka sitt politiska engagemang eftersom de inte tror att det är möjligt att påverka genom ett politiskt parti. Vår översyn visar också att en stor del av medlemmarna anser att interndemokratien är dålig, även om medlemsinflytandet har stärkts över tid. De individer som i dag väljer att gå in i ett politiskt parti är mer engagerade och ställer större krav på inflytande än tidigare.

Det är viktigt att partierna inte är exklusiva kanaler för inflytande som enbart är tillgängliga för en liten krets av partiaktiva. Vi menar därför att partierna bör verka för att partimedlemmar på lokal nivå får möjligheter att delta i idéutvecklingen. Partierna bör också överväga att oftare ha medlemsomröstningar om principfrågor och att öka inflytandet vid val av partiledare. Samtidigt är medlemmar i partierna i dag inte särskilt representativa för samhället i övrigt och en förstärkt interndemokrati skulle därför kunna leda till att partierna fjärrar sig ytterligare från övriga delar av befolkningen.

Det går inte att förvänta sig att partierna kommer att återta den roll i demokratin som de en gång hade. Medlemsminskningen beror inte enbart på partierna själva, utan är också en effekt av att samhällsengagemanget som sådant har förändrats. Mot denna bakgrund bör väljarna få möjlighet att förmedla sina intressen och åsikter till beslutsfattarna även på andra sätt än genom de politiska partierna. Våra förslag om att fullmäktige ska verka för att medlemmarna har förutsättningar att framföra sina synpunkter inför beslut liksom

införandet av förslagsrätt på lokal och nationell nivå, s.k. folk-motion, förstås mot den bakgrunden.

Se över partistödet

Vår översyn visar att det offentliga stödet till de politiska partierna inte fullt ut används i enlighet med vad det är avsett för. Stödet till riksdagsledamöter, som syftar till att bistå ledamöternas arbete, används i stor utsträckning till annan verksamhet än riksdagsarbete. Därutöver överförs delar av det kommunala partistödet till nationell nivå. Samtidigt visar vår översyn att antalet politiska sekreterare och hel- och deltidsarvoderade förtroendevalda i kommuner och landsting har ökat på senare tid. En anledning till detta är att den politiska majoriteten i kommunerna ofta försäkrar sig om ett stöd från mindre partier genom att bl.a. erbjuda avlönade politiska sekreterartjänster. Sammantaget anser vi att det finns skäl att tillsätta en bredare översyn av partistödet. Översynen bör i första hand ha till uppgift att klargöra i vilken mån de olika formerna av partistöd används på ett ändamålsenligt sätt och om det finns skäl att göra förändringar och förtydliganden om hur stöden ska fördelas, användas och redovisas.

De förtroendevalda och den sociala representativiteten

Vi har gjort en analys av de förtroendevaldas representativitet utifrån kön, bakgrund (födelseland) och ålder. När det kommer till dessa tre aspekter kan vi konstatera att politiken inte är jämställd eller jämlik.

Även om kvinnors representation i riksdagen har minskat de två senaste mandatperioderna har jämställdheten i kommun- och landstingsfullmäktige förbättrats över tid. Det är i dag något fler kvinnor som innehar tyngre poster, såsom kommun- eller landstingsstyrelsens ordförande, än vad det var vid ingången av millenniumskiftet. Totalt sett är dock kvinnor underrepresenterade på inflytelserika positioner. Kvinnliga politiker är mer utsatta för hot, våld och trakasserier och lämnar sina uppdrag under och efter mandatperioden i högre utsträckning än män. Kvinnor är också tydligt underrepresenterade i kommunala bolagsstyrelser.

Därutöver avspeglar inte de politiska församlingarna den mångfald som i dag finns i det svenska samhället. Utrikes födda är underrepresenterade på alla nivåer i politiken. Personer som invandrat till Sverige engagerar sig politiskt i lägre utsträckning än inrikes födda, vilket delvis kan förklara underrepresentationen, men delaktigheten ökar med vistelsetiden i Sverige. Upplevelser av diskriminering är också en faktor som påverkar delaktigheten bland utrikes födda. Bostadssegregeringen innebär att det är en stor andel utrikes födda som bor i politikerglesa bostadsområden. Eftersom de flesta som går in i politiken gör det för att de kommit i kontakt med andra partiaktiva är det därmed mindre sannolikt att utrikes födda uppmanas att engagera sig partipolitiskt. Undersökningar visar också att utrikes födda avancerar långsammare mot de tyngre uppdragen än inrikes födda.

Unga under 29 år är den grupp som är mest underrepresenterad i kommun- och landstingfullmäktige i relation till andelen bland de röstberättigade medan äldre är kraftigt underrepresenterade i riksdagen. Det kan leda till att ungas och äldres perspektiv inte tillgodoses i det lokala respektive det nationella beslutsfattande. När det gäller unga medför underrepresentationen i den lokala demokratin att det är få unga som får erfarenhet av att ha ett förtroendeuppdrag, vilket är viktigt för det fortsatta politiska engagemanget.

Social representativitet är viktigt för demokratins legitimitet

Vi menar att förutsättningarna för ett jämlikt politiskt inflytande blir bättre när alla delar av befolkningen är representerade i de beslutsfattande församlingarna. Social representativitet är en rättvisefråga och en fråga för demokratins legitimitet. Politiker som delar sociala och kulturella erfarenheter med en särskild väljargrupp har en bättre förmåga att fånga upp, lyssna in och förmedla väljares intressen och åsikter. Dessutom påverkar representativiteten delaktigheten i samhället. Det är rimligt att anta att när en individ upplever sig vara representerad blir den också motiverad till att delta.

Ansträngningarna för att uppnå politisk jämlikhet är huvudsakligen en fråga för de politiska partierna och därför lämnar vi ett antal rekommendationer för hur ett arbete med att förbättra repre-

sentativiteten skulle kunna gå till. Partierna i en kommun eller ett landsting bör t.ex. komma överens om att samordna sin nomineringsprocess på så sätt att könsbalansen i styrelser och nämnder blir jämnare. Detta är särskilt viktigt vid tillsättningen av kommunala bolagsstyrelser där kvinnors underrepresentation är påtaglig. Vi menar också att partierna bör ha som princip att alltid nominera två kandidater: en man och en kvinna. Det skulle underlätta för valberedningen att samordna tillsättningen.

De förtroendevaldas villkor

Den kommunala politikens villkor har förändrats under senare år. Antalet nämnder och uppdrag minskar, samtidigt som uppdragen koncentreras till ett mindre antal förtroendevalda. Inflytandet i den kommunala politiken utövas också av en allt mindre skara av ledande förtroendevalda. Vi anser att det finns ett värde med att det är en stor andel av befolkningen som har erfarenhet av att delta i politiska beslutsprocesser och därför bör inte uppdragen minska ytterligare vid reformer av den politiska organisationen. För att stimulera det demokratiska deltagandet på lokal nivå kan kommuner också genomföra försök med direktval för ett begränsat antal platser i en geografisk nämnd.

Medialiseringen av politiken har lett till att politikerrollen blivit mer krävande. Samtidigt sker beslutsgången i ett snabbare tempo och de politiska besluten är i sig mer komplexa. Dessa omständigheter påverkar vem som väljer att engagera sig politiskt. Antalet förtroendevalda som lämnar sina uppdrag i förtid är också högt. Unga under 29 år och kvinnor med hemmavarande barn är överrepresenterade bland de förtroendevalda som hoppar av i förtid.

Villkoren för förtroendeuppdragen måste anpassas så att det går att ägna sig åt ett förtroendeuppdrag och samtidigt ha tid till heltidsarbete och familjeliv. Det krävs en ny möteskultur där långdragna sammanträden är undantag. Det kan vara lämpligt att tillämpa stopptider liksom att öppna upp för ett mer frekvent användande av deltagande på distans. Åtgärder bör också genomföras för att underlätta för förtroendevalda med barn i behov av tillsyn. Kommuner skulle t.ex. kunna tillämpa mer generösa regler för barn-

omsorg och förskola i samband med politiska möten i kommunen eller landstinget.

Möjlighet att behålla sitt uppdrag trots flytt från kommunen

Under mandatperioden 2010 till 2014 lämnade var femte förtroendevald sitt uppdrag i förtid. Var tredje avhopp berodde på flytt från kommunen, och när det kommer till unga under 29 år var det 57 procent som lämnade sitt uppdrag av denna anledning. Detta kan förklaras av att unga är mer rörliga då de ännu inte börjat studera eller etablerat sig på arbetsmarknaden. Det finns redan i dag en möjlighet för fullmäktige att besluta att en förtroendevald som är vald av fullmäktige får behålla sitt uppdrag trots flytt från kommunen. Vi föreslår att denna möjlighet också ska omfatta de folkvalda fullmäktigeledamöterna.

Förtroendevalda ska kunna utöva sina uppdrag under trygga och säkra former

Enligt Brottförebyggande rådets kartläggning utsattes en av fem förtroendevalda under 2013 för hot, våld eller trakasserier. Varannan heltidspolitiker blev utsatt och majoriteten av dessa blev hotade eller trakasserade vid upprepade tillfällen. Med tanke på att en av fyra uppger att de censurerat sig själva på grund av rädsla för trakasserier kan detta anses ha en effekt på demokratin. Vi anser att det är viktigt att samtliga förtroendevalda får ett stöd i det fall de utsätts för våld, hot eller trakasserier och att de därmed kan känna sig trygga när de tar på sig och utför ett förtroendeuppdrag. Vi föreslår därför att det i kommunallagen ska införas en bestämmelse som anger att kommunerna och landstingen ska verka för att de förtroendevalda ska kunna fullgöra sina uppdrag under trygga och säkra former.

Möjlighet att vara ledig från sitt förtroendeuppdrag

Det är viktigt att de ersättningsbestämmelser som gäller inte upplevs som ett hinder för de förtroendevalda. Ersättning för inkomstbortfall vid möten måste vara skäligt och täcka alla delar av inkomsten. Vi anser vidare att det finns anledning att anpassa den rättsliga regleringen för uppdragen till den faktiska samhällsutvecklingen. Det gäller inte minst regleringen av sjuk- och föräldraledighet. Det är fler kvinnor än män som hoppar av i förtid eller gör långa uppehåll i sina politiska karriärer för att vara föräldralediga och detta får sammantaget konsekvenser för jämställdheten i lokalpolitiken. Vi föreslår därför att det ska vara möjligt att under en begränsad tid vara ledig från sitt uppdrag för att vara föräldra- eller sjukledig. Fullmäktige ska kunna tillsätta en ersättare under ledigheten.

Den lokala politikens organisering

Under senare år har en maktförskjutning skett från fullmäktige och fritidspolitikerna till ledamöterna och ordföranden i kommun- och landstingsstyrelsen. Fullmäktige, som enligt kommunallagen är kommunens och landstingets beslutande församling, har en svag ställning. Dessutom sker beredningen av beslut ofta utanför de formella institutionerna, t.ex. genom förhandlingar mellan partier som gemensamt styr kommunen eller landstinget. Detta påverkar både fullmäktiges och väljarnas möjligheter till insyn i beslutsfattandet och ansvarsutkrävande av beslutsfattarna.

För att ge fullmäktige makt att granska och utkräva ansvar anser vi att fullmäktige bör upparbeta en praxis för den interna granskningen av maktutövningen i kommunen eller landstinget. Vi anser vidare att fullmäktige bör fatta beslut om uppdragsbeskrivningar som förtydligar rollfördelningen mellan olika förtroendevalda, i synnerhet den roll som ordförande i styrelsen och nämnder samt övriga kommunal- och landstingsråd har i politiken. Ur ett medborgarperspektiv är det rimligt att kräva att fullmäktige klargör vilka funktioner dessa förtroendevalda har i den lokala demokratin.

För att motverka elitism och maktkoncentration i politiken anser vi att det också är nödvändigt att verka för en ökad omsättning av de kommunala förtroendeuppdragen. Vi anser att partierna internt eller gemensamt i fullmäktige bör överväga en begränsning i

hur länge en enskild förtroendevald kan inneha ett tyngre uppdrag, t.ex. som ordförande i styrelsen eller i en nämnd. Det skulle öppna upp möjligheter för fler kandidater att träda fram och få betydelsefulla positioner inom politiken. Det skulle också kunna bryta den sociala homogenitet som i regel gör sig gällande högre upp i politiken.

För att öka partiernas synlighet i den lokala demokratin bör fullmäktige, på samma sätt som riksdagen, med jämna mellanrum arrangera allmänpolitiska debatter eller debatter om dagsaktuella frågor i kommunen eller landstinget. Sådana debatter kan bidra till att det allmänna intresset för lokalpolitiken ökar och att lokala partiföreträdare får tillfälle att uttrycka sina ståndpunkter i olika samtidsfrågor. Vi föreslår därför att fullmäktigepresidiet ska kunna fatta beslut om att en allmänpolitisk debatt ska hållas utan samband med ordinarie ärendehantering.

Möjligheter att påverka nationella beslutsprocesser genom institutionella kanaler: remiss, samråd och kommittéväsendet

Den formella kanalen för påverkan på den nationella nivån, remissväsendet, är viktig för att enskilda och intresseorganisationer ska kunna framföra sina synpunkter inför beslut. Åsiktsutbytet inom remissväsendet sker enligt formella regler och ger därmed förutsättningar för transparens och ett jämlikt deltagande. Vid sidan av remissväsendet har användningen av samråd, hearings och konsultationer med särskilt inbjudna organisationer blivit ett allt vanligare sätt för Regeringskansliet att inhämta allmänhetens synpunkter, åsikter och intressen och för att stämma av underlag inför regeringsbeslut.

Öppna upp remissprocesserna och samråden

Vår översyn visar att det i huvudsak är etablerade och resursstarka organisationer som deltar i remissväsendet liksom i samråd och hearings. Mot bakgrund av att de traditionella folkrörelseorganisationerna har förlorat medlemmar och fått en svagare lokal förankring, samtidigt som nyare rörelser har uppkommit på lokal nivå, finns det en risk att de synpunkter och perspektiv som kanaliseras

genom dessa formella kanaler inte är representativa för den breda allmänheten. Det är därför viktigt att remisslistorna och inbjudningar till samråd och hearings vidgas så att nya delar av det civila samhället blir representerade. Riktlinjer för samråd och hearings bör utarbetas.

Elektronisk förvaltning och digitala samråd

Regeringen har beslutat om en målsättning om att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Regeringen ska enligt sin e-förvaltningsstrategi verka ”för öppnare förvaltning som stödjer innovation och delaktighet”. Det är i detta sammanhang anmärkningsvärt att Regeringskansliet inte har utvecklat sin elektroniska förvaltning. Regeringskansliet har förvisso en särställning utifrån de krav på säkerhet och sekretessbehandling som kan ställas på den myndighet som ska bistå regeringen, men i flera aspekter leder den bristande digitaliseringen till att insynen och delaktigheten blir lidande. Detta gäller inte minst remisshanteringen.

Vi anser att den formella remissprocessen bör kompletteras med ett digitalt samråd som gör det möjligt att lämna synpunkter på konkreta frågeställningar. Digital teknik bör också användas vid övriga samråd, hearings och konsultationer och därigenom göra det möjligt att lämna synpunkter utan att vara fysiskt närvarande. Slutligen bör Regeringskansliet se över hur den elektroniska förvaltningen kan utvecklas. För att ett sådant utvecklingsarbete ska komma till stånd föreslår vi att en arbetsgrupp sätts upp under Förvaltningsministern eller IT-ministern.

Utredningars och kommittéers förutsättningar att samråda

Enligt vår översyn har enskildas och intresseorganisationers möjligheter att påverka politiken genom kommittéväsendet försämrats. Direktiv har blivit mer detaljerade, det är ofta på förhand givet vad utredningarna ska komma fram till och utredningstiden har blivit kortare. Med fler enmansutredningar som har kort tid på sig har kommittéväsendets roll som konsensusbyggare försvagats. Enligt vår bedömning är det därför viktigt att kommittéer och utredningar uppmanas i sina direktiv att samråda och att de ges tillräckligt med

tid för att kunna stämma av och inhämta synpunkter från intresseorganisationer och allmänheten.

Möjligheter att påverka nationella beslutsprocesser genom icke-institutionella kanaler

Vår översyn visar att de informella kontakterna mellan intresseorganisationer och beslutsfattare på nationell nivå har ökat i omfattning under senare år. Denna utveckling är delvis ett resultat av att relationerna mellan beslutsfattandet och intresseorganisationer har ändrat karaktär. Den kan också förklaras av att politiken i sig blivit mer komplex och att kunskaps- och informationsbehovet har ökat. Därutöver har politiken anpassats till nyhetsmedierna, vilket har resulterat i att den politiska kommunikationen har fått en allt större betydelse och att antalet personer som har politisk idéutveckling och påverkan som heltidssyssla, s.k. policyprofessionella, har ökat. Denna utveckling måste betraktas som en av de största förändringarna av den svenska demokratin som har skett under de senaste femton åren.

Vi anser att det finns skäl att vara vaksam på en utveckling där politik- och idéutvecklingen i större utsträckning sker på arenor där enskilda individer inte har möjlighet att fritt delta eller bli representerade. En sådan utveckling skulle kunna innebära att den enskilde får sämre möjligheter till delaktighet, inflytande och insyn i politiken. Det kan också innebära att förutsättningarna för väljarna att utkräva ansvar av de folkvalda försämrats. Dessutom är påverkansarbetet en fråga om resurser, vilket inverkar på den politiska jämlikheten.

Kontakterna mellan beslutsfattare och intresseorganisationer bör inte regleras

I nuläget utgör inte lobbyingen i form av informella kontakter mellan beslutsfattare och intresseorganisationer en direkt utmaning för demokratin. Vi förespråkar därför inte att någon form av reglering införs som förändrar förutsättningarna för intresseorganisationernas kontakter med beslutsfattare, t.ex. en registrering av

lobbyister. Denna typ av reglering är svår att utforma på ett ändamålsenligt sätt som inte medför negativa effekter för demokratin.

Det påverkansarbete som intresseorganisationer, PR-byråer eller tankesmedjor genomför riktar sig i första hand till medier. För att medborgarna ska ha goda möjligheter till insyn och ansvarsutkrävande är det centralt att det finns medieaktörer som har kapacitet att fritt granska maktutövandet, producera journalistik som håller hög kvalitet och möjliggöra en offentlig debatt där flera olika röster och perspektiv kommer till uttryck. Mot denna bakgrund anser vi att det är viktigt att regeringen vidtar åtgärder för att skapa förutsättningar för en levnadskraftig, oberoende och mångfacetterad mediamarknad och för en stark och självständig public service.

Medborgerlig förslagsrätt i riksdagen bör införas

För att vitalisera demokratin och stärka de enskilda medborgarnas inflytande över beslutsfattandet föreslår vi att en medborgerlig förslagsrätt i riksdagen, en s.k. folkmotion, ska införas. En folkmotion innebär att en enskild individ som har rösträtt till riksdagen får möjlighet att väcka ett förslag och om detta får stöd av en procent av de röstberättigade till riksdagen ska det tas upp som en motion i riksdagen. Folkmotionen ska kunna lämnas och stödjas över internet. Om motionen fått tillräckligt stöd väcks den i riksdagen på samma sätt som motioner av riksdagsledamöter och utskottsbehandlas. Beroende på vad motionen kräver kan ett bifall till motionen leda till ett utskottsinitiativ eller ett tillkännagivande till regeringen. Förslaget om folkmotion är inspirerat från det s.k. medborgarinitiativet som finns i Finland.

Med en möjlighet att väcka en folkmotion i riksdagen får alla individer tillgång till en formell kanal för att göra sin röst hörd. Detta skulle kunna innebära att det övertag som de resursstarka organisationerna har i opinionsbildningen kan vägas upp. Det skulle också skapa transparens i påverkansarbetet. Införandet av folkmotion kan också motiveras av de politiska partiernas försvagade ställning och de förändrade formerna för politiskt deltagande och engagemang. En sådan reform skulle innebära en ändring av riksdagsordningen. Vi föreslår därför att införandet av medborgerlig förslagsrätt, folkmotion, ska utredas i särskild ordning.

Insynen i riksdagsarbetet

Mot bakgrund av att de informella kontakterna mellan intresseorganisationer och riksdagen har ökat under senare tid kan det finnas skäl att vidta åtgärder för att försäkra att maktutövandet sker i transparenta former. För att medborgarna ska ha möjlighet att framföra sina åsikter och intressen på nationell nivå är det också viktigt att riksdagsledamöterna har goda förutsättningar till kommunikation med medborgarna. I syfte att underlätta kontakten med väljarna anser vi att det kan finnas skäl att se över ledamotsstödet och om delar av detta bör knytas till en finansiering av kansliresurser i ledamöternas valkretsar.

Medborgardialog och samråd i kommuner och landsting

Medborgardialoger och samråd där individer, intresseorganisationer eller andra aktörer bjuds in att delta i beslutsprocesser är vanligt förekommande i kommuner och landsting. Medborgardialoger kan bidra till att beslut kan få en djupare förankring och starkare legitimitet. De kan också bidra till att intressekonflikter eller missnöjesyttringar undviks vid genomförandet av politiska beslut. Medborgardialoger som inger förhoppningar om ett inflytande som inte infrias kan däremot leda till att förtroendet för demokratin som sådan undermineras. Det finns också en risk att medborgardialoger leder till politisk ojämlikhet om deltagandet inte är representativt för kommun- eller landstingsinvånarna.

Fullmäktige ska verka för att medlemmarna har förutsättningar att delta och framföra sina synpunkter inför beslut

För att medborgardialogerna ska ge positiva demokratieffekter är det viktigt att användandet av medborgardialoger och andra samrådsprocesser formaliseras. Det måste bli tydligt för medborgarna om när och i vilka frågor som kommuner och landsting avser att hålla ett samråd eller medborgardialog samt vilka möjligheter till påverkan som dialogerna ger. Vi föreslår därför att det ska framgå av kommunallagen att fullmäktige ska verka för att medlemmarna har förutsättningar att delta och framföra sina synpunkter inför beslut.

Med en sådan bestämmelse motiveras fullmäktige att stämma av och förankra beslut samtidigt som fullmäktige har ansvar för beredningen och beslutsfattandet. Bestämmelsen framhåller värdet av ett medborgerligt engagemang, vilket är en av de uttalade grundprinciperna till kommunallagen.

Bestämmelsen är en målsättningsparagraf och ska ses som en demokratisk princip. Det är fullmäktige som beslutar om hur medlemmarna ska kunna delta och framföra sina synpunkter och om vilka beslut som ska beredas med ett medborgerligt deltagande. Förslaget innebär att samtliga medlemmar, även unga och utländska medborgare som är folkbokförda, men som än inte har rösträtt, liksom fastighetsägare som är juridiska personer, såsom ideella organisationer och företag, kan beredas möjligheter att framföra sina synpunkter.

Riktlinjer och principer för medborgardialoger och samråd

Vi menar att det finns fördelar med att fullmäktige antar riktlinjer eller principer om när och inför vilka beslut som medlemmarna ska ges tillfälle att framföra synpunkter samt om hur medborgardialoger eller samråd ska genomföras. Riktlinjerna eller principerna bör bl.a. omfatta samrådets och medborgardialogernas plats i beredningsprocessen, vilka dialogerna riktar sig till liksom hur kommunerna och landstingen bjuder in och kommunicerar resultaten av samråd och dialog. Vi ger också rekommendationer om att åtgärder bör vidtas som syftar till att förstärka den politiska jämlikheten vid genomförandet av medborgardialoger. Vi menar vidare att digital teknik bör användas i så stor utsträckning som möjligt och att resultaten av medborgardialogerna ska återkopplas till de som har deltagit och berörs. Vi föreslår därutöver att kommunerna och landstingen bör ha en plats på sin webbsida där all information som är relevant för medborgarnas demokratiska delaktighet finns tillgänglig och samlad.

Det förstärkta folkinitiativet

Förstärkningen av medborgarnas möjligheter att påkalla folkomröstningar i kommuner och landsting har lett till att antalet folkinitiativ och lokala folkomröstningar har ökat. Detta har skapat spänningar i den lokala demokratin. Några av de konflikter som uppstått har berott på oklarheter i hur bestämmelserna för folkinitiativet ska tolkas.

För att förenkla initiativprocessen föreslår vi att det inte ska vara nödvändigt för initiativtagare att uppge egenhändiga namnteckningar och att det därmed blir möjligt att samla in underskrifter via internet. Underskrifter som sker över internet och med hjälp av e-legitimation innebär att valideringsprocessen kan bli mer rättssäker, ske snabbare och ta mindre resurser i anspråk. Dessutom är insamling via internet förenligt med de rådande formerna för politiskt engagemang där internet och sociala medier har stor betydelse för det politiska deltagandet. För att en tillförlitlig namninsamling över internet ska bli teknisk möjlig för det stora flertalet föreslår vi att en nationell webbplats för detta ska inrättas.

Vi föreslår vidare ett förtydligande av bestämmelserna om hur det nödvändiga antalet namnunderskrifter för att väcka ett folkinitiativ ska fastställas. Ett problem med de folkomröstningar som inte har hållits i samband med de allmänna valen är att valdeltagandet har varit lågt. Vi anser att konflikter skulle kunna undvikas om de politiska partierna innan folkomröstningen kommunicerar vad som enligt dem krävs för att utslaget i folkomröstningen ska respekteras.

Även om det har uppstått problem i samband med folkinitiativen och folkomröstningarna menar vi att det principiella värdet av att väljarna har en möjlighet till direktdeltagande i politiska beslutsprocesser överväger de negativa erfarenheterna. De flesta folkomröstningarna som varit sedan år 2011 har stimulerat det demokratiska deltagandet lokalt och det finns inget som tyder på att folkinitiativen har påverkat den politiska jämlikheten eller förtroendet för demokratin negativt. De problem som har uppstått har i första hand berott på att de styrande politikerna inte tagit hänsyn till eller bemött starka folkopinioner som uttryckts av olika väljargrupper mellan valen. För att förebygga sådana missnöjesyttringar är det viktigt att kommunerna och landstingen i enlighet med vårt

förslag ovan verkar för att ge medlemmarna förutsättningar att delta och framföra sina synpunkter inför beslut.

Medborgarförslag och folkmotion

Vår översyn av medborgarförslaget visar att det gett begränsade demokratieffekter. Medborgarförslaget har främst använts som en förslagslåda eller en synpunktshantering för vardagsnära frågor och de fåtal personer som lämnar förslag är inte representativa för befolkningssammansättningen i dess helhet. Behandlingen av medborgarförslagen tar också mycket tid och resurser i anspråk. Därutöver skapar medborgarförslag en relation mellan enskilda medborgare och förtroendevalda, men inte mellan de förtroendevalda och sammanslutningar av medborgare. Enskilda förslag stimulerar därmed inte till en vidare dialog och ger heller ingen antydan om det finns en stark opinion i den fråga som väcks.

I syfte att stärka dialogen mellan väljare och förtroendevalda och förenkla den administrativa hanteringen för kommunerna och landstingen föreslår vi att medborgarförslaget ersätts av ett nytt verktyg, folkmotion, som blir tvingade för alla kommuner och landsting. Alla folkbokförda i en kommun eller en kommun inom landstinget, dvs. även de som inte har rösträtt i kommun- och landstingsvalen, ska ha möjlighet att lämna förslag om något som rör kommunens eller landstingets verksamhet. Folkmotioner som under en period av sex månader får ett stöd av minst en procent av de folkbokförda i kommunen eller landstingen ska beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att folkmotionen väcktes. Hanteringen av en folkmotion ska ske på samma sätt som för ett medborgarförslag, vilket innebär att fullmäktige får överlåta till styrelse eller annan nämnd att besluta i ärenden som väckts genom folkmotion. För undertecknandet av folkmotionen gäller samma regler som för folkiniciativet, dvs. att insamlingen av namn ska kunna ske över internet. Enskilda individer kan därmed för namninsamling till en folkmotion välja att använda den webbportal som vi föreslår ska inrättas på nationell nivå.

Ungas delaktighet och inflytande

De flesta unga upplever att de saknar inflytande över det politiska beslutsfattandet och en stor del av de unga känner sig inte delaktiga i samhället. Unga är därutöver underrepresenterade i de politiska partierna, i de politiska församlingarna och i föreningslivet. På samma sätt som för äldre finns det skillnader i deltagandet utifrån faktorer såsom socioekonomisk bakgrund, kön, funktionsförmåga och utländsk bakgrund. Undersökningar visar samtidigt att det politiska intresset är starkt bland unga i dag. En stor andel av de unga är engagerade och vill påverka politiken. Unga visar en stark tilltro till demokratin och de allra flesta uttrycker ett stöd för de grundläggande demokratiska värderingarna. Sammantaget anser vi att det är nödvändigt med ett perspektivskifte när det kommer till synen på unga. Vi bör inte se unga som en utmaning för demokratin utan i stället bör ungas engagemang och intresse ses som en tillgång för demokratin. Fokus bör vara på att bjuda in unga människor att delta brett i den lokala demokratin.

Försöksverksamhet med sänkt rösträttsålder

Vi föreslår att en försöksverksamhet med sänkt rösträttsålder till 16 år sker vid valen till kommunfullmäktige 2018 och 2022. Försöksverksamheten ska genomföras i kommuner som ansöker till regeringen om detta och den ska därefter följas upp och utvärderas. En sänkning av rösträttsåldern till 16 år innebär att genomsnittsåldern för förstagångsväljare blir 18 år, från nuvarande 20 år. Det skulle innebära ett incitament för unga att intressera sig för den lokala politiken och därmed motivera fler att vilja ta ett förtroendeuppdrag. Genom att rösträttsåldern infaller då en person fortfarande går i skolan ökar också samhällets möjligheter att påverka ett röstningsbeteende på längre sikt. Samtidigt ger det skolan ett konkret tillfälle att undervisa om demokratifrågor. En försöksverksamhet med sänkt rösträttsålder är därutöver i linje med det nationella målet för ungdomspolitik, enligt vilket unga ska ha inflytande över samhällsutvecklingen. Försöksverksamheten ska enbart gälla kommunala val och folkomröstningar, i vilka flera frågor som direkt berör ungas vardag avgörs. När det gäller val till riksdagen är det viktigt att rösträtten fortsatt är knuten till myndighetsåldern.

Ungas deltagande i beslutsfattande i kommuner och landsting

Vårt förslag om att fullmäktige ska verka för att medlemmarna har förutsättningar att delta och framföra sina synpunkter inför beslut innebär att kommunerna och landstingen även bör tillgodose ungas perspektiv i beslutsprocesserna. Ett sätt att göra detta är genom inflytandeforum, som ungdomsråd eller motsvarande, där unga inbjuds att medverka i politiska beslutsprocesser. Samråd med sådana inflytandeforum bör vara en formell del i beredningsprocesser på lokal och regional nivå. Samtidigt är det viktigt att dessa forum verkligen är representativa för gruppen unga i kommunen eller landstinget. Det är också viktigt att formerna för samråd anpassas efter ungas förutsättningar att delta. Kommuner och landsting bör anta ett regelverk för hur ungas perspektiv ska tillgodoses i beslutsprocesserna liksom en policy eller en handlingsplan för den lokala ungdomspolitik.

Skolans demokratiuppdrag

Vi anser att kunskapen om hur kommuner och landsting fungerar samt formerna för medborgerligt inflytande i det politiska beslutsfattandet bör öka bland skolelever. Skolor bör i större utsträckning samverka med förvaltningen i kommuner och landsting och träffa företrädare för de politiska partierna på lokal nivå. Vi föreslår därför att den lokala demokratins funktionssätt ska ingå som en av insatserna i det nationella skolutvecklingsprogrammet. Detsamma ska gälla för kunskap om kritisk granskning och källkritik. Vi menar vidare att föreningsengagemanget i grund- och gymnasieskolorna måste stödjas.

Även universiteten och högskolorna har en central plats i demokratin. Det är därför viktigt att de politiska studentförbunden, politiska partier och andra föreningar som baseras på en värdegrund av demokrati och mänskliga rättigheter har goda förutsättningar att verka på högskolorna. För att betona högskolornas betydelse för demokratin anser vi att det bör framgå av högskolelagen att högskolorna ska verka för att främja demokratins centrala principer och respekten för allas lika värde.

Delaktighet och inflytande för personer med funktionsnedsättning

Personer med funktionsnedsättningar är något mindre delaktiga i demokratin än den övriga befolkning. Detta avspeglar sig i valdeltagandet och i representationen i de politiska församlingarna. Bristande tillgänglighet av olika slag utgör fortsatt ett hinder för att kunna delta fullt ut i samhället. Tillgängligheten till möteslokaler för fullmäktigesammanträdena har förbättrats, men är alltså otillfredsställande när det kommer till lokaler för nämnd- och i synnerhet partimöten. Det är därför viktigt att tillgänglighetsarbetet fortsätter och att kommunen eller landstinget tillhandahåller tillgänglighetsanpassade lokaler också för nämnd- och partigruppsmöten och i större utsträckning än i dag möjliggör för beslutsfattande på distans i fullmäktige och nämnder.

Ett särskilt problem för förtroendevalda som är i behov av stöd och service för att kunna fullgöra sitt politiska uppdrag är att det är svårt att kombinera förtroendeuppdraget med familje- och arbetsliv, särskilt om de inte får tid till assistans beviljad för att utöva ett politiskt engagemang. Förtroendevalda som beviljats personlig assistans ska få den assistans som de har rätt till för att kunna fullgöra sina förtroendeuppdrag.

Vårt förslag om att fullmäktige ska verka för att medlemmarna har förutsättningar att delta och framföra sina synpunkter inför beslut har också betydelse för personer med funktionsnedsättning. Med anledning av vårt förslag bör kommuner och landsting inrätta funktionshindersråd som ges reella möjligheter till inflytande. Fullmäktige bör också anta reglementen för rådens funktion i den kommunala organisationen.

I syfte att säkerställa att den demokratiska delaktigheten får större utrymme i funktionshinderspolitiken föreslår vi att demokratisk delaktighet och inflytande för personer med funktionsnedsättning ska utgöra ett eget mål i den kommande funktionshindersstrategin. Genom att ett mål antas betonas vikten av tillgänglighetsarbetet i det demokratifrämjande arbetet och att underlag tas fram för att synliggöra utvecklingen.

Låt fler forma framtiden!

Det är inte möjligt att göra genomgripande förändringar av demokratins funktionssätt genom en statlig utredning. Demokratien förändras tillsammans med att samhället förändras. I de fall de demokratiska spelreglerna ändras måste det göras med försiktighet och utifrån en politisk samsyn. Vår uppgift har varit att genom förnyelse och gradvisa förändringar av demokratins spelregler göra demokratin mer relevant för sin samtid. Det övergripande syftet med våra förslag är att förmå fler att bli delaktiga och därmed skapa förutsättningar för ett mer jämlikt inflytande. Vi anser samtidigt att det är viktigt med en debatt om tillståndet i demokratin. Den fortsatta debatten bör ta vid där vi slutar och handla om hur fler ska få vara med och forma framtiden. Med tanke på de stora samhällsförändringar som nu sker förefaller det sig naturligt att inom ett decennium på nytt utvärdera och se över demokratins funktionssätt.

Landstingets ledningskontor
Niklas Rommel

Enköpings kommun
Heby kommun
Håbo kommun
Knivsta kommun
Tierps kommun
Uppsala kommun
Älvkarleby kommun
Östhammars kommun

Remiss

Länsgemensam särskild kollektivtrafik – Samordnad beställningscentral

I samarbete mellan företrädare för landstinget samt Uppsala, Östhammars, Heby, Håbo och Knivsta kommuner har bifogad promemoria om länsgemensam särskild kollektivtrafik och samordnad beställningscentral utarbetats. Initiativ till uppdraget har tagits av regionförbundet och landstinget, med syfte att samordna sjukresor och färdtjänstresor i en gemensam beställningscentral och med gemensamt regelverk samt med ökad koppling till kollektivtrafiken. Även de kommuner som inte har medverkat i arbetsgruppen får denna utredning för synpunkter.

Arbetsgruppen är ense om förslaget i promemorian, där det föreslås att en samordning sker av landstingets och berörda kommuners särskilda kollektivtrafik, främst sjukresor och färdtjänst. Det innebär att en huvudman, landstinget, får ansvaret för den särskilda kollektivtrafiken, med en gemensam beställningscentral, gemensamt regelverk med mera.

I promemorian redovisas också ett alternativt förslag som är mindre långtgående och där kommunerna även fortsättningsvis är huvudman för färdtjänsten.

Ärendet har avrapporterats för länets kommunchefen den 11 februari 2016.

Landstinget avser för sin del att behandla förslaget under våren 2016. Innan dess, helst senast den 20 maj, önskar landstinget besked om respektive kommuns inställning till

Landstingets ledningskontor

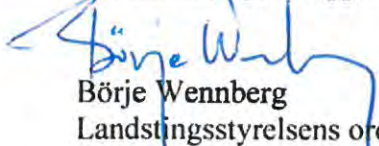
Slottsgränd 2A | Box 602 | 751 25 Uppsala | tfn vx 018-611 00 00 | fax 018-611 60 10 | org nr 232100-0024

www.lul.se

2 (2)

arbetsgruppens förslag. Vid ett positivt besked kommer landstinget att ta initiativ till fortsatt arbete utifrån förslaget och inkomna synpunkter från kommunerna.

För Landstinget i Uppsala län

Börje Wennberg

Landstingsstyrelsens ordförande

Landstingets ledningskontor
Sven-Arne Åsman
Niklas Rommel

Länsgemensam särskild kollektivtrafik – Samordnad beställningscentral

Sammanfattning

Initiativ till samordnad särskild kollektivtrafik och samordnad beställningscentral har tagits av regionförbundet och Landstinget i Uppsala län. Länets övriga kommuner har inbjudits att delta i arbetet med att utreda frågan och en arbetsgrupp bestående av representanter för både kommuner och landstinget presenterar nu förslag till hur samordningen ska ske.

Två alternativa förslag har utarbetats. Huvudförslaget innebär en samordnad länsgemensam upphandlad särskild kollektivtrafik med gemensamt regelverk och en länsgemensam beställningscentral där bl.a. ansvaret för färdtjänst överförs till landstinget. Det alternativa förslaget innebär en länsgemensam upphandling och en gemensam beställningscentral men med olika regelverk.

Bakgrund

Regionförbundets styrelse beslutade den 29 maj 2007 att rekommendera Uppsala kommun och landstinget att göra en gemensam upphandling av teknik, beställningscentral och transportörer i syfte att åstadkomma en samordning av kommunens färdtjänst och landstingets sjukresor inkl. en samordnad taxa och ett samordnat regelsystem med start hösten 2008. Styrelsen beslutade samtidigt att ge trafik- och samhällsplaneringsberedningen i uppdrag att fortsätta hantera processen med en samordning av färdtjänst och sjukresor. Vid ägarsamrådet för Upplands Lokaltrafik den 13 september 2007 antogs ett tillägg till ägardirektivet för bolaget enligt följande. "Ägarna uppdrar till Upplands Lokaltrafik AB att ansvara för en gemensam beställningscentral för färdtjänst och sjukresor till Landstinget och de kommuner som önskar detta. Underskottet av sjukresetrafiken täcks av Landstinget. Underskott för färdtjänstresor täcks av respektive kommun." I november 2007 beslutade trafik- och samhällsplaneringsberedningen att tillstyrka och översända förslagen om gemensam upphandling av beställningscentral, gemensamma regler och egenavgifter till de berörda kommunerna och landstinget för ställningstagande.

Landstingets ledningskontor

Slottsgränd 2A | Box 602 | 751 25 Uppsala | tfn vx 018-611 00 00 | fax 018-611 60 10 | org nr 232100-0024

www.lul.se

Under den process som följde inom landstinget och länets kommuner beslutade dock Uppsala kommun 18 januari 2008 att avbryta den gemensamma upphandlingen med motiveringen att det nya systemet inte bedömdes medföra besparingar och att man inte ansåg det motiverat att förändra ett fungerande system.

År 2013 inledde Uppsala kommun en dialog med landstinget om övertagande av den kommunala färdtjänsten. Det skulle medföra en gemensam beställningscentral för såväl sjukresor som färdtjänstresor. En sådan gemensam beställningscentral skulle med fördel även kunna betjäna övriga kommuner i länet. Initiativ till förnyad dialog i frågan togs av sedan av Regionförbundet Uppsala län.

Utredningens uppdrag och syfte

I oktober 2013 föreslår regionförbundets styrelse att landstinget får i uppdrag att göra en översyn av reglerna för färdtjänst och sjukresor och att förbereda en gemensam upphandling av beställningscentral och transporter. Landstingsstyrelsen beslutade i maj 2015 att i samverkan med länets kommuner utreda möjligheterna att samordna sjukresor och färdtjänstresor i en gemensam beställningscentral, med ökad koppling till kollektivtrafiken.

Syftet med samordning av beställningscentral och trafik är att få förbättrad kvalitet, miljövänligare trafik och ökad kostnadseffektivitet.

I syfte att åter utreda förutsättningarna för samordning av den särskilda kollektivtrafiken inbjöds länets alla kommuner att delta i en arbetsgrupp. Heby, Håbo, Knivsta, Uppsala och Östhammars kommuner anmälde intresse och dessa kommuner har tillsammans med Landstingets ledningskontor, Prebus och Kollektivtrafikförvaltningen UL deltagit i arbetsgruppens arbete. Vilka som ingår i arbetsgruppen framgår av nedanstående.

Representanter i arbetsgruppen

Namn	Organisation
Josefine Åhrman	Uppsala kommun
Björn-Erik Tapper	Prebus
Nikodemus Kyhlén	UL
Ida Eklöf	Östhammars kommun
Anders Ågren	Heby kommun
Emir Subasic	Knivsta kommun
Catrin Josephson	Håbo kommun
Torbjörn Sjungare	Landstinget i Uppsala län
Niklas Rommel	Landstinget i Uppsala län
Sven-Arne Åsman	Landstinget i Uppsala län

Arbetsgruppen har enats om de förslag till samordning som presenteras i rapporten.

Fördelar med samordning av särskild kollektivtrafik

De fördelar som identifierats under utredningsarbetet är:

- En väg in för medborgare och transportörer
- Fler fordon att välja på ger kortare väntetider
- Lägre kostnader genom effektivisering av både administration och reseplanering
- Ökad kvalitet i handläggning av ärenden och högre rättssäkerhet
- Mer jämlika resmöjligheter i länet med samordnat regelverk
- Stärker regionsamverkan
- Ökade möjligheter att åka färdtjänst inom hela länet ger färre riksferdtjänstresor, vilket underlättar för resenärerna
- Ger förutsättningar för ökad samordning med övrig kollektivtrafik
- Underlättar samlad uppföljning
- Positiva miljöeffekter

Förutsättningar för samordnad särskild kollektivtrafik

Beställning

Nuläge

- Uppsala kommun har egen beställningscentral – Trafikcentralen
- Sjukresor administreras via egen beställningscentral - Prebus
- I övriga kommuner utgör upphandlad transportör beställningscentral
- Nära samverkan idag mellan Trafikcentralen och Prebus, bl. a. svarar Prebus för färdtjänstbeställningar nattetid
- Prebus och Trafikcentralen har samma reseplaneringssystem idag – Planet
 - Uppsala kommun förbereder upphandling av nytt system
- Idag olika telefonväxlar
- Prebus och Trafikcentralen är idag lokaliserade i samma fasighet
- God tillgång till kompetent personal

Inriktning för samordning

En länsgemensam beställningscentral ska etableras och ska organisatoriskt tillhöra kollektivtrafikförvaltningen UL.

Upphandling av trafik

Aktuella avtalstider

- Sjukresor; avtal löper ut 30 september 2016, ny upphandling förbereds för tiden 1 oktober 2016 – 31 dec 2017, med förlängningsklausuler
- Uppsala kommun färdtjänst; nuvarande avtal löper ut 2017, möjligheter till förlängning
- Knivsta kommun färdtjänst; nuvarande avtal löper ut 2017, möjligheter till förlängning
- Heby kommun färdtjänst; nuvarande avtal löper ut 2017, möjligheter till förlängning

4 (6)

- Östhammars kommun färdtjänst; nuvarande avtal löper ut juni 2016, möjligheter till förlängning 2 år
- Håbo kommun; nuvarande avtal löper ut 30 september 2016, möjligheter till förlängning 1+1 år

Inriktning för samordning

Inriktningen ska vara att genomföra en gemensam upphandling av all anropsstyrd trafik med taxi. Härigenom kan fördelarna med en gemensam beställningscentral utnyttjas och med en effektivare trafikplanering kan kostnaderna bli lägre. En gemensam upphandling ska omfatta både sjukresor och färdtjänst, samt om möjligt skolskjutsar och omsorgsresor, det vill säga all särskild kollektivtrafik. Det förutsätter att Uppsala kommun först samordnar beslut kring egna resor; färdtjänst, skolresor och omsorgsresor. Upphandlingen ska utformas på så sätt att förutsättningarna för det samlade lokala utbudet av befintlig lokal taxitrafik i största möjliga utsträckning kvarstår. Tidsmässigt finns möjligheter att genomföra en samlad upphandling från 2018, ett omfattande arbete som ska inledas i god tid innan nuvarande avtal löper ut.

Myndighetsutövning

Nuläge

Respektive huvudman har idag egen personal, (biståndshandläggare, färdtjänsthandläggare och motsvarande) för myndighetsutövningen.

Inriktning för samordning

Myndighetsutövningen ska i görligaste mån också samordnas genom en central funktion på regional nivå.

Regelverk

Nuläge

Det är idag olika regelverk och prissättning för färdtjänst i de kommuner som deltagit i utredningsarbetet och skiljer sig också från regelverket för sjukresor.

Inriktning för samordning

Regelverket för färdtjänstresor och sjukresor ska samordnas och harmoniseras med avseende på kostnaden för resenären, antalet resor, ledsagare och dylikt.

Ekonomi och volymer

Nuläge

En inventering har gjorts beträffande ekonomi och volymer på resandet. Uppgifterna grundar sig på prognos för år 2015 och redovisas i nedanstående tabell.

Tabell 1 Sammanställning av kostnader och resor år 2015

Några siffror om nuläget	Uppsala	Knivsta	Östhammar	Heby	Håbo	Landstinget	TOTALT
Kostnader för resor tkr	96 955	3 880	9 297	3 565	5 335	74 000	193 032
Kostnader för administration tkr	21 500	537	1 500	260	270	6 500	30 567
Totala kostnader tkr	118 455	4 417	10 797	3 825	5 605	80 500	223 599
Antal resor	303 500	15 100	28 774	12 405	15 900	250 000	625 679

Av sammanställningen framgår att regionens totala kostnader för år 2015 är prognostiserade till ca. 224 mkr och att det totala antalet resor uppgår till ca. 626 tusen.

Inriktning för samordning

Det är arbetsgruppens mening att det finns en potential till kostnadseffektivisering inom området reseplanering. Genom att planera och samordna resandet på ett "smartare" sätt kan, utan att ge avkall på kvalitén, besparingar göras. En rimlig hypotes är att en kostnadsbesparing om ca. tio procent (ca. 20 mkr) är fullt möjlig.

Förslag till samordning av beställningscentral och särskild kollektivtrafik

Arbetsgruppen har kommit fram till två förslag till hur samordning av beställningscentral och trafik ska ske. Ett huvudförslag som gruppen förordar och ett alternativt förslag. Förslagen presenteras i det efter följande

Huvudförslag

- En huvudman, Region Uppsala, för all särskild kollektivtrafik i berörda kommuner (inklusive myndighetsutövning)
- Gemensam beställningscentral, senast från 2018
- Samma planeringssystem
- Gemensam telefonväxel
- Samordnat regelverk för sjukresor och färdtjänst
- Samordnad upphandling av transportörer från 2018
- Beställningscentralen läggs under Kollektivtrafikförvaltningen UL
- Respektive huvudman står för sina egna kostnader för resor och administration; genom avtal eller skatteväxling
- Samarbetet regleras i särskilt avtal mellan regionen och berörda kommuner
- Öppet för fler kommuner att senare ansluta sig till avtalet

Alternativt förslag

- Olika huvudmän för färdtjänst respektive sjukresor och annan särskild kollektivtrafik (kommunerna behåller myndighetsutövning)
- Gemensam beställningscentral, senast från 2018
- Samma planeringssystem
- Gemensam telefonväxel
- Olika regelverk i kommuner respektive landsting, om än ökad samordning

6 (6)

- Gemensam upphandling av transportörer från 2018
- Beställningscentralen läggs under Kollektivtrafikförvaltningen UL
- Respektive huvudman står för sina egna kostnader för resor och administration; genom avtal eller skatteväxling
- Samarbetet regleras i särskilt avtal mellan regionen och berörda kommuner
- Öppet för fler kommuner att senare ansluta sig till avtalet

Länsgemensam särskild kollektivtrafik

Bakgrund

Initiativ till samordnad särskild kollektivtrafik och samordnad beställningscentral har tagits av regionförbundet och Landstinget i Uppsala län. Länets övriga kommuner har inbjudits att delta i arbetet med att utreda frågan och en arbetsgrupp bestående av representanter för både kommuner och landstinget presenterar nu förslag till hur samordningen ska ske. Två alternativa förslag har utarbetats. Huvudförslaget innebär en samordnad länsgemensam upphandlad särskild kollektivtrafik med gemensamt regelverk och en länsgemensam beställningscentral där bl.a. ansvaret för färdtjänst överförs till landstinget. Det alternativa förslaget innebär en länsgemensam upphandling och en gemensam beställningscentral men med olika regelverk.

Förslag till beslut:

Östhammars kommun vill även fortsättningsvis vara delaktiga i processen kring länsgemensam särskild kollektivtrafik men utan ställningstagande i sakfrågan i dagsläget, med hänvisning till de kompletteringar som behövs i underlaget i enighet med redovisade synpunkter.

Synpunkter:

- För att kunna ta ställning till att ingå i en länsgemensam särskild kollektivtrafik i enighet med förslagen krävs en fördjupad utredning. En sådan utredning måste bland annat omfatta:
 - fakta och analys kring såväl estimerade vinster och fördelar som risker
 - konsekvensanalys utifrån perspektivet brukare av färdtjänst, omsorgsresor, arbetsresor och skolresor
 - tydliggörande kring om riksfärdtjänst omfattas av förslaget
 - tydliggörande kring om skolskjuts omfattas av förslaget
 - korrekt redovisade kostnader och resurser presenterade utifrån restyp
 - detaljerad tidplan
- Inom Östhammar finns en särskild glesbygdstrafik som ingår i färdtjänsten. I denna glesbygdstrafik ingår även viss båttrafik. I en fördjupad utredning bör denna företeelse särskilt beaktas och hanteras för att inte tappa bort lokala lösningar som finns inom färdtjänsten.
- Ett fördjupat underlag måste remitteras till samtliga berörda nämnder i kommunen för ställningstagande. I dagsläget står berörda förvaltningar (Barn- och utbildningsförvaltning och Socialförvaltning) bakom kommunstyrelsens beslut om behov av fördjupad utredning innan ställningstagande i sakfrågan, men inga formella beslut har fattats av dess nämnder.

Landstinget i Uppsala län

2016-03-09

KTN2016-0016

Kollektivtrafikförvaltningen UL
Samhälle och trafik
Nina Waara
Tfn 018-611 19 41
E-post nina.waara@ul.se

Mottagare enligt sändlista

2016 -03- 1 6

ÖSTHAMMARSKOMMUN KOMMUNKANSLIET	
2016 -03- 1 6	
Dnr	2016-266 900

Välkommen med synpunkter kring riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län för personer med funktionsnedsättning

Tillgänglighet handlar om alla människors demokratiska rättighet att kunna röra sig fritt och verka i samhället på lika villkor. En tillgänglig allmän kollektivtrafik där alla resenärer oavsett funktionsnedsättning har likvärdiga möjligheter att resa berör i hög utsträckning det vardagliga livet för invånarna i Uppsala län.

I syfte att systematisera arbetet med tillgänglighet Anpassning av kollektivtrafiken har landstinget tagit fram riktlinjer för detta viktiga arbete. Riktlinjerna bygger övergripande på lagen om kollektivtrafik, plan- och bygglagen, EU-förordningar om kollektivtrafik samt råd och riktlinjer från statliga myndigheter och branschorganisationer. Även nationella standarder och rekommendationer inom tillgänglighet för resenärer med funktionsnedsättning beaktas.

Landstinget inbjuder nu till att tycka till om förslaget till riktlinjer för tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning i kollektivtrafiken i Uppsala län.

Dialog om riktlinjerna

Utöver det skriftliga samrådet sker under remissperioden dialog om riktlinjerna med intresseorganisationer för personer med funktionsnedsättning. Särskild inbjudan till dialogmötet skickas ut.

Handlingarna finns att ladda hem via landstingets hemsida www.lul.se, gå in under rubriken "Kollektivtrafik" på startsidans övre del.

Vid behov av syntolkade handlingar kontakta Nina Waara genom epost: nina.waara@ul.se.

Skriftliga synpunkter önskas senast 31 maj 2016, via

E-post: registrator.ktf@lul.se
eller

Post: Kollektivtrafikförvaltningen UL, Box 1400, 751 44 Uppsala

Kollektivtrafikförvaltningen UL

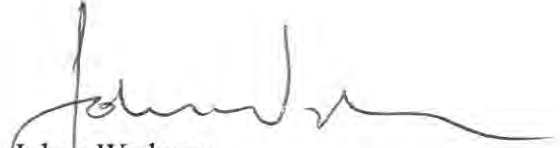
Drottninggatan 7 | Box 1400 | 751 44 Uppsala | tfn 018-611 00 00 | fax 018-13 03 25 org nr 232100-0024 | www.ul.se

2 (4)

Med vänliga hälsningar

Bertil Kinnunen
Ordförande
Kollektivtrafiknämnden

Johan Wadman
Trafikdirektör
Kollektivtrafikförvaltningen UL

Sändlista

Kommuner, länsstyrelse och regionförbund

Enköpings kommun
Heby kommun
Håbo kommun
Knivsta kommun
Tierps kommun
Uppsala kommun
Älvkarleby kommun
Östhammars kommun
Länsstyrelsen Uppsala län
Regionförbundet Uppsala län

Landstinget i Uppsala län

Landstingsfullmäktiges beredning
Rådet för delaktighet
Vårdstyrelsen
Sjukhusstyrelsen

Pensionärsorganisationer

PRO Uppsala län
Riksförbundet pensionärsgemenskap norra Svealand
SPF Seniorerna Uppsala län
SPRF Uppsala
Uppsala pensionärsföreningars samarbetsråd, UPS

Studentorganisationer

Uppsala studentkår
Farmaceutiska studen
Uppsala teknolog- och naturvetarkår
Ultuna studentkår
Veterinärmedicinska föreningen

Organisationer för funktionshinderfrågor

DHR Uppsala län
Handikappförbunden HSO Uppsala län
Astma- och allergiföreningen Uppsala
Hörselskadades riksförbund HRF Uppsala
Neuroförbundet Uppsala län
Personskadeförbundet RTP Uppsala
Reumatikerförbundet Uppsala län
Riksförbundet för rörelsehindrade barn och ungdomar RBU Uppsala län
Synskadades riksförbund SRF Uppsala län
Uppsala läns dövas förening

Resenärsorganisationer

Dalabanans intressenter

Föreningen TIM-pendlare

Pendlarföreningen Tierp

Resenärsforum

Landstinget i Uppsala län

Riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län för personer med funktionsnedsättning

**Remisshandling
samrådstid 2016-03-15
till 2016-05-31**

KTN2016-0060
Kollektivtrafiknämnden
Mars 2016

**Riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län
för personer med funktionsnedsättning**

Riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län för personer med funktionsnedsättning

Innehåll

1	Inledning	4
1.1	Avgränsning	4
1.2	Rådighet i kollektivtrafiken	4
1.3	Läsanvisning	5
1.4	Begreppsförklaring	5
2	Behov i kollektivtrafiken för personer med funktionsnedsättning	7
2.1	Hela resan perspektivet är vägledande i tillgänglighetsarbetet	7
2.2	En stor och växande grupp i samhället	8
2.3	Funktionshinder och behov i kollektivtrafiken	8
3	Riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken	10
3.1	Resepplanerare och övriga informationskanaler	10
3.2	Biljett- och betalsystem	10
3.3	Bemötande i kollektivtrafiken	11
3.4	Gångvägar	12
3.5	Nivåskillnader	12
3.6	Ledsagarservice	14
3.7	Rampservice	15
3.8	Hållplatser och bytespunkter	15
3.9	Järnvägsstationer	15
3.10	Utformning av fordon	16
3.11	Ersättningstrafik	16
3.12	Drift och underhåll	16
4	Arbetsätt	18
4.1	Mottagare och användningsområde	18
4.2	När riktlinjen gäller	18
4.3	Avsteg från riktlinje	18
4.4	Ändring av riktlinje	19
4.5	Saknad riktlinje	19
4.6	Samverkan med andra aktörer	19
	Källförteckning	20

**Riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län
för personer med funktionsnedsättning**

Riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län för personer med funktionsnedsättning

1 Inledning

Tillgänglighet handlar om alla människors demokratiska rättighet att kunna röra sig fritt och verka i samhället på lika villkor. Inom transportområdet uttrycks detta i de transportpolitiska målen som anger att transportsystemet ska utformas så att det är tillgängligt för personer med funktionsnedsättningar. Det är de regionala kollektivtrafikmyndigheterna som ansvarar för att kollektivtrafiken i regionen är tillgänglig för alla resenärsgrepp. I föreliggande riktlinjer anges hur Kollektivtrafikförvaltningen UL som regional kollektivtrafikmyndighet i Uppsala län ska arbeta för att skapa en tillgänglig allmän kollektivtrafik där alla resenärer oavsett funktionsnedsättning har likvärdiga möjligheter att resa.

I riktlinjerna sammanställs lagar och riktlinjer som Kollektivtrafikförvaltningen UL ska följa för att erbjuda full tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning i kollektivtrafiken. Riktlinjerna bygger övergripande på lagen om kollektivtrafik, plan- och bygglagen, EU-förordningar om kollektivtrafik samt råd och riktlinjer från statliga myndigheter och branschorganisationer. Även nationella standarder och rekommendationer inom tillgänglighet för resenärer med funktionsnedsättning beaktas. Krav i riktlinjerna baseras på källor som återfinns i referenslistan. I syfte att främja en enhetlig utformning av kollektivtrafiken i ett storregionalt perspektiv har riktlinjerna samordnats med motsvarande riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken för personer med funktionsnedsättning i Stockholms och Sörmlands län.

Riktlinjerna utgör målbild för kollektivtrafikens utveckling och är ett verktyg för Kollektivtrafikförvaltningen UL:s tjänstemän att använda i arbetet med att utveckla kollektivtrafiken i Uppsala län. Riktlinjerna vänder sig även till alla som utvecklar eller bygger infrastruktur, planerar eller utför trafik på uppdrag av Kollektivtrafikförvaltningen UL.

1.1 Avgränsning

Riktlinjerna omfattar tillgänglighet till den allmänna kollektivtrafiken med buss och tåg i Uppsala län. Den kommunikativa tillgängligheten i termer av språkbruk, ... omfattas inte av riktlinjerna.

1.2 Rådighet i kollektivtrafiken

Kollektivtrafikförvaltningen UL har full rådighet över aspekter som rör bemötande, biljett- och betallösningar, resenärsinformation och fordon. Vidare har Kollektivtrafikförvaltningen UL full rådighet över utrustningen ovan mark på hållplatser, det vill säga över all utrustning som till exempel kur, bänk, och belysning medan väghållaren har full rådighet över hållplatser upp till och med beläggningen. Vidare har kommuner och Trafikverk rådighet över gångvägar till och från hållplatser och stationer.

Riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län för personer med funktionsnedsättning

1.3 Läsanvisning

Krav som har sitt ursprung i lagkrav, bestämmelser och i övrigt där Kollektivtrafikförvaltningen UL har full rådighet över kravställandet uttrycks med ordet **ska** i fetstil. Övriga krav med ursprung i lagkrav och bestämmelser uttrycks med ordet **ska** utan fetstil.

Krav som omfattar aspekter där Kollektivtrafikförvaltningen UL inte har full rådighet men där det finns starka skäl att driva ett visst förhållningssätt uttrycks med ordet **bör** i fetstil. Övriga krav med ursprung i lagkrav och bestämmelser uttrycks med ordet **bör** utan fetstil.

1.4 Begreppsförklaring

Allmän kollektivtrafik	Kollektivtrafik som är öppen för alla.
Användbarhet	Individens bedömning av tillgängligheten i en given miljö. Användbarhet är således en subjektiv bedömning och mäts på individnivå.
Audiell	Hörbar, något som uppfattas med hörseln, exempelvis ett utrop.
Funktionshinder	Den begränsning som en funktionsnedsättning innebär för en person i relation till omgivningen.
Funktionsnedsättning	En nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga som kan uppstå efter sjukdom eller till följd av medfödd eller förvärvad skada. Funktionsnedsättningen kan vara av bestående eller övergående natur. En funktionsnedsättning kan beskrivas och bedömas objektivt.
Handikapp	Avråds som synonym till <i>funktionsnedsättning</i> respektive <i>funktionshinder</i> . Till exempel kan termen tillgänglig toalett utgöra ett alternativ till handikappanpassad toalett. ¹
Kontrast	Skillnaden i ljushet mellan färger som är bredvid varandra. En god kontrast har en tydligt framträdande skillnad i ljushet och ska ligga på $NCS \geq 0,4$. ²
Ledsagning	Personligt stöd för personer med funktionsnedsättning som behöver hjälp att förflytta sig i kollektivtrafiken, exempelvis vid byten mellan olika linjer eller mellan trafikslag.

¹ Socialstyrelsens termbank mars 2015.

² Natural Colour System (NCS).

Riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län för personer med funktionsnedsättning

Piktogram	En symbol eller förenklad illustration som beskriver en plats eller ett föremål. Exempel på piktogram är symbolerna för dam- och herrtoalett.
Prator	En högtalare som läser upp realtidsinformation och som aktiveras med en knapptryckning.
Särskild kollektivtrafik	Kollektivtrafik som samhället enligt lag är skyldig att anordna eller betala för, men som endast vissa grupper har rätt att använda sig av. Exempel på särskild kollektivtrafik är skolskjuts, färdtjänst och sjukresor.
Taktil	Fysiskt kännbar med kroppen exempelvis med hand, fot eller via käpp.
Tillgänglighet	Anger hur väl en given miljö överensstämmer med objektiva mått, regler och riktlinjer för utformning. Tillgängligheten av en given miljö kan därmed bedömas och beskrivas i objektiva termer.
Visuell	Synbar, något som uppfattas med synen, exempelvis skriven information.

Riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län för personer med funktionsnedsättning

2 Behov i kollektivtrafiken för personer med funktionsnedsättning

Tillgänglighetsanpassning av den allmänna kollektivtrafiken innebär fördelar för den enskilde resenären med funktionsnedsättning. Förutsättningarna för ett självständigt resande i den allmänna kollektivtrafiken ökar vilket främjar den demokratiska rättigheten att kunna röra sig fritt och verka i samhället på lika villkor. En tillgänglig allmän kollektivtrafik gör det möjligt för personer med funktionsnedsättningar att för sina resor i större utsträckning använda den allmänna kollektivtrafiken istället för att vara hänvisade till att resa med färdtjänst.

Även om den allmänna kollektivtrafiken i allt större utsträckning blir tillgänglig för personer med funktionsnedsättningar kommer färdtjänsten fortfarande vara viktig för många människors möjlighet att resa. Det kan också finnas behov av mellanformer av kollektivtrafik som kan överbrygga övergången mellan den allmänna kollektivtrafiken och färdtjänst. Sådana mellanformer medför att personer med funktionsnedsättning inte behöver vara beroende av färdtjänst som utförs med taxi eller specialfordon utan kan använda till exempel flexlinje eller servicelinje för alla eller en del av sina resor.³

2.1 Hela resan perspektivet är vägledande i tillgänglighetsarbetet

Hela-resan-perspektivet utgår ifrån synsättet att hela resan, från dörr till dörr, ska vara tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Det räcker med att tillgängligheten brister i någon del av resan för att hela resan ska bli omöjlig att genomföra varför det är viktigt att hela reskedjan från information, biljettköp, gångmiljö, hållplatser och stationer, trafiksystem, fordon till bemötande är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

För att uppnå detta krävs samverkan mellan Kollektivtrafikförvaltningen UL och kommunala och statliga företrädare om tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning. Brister i planering, projektering, byggande, drift och/eller underhåll kan förhindra tillgängligheten. Kollektivtrafikförvaltningen UL ska vidare i kontakter med andra huvudmän alltid verka för god tillgänglighet i kollektivtrafiken för personer med funktionsnedsättning.

Följande ska vara möjligt för alla resenärer i kollektivtrafiken i Uppsala län:

- planera resan
- köpa och använda biljett
- ta sig till station eller hållplats
- vistas i, orientera sig på och ta till sig information på station eller hållplats
- kliva på fordonet, finna och använda en sittplats samt kliva av fordonet.

³ Se t ex Ståhl, A., 1997, Äldres och funktionshindrades behov i trafiken – probleminventering och nulägesbeskrivning, Bulletin 148, Institutionen för Trafikteknik, Tekniska Högskolan i Lund

Riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län för personer med funktionsnedsättning

2.2 En stor och växande grupp i samhället

Ungefär 20 procent av Sveriges befolkning har någon form av permanent funktionsnedsättning, där rörelsehinder och allergier hör till de största grupperna. Uppsala län har ca 350 000 invånare, vilket skulle betyda att cirka 70 000 av dessa har någon form av funktionsnedsättning.

Hög ålder innebär inte någon funktionsnedsättning i sig, men risken för att drabbas av en funktionsnedsättning ökar med stigande ålder. I Uppsala län är 18,3 procent (2014) av befolkningen äldre än 65 år, vilket motsvarar cirka 64 000 personer. Andelen äldre i befolkningen ökar och beräknas 2030 uppgå till 22,6 procent i riket jämfört med 17 procent 2000. 2060 beräknas andelen äldre ha ökat till en fjärdedel av befolkningen.

2.3 Funktionshinder och behov i kollektivtrafiken

Personer med tillsynes lika funktionsnedsättningar kan ha mycket olika upplevelser och erfarenheter av resande i kollektivtrafiken. Långt ifrån alla funktionsnedsättningar är synliga. Ofta är det lättare att få förståelse för de funktionsnedsättningar som är synliga. Nedsatt syn, utvecklingsstörning eller kognitiva svårigheter kan vara svåra för en utomstående att upptäcka. Hög ålder medför ofta mindre nedsättningar av flera funktioner.

Nedsatt rörelseförmåga, gångsvårigheter

Nedsatt gångförmåga kan uppstå då att man inte har kraft, har smärta, har dålig balans eller koordination eller inte kan styra sina rörelser. Gångsvårigheter kan leda till svårigheter att gå långa sträckor, inte klara lutningar, har svårt att gå på ojämnt eller halt underlag och man kan ha lätt för att falla. Gångsvårigheter medför behov av korta avstånd vid mål- och bytespunkter, ett jämt och fast underlag utan branta lutningar varken i längs- eller sidled, stöd att hålla sig i och tätt placerade sittplatser. Det är också viktigt att hinna sätta sig innan bussen eller tåget kör vidare.

Nedsatt arm- och handfunktion

Nedsatt arm- och handfunktion kan innebära svårigheter att röra händer och armar, smärta, kraftlöshet, dålig precision, avsaknad av greppfunktion med mera. Orkar man inte lyfta armarna blir räckvidden kortare och det blir svårt att öppna dörrar, hantera dörröppningsknappar och att hålla i sig. Andra moment som kan vara svåra är svårhanterliga biljettautomater och att ta sig genom spärrar i kollektivtrafiken. Ledstänger på båda sidor av en trappa är till hjälp för personer som har en funktionsnedsättning i en arm. Det är också viktigt att handtag och knappar är lätta att använda och inte kräver stor armstyrka.

Nedsatt kognitiv förmåga

Många människor har medfödda eller förvärvade nedsättningar i centrala kognitiva funktioner som kan medföra svårigheter att orientera sig, svårigheter att förstå logiska samband och utformningar eller svårigheter att läsa och ta till sig information. Det kan också vara svårt att sortera och uppfatta viktig ljudinformation. Tydlig information i form av bild och skrift och skyltar som kompletteras med symboler är viktiga

Riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län för personer med funktionsnedsättning

hjälpmedel för personer med denna typ av funktionsnedsättning. Kollektivtrafiken ska därför planeras så att det är lätt att förstå hur man ska resa.

Många har svårt att fråga då de blir stressade eller har talsvårigheter, vilket gör det viktigt att personalen i kundmiljöerna är öppen, inkännande och på eget initiativ erbjuder hjälp till den resenär som ser ut att behöva det. Viktigt är också att använda ett tydligt och enkelt språk i all kommunikation.

Läs- och skrivsvårigheter

Läs- och skrivsvårigheter är ett övergripande begrepp som omfattar allt som rör begränsningar i att läsa och skriva. Svårigheterna kan bland annat bero på bristfällig undervisning, för lite övning, koncentrationssvårigheter, annat modersmål eller dyslexi. För att möta behoven i den här gruppen är det viktigt med alternativa kommunikationssätt. En prator som läser upp realtidsinformation på hållplatser kan vara ett sätt, utvändiga utrop på bussar ett annat. Det är vidare viktigt att använda ett klart och enkelt språk i all kommunikation.

Synnedsättning

Personer med synnedsättning har svårigheter att överblicka omgivningen och uppfatta nivåskillnader i djup- och sidled. För att kunna orientera sig behöver de tydliga visuella kontrastmarkeringar, och de som använder vit käpp är hjälpta av taktila markeringar. Personer med grav synskada eller blindhet behöver tydliga riktmärken och akustisk vägledning för att kunna orientera sig. Många personer med synnedsättning använder teknikkäpp för att ta sig fram i utomhusmiljön. Det är också vanligt att personer med synskada använder ledarhund eller har ledsagare.

Hörselnedsättning

Personer med hörselnedsättning har svårigheter att uppfatta ljud och tal och kan bli distraherade av bakgrundsljud. Visuell information underlättar för personer med hörselnedsättning, och personer med dövhet är helt beroende av den. Många personer med dövhet har teckenspråk som modersmål och svenska som andraspråk. Information på teckenspråk kan därför i vissa fall vara mer tillgänglig än skriven information, särskilt för personer utan kunskaper i svenska språket.

Allergi

Allergiker är en stor grupp i samhället. Besvär kan yttra sig på många olika sätt varav svårast är akuta astmaanfall. Miljön i den allmänna kollektivtrafiken kan innehålla många allergiframkallande faktorer och det är därför viktigt att de markerade zonerna för pälsdjursförbud respekteras och att särskild hänsyn visas i dessa zoner (ledarhundar är undantagna och får vistas i samtliga delar i fordonen). Vidare ska rengöringsmedel som används i kollektivtrafiken vara doftfria.

Riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län för personer med funktionsnedsättning

3 Riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken

3.1 Reseplanerare och övriga informationskanaler

Vid planering av en resa med kollektivtrafiken behöver resenären information om alla delar av resan. Resenärer med funktionsnedsättning och äldre resenärer har ofta behov av information om specifika förhållanden som är kopplade till den egna funktionsförmågan, till exempel om det finns hiss, högtalarinformation, hörselslinga och personlig service. Många äldre föredrar också tillgång till tryckt information då tillgång till och vana av digitala informationstjänster kan vara begränsad i den här resenärsguppen.

Det **ska** vara möjligt för alla resenärer, oavsett funktionsnedsättning, att planera sin resa genom de planerings- och informationsverktyg som Kollektivtrafikförvaltningen UL erbjuder. Det innebär att Kollektivtrafikförvaltningen UL:s webbsida samt övriga digitala verktyg **ska** vara tekniskt och designmässigt utformade så att alla kan ta del av information och använda interaktiva tjänster. Kollektivtrafikförvaltningen UL:s webbsida **ska** vidare uppfylla de internationella riktlinjerna om tillgänglig webb: Web Accessibility Initiative (WAI).

Kollektivtrafikförvaltningen UL: kundtjänst ska vid behov tillhandahålla tidtabeller för enskilda linjer i tryckt format.

Kollektivtrafikförvaltningen UL:s verktyg för planering av resor **ska** kompletteras med information om tillgängligheten på fordon och hållplatser.

3.2 Biljett- och betalsystem

Det **ska** vara möjligt för alla resenärer att köpa och använda de biljetter som används inom den trafik som Kollektivtrafikförvaltningen UL ansvarar för.

Biljettombud

De försäljningslokaler som agerar biljettombud för Kollektivtrafikförvaltningen UL ska vara utformade så att alla resenärer, oavsett funktionsförmåga, kan ta sig in i lokalen och fram till biljettförsäljningsdisken. Lokaler **ska** utformas enligt BBR⁴ samt Enkelt avhjälpna hinder HIN 3.⁵

Biljettautomater

För utformning och placering av biljettautomater gäller följande riktlinjer:

- Biljettautomaten **ska** vara utformad så att den är lätt att hantera för personer med synnedsättning och för personer i rullstol.

⁴ Boverkets byggregler, BBR 20 (BFS 2013:14)

⁵ Boverkets föreskrifter och allmänna råd om avhjälpande av enkelt avhjälpna hinder till och i lokaler dit allmänheten har tillträde och på allmänna platser (HIN3).

Riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län för personer med funktionsnedsättning

- Biljettautomaten **ska** placeras så att den inte utgör ett hinder vid av- och påstigning av fordonet eller hindrar andra funktioner på busshållplatsen. Inte heller väntande resenärer med barnvagn eller rullstol ska hindras av biljettautomatens placering.

Mobil- och webbapplikationer för biljettköp

Se kapitel 3.1 för krav på utformning av digitala verktyg.

Biljettköp ombord

Biljettköp ombord genom kortbetalning till förare/konduktör ska erbjudas i UL-trafiken.

Biljettvisering

Det **ska** vara möjligt för alla resenärer att själva visera sina biljetter. I de fall en viseringsautomat används **ska** denna placeras och utformas så att den är lätt att hantera för personer med synnedsättning och lätt att nå för personer i rullstol.

3.3 Bemötande i kollektivtrafiken

God personlig service är en grundläggande förutsättning för att personer med funktionsnedsättning ska kunna resa med kollektivtrafiken. Personlig service inger trygghet och erbjuder stöd till resenären att genomföra sin resa.

Personal som möter resenären, till exempel i kundtjänst eller i trafiken, **ska** ha grundläggande kunskap om kollektivtrafik och tillgänglighet för resenärer med funktionsnedsättning och ingående kunskap om tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning i kollektivtrafiken i Uppsala län.

Utbildning

All personal inom Kollektivtrafikförvaltningen UL **ska** genomgå en grundläggande utbildning i tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning i kollektivtrafiken samt i bemötande av personer med funktionsnedsättning. Ledningsgruppen ansvarar för att nyanställd personal genomgår utbildningen inom ett år från anställning.

All personal som på Kollektivtrafikförvaltningen UL uppdrag planerar för eller möter resenärer i trafiken **ska** genomgå en grundläggande utbildning i tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning i kollektivtrafiken samt i bemötande av personer med funktionsnedsättning. Trafikutövaren ansvarar för att nyanställd personal genomgår utbildningen inom ett år från anställning.

Riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län för personer med funktionsnedsättning

3.4 Gångvägar

För att hela resan ska kunna göras av resenärer med funktionsnedsättning inom kollektivtrafiken måste gångvägarna till och från hållplatser och stationer göras tillgängliga. Gångvägarna är ofta ett kommunalt eller statligt ansvar. Det krävs därför samarbete mellan Kollektivtrafikförvaltningen UL och kommunerna respektive Trafikverket.

Gångvägar i anslutning till hållplatser ska utformas enligt Boverkets föreskrifter.⁶

Gångvägarna bör också:

- Ha god belysning.
- Vara separerade från cykelväg och bilkörfält med räcke eller kantsten.
- Vara fria från hinder såsom snövallar.
- Vara fria från starkt doftande växter.
- Underhållas noggrant med avseende på växtlighet och halkbekämpning.

3.5 Nivåskillnader

Trappor

När trappor utformas är det viktigt att risker för personskador minimeras och att trapporna utformas så tillgängliga som möjligt. Beroende på resenärslöde ska trappornas bredd anpassas för att klara av kapacitetskraven.

Följande riktlinjer gäller för utformning av trappor:

- Trappan ska vara rak och ha mer än två trappsteg.
- Alla trappsteg inom samma trappa ska ha samma trappstegshöjd och djup.
- Trappstegshöjden ska vara ca 0,15 meter.
- Trappstegsdjupet ska vara minst 0,25-0,30 meter.
- Trappstegen ska ha sättsteg (lodrät avgränsande del).
- Utskjutande trappnosar ska undvikas för att minimera risken att snubbla.
- Trappan ska vara utrustad med ledstänger på båda sidor om trappan.
- Ledstängerna ska fortsätta 0,3 meter förbi första och sista trappsteget.
- Ledstängerna ska ha kontrasterande ljushet gentemot omgivande ytor. Kontrasten ska vara minst 0,4 NCS.⁷
- Ledstängerna ska sitta på höjden 0,9 meter. Det bör även finnas en ledstång på höjden 0,7 meter. Vid bredare trappor kan det behövas en ledstång i mitten.

⁶ BFS 2013:9 HIN 3 och BFS 2011:5 ALM 2.

⁷ Natural Colour System (NCS).

Riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län för personer med funktionsnedsättning

- Trappor med fler än 11-15 trappsteg eller en lyfthöjd på 5 meter eller högre ska delas upp med mellanliggande vilplan.
- Fribärande trappor ska skärmas av och tydligt kontrastmarkeras så att personer med synnedsättning inte riskerar att gå in under trappan.
- Det ska finnas ledstråk till trappa.

Enligt europeiska riktlinjer ska trappor i stationshus och resecentrum vid järnvägsstationer vara minst 1,6 meter breda. Trapporna ska vara försedda med ledstänger på båda sidor och på två nivåer.

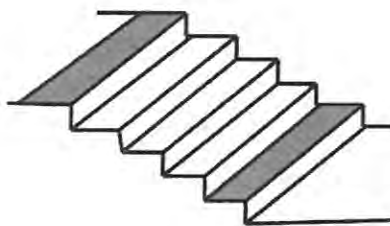
För resenärer med rullstol, rullator, barnvagnar med mera ska hiss finnas som komplement till trappa. Rulltrappa ersätter inte hiss.

Kontrastmarkering av trappor

Trappor ska kontrastmarkeras i början och slutet av varje trapplopp. Kontrasten ska vara minst 0,4 enligt NCS⁹, även i ett längre tidsperspektiv. Kontrasten påverkas av ålder, slitage och väta vilket kan innebära att ljushetskontrasten från början måste vara betydligt högre.

Enligt svenska riktlinjer bör vid nyanläggning hela det nedersta plansteget och motsvarande yta av framkanten på trappavsatsen vid översta plansteget markeras. Där inte detta är möjligt ska kontrastmarkeringen längs trappstegskanten vara minst 0,1 meter bred och placeras så nära kanten som möjligt. Markering med cirklar ska undvikas då de ofta är otillräckliga för personer med synnedsättning.

Bild 5. Kontrastmarkering enligt svenska riktlinjer (Källa: Boverket ALM 2).

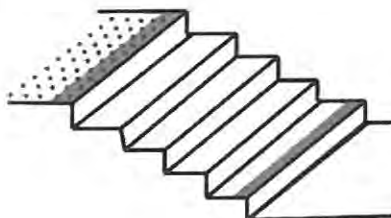

Enligt europeiska riktlinjer ska trappor i stationshus och resecentrum vid järnvägsstationer markeras med en kontrasterande bård på åtminstone det första och sista steget. Som ett minimikrav ska det finnas en taktil varningsmarkering på golvytan före det första nedåtgående trappsteget.

Trappor som ligger i närheten av varandra ska vara enhetligt utformade. En dialog kring utformningen ska ske i varje enskilt fall.

Riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län för personer med funktionsnedsättning

Bild 6. Kontrast- och taktil markering enligt europeiska riktlinjer för trappor i stationshus och resecentrum vid järnvägsstationer. Kontrastmarkeringen bör utformas enligt svenska riktlinjer (Källa: Kommissionens förordning (EU) nr 1300/2014(TSD)).

Ramper

Ramper ska utformas enligt följande riktlinjer:

- Rampen ska luta högst 1:20 (5 %).
- Rampen ska inte överbygga en nivåskillnad över 0,5 meter utan mellanliggande vilplan.
- Vilplanen ska vara minst 2 meter djupa och ha en maximal lutning på 1:50 (2 %).
- Rampen ska inte överstiga 10 meter i längd.
- Rampen ska vara minst 1,5 meter bred.
- Rampen ska ha en jämn och halkfri yta.
- Det ska finnas ett avåkningsskydd längs rampens sidor med en höjd på minst 0,04 meter.
- Ledstänger ska finnas på båda sidor om rampen på 0,9 och 0,7 meters höjd. Ledstängerna ska fortsätta 0,3 meter förbi rampen och vara greppvänliga.

Ramper ska utformas så att de är lätt att upptäcka. Detta kan uppfyllas genom att rampen kontrastmarkeras på samma sätt som trappor eller att ledstängerna kontrastmarkeras.

Samma gångförbindelse får inte ha fler än tre ramper med mellanliggande vilplan. Vid större nivåskillnader ska det finnas hiss.

3.6 Ledsagarservice

Tågresenärer har laglig rätt att få ledsagning på stationer utan avgift för resenären⁸. Ledsagning **ska** gå att beställa på bemannade stationer. Motsvarande krav finns för busstrafik på sträckor över 25 mil⁹.

Kollektivtrafikförvaltningen erbjuder ledsagning för Upptåget från stationerna Uppsala, Gävle och Tierp.

⁸ EU:s förordning om rättigheter och skyldigheter för tågresenärer, nr 1371/2007

⁹ EU:s förordning om rättigheter och skyldigheter vid busstransport, nr 181/2011

Riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län för personer med funktionsnedsättning

3.7 Rampservice

Rampservice **ska** användas som åtgärd när avståndet mellan plattform och fordon inte går att överbrygga på annat sätt. Rampservice kan innebära att personal finns på plats för att lägga ut ramp för att underlätta på- och avstigning på spårfordon och bussar.

Samtliga bussar **ska** vara utrustade med ramp. På vissa bussar fälls rampen ut automatiskt genom ett knapptryck från föraren. Om bussen saknar automatisk ramp **ska** manuell ramp finnas ombord som föraren ska lägga ut vid behov.

3.8 Hållplatser och bytespunkter

Ofta delas ansvaret för hållplatser och bytespunkter mellan Kollektivtrafikförvaltningen UL och väghållaren, vanligen Trafikverket eller kommunen, men andra ansvarsfördelningar kan förekomma.

För utformning av hållplatser och bytespunkter hänvisas till Kollektivtrafikförvaltningen UL:s handbok för hållplatsutformning: *Hållplatshandboken - Riktlinjer för utformning av hållplatser i Uppsala län* (KTN2013-0101). Handboken baseras på Trafikverkets och Svenska kommuner och landstings riktlinjer "Vägar och gators utformning" samt Kollektivtrafikförvaltningen UL:s tillägg.

3.9 Järnvägsstationer

Ansvar för järnvägsstationer delas mellan Trafikverket, Jernhusen och kommunen. Ofta ansvarar Trafikverket för spår, plattformar och anslutningarna närmast dessa, Jernhusen för stationshuset och kommunen för området i anslutning till stationshuset som till exempel angöring och parkering, men andra ansvarsfördelningar kan förekomma.

Stationshus plattformar och anslutningar till dessa **ska** utformas i enlighet med Jernhusens och Trafikverkets riktlinjer. För utformning av stationshus **ska** nationella regler såsom Boverkets Byggregler och Boverkets föreskrifter följas. För järnvägsstationer finns även ett EU-direktiv som **ska** följas.¹⁰ Vid motstridiga krav gäller det strängaste kravet.

Vid utformning av järnvägsstationer är det viktigt att beakta följande funktioner och säkerställa att de är anpassade för resenärer med funktionsnedsättning:

- Fysisk möblering och utformning
- Sammanhängande ledstråk av naturliga och/eller konstgjorda taktila och kontrasterande ledytor.
- Sittplatser
- Toaletter
- Utformning av plattformar
- Externa lokaler

¹⁰ Tekniska specifikationer för driftskompatibilitet avseende funktionshinder i järnvägssystemet, 2008/164/EG (förkortad TSD)

Riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län för personer med funktionsnedsättning

- Belysning
- Angöring och parkering
- Information
- Biljettautomater och deras placeringar

3.10 Utformning av fordon

Bussar

Svensk kollektivtrafik har tagit fram branschgemensamma funktionskrav på bussar. För detaljerad utformning av bussar, se senaste versionen av "Buss 2010 - Branschgemensamma funktionskrav på bussar" med tillhörande tillgänglighetsbilaga.

Tåg

För utformning av tåg hänvisas främst Kommissionens förordning (EU) nr 1300/2014 av den 18 november 2014 om tekniska specifikationer för driftskompatibilitet avseende tillgängligheten till Europeiska unionens järnvägssystem för personer med funktionsnedsättningar och personer med nedsatt rörlighet.

3.11 Ersättningstrafik

Ersättningstrafik **ska** i så stor utsträckning som möjligt ha minst samma tillgänglighet som den trafik som ersätts, det vill säga att kraven på fordonsutformning vid ersättningstrafik är desamma som för fordon i ordinarie trafik. Om detta inte är möjligt ska den fortsatta transporten för personer med funktionsnedsättning vid behov lösas på annat sätt.

I samband med planering av ersättningstrafik **ska** en konsekvensbeskrivning för tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning göras. Förslag till åtgärder för att bibehålla tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning ska anges.

3.12 Drift och underhåll

För att upprätthålla en god tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionsnedsättning är det viktigt att underhålla det som anläggs och byggs. Beläggningar måste repareras, hissar och dörröppnare lagas, belysning bytas ut, växtlighet beskuras med mera. Drift och underhåll är en viktig faktor för att skapa en säker och trygg trafikmiljö.

Särskilt vintertid har många personer med funktionsnedsättning stora besvär med framkomligheten. Vinterväghållning **bör** upprätthållas på trafikerade ytor så att krav på god framkomlighet, hög trafiksäkerhet och god miljö uppfylls för resenärer, busstrafik och spårtrafik.

Plogning, övrig snöröjning och förebyggande halkbekämpning **bör** utföras så områden med packad snö eller isbildning inte uppstår.

Riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län för personer med funktionsnedsättning

Följande punkter är viktiga att tänka på när det gäller drift och underhåll under vinter och vår:

- Det **bör** inte finnas några snövallar som kan vara till hinder för personer med funktionsnedsättning på länets hållplatser och stationer.
- Stor vikt **bör** läggas vid snöröjning så att det inte uppstår en snövall utanför väderskyddet. Handskottning kan behövas.
- Trappor och ramper **bör** snöröjas så att de inte riskerar att bli hala eller att utrymmet i trappan eller rampen minskas.
- Busshållplatser **bör** snöröjas så bra som möjligt för att frilägga den taktila/kännbara påstigningspunkten.
- Utomhusplattformar i spårtrafiken **bör** snöröjas respektive sopas fri från grus så att den taktila varningsmarkeringen går att uppfatta med teknikkäpp för synskadade.

Riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län för personer med funktionsnedsättning

4 Arbetssätt

4.1 Mottagare och användningsområde

Riktlinjerna vänder sig till Kollektivtrafikförvaltningen UL, de entreprenörer som utför trafik på Kollektivtrafikförvaltningen UL:s uppdrag, samt andra leverantörer, myndigheter och kommuner som Kollektivtrafikförvaltningen samverkar med. I de fall ansvaret för tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning är delat eller helt ligger på en annan huvudman ger riktlinjerna tillsammans med andra handböcker och riktlinjer för Kollektivtrafikförvaltningen UL:s verksamhet ett underlag utifrån vilket förvaltningens tjänstemän kan verka för enhetlig utformning och hela-resan-perspektivet. Det är respektive chef genom delegation från förvaltningschefen som har det övergripande ansvaret att säkerställa att riktlinjerna följs i verksamheten.

4.2 När riktlinjen gäller

Riktlinjerna ska följas av Kollektivtrafikförvaltningen UL:s verksamhet, upphandlingar, avtal och projekt. Det är viktigt att Kollektivtrafikförvaltningen redan i tidiga skeden av projekt och upphandling ställer rätt krav på tillgänglighet då det kan bli kostsamt att planera för tillgänglighet i sena skeden eller i efterhand. Riktlinjerna ska följas för att åtgärda brister i tillgänglighet i befintlig miljö. Där det är omöjligt att uppnå tillgänglighet enligt riktlinjerna kan lokala anpassningar behövas, se kapitel 4.3. Vidare ska:

- vid upphandling bästa möjliga tillgänglighet enligt föreliggande riktlinjer eftersträvas. Tillgänglighetsaspekterna ska tillmätas stor vikt vid anbudsutvärdering. Att riktlinjerna beaktats i anbudsutvärderingen ska dokumenteras.
- konsekvenser för tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning beskrivas i underlaget för alla beslut av förvaltningschefen och kollektivtrafiknämnden rörande utformning av den fysiska miljön i kollektivtrafiken, information i och kring kollektivtrafiken samt utveckling av bemötandet av resenärer. Om konsekvenser saknas eller inte bedöms vara relevanta i sammanhanget ska detta motiveras och dokumenteras.
- vid beslut om allmän trafikplikt bästa möjliga tillgänglighet enligt föreliggande riktlinjer eftersträvas. Tillgänglighetsaspekterna ska tillmätas stor vikt vid bedömningen. Att riktlinjerna beaktats ska dokumenteras.

4.3 Avsteg från riktlinje

En strikt tillämpning av riktlinjerna är inte alltid förenlig med kostnadseffektivitet varför generella regler för avvägningar vid avsteg från riktlinje inte kan formuleras. Om avsteg från riktlinjerna efterfrågas ska därför Kollektivtrafikförvaltningen UL:s informationsförvaltare för tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning rådfrågas.

Om mindre avsteg efterfrågas inom ett område som Kollektivtrafikförvaltningen UL direkt råder över (se kapitel 1.2) har informationsförvaltaren efter samråd med

Riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län för personer med funktionsnedsättning

förvaltningschefen mandat att godkänna dessa och ska därefter delta i diskussion om att hitta lämpliga lösningar. Avsteg från riktlinjerna ska motiveras och dokumenteras.

Vid större avsteg från riktlinjerna inom ett område som Kollektivtrafikförvaltningen UL direkt råder över (se kapitel 1.2) ska Kollektivtrafikförvaltningen UL:s informationsförvaltare för tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning rådfrågas. En konsekvensanalys av tillgänglighet i kollektivtrafiken för personer med funktionsnedsättning ska vidare genomföras och dokumenteras som underlag för beslut. Baserat på konsekvensanalysen fattar därefter kollektivtrafiknämnden beslut om avsteg. Projektledaren eller motsvarande ansvarar för att ta fram konsekvensanalysen och ansvara för processen inför ett beslut i kollektivtrafiknämnden.

4.4 Ändring av riktlinje

Vid ändrad eller tillkommande lagstiftning, råd, riktlinjer eller dylikt rörande utformning av den fysiska miljön i kollektivtrafiken, information i och kring kollektivtrafiken samt utveckling av bemötandet av resenärer ansvarar Kollektivtrafikförvaltningen UL:s informationsförvaltare för tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning att erforderliga kompletteringar eller ändringar görs i riktlinjerna. Beslut om ändrad riktlinje fattas av kollektivtrafiknämnden.

4.5 Saknad riktlinje

Då riktlinje rörande utformning av den fysiska miljön i kollektivtrafiken, information i och kring kollektivtrafiken samt utveckling av bemötandet av resenärer saknas ska Kollektivtrafikförvaltningen UL:s informationsförvaltare för tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning rådfrågas. Vid behov ska ny riktlinje tas fram. Beslut om ny riktlinje fattas av kollektivtrafiknämnden.

4.6 Samverkan med andra aktörer

För att utveckla tillgängligheten i kollektivtrafiken krävs samarbete med flera andra aktörer, både i planering och i utförande av kollektivtrafiken. Kollektivtrafikförvaltningen UL ska därför aktivt samverka med dessa parter och med representanter för personer med funktionsnedsättning i frågor om tillgänglighet i kollektivtrafiken för personer med funktionsnedsättning.

Riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län för personer med funktionsnedsättning

Källförteckning

Boverkets byggregler, BBR 20 (BFS 2013:14).

Boverkets föreskrifter och allmänna råd om avhjälpan av enkelt avhjälpta hinder till och i lokaler dit allmänheten har tillträde och på allmänna platser (HIN 3), BFS 2013:9.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd om tillgänglighet och användbarhet för resenärer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga på allmänna platser och inom områden för andra anläggningar än byggnader (ALM 2), BFS 2011:5.

Busstdirektivet/UN-ECER-107

Buss 2010, branschgemensamma funktionskrav på bussar, Svensk kollektivtrafik, samt tillhörande tillgänglighetsbilaga.

Bygg ikapp för ökad tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionsnedsättning, 2012, Elisabeth Svensson och Svensk Byggtjänst.

En strategi för genomförande av funktionshinderspolitiken 2011-2016. Regeringskansliet/Socialdepartementet: S2012.028.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 181/2011, av den 16 februari 2011, om passagerares rättigheter vid busstransport och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004.

FN:s konventioner om mänskliga rättigheter. Regeringskansliet/Kulturdepartementet: A11.017.

ISO-standard för ledstråk (ISO 23599).

Kommissionens förordning (EU) nr 1300/2014 av den 18 november 2014 om tekniska specifikationer för driftskompatibilitet avseende tillgängligheten till Europeiska unionens järnvägssystem för personer med funktionsnedsättningar och personer med nedsatt rörlighet (TSD).

Lag om kollektivtrafik (2010:1065).

Ledsagningsportalen, nationellt samordnat ledsagningsystem anordnat av Jernhusen och Samtrafiken (www.samtrafiken.se/tjanster/ledsagningsportalen).

NCS: National Colour System (www.ncscolour.com).

Plan och bygglagen ([PBL](#)), [SFS 2010:900](#).

Regeringens proposition (1999/2000:79): Från patient till medborgare. En nationell handlingsplan för handikappolitiken.

Regeringens proposition, 2008/09:93, Mål för framtidens resor och transporter.

Riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län för personer med funktionsnedsättning

Riktlinjer för tillgänglighet, Riv Hindren, enligt förordning 2001:526 om statliga myndigheters ansvar för genomförande av handikappolitiken, Myndigheten för handikappolitisk samordning, Handisam. (www.mfd.se/publikationer).

Riktlinjer för en tillgänglig kollektivtrafik i Sörmland, Kommunförbundet Sörmlands Kollektivtrafikmyndighet, Länstrafiken, oktober 2014.

Riktlinjer Tillgänglighet för barn, äldre och resenärer med funktionsnedsättning (RiTill), Stockholms läns landsting 2014-09-22

SOU 2009:81: Lag om resenärers rättigheter i lokal och regional kollektivtrafik. Regeringskansliet/näringsdepartementet.

VGU: Krav för vägars och gators utformning, Trafikverkets publikation 2012:179.

Strategienheten
Ida Eklöf

Datum
2016-04-04

Dnr

Sid
1 (2)

Riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län för personer med funktionsnedsättning

Förslag till beslut

Remisshandlingen lämnas utan erinran.

Synpunkter

Östhammars kommun ser positivt på utformningen av riktlinjerna kring tillgänglighet i kollektivtrafiken i Uppsala län.

Bakgrund

Tillgänglighet handlar om alla människors demokratiska rättighet att kunna röra sig fritt och verka i samhället på lika villkor. Inom transportområdet uttrycks detta i de transportpolitiska målen som anger att transportsystemet ska utformas så att det är tillgängligt för personer med funktionsnedsättningar. Det är de regionala kollektivtrafikmyndigheterna som ansvarar för att kollektivtrafiken i regionen är tillgänglig för alla resenärsgupper. I föreliggande riktlinjer anges hur Kollektivtrafikförvaltningen UL som regional kollektivtrafikmyndighet i Uppsala län ska arbeta för att skapa en tillgänglig allmän kollektivtrafik där alla resenärer oavsett funktionsnedsättning har likvärdiga möjligheter att resa.

I riktlinjerna sammanställs lagar och riktlinjer som Kollektivtrafikförvaltningen UL ska följa för att erbjuda full tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning i kollektivtrafiken. **Riktlinjerna bygger övergripande på lagen om kollektivtrafik, plan- och bygglagen, EU-förordningar om kollektivtrafik samt råd och riktlinjer från statliga myndigheter och branschorganisationer. Även nationella standarder och rekommendationer inom tillgänglighet för resenärer med funktionsnedsättning beaktas.** Krav i riktlinjerna baseras på källor som återfinns i referenslistan.

I syfte att främja en enhetlig utformning av kollektivtrafiken i ett storregionalt perspektiv har riktlinjerna samordnats med motsvarande riktlinjer för tillgänglighet i kollektivtrafiken för personer med funktionsnedsättning i Stockholms och Sörmlands län. Riktlinjerna utgör målbild för kollektivtrafikens utveckling och är ett verktyg för Kollektivtrafikförvaltningen UL:s tjänstemän att använda i arbetet med att utveckla kollektivtrafiken i Uppsala län. Riktlinjerna vänder sig även till alla som utvecklar eller bygger infrastruktur, planerar eller utför trafik på uppdrag av Kollektivtrafikförvaltningen UL.

REGERINGSKANSLIET

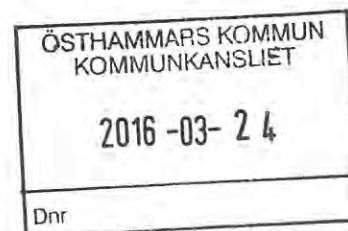
Remiss

2016-03-10

M2016/00703/KI

Miljö- och energidepartementet

Klimatenheten

Remiss av delbetänkande från Miljömålsberedningen med förslag om ett klimatpolitiskt ramverk inklusive långsiktigt klimatmål

Remissinstanser:

1. Boverket
2. Centrum för biologisk mångfald, Sveriges lantbruksuniversitet
3. Centrum för klimatpolitisk forskning, Linköpings universitet
4. Centrum för miljö- och naturresursekonomi, Umeå universitet
5. Centrum för transportstudier, Kungliga Tekniska högskolan
6. Chalmers tekniska högskola
7. Domstolsverket
8. Energimarknadsinspektionen
9. Enheten för miljöekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet
10. Finanspolitiska rådet
11. Folkhälsomyndigheten
12. Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande
13. Förvaltningsrätten i Luleå
14. Göteborgs universitet
15. Havs- och vattenmyndigheten
16. Institutet för framtidsstudier
17. JTI – Institutet för jordbruks- och miljöteknik
18. Kammarrätten i Sundsvall
19. Kemikalieinspektionen
20. Kommerskollegium
21. Konjunkturinstitutet
22. Konkurrensverket
23. Konsumentverket
24. Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien
25. Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien
26. Kungliga Tekniska högskolan

27. Kungl. Vetenskapsakademien
28. Lantmäteriet
29. Livsmedelsverket
30. Luftfartsverket
31. Luleå tekniska universitet
32. Lunds universitet
33. Länsstyrelsen i Blekinge län
34. Länsstyrelsen i Dalarnas län
35. Länsstyrelsen i Gotlands län
36. Länsstyrelsen i Gävleborgs län
37. Länsstyrelsen i Hallands län
38. Länsstyrelsen i Jämtlands län
39. Länsstyrelsen i Jönköpings län
40. Länsstyrelsen i Kalmar län
41. Länsstyrelsen i Kronobergs län
42. Länsstyrelsen i Norrbottens län
43. Länsstyrelsen i Skåne län
44. Länsstyrelsen i Stockholms län
45. Länsstyrelsen i Södermanlands län
46. Länsstyrelsen i Uppsala län
47. Länsstyrelsen i Värmlands län
48. Länsstyrelsen i Västerbottens län
49. Länsstyrelsen i Västernorrlands län
50. Länsstyrelsen i Västmanlands län
51. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
52. Länsstyrelsen i Örebro län
53. Länsstyrelsen i Östergötlands län
54. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
55. Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
56. Naturhistoriska riksmuseet
57. Naturvårdsverket
58. Regelrådet
59. Riksantikvarieämbetet
60. Riksdagens ombudsmän
61. Riksrevisionen
62. Sjöfartsverket
63. Skatteverket
64. Skogsstyrelsen
65. Socialstyrelsen
66. Statens energimyndighet
67. Statens fastighetsverk
68. Statens geotekniska institut
69. Statens jordbruksverk
70. Statens väg- och transportforskningsinstitut

71. Statistiska centralbyrån
72. Statskontoret
73. Stiftelsen för miljöstrategisk forskning
74. Stockholm Environment Institute
75. Stockholm Resilience Centre, Stockholms universitet
76. Stockholms universitet
77. Strålsäkerhetsmyndigheten
78. Svea hovrätt
79. Sveriges lantbruksuniversitet
80. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut
81. Tillväxtverket
82. Trafikanalys
83. Trafikverket
84. Transportstyrelsen
85. Umeå universitet
86. Upphandlingsmyndigheten
87. Uppsala universitet
88. Verket för innovationssystem
89. Vänersborgs tingsrätt
90. Borlänge kommun
91. Båstads kommun
92. Dals-Eds kommun
93. Filipstads kommun
94. Gagnefs kommun
95. Gotlands kommun
96. Göteborgs kommun
97. Habo kommun
98. Hallsbergs kommun
99. Härnösands kommun
100. Höör kommun
101. Kiruna kommun
102. Kungälv kommun
103. Luleå kommun
104. Lysekils kommun
105. Malmö kommun
106. Motala kommun
107. Mönsterås kommun
108. Nordmalings kommun
109. Pajala kommun
110. Sandvikens kommun
111. Staffanstorps kommun
112. Stockholms kommun
113. Sunne kommun
114. Timrå kommun

115. Ulricehamns kommun
116. Växjö kommun
117. Ydre kommun
118. Örebro kommun
119. Österåkers kommun
120. Östhammars kommun
121. Dalarnas läns landsting
122. Norrbottens läns landsting
123. Skåne läns landsting
124. Stockholms läns landsting
125. Värmlands läns landsting
126. Västra Götalands läns landsting
127. Almega
128. Avfall Sverige
129. Bil Sweden
130. Branschföreningen Svensk Torv
131. Business region Göteborg
132. Byggherrarna Sverige AB
133. Cementa AB
134. Diakonia
135. E.ON Sverige AB
136. Energi- och Miljötekniska Föreningen
137. Energigas Sverige
138. Eolus Vind AB
139. Fältbiologerna
140. Föreningen Svenskt Flyg Intresse AB
141. Företagarna Sverige
142. Greenpeace
143. Hagainitiativet
144. IL Recycling AB
145. Industriarbetsgivarna
146. Innovations- och kemiindustrierna i Sverige
147. IVL Svenska Miljöinstitutet AB
148. Jernkontoret
149. Klimatkommunerna
150. Landsorganisationen i Sverige
151. Lantbrukarnas Riksförbund
152. LRF Skogsägarna
153. LSU Sveriges ungdomsorganisationer
154. Luftföreningens- och klimatsekretariatet
155. Mannheimer Swartling
156. Miljöförbundet Jordens Vänner
157. Nätverket för Hållbart Näringsliv
158. Preem AB

159. PWC
160. Samtrafiken i Sverige AB
161. SKGS
162. Skogsindustrierna
163. SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut
164. SSAB AB
165. Stiftelsen Bergforsk
166. Stockholm and Innovation Growth
167. Stockholm Cleantech
168. Sustainable Business Hub AB
169. SveMin
170. Svensk Energi
171. Svensk Fjärrvärme AB
172. Svensk Handel
173. Svensk Kollektivtrafik Service AB
174. Svensk Vindenergi
175. Svenska bioenergiföreningen
176. Svenska kyrkan
177. Svenska Naturskyddsföreningen
178. Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet
179. Svenskt Näringsliv
180. Sveriges Akademikers Centralorganisation
181. Sveriges Byggindustrier
182. Sveriges Ekokommuner
183. Sveriges Kommuner och Landsting
184. Sveriges Konsumenter
185. Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund
186. Sveriges Åkeriföretag
187. Sweco
188. Swedavia AB
189. Swedish Biogas International
190. Swerea AB
191. Teknikföretagen
192. Tjänstemännens Centralorganisation
193. Transportföretagen
194. Volvo Car Sverige AB
195. Världsnaturfonden WWF
196. Återvinningsindustrierna

Remissvaren ska ha kommit in till Miljö- och energidepartementet senast den 10 juni 2016. Yttrandet bör sändas via e-post i wordformat till Miljö- och energidepartementet för att underlätta bearbetningen av remissynpunkterna. Skicka svaren till m.registrator@regeringskansliet.se och med kopia till petter.hojem@regeringskansliet.se.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen i Miljömålsberedningens delbetänkande. Delbetänkandet finns att hämta på regeringens hemsida via följande länk: http://www.sou.gov.se/wp-content/uploads/2016/03/SOU_2016_21_webb.pdf

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Frågor under remisstiden besvaras av Petter Hojem, tfn 08-405 16 71.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria *Svara på remiss – hur och varför* (SB PM 2003:2). Den kan laddas ner från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Katja Awiti
Departementsråd

Sammanfattning

Uppdraget och hur det genomförts

Regeringen beslutade den 18 december 2014 att ge Miljömålsberedningen i uppdrag att föreslå ett klimatpolitiskt ramverk och en strategi för en samlad och långsiktig klimatpolitik (dir. 2014:165). Uppdraget har därefter delats i två delar (dir. 2015:101). Detta betänkande hanterar den första delen av uppdraget, det klimatpolitiska ramverket. Förslag till en strategi med styrmedel och åtgärder för en samlad och långsiktig klimatpolitik lämnas senast den 1 juni 2016.

Världen behöver nå nollutsläpp av koldioxid vid mitten av seklet

Miljömålsberedningen bedömer att historiska och pågående utsläpp av växthusgaser redan ger upphov till påtaglig och allvarlig klimatförändring, vilket medför oacceptabla risker för ekosystem och samhällen. För att nå Parisavtalets mål om att hålla den globala temperaturökningen väl under 2 grader, och sträva mot att begränsa den till 1,5 grader, krävs att världens samhällen i snabb takt ställer om till nollutsläpp av koldioxid och andra växthusgaser, utsläpp som behöver övergå till negativa nivåer under andra hälften av det här århundradet.

Sverige tar ansvar för en fortsatt effektiv klimatpolitik

Miljömålsberedningen bedömer att den svenska traditionen med en bred politisk uppslutning kring en ambitiös och kraftfull klimatpolitik ska fortsätta.

Sverige ska fortsätta bedriva en ambitiös och långsiktigt hållbar nationell klimatpolitik och vara en förebild för andra länder

Miljömålsberedningen bedömer att Sverige ska vara ett ledande land i det globala arbetet med att förverkliga Parisavtalets ambitiösa målsättningar och ta ansvar för historiska utsläpp. Sverige ska fortsätta vara en internationell förebild genom sitt nationella klimatarbete och genom att bidra till finansiering av utsläppsminskningar och anpassningsåtgärder i utvecklingsländer. En ekonomiskt, socialt och ekologiskt långsiktigt hållbar nationell klimatpolitik kännetecknas av att den har ambitiösa mål, ett strukturerat och transparent arbetssätt samt ambitiösa och väl utformade styrmedel. Sverige har goda förutsättningar att minska de nationella utsläppen av växthusgaser och kan därför anta långtgående och ambitiösa klimatmål.

Utmaningar och möjligheter för Sverige

Miljömålsberedningen bedömer att det kan medföra en rad fördelar och möjligheter men även utmaningar för Sverige att gå före i omställningen till ett samhälle med låga utsläpp av växthusgaser. En stor utmaning är att resten av världen, inklusive EU, förmår skärpa sin klimatpolitik. I Sverige är utmaningen att minska utsläppen störst inom transportsektorn, jordbruket och basindustrin där behovet av ökad styrning behöver ske på ett sätt som gör att omställningen går hand i hand med stärkt konkurrenskraft och tillskapande av nya, hållbara arbetstillfällen.

Sverige behöver stabila ramar för det klimatpolitiska arbetet

Miljömålsberedningen bedömer att det svenska klimatpolitiska arbetet ska kännetecknas av långsiktighet, kontinuitet, tydlighet och transparens. Sverige behöver ett ambitiöst och långsiktigt mål, ett tydligt regelverk för hur arbetet ska bedrivas samt kraftfulla konkreta åtgärder som minimerar de nationella utsläppen av växthusgaser inom ramen för en ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar utveckling.

Det klimatpolitiska ramverket ska reglera mål, procedurer för planering och uppföljning samt ansvar och roller

Miljömålsberedningen föreslår att det utformas ett klimatpolitiskt ramverk som reglerar mål, planering och uppföljning för att förstärka arbetet med att nå miljökvalitetsmålet *Begränsad klimatpåverkan*. Beredningen föreslår att ramverket underställs riksdagens prövning och att delar av ramverket lagregleras.

Ramverket består av:

- ett långsiktigt mål för år 2045,
- en målbana med etapper för utsläppsminskningar på vägen (redovisas i nästa betänkande),
- former för regeringens planering och uppföljning av politiken för att nå de uppsatta målen,
- periodiska redovisningar till riksdagen och
- ett klimatpolitiskt råd med uppgift att, som ett oberoende expertorgan, granska den förda politiken.

Ett långsiktigt mål

Miljömålsberedningen föreslår:

- Senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Målet innebär en tidigareläggning och precisering av den tidigare visionen om netto-noll-utsläpp till 2050.
- Senast år 2045 ska utsläppen från verksamheter inom svenskt territorium, i enlighet med Sveriges internationella växthusgasrapportering, vara minst 85 procent lägre än utsläppen år 1990. För att nå målet får även avskiljning och lagring av koldioxid av fossilt ursprung där rimliga alternativ saknas räknas som en åtgärd (CCS).
- För att nå netto-noll-utsläpp får kompletterande åtgärder tillgodoräknas i enlighet med internationellt beslutade regler.
- Målet år 2045 förutsätter höjda ambitioner i EU:s utsläppshandelssystem (EU-ETS).

Det långsiktiga målet bör omfatta alla utsläpp från verksamheter i Sverige

Miljömålsberedningen bedömer att det långsiktiga målet för utsläppsbegränsningar i Sverige till år 2045 bör gälla utsläpp från alla verksamheter i Sverige, både de som ingår i EU:s system för handel med utsläppsrätter och de utsläpp som är utanför handels-systemet. Utsläpp från internationella transporter inom sjöfart och flyg kan däremot inte i dagsläget inkluderas i målet utan måste hanteras separat.

Regeringen behöver en tvärvetenskaplig oberoende bedömning av klimatpolitiken

Miljömålsberedningen bedömer att klimatmålen är ett ansvar för alla politikområden. Som komplement till rådande myndighetsstruktur behövs ett tvärvetenskapligt sammansatt expertorgan som kan bistå regeringen med en oberoende bedömning av hur den samlade politik som regeringen lägger fram är förenlig med klimatmålen. I syfte att säkra rådets oberoende ska initialt en parlamentarisk förankring ske inför utnämning av ledamöter.

Det klimatpolitiska rådets roll

Miljömålsberedningen föreslår att det inrättas ett oberoende, självständigt expertorgan i form av ett klimatpolitiskt råd. Organisatoriskt inrättas rådet på motsvarande sätt som Finanspolitiska rådet. Rådets uppgift blir att genomföra oberoende bedömningar av regeringens samlade politik för att nå klimatmålen.

Närmare preciserat betyder det att rådet ska:

- utvärdera om inriktningen inom samtliga politikområden bidrar till eller motverkar möjligheten att nå klimatmålen,
- utvärdera effekter av beslutade och föreslagna styrmedel från ett brett samhällsperspektiv och analysera om målen nås på ett kostnadseffektivt sätt samtidigt som hållbarhetsbegreppets tre dimensioner beaktas,

- bedöma om regeringens förslag till åtgärder är ändamålsenliga och tillräckliga för att nå etappmålen och det långsiktiga målet och
- granska och bedöma kvaliteten på de underlag som regeringen bygger sina förslag på.

Dagens ramverk förstärks med etappmålsystem och ett planerings- och uppföljningssystem

Miljömålsberedningen föreslår att det klimatpolitiska ramverket kompletteras med ett planerings- och uppföljningssystem med klimatårsredovisningar och klimatpolitiska handlingsplaner, ett målsystem med utsläppsminskningssmål och andra etappmål samt en obligatorisk redovisningsskyldighet till riksdagen. Tidsatta etappmål för utsläppsreduktioner bör beslutas av riksdagen efter förslag från regeringen, kopplade till det av riksdagen beslutade långsiktiga målet för 2045. Regeringen bör årligen redovisa utsläppsutvecklingen i en klimatårsredovisning och varje mandatperiod utarbeta en klimatpolitisk handlingsplan som visar hur den samlade politiken klarar att nå klimatmålen.

En lagreglering stärker förutsättningarna för ett effektivt klimatpolitiskt arbete

Miljömålsberedningen föreslår att det klimatpolitiska ramverket kompletteras med ett rättsligt stöd i form av en klimatlag. Införandet av en klimatlag stärker förutsättningarna för regeringen att bedriva ett fortsatt effektivt klimatpolitiskt arbete.

En klimatlag bör innehålla grundläggande delar av det klimatpolitiska ramverket

Miljömålsberedningen föreslår att klimatlagen ska innehålla bestämmelser om vad det klimatpolitiska arbetet ska syfta till, om arbetet ska utgå från ett långsiktigt, tidssatt utsläppsmål beslutat av riksdagen, om hur regeringen ska planera och följa upp det klimatpolitiska arbetet och om vilken information som ska lämnas till riksdagen.

Samlad konsekvensbedömning

Det är stora osäkerheter behäftade med att bedöma utvecklingen 30 år fram i tiden. De samhällsekonomiska bedömningarna bör därför läsas med försiktighet och resultaten snarast ses som indikationer och kvalificerade resonemang.

En viktig utgångspunkt för konsekvensanalysen är att Sverige och Europa inte är ensamma om att ställa om till låga utsläpp utan att det återfinns liknande styrning på samtliga ekonomiskt betydelsefulla marknader.

Resultaten från internationella studier pekar mot att omställningar till utsläpp nära noll skulle kunna genomföras till årliga kostnader motsvarande enstaka procentenheter av BNP. Då har de betydande sidovinster som finns inom bland annat hälsoområdet inte räknats in. Beredningen har också genomfört en egen studie med en energisystemmodell, specifikt anpassad för svenska förhållanden. Resultaten från analysen ligger i linje med resultaten från de internationella studierna. Sammantaget indikerar de genomförda analyserna att effekterna på den svenska ekonomin inte borde avvika jämfört med andra OECD-länder.

Förslaget om förstärkning av formerna för det klimatpolitiska arbetet medför i sig inga samhällsekonomiska konsekvenser. Det klimatpolitiska rådet innebär en årlig statsfinansiell utgift på cirka 10 miljoner kronor.

Datum
2016-05-16

Dnr
KS-2016-274

Sid
1

Strategienheten
Marcus Jakobson

Yttrande

Remiss av delbetänkande från Miljömålsberedningen med förslag om ett klimatpolitiskt ramverk inklusive långsiktigt klimatmål

Förslag till yttrande

Östhammars kommun har tagit del av rubricerat delbetänkande. Se sammanfattning av delbetänkandet bilagt detta dokument. Östhammars kommun stödjer Miljömålsberedningens förslag i delbetänkandet om ett klimatpolitiskt ramverk inklusive långsiktigt klimatmål.

Marcus Jakobson
Energi- och klimatstrateg

Kommunstyrelsen

Handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism

Förslag till handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism inom Östhammars kommun. Syftet med handlingsplanen är att:

- Stärka medvetenheten om de demokratiska värderingarna.
- Öka kunskapen om våldsbejakande extremism.
- Stärka strukturerna för samverkan.
- Förebygga att individer ansluter sig till våldsbejakande extremistgrupper och stödja avhopp från sådana grupper.
- Motverka grogrunderna för det ideologiskt motiverade våldet.

Planen innehåller åtgärder som utgör den strategiska inriktningen för kommunens fortsatta arbete på området.

Hemställer till Kommunstyrelsen att anta förslag till handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism inom Östhammars kommun.

Handlingsplan mot vålds- bejakande extremism

Inledning

Våldsbejakande extremism har blivit allt mer synligt i samhället de senaste åren och uppfattas ibland som ett hot mot vår demokrati. En förutsättning för att vår demokrati ska fungera är att individer känner tilltro till det demokratiska systemet och visar respekt för alla individers lika värde. Det finns dock ett fåtal individer som inte accepterar de grundsatser som vårt öppna samhälle vilar på. Det är individer och grupperingar som anser att rättsstaten saknar legitimitet och att det är försvarbart att bryta mot lagar och att använda våld för att uppnå samhällsförändringar.

Det är viktigt att mobilisera alla samhällets krafter mot extremismen, både den religiösa och politiska.

Östhammars kommun har påbörjat att utforma ett strukturerat utvecklingsarbete samt att hitta en beredskap för att förebygga och hantera våldsbejakande extremism. Frågeställningar är hur kommunen ska agera när ungdomar visar tecken på att radikaliseras och vilka samverkansformer och kompetenser som behöver utvecklas. Föreliggande handlingsplan lägger upp riktlinjerna hur Östhammars kommun ska arbeta för att påbörja en process mot ett strukturerat arbete mot våldsbejakande extremism.

Ett etablerat nätverk och samverkansorgan i kommunen behöver i hög utsträckning fokusera på frågan.

Vad är våldsbejakande extremism?

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål. Begreppet extremism utgår från att det finns en koncentration av åsikter som står långt från mittpunkten i samhället. Dessa individer är ovilliga att kompromissa om det som de bedömer viktigt.

Begreppet radikalisering (förändringsprocess) är den process som leder till att en person eller en grupp stödjer eller utövar ideologiskt motiverat våld för att främja en sak.

Våldsbejakande extremism förekommer både i politiskt och religiösa ideologier. Extremisterna finns både till vänster och till höger ideologiskt eller kan drivas av religiösa övertygelser.

Personlighetstyper som dras till extrema miljöer

Det är ofta ungdomar som rekryteras eller söker sig till extrema miljöer.

Brottsförebyggande rådet och Säkerhetspolisen har identifierat fyra olika vägar in i radikalisering. Vägarna ska ses som stereotyper, i verkligheten kan kännetecknen från flera delar vara tillämpliga.

Utagerarens väg

Personer i yngre tonåren som är ensamma och osäkra, har en problematisk bakgrund med droger, våld och annan kriminalitet. Sökandet efter grupptillhörighet lockar dessa personer.

Grubblarens väg

Personer som söker svar på livsfrågor och som upplever en plötslig insikt. Det är ofta skötsamma och attraheras inte av våld.

Familjens väg

Personer som växt upp i en familj med radikala och extrema uppfattningar. Ofta har de upplevt en isolerad barndom.

Kontaktsökarens väg

Personer som lockas av gemenskap och sammanhållning. Det kan vara en slump att dessa hamnar i extrema miljöer.

Tre parallella angreppssätt

Enligt SKL bör kommunen lyfta fram tre perspektiv att jobba utifrån; *främjande, förebyggande och motverkande*.

- En främjande insats syftar till att stärka och stimulera de goda demokratiska krafterna i samhället.
- Ett förebyggande arbete syftar till att målmedvetet försöka förhindra att problem kopplat till politisk extremism uppstår.
- Motverkande insatser handlar om specifika åtgärder som initierats till följd av ett konkret problem på orten eller i regionen.

I Östhammar finns redan idag strukturer för att arbeta främjande, förebyggande och med individuella insatser men arbetet kan förbättras och förfinas inte minst mot den aktuella problematiken och målgruppen. Mot denna bakgrund bör ett lokalt arbete i Östhammar mot extremism ske med tre parallella angreppssätt:

- Att behandla och stödja individer som radikaliserats för att få dem att lämna radikaliseringen.
- Att förebygga våldsbejakande extremism. Förebyggande arbete med våldsbejakande extremism bör så långt det är möjligt vävas in i det generella brottsförebyggande arbetet för att inte stigmatisera grupper och undvika strömningar mot till exempel religiösa grupper.
- Att främja ett mångkulturellt och inkluderande samhälle och stärka medvetenheten hos medborgarna om de demokratiska värderingarna.

Tre parallella angreppssätt. Olika aktörer har olika roller på de tre nivåerna. För ett effektivt arbete måste samverkan ske då olika funktioner arbetar mot olika nivåer.

Handlingsplan med åtgärder

Våldsbejakande extremism är ett samhällsproblem och måste lösas med hjälp av hela samhället. Det är avgörande att samverkan mellan myndigheter stärks men framförallt är en stärkt dialog och samverkan med civilsamhället avgörande. Familj, föreningsliv och religiösa samfund är viktiga för att påverka den unges val då målgruppen ofta har lågt förtroende för myndigheter. Myndigheter kan göra mycket men utan det civila samhället är det svårt att uppnå goda resultat och det är viktigt att samverkan stärks.

Aktörer som berörs av ett utvecklat arbete för att förebygga våldsbejakande extremism är socialtjänst, skola, fritidsverksamheter, polis, föreningslivet, kyrkor och samfund och intresseorganisationer. Strukturer för samverkan mellan delar av de nämnda aktörerna finns redan idag genom samverkan barn och unga (ANDT), kommunala brottsförebyggande rådet (TRÖ), m.fl. men strukturerna behöver utvecklas utifrån de specifika frågeställningarna som rör extremism. Det är viktigt att utveckla samverkan med civilsamhället.

Framgångsfaktorer

Identifierade framgångsfaktorer som lyfts fram är följande.

Samverka jämt – inte bara när det är absolut nödvändigt

Samverkan går som en röd tråd genom väl fungerande arbete mot extremism. Utan samverkan är det svårt att göra korrekta analyser av nuläget och att agera snabbt och effektivt när något inträffar. För Östhammars del finns samverkansstrukturer mellan kommunala funktioner som socialtjänst, skola, fritid och lokal polis. Behov av att etablera samverkan med civilsamhället finns. Fördjupad samverkan med Säkerhetspolisen är också viktig samt samverkan med närliggande kommuner.

Var uppdaterade på situationen i kommunen

För att kunna förebygga extremism måste lokala analyser göras. Detta förutsätter samverkan då olika aktörer ser olika saker. Analyserna bör beröra samhällsutveckling och grupperingars utveckling samt individers situation.

Dra nytta av olika aktörers engagemang, kompetens och styrkor

Det är viktigt att inte glömma bort civilsamhällets engagemang mot extremism. Genom manifestationer och nätverk kan kommuninvånarna kämpa för demokrati och mot extremism. I framgångsrika kommuner har man ett nära samarbete med församlingar och föreningar. Det är viktigt med en förmåga att ta vara på engagemang, kompetens och styrkor både avseende kunskapsuppbyggnad och faktiska insatser. Polisen kanske fokuserar på grupperingars kärna där de mest aktiva extremisterna finns medan fältarbetare och skol- och fritidspersonal fokuserar på att förebygga att individer lockas in i destruktiva miljöer.

Bygg på den verksamhet som redan finns

Framgångsrikt arbete baseras på redan befintlig verksamhet. Det är alltså inte projekt som löser problemen. Att använda befintlig kompetens och upparbetade relationer på ett effektivt sätt är att föredra. Ett första steg kan vara att lyfta in mål i olika verksamheter om att motverka och förebygga extremism.

Arbeta på många fronter – främjande, förebyggande och motverkande

Att arbeta genom flera kanaler och utifrån flera perspektiv samtidigt är en framgångsfaktor. Detta förutsätter att utgångspunkten är att arbeta genom redan befintliga verksamheter och kanaler. På lång sikt är det breda förebyggande och främjande arbetet mest framgångsrikt. Det kan handla om att arbeta med teman som makt, genus och demokrati i ett brett perspektiv med barn och ungdomar. På kort sikt behövs också handlingsplaner för att kunna agera när problem uppstår.

Sätt individen och inte ideologin i centrum

Det är viktigt med ett perspektiv där utgångspunkten är individens kvaliteter och behov av sammanhang. Individen ska hitta en plats och roll i samhället. Det är viktigt att skapa relationer, att främja arenor som är relationsskapande samt meningsskapande. Här är det viktigt att se att det ofta är civilsamhället som skapar dessa sammanhang. Förebyggande arbete av extremism bör vävas in i det generella brottsförebyggande arbetet för att inte stigmatisera och därigenom skapa strömningar mot till exempel någon religiös inriktning.

Åtgärder

1. Beslut fattas om att påbörja en process för att få ett strukturerat arbete för att förebygga våldsbejakande extremism.
2. En samordnarfunktion tillsätts som håller i processen och strukturen. Till denne ska en referens-/arbetsgrupp kopplas.
3. Det ska skapas nätverk av professionella och civila aktörer lokalt (Östhammar) och regionalt (Uppsala län). Utgångspunkten ska vara lokalt från befintliga nätverk som ANDT, TRÖ, Tryggare Uppsala län etc. Säkerhetspolisen och civilsamhället ska involveras.
4. En fördjupad analys av nuläget bör göras inom ramen för nätverkens kunskaper.
5. Öka kunskapen hos professionella och medborgare om våldsbejakande extremism genom studiebesök i kommuner som ligger före samt utbildningsinsatser för att förbättra professionellas kunskap på området. Utvecklad information till närstående om vart de kan vända sig om de upptäcker att unga håller på att radikaliseras ska också tas fram.
6. En målgruppsanalys bör göras för att kunna identifiera riskgrupper och riskfaktorer.

Den arbetsgrupp som arbetar med frågan ger förslag på åtgärder och insatser på respektive nivå:

- *Främjande insatser.* Fortsatt arbeta i skolan med demokrati, makt och genus.
- *Förebyggande insatser.* Exempelvis att erbjuda riskgrupper utbildning.
- *Motverkande och stödjande insatser.* Exempelvis handlingsplaner för hur agera när en radikaliseringsprocess pågår.

Organisation

För fortsatt arbete mot våldsbejakande extremism bör kommunen organisera sig kring frågan på följande sätt.

- Styrgrupp för arbetet är TRÖ.
- En samordningsfunktion tillsätts som leder det operativa arbetet.
- Samordnaren rapporterar till TRÖ.
- Referens/arbetsgrupp knyts till samordnaren, bestående av representanter från socialtjänst, skola, fritid, polis och civilsamhället.
- Befintliga resurser och samverkansorgan används för att genomföra operativa insatser som exempelvis lokala ANDT-gruppen, lokala krishanteringsrådet etc.

Förväntade effekter

Effekter av de åtgärder som anges ovan förväntas bli följande:

- Fungerande nätverk och samverkan mellan myndigheter och civilsamhället i Östhammar avseende våldsbejakande extremism.
- Ökad kunskap om våldsbejakande extremism hos professionella men också hos föreningsföreträdare och medborgare i allmänhet.
- Att det finns handlingsplaner för hur Östhammars kommun ska agera vid misstankar om radikalisering.

Till
Marie.Berggren@osthammar.se
Östhammars kommun
Box 66
742 21 Östhammar

**Från Folkkampanjen mot kärnkraft-kärnvapen (FMKK) Östhammar:
Ansökan om medlemskap i Östhammars kommuns referensgrupp för
kommunens arbete med slutförvar av använt kärnbränsle och ansökan om
medel för verksamhetsåret 2016**

FMKK Östhammar har följt kommunens arbete med slutförvarsfrågan från första början men ansöker först nu om medlemskap i referensgruppen samt ansöker om medel för verksamheten. FMKK Östhammar vill vara med i referensgruppen för att bli bättre informerad om kommunens aktiviteter och informera sin egen aktivitet samt delta i kommunens arbete.

FMKK Östhammar är aktiv i Milkas, en samarbetsförening mellan FMKK och Jordens vänner. Milkas har dock inte möjlighet att finansiera de aktiviteter som presenteras i denna ansökan.

FMKK Östhammar ansöker om ett ekonomiskt bidrag enligt budgeten nedan på 362 000 kr för verksamhet under resten av 2016 riktat särskilt till unga vuxna, dvs. under ca 26 år.

FMKK Östhammars ekonomiska redovisning har ingått i FMKK riks redovisning och har därför inte någon egen att bifoga. Eventuellt bidrag från Östhammars kommun ska redovisas för sig.

FMKK Östhammar vill främst delta i granskningen av SKB AB:s tillståndsansökan till att bygga ett KBS-3-förvar vid Forsmark. Om inte stöd kan fås för en anställning enligt budgeten nedan, söks stöd för att skicka några unga vuxna till konferensen "Kärnkraft vid Bottenviken? Om Fennovoimas planer, kärnavfallet och förnybar energi" i Skellefteå 21-22 maj 2016. För information se <http://karnkraftsfritt.se/>. Kostnaden blir ca 3 500 kr per person x två personer = 7 000 kr.

Dessutom vill FMKK Östhammar skicka minst två unga vuxna till konferensen i Sheffield 13-15 juni om djupa borrhål (se http://onlineshop.shef.ac.uk/browse/extra_info.asp?compid=1&modid=2&deptid=7&catid=28&prodid=471). Kostnaden blir ca 7 000 kr per person x tre personer = 21 000 kr.

Med vänlig hälsning,
Sanna Sanell,
Kontakt FMKK Östhammar och Informationssamordnare Milkas.

FMKK Östhammar Budget maj-december 2016

Intäkter	kr
Ansökt kommunalt bidrag	350 000
Medlemsavgifter	4 500
Summa intäkter	354 500

Kostnader	
Anställning 50% av heltid och konsulter	229 000
Trycksaker	70 000
Tele, Internet och frimärken.....	5 000
Kontorsmaterial	15 000
Konferensen i Skellefteå 21-22 maj (se ovan)	7 000
Konferensen i Sheffield 13-15 juni (se ovan)	21 000
Övrigt	5 000
Summa	362 000

Bilagor:

Milkas' och FMKK:s stadgar

STADGAR

Antagna vid Folkkampanjen mot Kärnkraft-Kärnvapen kongress 1995 i Stockholm. Reviderade på Riksårsmötet 2006 i Stockholm

§ 1 Organisationens namn är Folkkampanjen mot Kärnkraft-Kärnvapen.

§ 2 Organisationen som är partipolitiskt och religiöst obunden verkar för

- att stoppa all kärnkraft för civilt och militärt bruk
- att satsa på förnyelsebara energikällor
- ett resursbevarande samhälle
- att avskaffa kärnvapnen

Folkkampanjen skall sträva efter ett nära samarbete med andra nationella och internationella organisationer med likartade syften.

§ 3 Medlem i organisationen blir den fysiska person som betalar av Riksårsmötet fastställd årsavgift. Årsavgift gäller för kalenderår. Avgift kan tas upp av lokal organisation. Medlemmar kan organisera sig i lokala grupper. Organisation och stadgar för lokalorganisationen antas av dess medlemsmöte och skall stå i överensstämmelse med Folkkampanjens stadgar. För att lokalorganisation skall kunna upprättas måste den ha minst 10 medlemmar, ha utsett en styrelse och aktivt bedrivit verksamhet. Lokalorganisationer kan sammansluta sig i regionala samarbetsorgan. Om lokalorganisation har upphört äger riksorganisationen rätt att avsluta lokalorganisationens postgiro- och bankkonton och överföra eventuella saldon till riksorganisationen.

§ 4 Riksårsmötet är Folkkampanjens högsta beslutande organ. Riksårsmöte hålls före den 15 april på tid och plats som styrelsen beslutar. Skriftlig kallelse ska vara medlemmarna tillhanda senast 90 dagar före Riksårsmötet. Medlem och lokal grupp har rätt att sända motioner till Riksårsmötet. De ska vara styrelsen tillhanda senast sex veckor före Riksårsmötet. Fullständiga årsmöteshandlingar med verksamhetsberättelse, årsredovisning, revisionsberättelse, verksamhetsplan samt motioner och styrelsens utlåtande om dessa ska föreligga senast tre veckor före Riksårsmötet. Om styrelsemedlem eller annan medlem före januari månads utgång skriftligt begär att en fråga tas upp på Riksårsmötet ska uppgift om detta lämnas i årsmöteshandlingarna. Röstberättigade vid Riksårsmötet är alla medlemmar som betalt medlemsavgift för det gångna verksamhetsåret. Vid Riksårsmötet tillämpas reskostnadsutjämning.

§ 5 Vid Riksårsmötet behandlas följande ärenden:

- mötets öppnande
- fastställande av röstlängd
- fråga om Riksårsmötets stadgeenliga utlysande
- fastställande av dagordning/föredragningslista
- val av ordförande och sekreterare för mötet
- val av två protokollsjusterare och rösträknare
- föredragning av styrelsens verksamhetsberättelse och årsredovisningen
- föredragning av revisorernas berättelse
- fastställande av resultaträkningen och balansräkningen
- disposition av resultat enligt den fastställda balansräkningen
- fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
- presentation av valberedningens förslag och fastställande av tid för slutlig nominering
- fastställande av verksamhetsplan
- fastställande av budget
- behandling av förslag från styrelsen
- behandling av inkomna motioner
- fastställande av antal styrelseledamöter

- val av ordförande och kassör
 - val av övriga styrelseledamöter
 - val av två revisorer och två revisorsuppleanter
 - fastställande av årsavgift inklusive fastställande av den andel av avgift som tillfaller lokalgrupp
 - val av valberedning, varav en utses som sammankallande
 - övriga frågor som angivits i kallelsen
 - övriga vid Riksårsmötet väckta frågor (ej till beslut).
- § 6 Alla beslut fattas med enkel majoritet - utom i de fall som anges i paragraf 11, 12, 13 och 14. Skulle vid en eventuell rösträkning lika antal röster förekomma, ska lottning avgöra. Rösträtt får ej utövas med fullmakt från medlem som är förhindrad att delta i Riksårsmötet.
- § 7 Extra Riksårsmöte hålles när styrelsen så beslutar, när revisorerna påfordrar eller efter framställning av minst 10 procent av röstberättigade medlemmar. Kallelse till extra Riksårsmöte ska utgå minst 30 dagar före Riksårsmötet med angivande av de ärenden som föranlett extra Riksårsmöte.
- § 8 Styrelsen består av minst sju och högst elva ledamöter. Mandattiden för ordförande och kassör är ett år. Övriga ledamöter väljs för en period av två år, dock med ett års förskjutning så att ungefär halva styrelsen avgår varje år. Styrelseledamot kan väljas om. Styrelsen sammanträder minst fyra gånger per år eller när ordföranden eller minst tre styrelseledamöter så begär. Mellan sammanträdena fungerar ett verkställande utskott. Styrelsen är beslutsmässig när minst hälften av dess ledamöter är närvarande, dock minst fem ledamöter. Styrelsen fastställer sin arbetsordning och godkänner de arbetsgrupper och utskott som behövs för verksamhetens genomförande och tillsätter sammankallande i arbetsgrupper och utskott. Styrelsen leder organisationens verksamhet i enlighet med Riksårsmötets anvisningar och ansvarar för organisationens ekonomiska åtaganden. Styrelsebeslut fattas med enkel majoritet. Vid lika antal röster segrar den mening som företräds av vid sammanträdet sittande ordförande. Föreningens firma tecknas av styrelsens ordförande och kassör var för sig. Styrelsen är gemensamt ansvarig för föreningens tillgångar.
- § 9 Räkenskapsåret är 1 jan - 31 december. Föreningens revisorer ska löpande granska föreningens verksamhet och ekonomi. Revisorerna har rätt att när de så önskar ta del av samtliga protokoll, räkenskaper och andra handlingar som berör organisationens verksamhet.
- § 10 Valberedningen består av minst tre personer, som inte är revisorer eller styrelsemedlemmar. Därav är en sammankallande. Valberedningen ska till Riksårsmötet presentera förslag till organisationsordförande, kassör, övriga styrelseledamöter samt revisorer och revisorsuppleanter. Valberedningen får inte föreslå sig själva till några poster.
- § 11 Nya stadgar träder i kraft efter att ha tagits med 2/3 majoritet på två efter varandra följande Riksårsmöten, varav ett ordinarie. Dock krävs för ändring av paragraf 2 och 14 beslut vid Riksårsmöte med minst 9/10 majoritet.
- § 12 Medlem som aktivt motarbetar föreningens intressen och syften och som efter skriftligt påpekande därom ej vidtar rättelse, kan uteslutas av styrelsen. Beslut om uteslutning får överklagas av den uteslutne. Överklagas beslutet ska frågan behandlas på nästkommande Riksårsmöte, varvid den uteslutne har närvaro- och yttranderätt. Slutligt avgörande i uteslutningsfrågan fattas av Riksårsmötet med minst 2/3 majoritet.
- § 13 Beslut om upplösning av organisationen är endast giltig sedan det godkänts i två Riksårsmöten, varav minst ett ordinarie med minst tre månaders mellan rum eller med minst 9/10 majoritet vid ett Riksårsmöte.
- § 14 Organisationens tillgångar ska i tillfälle av organisationens upplösning tillfalla partipolitiskt och religiöst obunden, ideell organisation som arbetar aktivt mot kärnkraft.

Miljörörelsens kärnavfallssekretariat, Milkas
The Swedish Environmental Movement's Nuclear Waste Secretariat
Tegelviksgatan 40, 116 41 Stockholm, Sweden
Tel. +46-8-84 14 90 | info@milkas.se
www.milkas.se | www.nonuclear.se

Stadgar för Miljörörelsens Kärnavfallssekretariat (Milkas)

Upprättade 31 oktober 2004 och uppdaterad efter årsstämman 18 april 2009

§ 1

Firma

Föreningens firma är Miljörörelsens Kärnavfallssekretariat.

§ 2

Ändamål

Föreningen har till ändamål att följa och kritiskt granska alla olika projekt för omhändertagande av högaktivt radioaktivt avfall, och verka för den miljömässigt och långsiktigt bästa lösningen.

Föreningen skall vara partipolitiskt och religiöst obunden och tjäna såsom samarbetsorgan mellan medlemsorganisationerna.

Föreningen ska verka genom att:

- Bevaka frågor kring långlivat radioaktivt avfall nationellt och internationellt.
- Bistå nationella, regionala och lokala miljöorganisationer i deras arbete med kärnavfallsfrågan.
- Bidra med informationsverksamhet för att göra informationen kring avfallsfrågorna i samband med de utökade samråden mer allsidig.
- Deltagande i samrådsförfaranden inom ramarna för Miljökonsekvensbeskrivningar enligt Miljöbalken, EG-direktiven och Esbokonventionen.
- Deltaga i miljödomstolsförfarandet.

§ 3

Föreningens organ

Föreningens organ är 1. Föreningsstämma, 2. Styrelse, 3. Revisorer.

§ 4

Medlemskap

Till medlem kan antas riks- lokalorganisationer, som har demokratiskt vald styrelse, stadgar och verksamhetsberättelse, som är villiga att följa föreningens stadgar och vars egen inriktning överensstämmer med föreningens. Organisationerna skall vara juridiska personer. Nya organisationers ansökan om inträde i sekretariatet prövas och beslutas av styrelsen eller föreningsstämman.

§ 5

Internt jämställdhetsarbete

Föreningen bör se till att uppnå en jämn könsfördelning bland styrelse och anställda.

Föreningen ska öka medvetenheten om hur könsroller präglar möten och föreningens arbete.

§ 6

Styrelse

Föreningens angelägenheter skall handhas av en styrelse. Riksorganisationerna Miljöförbundet Jordens Vänner och Folkkampanjen mot Kärnkraft - Kärnvapen äger, så länge respektive organisation är medlem i föreningen, att utse två ordinarie representanter i styrelsen.

Minst den ena av organisationens representanter ska vara kvinna. Varje styrelseledamot skall ha en personlig suppleant. Minst den ena av suppleanterna ska vara kvinna.

Andra organisationer som saknar demokratiska styrelser kan till sekretariatets styrelse ansöka om närvarorätt, yttrande- och förslagsrätt på styrelsemötena, dock ej rösträtt. De kan få utse två adjungerade representanter, varav minst en kvinna.

Styrelsen utser inom sig en ordförande och en vice ordförande. Dessa väljs för en period på ett år. Ordförandeskapet cirkulerar mellan de organisationer som är representerade i styrelsen.

§ 7

Styrelsens säte

Styrelsen skall ha sitt säte på en fast plats som utses av styrelsen.

§ 8

Styrelsens uppgifter

Styrelsen företräder föreningen, bevakar dess intressen och handhar dess angelägenheter, samt beslutar å föreningens vägnar i alla ärenden där ej annorlunda bestämmes i dessa stadgar.

Det åligger styrelsen särskilt att:

1. verka för föreningens ändamål
2. svara för ev. gemensamma yttranden om avfallshanteringen
3. tillsätta för föreningens verksamhet erforderliga kommittéer samt fastställa instruktioner för dessa.
4. till årsstämma avge förenklat årsbokslut senast tillämplig räkningsår samt förslag till budget för nästkommande räkningsår
5. handha föreningens ekonomiska angelägenheter och föra räkenskaper
6. utse och vägleda föreningens personal.

Ordföranden kallar till sammanträde, när han/hon så finner erforderligt eller när någon av styrelsens ledamöter begär det. Sammanträde skall dock hållas minst tre gånger om året. Till sammanträde skall samtliga ordinarie ledamöter kallas. Kallelse med angivande av tid och plats för sammanträdet skall meddelas ledamöterna senast två veckor i förväg. Vid sammanträde skall föras protokoll. Styrelsen äger utse särskilda firmatecknare, som tecknar föreningens firma var för sig.

§ 9

Ersättning till styrelseledamot

Styrelseledamot skall kunna arvoderas enligt samma regler som för övriga medlemmar för av styrelsen beslutade uppdrag.

§ 10

Beslutsordning i styrelsen

Styrelsen är beslutsförmåig då minst 2/3 av dess ledamöter är närvarande. Beslut inom styrelsen fattas med konsensus. Om ej konsensus kan uppnås avgörs frågan med minst 2/3 majoritet vid nästkommande möte.

Om en medlemsorganisation är oenig om en gemensam skrivelse, får var och en författa sin egen skrivelse. Omröstning inom styrelsen sker öppet. Adjungerade representanter har inte rösträtt i styrelsen.

§ 11

Räkenskapsår

Föreningens räkenskapsår skall avslutas den 31 december varje år. Styrelsens förenklat årsbokslut skall senast den 1 februari överlämnas till föreningens revisorer.

§ 12

Revision

Föreningens förvaltning och föreningens räkenskaper skall årligen granskas av två därtill utsedda revisorer. För revisorerna skall två suppleanter utses. Revisorerna skall senast den 1 mars avge berättelse över sin granskning. Revisorerna är berättigad till förutbestämt årsarvode.

§ 13

Föreningsstämma

Stämman är föreningens högsta beslutande organ. Medlemsorganisationernas rätt att delta i handläggningen av föreningens angelägenheter utövas på årsstämman. Ordinarie stämma bör hållas årligen under tiden 20 mars-30 juni, på dag som styrelsen bestämmer.

Stämman är öppen för alla medlemmar i medlemsorganisationerna. Enskilda medlemmar måste anmäla sitt deltagande senast 14 dagar före stämman. Enskild medlem har närvaro-, yttrande- och förslagsrätt, men saknar rösträtt på stämman. För behandling av visst ärende kan extra stämma hållas när styrelsen finner det erforderligt eller då det skriftligen, med angivande av anledning, begärs detta av minst hälften av medlemsorganisationerna. I ärende, som skall behandlas vid extra stämma, ska styrelsen avge utlåtande.

Skriftlig kallelse till stämma skall avsändas till samtliga medlemsorganisationer senast 60 dagar före stämman. Senast två veckor före stämman skall till medlemsorganisationerna utsändas föredragningslista, upptagande de ärenden som skall behandlas vid stämman. I kallelse till extra stämma skall angivas det ärende, som föranlett stämmans sammankallande.

§ 14

Årsstämma

Efter öppnande av årsstämma förrättas val av ordförande, sekreterare och två justerare tillika rösträknare.

Röstlängd upprättas.

Vid årsstämma skall följande ärenden behandlas:

1. Frågan om stämman behöriga utlysande.
2. Sekretariatets verksamhetsberättelse samt resultat- och balansräkning.
3. Sekretariatets revisionsberättelse.
4. Frågan om ansvarsfrihet för styrelsen.
5. Till stämman väckta ärenden, som styrelsen hänskjutit till stämman, eller enskild medlem föreslagit till behandling 30 dagar före stämman samt att stämman före omröstning får höra styrelsens för motionärens organisation kommentar, om så finnes.

6. Ev. medlemsavgift, som ska fastställas.
7. Ny verksamhetsplan och budget, som ska fastställas.
8. Bekräftelse av riksorganisationernas val av styrelseledamöter och suppleanter
9. Val av två revisorer samt två revisorssuppleanter
10. Val av valberedning på minst två personer, varav en från varje medlemsorganisation samt två suppleanter.

§ 15

Extra stämma

På extra stämma får endast ärenden avgöras som tagits upp i kallelsen till stämman.

§ 16

Beslutsordning för (extra) stämma (Redigerarens förtydligande)

Öppen stämma hålls på ort som styrelsen bestämmer. Protokollet justeras av ordförande för stämman och av två av stämman utsedda justeringspersoner. Stämman är öppen för riks- lokalorganisationernas enskilda medlemmar, som anmält sig till sekretariatet 30 dagar före stämman.

Vid stämma har varje medlemsorganisation en röst. För att rösten ska vara giltig krävs att medlemsorganisationens representant kan uppvisa fullmakt, utfärdad av medlemsorganisationen. Som röstberättigat ombud vid årsstämma kan ej styrelseledamot utses.

Omröstning sker öppet, utom vid val där sluten omröstning skall äga rum, om någon medlemsorganisations representant så begär. Beslut vid stämma fattas med enkel röstövertikt. Vid lika röstetal sker förnyad omröstning. Om lika röstetal kvarstår avföres frågan från dagordningen. Om stämman anser att beslut måste tagas, tillämpas lottningsmetoden.

§ 17

Uteslutning

Medlemsorganisation som anses motarbeta föreningens intressen och mål kan uteslutas. Beslut härom fattas med två tredjedels röstövertikt av årsstämma. Uteslutning må ej beslutas innan medlemsorganisation haft tillfälle att yttra sig.

§ 18

Upplösning

Föreningen kan upplösas genom beslut som fattas med två tredjedels röstövertikt vid två på varandra följande stämmor, med minst 6 månaders mellanrum.

Vid upplösning av föreningen beslutar sista stämman om föreningens tillgångar, inklusive föreningens namn, tidskrift och arkiv. Föreningens tillgångar skall användas för ändamål som sammanfaller med föreningens målsättning.

§ 19

Utträde

Medlemsorganisation äger, där styrelsen inte medgiver undantag, utträda föreningen endast vid utgången av det räkenskapsår, under vilken anmälan om utträde skett.

§20

Stadgeändring

Ändring av dessa stadgar kan endast ske genom beslut fattat med två tredjedels röstövertikt vid två på varandra följande stämmor.

Uppdrag gällande uppdatering av miljöpolicy

Förslag till beslut

- Förslag till policy för ekologisk hållbarhet remitteras till samtliga kommunala nämnder.
- Under hösten 2016 bearbetas eventuella synpunkter.
- Policy för ekologisk hållbarhet förs upp för antagande i Kommunfullmäktige 15 november.

Bakgrund

Enligt uppdrag från Kommunstyrelsens arbetsutskott har Strategienheten utvärderat Östhammars kommuns miljöpolicy antagen av KF 1998. Utvärderingen genomfördes genom internremiss under hösten 2014. Med utvärderingen och omvärldsanalys av andra kommuners och organisationers arbete policydokument för miljöfrågor som grund, föreslår Strategienheten att *Miljöpolicy* ersätts med *Policy för ekologisk hållbarhet*, som ett led i arbetet att bredda arbetet med hållbar utveckling samt ge utrymme för eventuellt kommande policydokument kring social respektive ekonomisk hållbarhet. Förslag till policy har arbetats fram av Strategienheten.

Bilaga:

Förslag Policy för ekologisk hållbarhet

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Förslag till:

Policy för ekologisk hållbarhet

För att bli världens bästa lokalsamhälle ska Östhammars kommun aktivt arbeta för en långsiktig hållbar utveckling. Kommunen ska kontinuerligt utveckla och förbättra sitt miljöarbete och ge medborgare och näringsliv förutsättningar att utveckla den lokala såväl som den globala miljön. En del i den hållbara utvecklingen omfattar förståelsen av naturens betydelse för människors hälsa och välbefinnande. Naturen har ett skyddsvärde och människans rätt att förändra och bruka den är förenad med ett ansvar att förvalta naturen väl.

För att kunna arbeta effektivt med ekologisk hållbarhet har vi enats kring dessa gemensamma utgångspunkter. Vårt handlande ska utgå från;

Planetära gränser Vi ska förhålla oss till att naturens förmåga att producera varor och tjänster sätter gränserna för hur vi kan ta resurser i anspråk samt ta hänsyn till en rättvis fördelning av dessa. Vi inser att ekosystemtjänster är en viktig del av samhällsekonomin.

Försiktighetsprincipen Det är ofta svårt att identifiera fullständiga konsekvenser av vårt handlande. Vi ska därför förebygga både tänkbara och möjliga skador och försämringar för människors hälsa eller miljön.

Resurshushållning Vi ska i våra beslut ta hänsyn till vilka resurser som tas i anspråk och minska användningen av naturresurserna. Kommunen ska i sitt arbete minska användningen av material och naturresurser, effektivisera energianvändningen och minska påverkan på naturmiljöer.

Kretsloppsprincipen Det som utvinns ur naturen ska på ett uthålligt sätt kunna användas, återanvändas, återvinnas som material eller energi, eller slutligt omhändertas med minsta möjliga resursförbrukning och utan att naturen skadas.

I syfte att bevara och utveckla goda miljöer för både människa, växter och djur nu och i framtiden ska vi ta hänsyn till natur- och kulturvärden samt värden för friluftsliv och folkhälsa. Kommunen ska skapa fysiska och sociala förutsättningar för miljöanpassat beteende och ha miljökrav som aktivt instrument i alla upphandlingar och inköp. Vi ska öppet redovisa och informera om kommunens miljöarbete och miljöpåverkan.

Strategienheten
Camilla Andersson
Anders Bergman

Datum
2016-05-18

Dnr
2014 KS373

Sid
1 (1)

Uppdrag gällande uppdatering av miljömål och styrtal

Enligt uppdrag från Kommunstyrelsens arbetsutskott har Strategienheten utvärderat Östhammars kommuns miljömål antagna av Kommunfullmäktige år 2010. Utvärderingen genomfördes genom internremiss under hösten 2014. Med utvärderingen och omvärldsanalys av andra kommuners och organisationers miljömålsarbete samt i samarbete med övriga förvaltningar arbetades förslag till mål och styrtal fram våren 2015. Mål och styrtal skickades på remiss till samtliga nämnder. Synpunkterna bearbetades under hösten 2015. Kommunstyrelsens arbetsutskott önskade vid sitt sammanträde 3 november 2015 en workshop med berörda förvaltningschefer gällande förtydliganden av styrtalen.

Workshopen genomfördes 17 maj 2016, med bifogat förslag som resultat.

I motsats till slutsatsen från workshopen framför Strategienheten synpunkten att kommunens ambitionsnivå rörande skydd av grundvatten för drickvattenförsörjningen bör förtydligas med styrtal enligt tidigare förslag:

Styrtal	Basår 2014	Mål 2018
Andel kommunala vattentäkter med skyddsområde	45 %	100 %
Andel kommunala vattentäkter med aktuella skyddsföreskrifter (efter 1980)	20 %	100 %

Bilaga:

Förslag Miljömål och styrtal

Förslag

Miljömål för Östhammars kommun 2016-2018

Miljömålen för Östhammars kommun har arbetats fram i samråd mellan kommunens förvaltningar och nämnder. Miljömålen omfattar många delar av de nationella sexton miljökvalitetsmålen och kopplar till Kommunfullmäktiges prioriterade mål om minskad miljöpåverkan.

Miljömålen för Östhammars kommun omfattar fyra fokusområden; FRISKARE VATTEN, ENERGI & KLIMAT, NATUR FÖR MÄNNISKOR, VÄXTER & DJUR och GIFTFRI MILJÖ. För varje fokusområde finns ett övergripande mål och ett antal styrtalet.

FRISKARE VATTEN

Mål: Kustvatten, sjöar och vattendrag i Östhammars kommun ska vara ekologiskt hållbara och kunna användas av människan. Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning.

Styrtalet	Basår 2014	Mål 2018
Andel av folkmängden som är ansluten till kommunens allmänna vattenledningsnät	Underlag TF %	Underlag TF %
Rening av kväve genom Karö våtmark	0 %	50 %
Andel av nya avloppstillstånd med vattentoilet som har kretsloppslösning	Underlag BM %	Underlag BM %

ENERGI & KLIMAT

Mål: I Östhammars kommun ska vi ha en effektiv energianvändning, minska vår klimatbelastning och planera klimatsmart.

Styrtalet	Basår 2014	Mål 2018
Energianvändning i kommunens lokaler	192 kWh/m ² /år	- 20%
Utsläpp av växthusgaser från tjänsteresor med bil totalt	412 ton CO ₂ -ekv	- 20 %
Utsläpp av växthusgaser från tjänsteresor med bil per km	Underlag Strategienheten g CO ₂ -ekv	Underlag Strategienheten g CO ₂ -ekv/%
Area installerade solceller för elproduktion i kommunens drift	70 m ²	500 m ²

NATUR FÖR MÄNNISKOR, VÄXTER & DJUR

Mål: I Östhammars kommun ska vi bevara och förstärka den biologiska mångfalden och öka möjligheten för boende och besökare att uppleva våra naturmiljöer.

Styrtal	Basår 2014	Mål 2018
Skötselplaner/skydd av naturområden vid skolor	0 st	5 st
Anlagd eller restaurerad våtmark/dagvattenlösning på kommunal mark med utvecklade naturvärden	0 st/år	1 st/år
Iordningsställda, utvecklade och tillgängliggjorda naturområden	-	10 st

GIFTFRI MILJÖ

Mål: I Östhammars kommun ska ämnen i miljön som skapats i eller utvunnits av samhället, inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden.

Styrtal	Basår 2014	Mål 2018
Andel förskolor med påbörjad kartläggning av material och inredning	0	50 %
Andel skolor med påbörjad kartläggning av material och inredning	0	20 %
Andel av material och inredning som är giftfri vid inköp	0	20 %
Andel ekologiska livsmedel	14	25 %

UPPFÖLJNING

Varje år ska Östhammars kommun följa upp styrtalen samt utvärdera arbetet mot beslutade fokusområden och miljömål. Uppföljningen ska göras i samband med kommunens årsredovisning. Ansvarig förvaltning rapporterar in underlag till Strategienheten, som sammanställer uppföljningen.

Strategienheten
Anders Bergman

Datum
2016-05-18

Dnr
2016KS

Sid
1 (2)

Miljö- och energidepartementet
Kemikalieenheten
103 33 Stockholm

Yttrande över statens sistahandsansvar för använt kärnbränsle och kärnavfall

Östhammars kommun vill med detta brev uppmärksamma Regeringen på att det för den fortsatta processen rörande slutförvaring av använt kärnbränsle är nödvändigt att ägande, ansvar och förfoganderätt över det använda kärnbränslet efter förslutning klargörs. Kommunen önskar därför en lagreglering av statens sistahandsansvar i enlighet med förslaget i SOU 2011:18 *Strålsäkerhet – gällande rätt i ny form*.

Kommunen - en aktiv part

Med anledning av Svensk kärnbränslehantering AB:s, SKB, beslut den 3 juni 2009 att välja Forsmark som plats för en ansökan om att få bygga och driva ett slutförvar för använt kärnbränsle införde Östhammars kommun en organisation som har till uppgift att, ur ett kommunalt perspektiv, informera om och granska de handlingar, som rör slutförvar för använt kärnbränsle, som SKB löpande presenterar inom såväl som utom provningarna enligt kärntekniklagen och miljöbalken.

I tillåtlighetsprövningen av ansökan enligt miljöbalken, MB, ingår att efterfråga Östhammars och Oskarshamns kommuner, om de kan acceptera förslag till metod och plats för att hantera använt kärnbränsle som presenterats av SKB och som prövats av Mark- och miljödomstolen, MMD, samt Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM. Östhammars kommun har genom sin vetorätt en central roll i den fortsatta processen för Sveriges, och för det svenska kärnbränsleprogrammets, arbete med att hitta en metod och en plats för att hantera långlivat, högaktivt radioaktivt avfall från de kärnreaktorer som omfattas av programmet.

Kommunfullmäktige i Östhammars kommun kommer således inför regeringens tillåtlighetsbeslut att tillstyrka eller avstyrka tillstånd till sökt verksamhet. Inför kommunfullmäktiges beslut är det av avgörande betydelse att frågor av vikt för kommunen är besvarade. En av dessa frågor rör vem som är ansvarig för slutförvaret efter förslutning.

Statens sistahandsansvar

Reaktorinnehavare är enligt kärntekniklagen ansvariga för att det använda kärnbränslet samt annat kärnavfall som uppkommit i verksamheten tas omhand på ett säkert sätt. I samband med att slutförvaret för använt kärnbränsle försluts upphör reaktorinnehavarnas ansvar för det använda kärnbränslet. Enligt dagens lagstiftning tas heller inte ansvaret över på ett tydligt sätt av stat, kommun eller markägare.

Att det trots avsaknad av tydlig lagreglering är staten som har det yttersta ansvaret för hanteringen av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall som genererats i landet anges bland annat i strålsäkerhetsmyndighetens rapport 2015:30 "Ansvarsfull och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall, Nationell plan". Vidare innebär ratificeringen av 1997 års gemensamma konvention om säkerhet vid hantering av radioaktivt avfall (avfallskonventionen) att staten har åtagit sig ansvar att tillse att slutförvaring kommer till stånd samt ett sistahandsansvar för slutförvaringen i det fall industrin inte har förmåga eller av annan anledning avstår från att fullfölja sitt uppdrag att ta omhand avfallet.

Att tydlig ansvarig för slutförvarsanläggningen saknas skulle t.ex. kunna leda till svårigheter att rent praktiskt upprätthålla tillfredställande information om anläggningen.

Frågan om att lagreglera statens sistahandsansvar tas upp i "Strålsäkerhet - gällande rätt i ny form", SOU 2011:18, men har också utretts tidigare av bland annat Statens kärnkraftsinspektion, SKI, samt Statens strålskyddsinstitut vilket rapporterades i SKI/SSI Rapport 2007:01.

En lagreglering av statens sistahandsansvar har enligt SOU 2011:18 "flera tilltalande fördelar". För kommunens del innebär en lagreglering ökad tryggheten för kommunen och dess medborgare, vilket är frågor som väger tungt vid kommunfullmäktiges ställningstagande i frågan om tillstyrkan eller avstyrkan av verksamheten.

SOU 2011:18 anger att ett statligt sistahandsansvar fodrar noggranna civilrättsliga överväganden rörande ägarförhållandena till det använda kärnbränslet. Östhammars kommun delar den uppfattningen och anser att även frågan om ägandet av det använda bränslet efter förslutning av slutförvaret behöver förtydligas. Kommunen anser att ansvar och ägandet bör följas åt.

Strategienheten
Anders Bergman

Datum
2016-05-18

Dnr
KS-2011-111

Sid
1 (9)

Nacka Tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 1104
131 26 Nacka Strand

Mål nr M1333-11 Avdelning 4

Yttrande över Svensk Kärnbränslehantering AB:s ansökan om tillstånd till anläggningar i ett sammanhängande system för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall.

Med anledning av SKB:s beslut den 3 juni 2009 att välja Forsmark som plats för en ansökan om att få bygga och driva ett slutförvar för använt kärnbränsle införde Östhammars kommun en organisation som har till uppgift att, ur ett kommunalt perspektiv, informera om och granska de handlingar, som rör slutförvar av använt kärnbränsle, som SKB löpande presenterar inom såväl som utom prövningarna enligt kärntekniklagen och miljöbalken.

Östhammars kommun har tidigare lämnat synpunkter över kompletteringsbehovet av ansökan i flera yttranden. SKB har också bemött och kompletterat ansökan i uppdateringar av inlämnade samt nya rapporter.

Kommunen - en aktiv part

I tillåtlighetsprövningen av ansökan enligt miljöbalken, MB, ingår att efterfråga Östhammars och Oskarshamns kommuner, om de kan acceptera förslag till metod och plats för att hantera använt kärnbränsle som presenterats av verksamhetsutövaren Svensk kärnbränslehantering AB, SKB, och som prövats av Mark- och miljödomstolen, MMD, samt Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM. Östhammars kommun har genom sin vetorätt en central roll i processen för Sveriges, och för det svenska kärnbränsleprogrammets, arbete med att hitta en metod och en plats för att hantera långlivat, högaktivt radioaktivt avfall från de kärnreaktorer som omfattas av programmet.

Kommunfullmäktige i Östhammars kommun kommer således inför regeringens tillåtlighetsbeslut att tillstyrka eller avstyrka tillstånd till sökt verksamhet. Inför kommunfullmäktiges beslut är det av avgörande betydelse att frågor av vikt för kommunen är besvarade. Det är därför viktigt att alla frågeställningar av betydelse är redovisade och genomgångna när kommunen ska ta ställning till etableringen av sökt verksamhet. Eventuella brister i detta avseende försvårar Östhammars kommuns ställningstagande till verksamheten.

Grundläggande för kommunens arbete är den långsiktiga säkerheten och påverkan på människors hälsa och miljö.

Förutsättningar

Östhammars kommun har valt att ta fasta på följande principer för arbetet med hanteringen av radioaktivt avfall i sitt yttrande:

- Avfallet från de svenska kärnkraftverken ska slutförvaras inom landets gränser.
- Sverige ska inte slutförvara avfall från andra länder.
- Det använda kärnbränslet ska inte upparbetas.

Östhammars kommuns yttrande utgår från de avfallsmängder och drifttider som SKB angett för de olika kärnkraftreaktorerna. Radioaktivt avfall från forskning samt de nedlagda reaktorerna i Barsebäck och Ågesta ingår också i dessa förutsättningar.

SKB har även ansökt om tillstånd att bygga ut det befintliga slutförvaret för driftavfall, SFR, för att ta emot rivningsavfall i mål M 7062-14 vid Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. Därutöver har SKB vid flera tillfällen, bland annat på sidan 95 i Fud2013 angett att en samlokalisering av slutförvar för långlivat låg- och medelaktivt avfall, SFL, i Forsmark kan vara en möjlig lösning. Vid bedömning av ansökan om tillstånd till anläggningar i ett sammanhängande system för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall är det viktigt att beakta den totala utvecklingen av Forsmarksområdet, både uppförandet av nya samt utbyggnation av befintliga slutförvar och den framtida rivningen av reaktorerna.

För det fall tillstånd lämnas för den sökta verksamheten kommer slutförvarsanläggningen med största sannolikhet att bli om inte den första, så i alla fall bland de första, i sitt slag. Inget annat land i världen har ännu uppfört en anläggning för slutförvar av använt kärnbränsle. Anläggningen kommer därför att utgöra en referensanläggning och studeras av andra aktörer från andra delar av världen. Tidsperspektiven för anläggningen är ytterligare en aspekt som gör verksamheten speciell, då verksamheten kommer att vara i drift under lång tid och att den efter förslutning ska bibehålla sin funktion i så gott som för evigt. Det är därför, inte minst mot denna bakgrund, av central betydelse att miljökonsekvenserna är tillräckligt utredda och tillförlitligt bedömda så att de inte underskattas på grund av rådande osäkerheter. Det är viktigt att en försiktig bedömning görs vid ställningstagandet om anläggningen ger upphov till acceptabla miljökonsekvenser. Detta framstår som särskilt viktigt då konsekvenserna av en felbedömning kan bli av ett mycket omfattande och nästintill oöverblickbart slag. Ett eventuellt tillstånd till den planerade anläggningen måste således baseras på tillräckligt omfattande och tillförlitligt underlag och bedömas som acceptabel ur miljösynpunkt. SKB måste därtill visa att den sökta verksamheten använder bästa möjliga teknik.

Villkor och kontrollprogram för verksamheten

Senare i tillståndsprocessen ska Östhammars och Oskarshamns kommuner via sin veto-rätt tillstyrka eller avstyrka ansökan. Det beslutet ska tas innan ärendet går tillbaka från regeringen till Mark- och miljödomstolen som ger ett eventuellt tillstånd samt fastställt villkor enligt miljöbalken. Östhammars kommun anser att sättet att bedriva verksamheten, vilket i hög grad styrs av de villkor som fastställs, starkt påverkar kommunen och dess invånare. En avgörande del i kommunens beslutsunderlag för veto-beslutet utgörs således av de villkor som SKB anser sig kunna underställas och som Mark- och miljödomstolen föreskriver. Alltsedan kärnavfallsprocessen började i Östhammars kommun har det varit kommunens bestämda uppfattning att alla frågeställningar av betydelse ska vara redovisade och genomgångna när kommunen ska ta ställning till etableringar. Brister i detta avseende försvårar kommunens ställningstagande.

Kommunen anser att villkoren för verksamheten i möjligaste mån ska vara förhandlade och tydligt och klart redovisade, innan ansökan går vidare till regeringen för tillåtlighetsprövning.

Flera villkor som genom domen fastställs för verksamheten kommer på grund av den långa uppförande- och driftfasen, att tillämpas långt fram i tiden. Det finns därför en risk att villkor som ställs idag inte tillfullo kommer att möta samhällets behov den dag verksamhetsdelen de reglerar startar.

Östhammars kommun anser att SKB ska föreläggas "dynamiska" villkor, vilka uppdateras efterhand, alternativt att det i domen bestäms att villkoren ska omprövas efter viss tid.

Många av miljökonsekvenserna som verksamheten ger upphov till är starkt beroende av deponeringstakten för kapslar. Östhammars kommuns anser det därför inte rimligt att en så pass avgörande del av tillståndet ska hanteras genom ett bemyndigande till tillsynsmyndigheten.

Östhammars kommun anser med anledning av att deponeringstakten, som antagits vid beskrivning av miljökonsekvenserna i vissa utredningar är 160 kapslar per år, kan 160 kapslar vara ett lämpligt maxantal för kapseldepositioner per år.

Vid ett bemyndigande till tillsynsmyndigheten att föreskriva villkor om ytterligare skyddsåtgärder vid deponering av mer än 150 kapslar per år är det viktigt att det tydligt framgår en begränsning av hur mycket högre deponeringstakten får bli inom ramen för tillståndet.

Grundvattenbortledning

Östhammars kommun anser att det är viktigt att villkoret rörande grundvattenbortledning har uppföljningsbara mål och att det av ansökan framgår vilka skyddsåtgärder som kan komma att omfattas av kontrollprogrammet. Vidare anser kommunen att formuleringen "ett betydande sätt skada" innebär allt för stort utrymme för verksamheten att skada byggnader, anläggningar, vegetation eller våtmarker eller andra ytvattenförekomster.

Östhammars kommun anser att villkor rörande grundvattenbortledning (villkor 8) är för vagt definierat och bör preciseras genom uppföljningsbara rikt- eller gränsvärden samt specificera vilka skyddsåtgärder som omfattas av kontrollprogrammet.

Kontrollprogram

För att tillsynsmyndigheten ska kunna ta ställning till om kontrollprogrammen är tillräckliga är det viktigt att dessa lämnas in i god tid innan åtgärder som omfattas av kontrollprogrammet påbörjas.

Östhammars kommun anser att SKB ska lämna in de detaljerade kontrollprogrammen, som beskrivs i bilaga KP, senast tre månader innan åtgärder som omfattas av kontrollprogrammet vidtas.

Transporter

Kommunen anser att val av transportvägar och omfattningen av transporterna är en viktig fråga att belysa och reglera. Slutförvaret för använt kärnbränsle kan komma att tillsammans med den ansökta utbyggnaden av SFR ge upphov till en ökad trafik på riksväg 76 som redan idag har en stor belastning av tunga transporter med associerade problem som till exempel olycksrisk, otrygghet för trafikanter och boende samt utrymmesbrist för gång- och cykeltrafikanter.

Som Östhammars kommun anfört tidigare anser kommunen att vägtransporter ska ske mellan i villkor fastslagna tider med en möjlighet för tillsynsmyndigheten att medge avvikelser. Vägtransporter bör ske från kl. 07.00 istället för kl. 06.00 av hänsyn till närboende.

Östhammars kommun anser att SKB:s förslag till villkor för reglering av transporter (villkor 6) är för vagt definierat och bör preciseras. Villkorets föreslagna lydelse är svår för tillsynsmyndigheten att kontrollera och följa upp.

Vidare är det kommunens uppfattning att en upprustning, innebärandes bland annat bullerdämpande och säkerhetshöjande åtgärder, av riksväg 76 är nödvändig i det fall verksamheten meddelas tillstånd.

Då riksväg 76 föreslås nyttjas för vägtransporter menar kommunen att en upprustning, innebärande bland annat bullerdämpande och säkerhetshöjande åtgärder av vägen blir än mer relevant om verksamheten meddelas tillstånd. Med beaktande av ansökans omfattning bör det ligga i SKB:s intresse att tillse att så sker, även om det som utgångspunkt är korrekt som SKB anför att det i första hand är trafikhållaren som ansvarar för genomförande av förbättringsarbeten. Det finns dock inget hinder för SKB att bidra till genomförandet av sådana arbeten.

Östhammars kommun anser att alternativa transportsätt inklusive fartygstransporter till och från anläggningen ska nyttjas som ett sätt att avlasta vägnätet.

Utsläpp till luft

Beträffande utsläpp till luft från maskiner, fordon och transporter anser Östhammars kommun att det för SKB:s egna, såväl som upphandlade, bör föreskrivas ett villkor som "följer med" i den fortlöpande utvecklingen när det gäller krav på minskade utsläpp. Detta gäller både farliga föroreningar (Euroklassning) och klimatpåverkan. Ett sådant åtagande kan utföras genom att t.ex. följa trafikverkets "Generella miljökrav vid entreprenadupphandling", eftersom dessa miljökrav uppdateras och revideras fortlöpande.

Östhammars kommun föreslår som villkor att SKB ska vid inköp och drift av egna eller upphandlade maskiner och transporter följa de miljökrav, som vid var tidpunkt för inköp eller upphandling minst uppfyller Trafikverkets "Generella krav vid entreprenadupphandling" eller annan liknande offentlig verksamhets miljökrav vid entreprenadupphandling.

Ekologiska förhållanden

I bilaga K:7, R-10-17, sid 64 anges att ett program för uppföljning av ekologiska förhållanden tas fram först när tillstånd erhållits, vilket Östhammars kommun anser är för sent. Inom ramen för prövningen bör möjliga skyddsåtgärders effektivitet och när dessa ska sättas in samt eventuellt vilka justeringar åtgärderna som är möjliga att vidta anges. Uppföljningsprogramet behövs alltså som beslutsunderlag för när skyddsåtgärder ska sättas in.

Östhammars kommun anser att ett förslag till program för uppföljning av ekologiska förhållanden ska presenteras och börja tillämpas snarast för att erhålla basvärden.

Vattenkvalité

Utsläppen av kväve från länshållningsvattnet kommer att bidra med en betydande mängd kväve till en vattenförekomst som redan idag lider av förhöjda halter. SKB har aviserat, bland annat under muntlig överläggning med kommunen, att man avser lämna in en komplettering som ska ersätta bilaga K:5 och tydligt beskriva utsläppen av kväve och påverkan på vattenmiljöer, för både SFR-utbyggnaden och kärnbränsleförvaret. Östhammars kommun emotser denna utredning och förutsätter att den innehåller motivering till varför ingen reglering behövs i detta skede, i det fall SKB vidhåller det.

Östhammars kommun delar havs- och vattenmyndighetens, HaV, synpunkt i aktbilaga 366 att i det fallet inte ytterligare skyddsåtgärder, utöver oljeavskiljning och sedimentationsdammar, är möjligt så kan kompensationsåtgärder vara befogade.

Övervakning och mätning

Under drifttid

Inom EU-projektet MoDeRn2020 bedrivs forskning, utveckling och demonstration av tekniker för att övervaka och mäta processer i förslutna och otillgängliga delar av slutförvaret inklusive beteendet hos den svällande leran och pluggen. SKB såväl som kommunen deltar i MoDeRn2020-projektet.

Östhammars kommun anser att resultaten från projektet kan vara användbara och därför ska beaktas vid utformningen av verksamheten.

Östhammars kommun anser att det måste ske övervakning och mätning i slutförvarsmiljön under drifttiden för att kunna bekräfta antagandena i säkerhetsanalysen.

Kommunen ser positivt på att SKB inte motsätter sig en övervakning av barriärerna under drifttid och önskar därför att bolaget presenterar ett koncept för vad som ska övervakas och hur det låter sig göras.

Kommunen anser att det bör meddelas ett slutligt villkor rörande mätning och övervakning under drifttiden, innebärande krav på regelbunden omvärdering och att det, vid behov, ska ske lämplig justering. En rapportering kan lämpligen ske till tillsynsmyndigheten vart tredje eller fjärde år och vid behov föranleda revidering av kontrollprogrammet. Detta är rimligt då verksamheten ska pågå under mycket lång tid och för att undvika omprövning av tillståndet med alltför korta intervaller.

Östhammars kommun föreslår ett utredningsvillkor innebärande att avrapportering av MoDeRn 2020-projektet senast 1 år efter projektets avslut.

Efter förslutning

Östhammars kommun har tagit del av vad SKB för fram i bilaga K:2 sidan 114 samt under avsnitt 7.2 och 7.2.1. Utöver vad SKB redovisar i ansökan och dess kompletteringar följer Östhammars kommun med stort intresse det internationella arbetet som bedrivs i frågan kring övervakning. Det finns flera sätt att mäta och övervaka utvecklingen i slutförvaret, vilket beskrivs utförligt i kärnavfallsrådets kunskapslägesrapport SOU 2016:16 "Kunskapsläget på kärnavfallsområdet 2016, Risker, osäkerheter och framtidsutmaningar".

Vidare noterar Östhammars kommun att länsstyrelsen i Kalmar län också har lyft frågan om kontrollerbarhet av antagna förutsättningar i slutförvaret, aktbilaga 371. Östhammars kommun anser inte att det är tillfredsställande att, som SKB antyder på sidan 114 bilaga K:2, lämna över frågan om övervakning efter förslutning till samhället.

Östhammars kommun anser att även om det som utgångspunkt är korrekt som SKB anför att det enligt kärntekniklagen inte kvarstår några skyldigheter efter godkänd förslutning av förvaret. Det bör dock finnas en beredskap hos SKB för att hantera övervakning och mätning även efter förslutning.

Informationsbevarande

SKB har i bilaga K:2 kap. 8 angett att frågan om informationsbevarande behöver lösas först i samband med förslutning. Som Östhammars kommun uppfattat det ska kärnavfallsfonden täcka kostnader för slutförvarsanläggningen fram till förslutning, vid vilket tillfälle reaktorinnehavarens ansvar för det använda bränsle upphör enligt 14 § kärntekniklagen.

Behovet av att bevara information om slutförvaret är en aktivitet som sträcker sig in i framtiden, långt efter förslutning av förvaret. Vidare är kommunen medveten om att SKB deltar i en rad projekt som undersöker frågan om informationsbevarande vilket är i enlighet med kommunens önskan. Eftersom slutförvarsanläggningen kommer att vara i drift under lång tid innan förslutning ser kommunen att det finns en risk att bolagets ambitionsnivå inom informationsbevarande sänks, särskilt i en situation med bristande medel, om inte frågan regleras på något sätt i tillståndet. Frågan om informationsbevarande är viktig och kan inte helt skjutas på framtiden till tiden för förslutning. Detta även om kommunen delar SKB:s uppfattning att det under projektets långa drifttid är troligt att både ny teknik samt nya strategier för informationsbevarande efter förslutning utvecklas. Kommunen anser det rimligt att SKB åtar sig att löpande arbeta rörande informationsbevarande, för att säkerställa att utvecklingen i detta avseende fortskrider och att det vid tidpunkten för förslutning finns en vid den tidpunkten acceptabel och möjlig lösning.

Östhammars kommun önskar ett åtagande från bolaget alternativt ett villkor som föreskriver att SKB ska arbeta aktivt med att till tillsynsmyndigheten, med fastställda intervaller, rapportera tekniker och strategier för bevarande av information efter förslutning.

Metodval

Östhammars kommun följer med stort intresse den internationella utvecklingen inom slutförvaring av använt kärnbränsle, exempelvis rörande djupa borrhål. I samband med Fud2013 uppmärksammade kommunen att ytterligare studier rörande kopparkorrosion kommer att genomföras, nu i slutförvarsliknande miljö.

Kommunen anser att SKB löpande under drifttiden ska bedriva en strukturerad omvärldsbevaknings rörande metoder för slutförvaring samt återkommande vart fjärde år rapportera resultatet av detta arbete till tillsynsmyndigheten.

Östhammars kommun konstaterar att slutförvarsmiljön kommer att förändras över tid och förutsätter att SKB även i detta fall analyserar flera olika slutförvarsmiljöer samt återkommande rapporterar resultaten till tillsynsmyndigheten.

Östhammars kommun har tidigare lyft frågan om förändring av deponeringsvinkel från horisontell till vertikal, se 7.35 i bilaga K:3. Ur SKB:s svar kan det antydast att en förändring av deponeringsmetod är att betrakta som en mindre ändring, även om bedömningen kommer att ske enligt framtidens lagstiftning.

Det är Östhammars kommuns uppfattning att en så pass omfattande förändring avseende metodval, i alla fall enligt dagens lagstiftning, är att betrakta som större och inte ska kunna hanteras genom en anmälan om ändring till tillsynsmyndigheten.

Östhammars kommun anser en förändrad deponeringsmetod från horisontell till vertikal kräver en omprövning av tillståndet.

Platsval

Mellanlagring av långlivat avfall i SFR

I tilläggs-MKB avseende förändringar i Clink och utökad mellanlagring anges på sida 13 att flytt av hårdkomponenter från mellanlagret i Clab kan komma att ske, och att SFR är ett alternativ för mellanlagring av hårdkomponenter.

Östhammars kommun avvisar förslaget om mellanlagring av långlivat avfall i SFR och har framfört den synpunkten under bland annat samrådet inför tilläggs-MKB:n.

Slutförvaret

Östhammars kommun noterar att SKB, bland annat i bilaga K:2, kapitel 2, anger att även Laxemar har förutsättningar att fungera som lokal för ett slutförvar enligt den föreslagna metoden.

I SKB:s forskningsanläggning i Oskarshamn, Äspölaboratoriet, har forskning rörande slutförvaret för använt kärnbränsle genomförts, bland annat bergprojektering, detaljanpassning av deponeringsområden samt detaljundersökningar för byggproduktion.

SKB bör snarast dock senast innan uppförandeskedet redovisa vilka kompletterande undersökningar som man avser utföra på berget i Forsmark för att verifiera resultaten från Äspö.

Annat avfall

Utöver använt kärnbränsle kommer ytterligare högaktivt avfall deponeras i slutförvaret för använt kärnbränsle, exempelvis konstruktionsmaterialet i de bränsleelement där kärnämnet ingår. Uppgifterna som lämnas på sidan 5-6 i bilaga K:2, avsnitt 1.1.2 ger cirka 8 000 ton kärnavfall utöver tidigare angivna 12 000 ton använt kärnbränsle. Östhammars kommun har vid muntlig överläggning med SKB fått siffran bekräftad.

Kommunen anser att det tydligt ska framgå att det enbart är använt kärnbränsle och bränsleelement som ska deponeras i slutförvaret.

Övergripande synpunkter

Slutförvarsanläggningen har en lång aktiv drifttid under vilken kvaliteten på verksamhet är avgörande för funktionen hos slutförvaret under den efterföljande inaktiva drifttiden som sträcker sig i upp till 1 miljon år.

Detta innebär att SKB:s uppfyllelse av miljöbalkens kunskapskrav är särskilt viktigt och att kunskapsöverföringar mellan generationer inom bolaget måste ske på ett effektivt och välordnat sätt.

I samband med att slutförvaret för använt kärnbränsle försluts upphör reaktornnehavarnas ansvar för det använda kärnbränslet. Enligt dagens lagstiftning tas heller inte ansvaret över av stat, kommun eller markägare.

Att ansvarig för slutförvarsanläggningen saknas skulle t.ex. kunna leda till svårigheter att rent praktiskt upprätthålla tillfredställande information om anläggningen.

För den fortsatta processen är det enligt Östhammars kommuns uppfattning nödvändigt att ägande, ansvar och förfoganderätt över det använda kärnbränslet efter förslutning klargörs.

Riktlinjer, regler och råd för allmänna handlingar samt att lämna ut en handling och att vägra.

Postadress	Besöksadress/Reg.office	Telefon	Telefax	Organisationsnummer	Bankgiro
Box 66	Stångörsgatan 10	Nat 0173-860 00	Nat 0173-175 37	212000-0290	233-1361
Fakturaadress	742 21 Östhammar	Int +46 173 860 00	Int +46 173 175 37	V.A.T. No	
Box 106	www.osthammar.se	E-post		SE212000029001	
742 21 Östhammar		kommunen@osthammar.se			

Inledning

Hur vi hanterar våra allmänna handlingar påverkar möjligheten till insyn i kommunens verksamhet. Enligt offentlighetsprincipen har alla rätt att ta del av de allmänna handlingar som är offentliga. Denna rättighet har i princip funnits sedan 1766 och är ett av de viktigaste inslagen i vårt demokratiska samhälle.

Det är viktigt att vi hanterar handlingarna på ett konsekvent sätt: registrerar, diarieför, sorterar, gallrar, förvarar och arkiverar.

Allmänna handlingar

En handling anses vara allmän om den är förvarad hos en myndighet och inkommen dit eller upprättad där. Att en handling är allmän innebär att den omfattas av offentlighetsprincipen, men inte att den per automatik är offentlig. En allmän handling kan vara hemlig, alltså omfattas av sekretess.

Allmän handling

hos myndigheten (TF 2:3)

Handling

Begreppet handling i lagens¹ mening omfattar i stort sett alla typer av informationsbärare: papper, digitala filer, fotografier, kartor, bilder, ljudupptagningar, filmer m.m.² Enda egentliga kravet för att något ska betraktas som en handling är att det förmedlar (riktad) information och att informationen finns bevarad på någon form av lagringsmedium (papper, magnetband, server m.m.).

¹ Tryckfrihetsförordningen 2 kap. 3 §.

² Konstnärlig utsmyckning anses i regel dock inte som handlingar.

Det finns två typer av handlingar: fysiska handlingar och upptagningar. Med fysiska handlingar menas här sådana handlingar som man kan ta del av utan tekniska hjälpmedel, d.v.s. bl.a. pappershandlingar, foton, bilder och kartor. Med upptagningar menas sådana handlingar som kräver tekniska hjälpmedel för att läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas, d.v.s. bl.a. datafiler, ljudband, CD- och DVD-skivor.

Förvarad

För att en handling ska anses som allmän krävs först och främst att den finns förvarad inom en myndighet³.

För upptagningar gäller att de ska vara tillgängliga för myndigheten med sådana tekniska hjälpmedel som myndigheten själv använder för överföring av den aktuella typen av upptagningar. Med andra ord ska myndigheten kunna ta del av upptagningarna med hjälp av sin egen mjuk- och hårdvara.

Inkommen

Förutom att handlingen ska vara förvarad för att vara allmän krävs det också att den är att anse som inkommen eller upprättad hos myndigheten. Fysiska handlingar anses inkomna när de kommit till myndigheten eller överlämnats till en behörig tjänsteman⁴. E-post till myndighetsbrevlådan eller till personliga brevlådor räknas som inkommen när den kommer in till brevlådan, även om ingen öppnar och läser den.

Upptagningar anses inkomna när de av annan gjorts tillgängliga för myndigheten att uppfatta och ta del av med sådana tekniska hjälpmedel (mjuk- och hårdvara) som myndigheten själv förfogar över.⁵ Även upptagningar som myndigheten mottagit utan att så att säga vara medveten om, anses som inkomna.⁶

Anbud och liknande, som enligt beslut ska öppnas vid särskild tidpunkt, anses ha inkommit först när denna tidpunkt infaller. Detta blir främst tillämpligt vid upphandlingar och liknande förfaranden.

³ Om en annan juridisk person agerar på myndighetens uppdrag och i dess ställe, t.ex. en rekryteringskonsult, kan handlingen ändå anses förvarad hos myndigheten. Detsamma gäller om en tjänsteman tagit med sig en handling hem, handlingen kan ändå anses förvarad hos myndigheten.

⁴ Alltså i stort sett samtidigt som de anses vara förvarade hos myndigheten.

⁵ Med andra ord när annan gjort dem tillgängliga på så sätt att de är att anses som förvarade hos myndigheten. Information på Internet anses dock i regel inte som inkommen till en myndighet, även om myndigheten naturligtvis kan ta del av den med sina datorer (mjuk- och hårdvara).

⁶ T.ex. anses s.k. cookie-filer, som webbsidor automatiskt lagrar på besökares datorer, som inkomna till myndigheten, om datorn tillhör denna.

Upprättad

En handling som är förvarad hos en myndighet och som inte är inkommen dit, anses som allmän när den är upprättad. Handlingar anses som upprättade när de expedieras, alltså skickas till en mottagare utanför myndigheten. Handlingar som skickas mellan självständiga enheter inom samma myndighet kan också bli allmänna handlingar.

Handlingar som inte expedierats anses som upprättade när det ärende som de hör till har slutbehandlats⁷. Samtliga handlingar i ärendet betraktas då som upprättade och därmed som allmänna (se undantag nedan). Handlingar som inte hänförs till ett visst ärende, t.ex. arbetsrutiner och interna styrdokument, anses som upprättade när de justerats, eller på annat sätt givits sin slutgiltiga form. Om en arbetsrutin genom t.ex. kontorschefens beslut sprids i organisationen och tas i bruk, kan den anses som upprättad.

Diarier, journaler och liknande anses vara upprättade så fort de är färdigställda för införande av uppgift. Alltså är ett helt tomt diarium, som det är möjligt att föra in uppgifter i, att anses som upprättad. Med diarium likställs även e-postloggar och liknande.

Domar och beslut, som enligt gällande rättsregel ska avkunnas eller expedieras i särskild ordning, anses upprättade när så sker. Detsamma gäller protokoll och andra handlingar som hänförs till ett sådant beslut eller en sådan dom.

Övriga protokoll från myndigheter anses som upprättade när de justerats. Detta gäller de flesta nämndprotokoll, dock inte protokoll hos kommunens revisorer.⁸

Viktiga undantag (ej allmänna handlingar)

Handlingar och brev ställda personligen till en tjänsteman anses inte som allmänna handlingar om de inte rör ett ärende eller fråga som rör myndigheten. De anses inte heller som allmänna om de är ställda till tjänstemannen i egenskap av t.ex. politiker eller facklig företrädare.

Minnesanteckningar⁹ och arbetsmaterial som inte expedierats anses inte som upprättade hos myndigheten, om de inte antingen tillför ett ärende sakuppgift

⁷ Ärenden slutbehandlas vanligen genom att de avslutas hos myndigheten genom beslut i sak.

⁸ Undantag görs för protokoll över ärenden som kommunal myndighet (nämnd) endast bereder till avgörande.

⁹ Med minnesanteckningar avses främst sådana anteckningar som en tjänsteman har fört för egen del, alltså inte primärt anteckningar från möten, som sprids till deltagarna.

eller har tagits om hand för arkivering. För att en minnesanteckning ska anses som omhändertagen för arkivering krävs att den avskiljts och förvaras på ett sådant sätt, exempelvis i pärm eller mapp, att det framgår att den är avsedd att sparas för framtiden. Minnesanteckningar i lagens mening avser inte mötesanteckningar även om vi i dagligt tal använder termen minnesanteckningar.

Utkast och koncept (s.k. mellanprodukter) som inte expedierats, anses inte upprättade om de inte tagits om hand för arkivering (se ovan). Mellanprodukter får dock skickas ut för synpunkter till externa mottagare, utan att de anses som upprättade, om det tydligt framgår att detta är avsikten med expedieringen. Det svar som en extern mottagare skickar tillbaka anses dock i regel som inkommet.

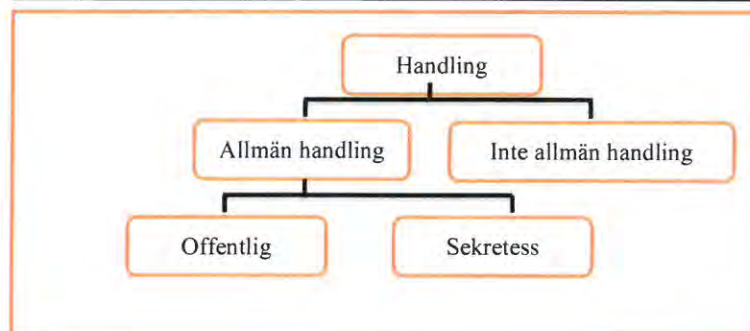
Offentlig handling

Uppgifter i allmänna handlingar är antingen

- offentliga och vem som helst kan då få ta del av dem
- eller sekretessbelagda enligt Offentlighets- och sekretesslagen (OSL), eller annan speciallagstiftning.

Delar av en handling kan alltså vara sekretessbelagda även om inte hela handlingen är det.

Huvudregeln är att handlingar hos myndigheter är allmänna och offentliga

Rätt till insyn

Vem som helst har rätt att ta del av, i första hand titta på, men även få en kopia av en allmän offentlig handling.

Kommunen har rätt att ta betalt för kopior enligt den taxa som fastställts av kommunfullmäktige. Vissa undantag gäller för att få kopior av, ex kartor, rit-

ningar och fotografier om svårigheter möter och den nu aktuella handlingen istället kan ses på plats.

Rätten att ta del av en allmän offentlig handling gäller oavsett om handlingen utgörs av papper, annan media eller är lagrad elektroniskt.

För att snabbt och effektivt kunna hitta en handling som söks, krävs att vi har god ordning på våra handlingar, att de är registrerade och att vi som personal är kunniga och servicemedvetna.

Rätten att ta del av handling innebär att man ska kunna få se på handlingen på stället, dvs. på det ställe där handlingen förvaras.

Utlämnande av handlingen ska ske *skyndsamt*, vilket innebär att det normalt sett ska ske samma dag. Ibland kan det, beroende på hur omfattande begäran är eller av resursskäl, vara tillåtet med en viss fördröjning, men bara högst någon eller några dagars väntan är acceptabelt.

Att lämna ut en allmän handling

Utlämnandet innebär att Östhammars kommun tillhandahåller en allmän handling, så att den som vill ta del av den (läsa, lyssna, skriva av eller spela av) kan göra detta på plats, oavsett lagringsmedia. Östhammars kommun ska också kunna lämna ut uppgifter muntligt ur allmänna handlingar under förutsättning att uppgifterna inte är sekretessbelagda, ex vid telefonförfrågan. Denna skyldighet regleras dock inte i TF utan i 6 kap 4 § OSL.

Den som vill ha en handling har rätt att vara anonym och behöver inte uppge varför han eller hon vill ta del av handlingen. Om det behövs för att kunna utföra sekretess- och eller menprövningen har man dock rätt att fråga vem som begär ut handlingen och i vilket syfte. Man bör då upplysa om att sökanden inte är skyldig att svara, men att uppgifterna behövs för att kunna pröva begäran och att den kan komma att avslås om sökanden inte vill uppge namn/syfte.

Prövning av utlämnande

Innan en handling lämnas ut ska en **noggrann** prövning göras i två steg.

- Först prövas om handlingen är en allmän handling. Se ovan under rubriken Allmänna handlingar.
- Om handlingen som begärs ut är allmän, prövas sedan om uppgifterna i handlingen är offentliga eller sekretesskyddade. Se nedan.

Vem gör prövningen?

Handläggaren, den som har handlingen i sin vård, gör en sekretessprövning om handlingen kan lämnas ut. Om denne kommer fram till att handlingen är allmän och offentlig ska denne också lämna ut handlingen.

Om handläggaren däremot bedömer att **vissa uppgifter i handlingen omfattas av sekretess** maskeras dessa uppgifter. Handlingen kopieras därefter så att text inte kan läsas genom maskeringen, och därefter lämnas handlingen ut tillsammans med information om att sökanden har rätt att erhålla ett formellt överklagbart beslut gällande de uppgifter som inte lämnades ut/maskerades. Se mall 1.

Om handlingen i **sin helhet bedöms omfattas av sekretess** lämnar handläggaren en första information om avslag på att lämna ut handlingen. *Se mall 2.*
I båda fallen ovan ska kapitel och § i TF eller OSL anges och man bör även precisera vilka skadeverkningar ett utlämnade skulle kunna medföra.

I informationen ska det framgå att den som begärt ut handlingen kan få ett formellt beslut och som kan överklagas. Det formella beslutet fattas av förvaltningschef eller kommunjurist, se delegationsordning.
Då frågan om utlämnande av allmän handling ofta riktas till handläggande tjänsteman, till registrator eller till vilken anställd som helst, är det viktigt att det finns rutiner i kommunen om hur frågor om utlämnande ska hanteras och av vem.

Vid avslag på att lämna ut en handling

Om man kommer fram till att **handlingen inte kan lämnas ut**, ska den som så begär, erhålla ett formellt skriftligt beslut som **anger skälen** till avslaget med hänvisning till att

- 1) handlingen inte är allmän enligt Tryckfrihetsförordningen (TF) kap 2, eller
- 2) att handlingen innehåller uppgifter som omfattas av sekretess enligt Offentlighets- och sekretesslagen (OSL)

Kapitel och § i TF eller OSL ska alltid anges **och man ska även precisera vilka skadeverkningar ett utlämnade skulle kunna medföra.**

Eftersom Östhammars kommun har varierande verksamheter som omfattas av olika sekretessregler måste kunskap om den sekretess som rör den egna verksamheten finnas hos dem som arbetar i kommunen. Som konsultativt stöd finns i första hand nämndsekreterare och i andra hand Östhammars kommuns kommunjurist och arkivarie att tillgå.

Beslutet om att **avslå en begäran** om utlämnande av allmän handling ska vara skriftligt med besvärshänvisning. *Se mall 3 och 4.*

Överklagande av beslut

Den som nekats att få en handling kan överklaga beslutet att vägra lämna ut handlingen och det ska ske inom tre veckor efter att beslutet nått den som velat ha handlingen. Överklagandet ska sedan inges till den förvaltning som fattat avslagsbeslutet.

Förvaltningen ska då själv bedöma om beslutet ska omprövas men om det står fast, skickas överklagandet tillsammans med rättsprövning samt den eller de handlingar som kommunen inte lämnade ut - till Kammarrätten i Stockholm. Om

så önskas kan kommunen också skicka med ett eget yttrande redan i samband med att materialet överlämnas till Kamrarrätten i Stockholm till bemötande av vad som anförs i överklagandet.

Begäran om utlämnande av E-post

För e-post gäller samma lagar och regler som för pappershandlingar när det gäller vad som är allmän handling och vad som kan vara sekretessbelagt.

All in- och utgående e-post som har anknytning till verksamheten, dock med undantag för vad som framgår under p. 2 och 3 nedan, omfattas av offentlighetsprincipen. Det spelar alltså ingen roll i vilken mapp e-posten är sparad, utan all e-post utgör allmänna handlingar så länge den finns kvar i e-postsystemet även e-post som finns kvar i papperskorgen kommer att omfattas av prövningen av vad som är allmän- och offentlig handling. Däremot lämnar vi endast ut allmänna handlingar som inte är gallrade, d.v.s. som inte är helt borttagna från e-postsystemet. Material som endast ligger i **backupsystemet**, så kallad säkerhetskopierad information (gallrad e-post), utgör nämligen inte allmänna handlingar och kommer således inte att omfattas av prövningen.

Den så kallade e-postloggen, förteckningen över in- och utgående e-post, är en allmän handling i sig, jmf rättsfallet RÅ 1998 ref 44. Den gallras enligt kommunens gallringsregler efter 6 månader.

Allmänna handlingar ska i regel diarieföras.

Hur går vi tillväga när någon begär att få ta del av e-post?

1. Den vars e-post begärs utlämnad vidtalas så snart förfrågan inkommit. Denne går själv igenom all sin icke gallrade e-post, för att se vad som är allmän och offentlig handling.

Beställaren kan begära att få ut all e-post. För att förenkla hanteringen kan man dock fråga om beställaren kan specificera vad denne vill ha utlämnat.

2. E-post som skickats inom en och samma myndighet (inom nämnd/förvaltningen) är i regel inte allmän handling och ska sorteras bort.

Beroende på handlingens innehåll och hur handlingen hanteras kan det dock bli en allmän handling. Tillför e-posten sakuppgifter i ett ärende är det i regel en allmän handling, likaså om handlingen är upprättad såsom ett protokoll. Arbetsmaterial är dock vanligtvis inte allmän handling, liksom utkast som skickats endast för synpunkter under arbetets gång. Vid funderingar kring detta, bör kommunjurist eller arkivarie tillfrågas.

Om e-post skickats mellan två olika nämnder och dess förvaltning är den i regel att se som en allmän handling.

3. Privat e-post är inte allmän handling och ska sorteras bort.

4. Det som bedöms vara allmänna handlingar ska sekretessbedömas. Sekretessprövningen görs av den som är berörd. Uppstår frågor eller funderingar bör kommunjurist eller arkivarie rådfrågas.

Om man vid prövningen kommer fram till att viss e-post eller delar därav omfattas av sekretess och inte kan lämnas ut, ska den som begärt att få ut e-posten informeras om att denne har rätt att få ett överklagbart beslut av myndigheten med hänvisning till vilket lagrum i offentlighets- och sekretesslagen man stödjer sig på.

E-post som i sin helhet eller delvis bedöms omfattas av sekretess ska skrivas ut och texten ska sekretessmarkeras d.v.s. strykas över, samt bifogas beslutet. Kontakta kommunjurist för hjälp med formulering.

E-postloggen sekretessbedöms på samma sätt som ovan. Grunden är att e-postloggen ska vara offentlig, så man bör tänka på det när man rubricerar sina meddelanden. Begäran om att få ut en e-postlogg görs till IT-enheten av den det berör.

5. Det som efter sekretessprövning är allmän och offentlig handling ska skyndsamt lämnas ut.

10 (15)

Mall 1

Begäran av utlämnande av handling

Härmed översänds handlingar rörande xxxx, xxx.

Vissa uppgifter i akten har sekretessbelagts då det inte står klart att uppgifterna kan röjas utan att den enskilde eller någon honom eller henne närstående lider men. [*Omformuleras efter behov*]

Enligt Östhammars kommuns kopietaxa (fastställd av kommunfullmäktige) är tio kopior gratis, den elfte kostar xx kronor och därpå följande kopior kostar xx kronor styck. För xx kopior blir därmed kostnaden xxx kronor. Faktura skickas separat. [*Texten kan utelämnas vid behov*]

Kontakta mig gärna om du har några frågor. Är du inte nöjd med sekretessbedömningen har du rätt att begära ett formellt beslut som Du sedan kan överklaga till Kammarrätten i Stockholm. En sådan begäran kan du göra direkt till mig. Ett beslut kan sedan dröja några dagar.

Med vänlig hälsning

Namn
Titel

Kommentar [PF 1]: Tänk på att det går ju bra att skicka faktura om ni vet vem som begär ut handlingarna och den som begär ut handlingarna har rätt att vara anonym! Ni kan alltså inte kräva att vederbörande ska uppge sin adress till er. I sådant fall får vederbörande komma förbi och hämta handlingarna och betala på plats. Anonymiteten kan göra betalningsprocessen knepig...

11 (15)

Mall 2

Avslag på begäran av utlämnande av handling

Ni har begärt att få ta del av handlingar rörande xxxx, xxx.

De handlingar som begärts innehåller uppgifter som inte kan lämnas ut med hänvisning till kap. § i då det inte står klart att uppgifterna kan röjas utan att den enskilde eller någon honom eller henne närstående lider men. *[Omformuleras efter behov]*

Kontakta mig gärna om du har några frågor. Är du inte nöjd med sekretessbedömningen har du rätt att begära ett formellt beslut som Du sedan kan överklaga till Kammarrätten i Stockholm. En sådan begäran kan du göra direkt till mig.

Med vänlig hälsning

Namn
Titel

12 (15)

Mall 3

Beslut avseende begäran om utlämnande av allmän handling

.....har begärt att få ta del av all-
män/a handling/ar rörande

.....

Den/De handlingar som berörs innehåller enligt [förvaltningens namn] bedöm-
ning uppgifter
som inte kan lämnas ut med hänvisning till kap. § i
..... då det inte står klart att uppgifterna kan röjas utan
att den enskilde eller någon honom eller henne närstående lider men. [Omformu-
leras efter behov]

Kommentar [PF 2]: Glöm inte att ni även måste motivera beslutet, d.v.s. vilka skadeverkningar ett utlämnande kan få och varför ni bedömer att uppgifterna/handlingen omfattas sekretess.

Beslut

[förvaltningens namn] avslår begäran om att få
ut allmän handling med ovanstående motivering.

Kommentar [BP3]: Viktigt dock att motivera utan att röja något av det som är sekretessbelagt.

Östhammar den /

NN

Förvaltningschef eller kommunjurist,
Förvaltningens namn

Information om överklagande

[förvaltningens namn] beslut om att inte lämna ut allmän handling kan överkla-
gas skriftligt till Kammarrätten i Stockholm.

Överklagandet ska skickas till [förvaltningens namn], Box 66, 742 21 Öst-
hammar inom tre veckor från det att ni fått del av beslutet. Överklagande som
kommer senare än tre veckor kan inte prövas.

I skrivelsen ska ni ange vilket beslut som överklagas och den ändring i beslutet
som ni begär. Ni bör också ange varför ni anser att beslutet ska ändras.

[förvaltningens namn] kan ompröva sitt beslut efter att er skrivelse kommit in,
men om så inte sker, sänds er skrivelse vidare till Kammarrätten i Stockholm för
prövning.

Kommentar [PF 4]: Glöm inte heller att besluten måste skickas med mottag-
ningsbevis/rek, så att ni ser vilket datum
mottagaren får del av beslutet eftersom
överklagandefristen på 3 veckor börjar löpa
från detta datum.

Mall 4

Begäran om utlämnande av allmän handling

.....har begärt att få ta del av all-
män/a handling/ar rörande

.....

Den/De handlingar som berörs är enligt [förvaltningens namn] bedömning inte att betrakta som inkommen till [förvaltningens namn] enligt TF 2 kap. § 6 eller som upprättad hos [förvaltningens namn] enligt TF 2 kap. § 7 och är därför inte allmän handling.

Beslut

[förvaltningens namn] avslår begäran om att få
ut allmän handling med ovanstående motivering.

Östhammar den /

NN

Förvaltningschef eller kommunjurist,
Förvaltningens namn

Information om överklagande

[förvaltningens namn] beslut om att inte lämna ut allmän handling kan överklagas skriftligt till Kammarrätten i Stockholm.

Överklagandet ska skickas till [förvaltningens namn], Box 66, 742 21 Östhammar inom tre veckor från det att ni fått del av beslutet. Överklagande som kommer senare än tre veckor kan inte prövas.

I skrivelsen ska ni ange vilket beslut som överklagas och den ändring i beslutet som ni begär. Ni bör också ange varför ni anser att beslutet ska ändras.

[förvaltningens namn] kan ompröva sitt beslut efter att er skrivelse kommit in, men om så inte sker, sänds er skrivelse vidare till Kammarrätten i Stockholm för prövning.

Lathund för bedömning om handling är allmän och ska lämnas ut

Är handlingen förvarad hos myndigheten? **Nej!-----** Ej allmän handling!

Ja

Är handlingen **inkommen** (via post, e-post, inlämnad) och rör myndighetens verksamhet?

Nej **Ja ----** allmän handling, lämna ut (om ej sekretess)

Är handlingen expedierad (skickad till någon annan utanför myndigheten)?

Nej **Ja ----** allmän handling, lämna ut (om ej sekretess)

Är ärendet slutbehandlat/avslutat hos myndigheten?

Nej **Ja---** allmän handling, lämna ut (om ej sekretess)

Är det ett protokoll som ska och är justerat?

Nej **Ja---** allmän handling, lämna ut (om ej sekretess)

Är handlingen färdigställd och inte hör till något ärende, t ex mötesanteckningar, schema etc?

Nej **Ja---** allmän handling, lämna ut (om ej sekretess)

Är det ett diarium, en journal eller ett register som det löpande förs anteckningar i?

Nej **Ja---** allmän handling, lämna ut (om ej sekretess)

Detta är ingen allmän handling och behöver inte lämnas ut.

Vanligt förekommande sekretessbestämmelser i Östhammars kommun

OSL kapitel	
18 § 8	Sekretess säkerhets- eller bevakningsåtgärd.
19 § 1	Sekretess till skydd för det allmännas ekonomiska intresse. Myndighets affärsverksamhet m.m. Affärs- och driftförhållanden
19 § 3	Sekretess till skydd för det allmännas ekonomiska intresse. Upphandling.
21 kap	Sekretess till skydd för uppgift om enskilds personliga förhållanden oavsett i vilket sammanhang uppgiften förekommer. Hälso tillstånd, förföljda personer m.m
23 § 1	Sekretess till skydd för enskild i utbildnings-verksamhet, m.m. Förskola och viss annan pedagogisk verksamhet.
26 § 11	Sekretess till skydd för enskild inom socialtjänst, vid kommunal bostadsförmedling, adoption, m.m.
31 § 3	Sekretess till skydd för enskild i annan verksamhet med anknytning till näringslivet. Riksbankens verksamhet
31 § 16	Sekretess till skydd för enskilds affärs- eller driftförhållande när denne trätt i affärsförbindelse med myndighet.
31 § 17	Sekretess till skydd för enskild som trätt i affärsförbindelse med ett myndighetsbolag.

Delges
Kommunstyrelsen
Socialförvaltningens ledningsgrupp

§ 54

Dnr SN-2016-51

Dpl 274

Bostadsbehovsprognos

Redovisas preliminär inventering av bostadsbehov vid socialförvaltningen.
Ärendet diskuteras.

Socialchef Håkan Dahlqvist föredrar ärendet.

Arbetsutskottets beslut 2016-02-15

Ärendet återremitteras för kompletteringar.

Föreligger Inventering av bostadsbehov vid socialförvaltningen.

Socialchef Håkan Dahlqvist föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag 2016-03-09

Socialnämnden ställer sig bakom inventeringen och överlämnar denna till kommunstyrelsen.

Socialförvaltningen får i uppdrag att arbeta för en utveckling av bostäder i enlighet med inventeringen.

Socialchef Håkan Dahlqvist föredrar ärendet.

Socialnämndens beslut

Socialnämnden ställer sig bakom inventeringen och överlämnar denna till kommunstyrelsen. (Bilaga 2)

Socialförvaltningen får i uppdrag att arbeta för en utveckling av bostäder i enlighet med inventeringen.

Inventering av bostadsbehov vid socialförvaltningen

	Accumulerat	2017	2018	2019	2020	Summa perioden
Boendeplatser för ensamkommande 1	20	0	0	0	0	20
Prognos lägenhetsbehov för utslussade ensamkommande 2	4	7	7	7	7	32
Gruppboende 3	0	0	0	0	0	0
Serviceboende 4	15	2	2	2	2	23
Servicelägenheter 5						
Trygghetsboende 6	15	3	3	3	3	27
Vård och omsorgsboende 7	0	0	0	0	0	0
Träningsboende, psykiatri 8	0	0	2	0	0	2
Socialpsykiatri 9	2	2	2	0	0	6
Bostadssociala kontrakt 10	0	4	4	4	0	12

1. Avser bostadsbehov HVB för ensamkommande utöver nuvarande struktur.
2. Avser boende för personer som ska lämna gruppen ensamkommande för att bilda eget boende. Ordinarie lägenheter där möjligheten till fortsatt integrering i samhället fortsätter. Bör ingå i kommunens bostadsförsörjningsplan.
3. Planering av behov av gruppboende hanteras under andra former.
4. Ska representera behovet av boende för individer enligt kategori 1-2 enligt LSS
5. Boende som klarar eget boende men har visst stöd i sin livsföring. Borde kunna hanteras på ordinarie bostadsmarknad.
6. Boendeform som bör kunna tillhandahållas av ordinarie bostadsmarknad. Finns ett visst kommunalt ansvar i boendeformen.
7. Planering av behov av vård och omsorgsboende hanteras under andra former.
8. Avser lägenheter som disponeras av vuxenheten för att stegvis öka brukares förmåga till eget boende under trygga former.
9. Lägenheter som står till vuxensektionens förfogande för vissa brukargrupper.
10. Lägenheter där andrahandsuthyrning är ett verktyg för att lösa brukares bostadssituation

DNR KS-2016-350
DPL 260

Tekniska förvaltningen

Datum
2016-04-13Dnr
KS-2016-350Sid
1 (1)

Kommunstyrelsen

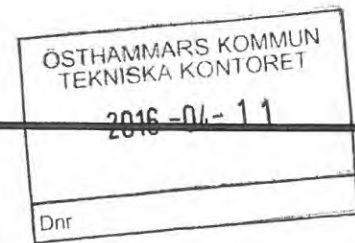
Hyresnivåer, Societetshuset Öregrund

Nyttjanderättsavtalet mellan Östhammars kommun och Öregrunds bygdegårdsförening, Societetshuset Öregrund reglerar inte vilken hyra föreningen ska ta ut vid vidareuthyrning.

ÖSTHAMMARS KOMMUN
Tekniska Förvaltningen

Annila Bexelius

Fredrik Hübinette

Wallin, Maria

Från: Kommunstyrelsen
Skickat: den 11 april 2016 13:42
Till: Wallin, Maria
Ämne: VB: hyresoffert societeteshuset
Bifogade filer: Ö-hamar kommun från PRO 16-04-05.pdf; ATT00001.htm

Från: Spangenberg, Jacob
Skickat: den 5 april 2016 17:12
Till: Kommunstyrelsen
Ämne: Fwd: hyresoffert societeteshuset

Diariet bilaga

Skickat från min iPhone

Vidarebefordrat brev:

Från: "Jan Stanje" [REDACTED]
Till: "Spangenberg, Jacob" <Jacob.Spangenberg@osthammar.se>
Ämne: Fw: hyresoffert societeteshuset

Till Östhammars Kommun/Jacob Spangenberg

Vidarebefordrar e-brev från Maud Westerberg, Ämne Hyresoffert societetshuset.
Bifogar här även ett brev i pdf- format från PRO.

Skall tillägga att vi ryktesvägen fick kännedom om de väldiga hyreshöjningarna i år och jag kontaktade Maud Westerberg.
Observera att vi har under alla år aldrig fått information om hyreshöjningar utan det har kommit till vår kännedom med faktura. Dessutom har vi några år fått påminna dem faktura, vi vill ju gärna ha utgifter i bokföring på rätt kalenderår.
Med vänlig hälsning
Jan Stanje/PRO Öregrund

----- Original Message -----

From: [REDACTED]
To: [Jan Stanje](#)
Sent: Monday, March 14, 2016 9:39 AM
Subject: SV: hyresoffert societeteshuset

Hej Jan

1 feb 600:-

7 mars 600:-

4 april 600:-

2 maj 800:-

13 juni 800:-

13 aug 4500:- Badortsdag

Summa 7900:-

Enligt prislista

Maud

Från: Jan Stanje [REDACTED]

Skickat: den 14 mars 2016 00:40

Till: [REDACTED]

Ämne: hyresoffert societeteshuset

Hej Maud.

Var bussig skicka mig offert på vad vi PRO skall betala i hyra för våra månadsmöten samt Lördagen den 13 augusti 2016.

Väntar mig att få svar snarast. Skall ha offerten med mig på nästa styrelsemöte!!!

Vänligaste hälsningar

Jan Stanje/PRO

Kommunstyrelsen Östhammar
Jacob Spangenberg

Vi är i PRO något förvånade över hyreshöjningarna från Bygdegårdsföreningen gällande Societetshuset.

För tre timmar första måndagen i månaden, inte juli:

2014 dagtid 11.00 – ca 15.45 exkl. städning	400 kr	2011-13 150 kr hela året
2015 februari – juni	450 kr	
2015 september – december	400 kr	
2016 februari – april	600 kr	
2016 maj – december	800 kr	

Badortsdagarna lördag

2011	1 700 kr
2012	1800 kr
2013	2 500 kr
2014	vi blev husvilla Societeten hade dubbelbokat, bröllop (vi fick vara i Kyrkans Hus trädgård, hiss till köket)!
2015	1000 kr (efter hård kritik från undertecknad om den kraftiga hyreshöjningen).
2016	4 500 kr

Observera att vi varit medlemmar och betalat medlemsavgift från första året i Bygdegårdsföreningen.

Undertecknad delegerad av PRO-styrelsen tycker det är näst intill skamligt av en ideellförening som Bygdegårdsföreningen att klä en ideell lokal förening som PRO på dessa våldsamma hyresjöhningar.

Höjningarna är i snitt på fyra år mer än hundra procent.

- Min undran är då om kommunen i kontrakt, eftersom kommunen är fastighetsägare och gett Bygdegårdsförening arrende eller nyttjanderätt med Bygdegårdsföreningen bestämt hur hyror skall tas ut av ideella lokala föreningar?
- Jag är övertygad om att många ideella föreningar med dessa våldsamma hyreskrav av ekonomiska skäl är utestängda från vårt vackra Societetshus och det kan väl knappast vara kommunens ambition att Societetshuset verksamhet skall drivas på så krass kommersiell affärsmässighet.

Vi anser att för en ideell förening borde hyran en vardag vara högst 500 kr och för en lördag högst 1 000 kr under sommarsäsong och vintersäsong 500 kr.

Vi ser fram emot kommunens svar på denna fråga.

Med vänlig förundran
PRO - Öregrund

Ordförande styrelsen PRO Öregrund

Thommy Myhrberg

Ersättare

Jan Stanje

Öregrund 2016-04-05

objekt 2041

NYTTJANDERÄTTSAVTAL

- Upplåtare/
fastighetsägare: Östhammars kommun, 212000-0290,
Box 66, 742 21 Östhammar, nedan
kallad upplåtaren.
- Nyttjare: Öregrunds Bygdegårdsförening, Societetshuset,
Öregrund, nedan kallad nyttjaren.
- Upplåtelseobjekt/
fastighet: Öregrund 9:15 (Societetshuset), nedan kallat
egendomen.
- Belägenhets-
adress: Sjötullsgatan 3, 740 71 Öregrund
- Ändamål: Allmän samlingslokal enligt bilagd skrivelse
från Öregrunds bygdegårdsförening soci-
tetshuset daterad 1995-10-31.
- Upplåtelseid: 1996-01-01 - 2010-12-31
- Förlängning/
uppsägning: Om uppsägning inte sker skriftligen senast 9
månader före upplåtelseidens utgång för
längs avtalet automatiskt med 5 år i ta-
get.
- Avgift: Upplåtelsen är avgiftsfri.
- Upplåtelse i
andra hand: Nyttjaren får inte upplåta nyttjanderätten
till egendomen eller del därav utan upplåta-
rens skriftliga medgivande.
- Överlåtelse: Nyttjaren får inte överlåta nyttjanderätten
eller sätta annan i sitt ställe utan upplåta-
rens skriftliga medgivande.
- Skick: Egendomen upplåtes i det skick den befinner
sig på tillträdesdagen
Nyttjaren är skyldig att hålla egendomen i
vårdat skick.
- Drift/underhåll: Nyttjaren svarar för samtliga kostnader för
drift, inre och yttre underhåll inklusive
skatter, avgifter och försäkringar.
- Ombyggnad mm: Nyttjaren svarar för att erforderliga myndig-
hetstillstånd införskaffas i samband med
byggnads- och anläggningsarbeten.
Åtgärder som försäkringsbolag, miljö- och
hälsoskyddsnämnd, byggnadsnämnd eller an-
nan myndighet kan komma att kräva för
egendomens nyttjande enligt detta avtal
ombesörjes och bekostas av nyttjaren.

Golfbanor: Inom fastigheten belägna bangolfbanor får inte utan kommunens medgivande flyttas. Nyttjaren får inte heller förhindra bangolfverksamheten.

Ansvar/försäkring: Nyttjaren skall svara för att egendomen är fullvärdesförsäkrad. Nyttjaren är ensam skyldig att ersätta skador som den upplåtna egendomen eller dess verksamhet förorsakar på person eller egendom.

Ledningar: Nyttjaren medger att kommunen eller annan, som därtill har dennes tillstånd, får framdraga, underhålla eller reparera ledningar i eller över fastigheten. Nyttjaren är skyldig att utan ersättning tåla det intrång som föranledes av anläggandet och nyttjandet, men är berättigad till ersättning för återställningsarbeten och direkt skada på egendomen.

Upplåtelsetidens utgång: Efter upplåtelsetidens utgång återgår egendomen till upplåtaren utan att upplåtaren tvingas utge någon form av ersättning till nyttjaren. Om nyttjaren före upplåtelsetidens utgång upphör med sin verksamhet återgår egendomen omedelbart till till upplåtaren utan ersättning.

Inskrivning: Detta avtal får inte inskrivas utan upplåtarens medgivande.

Avtals upphörande: Vid brott mot detta avtal äger endera parten rätt att med omedelbar verkan säga upp det samma.

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar av vilka parterna tagit varsitt.

Östhammar 1995-12-29

ÖSTHAMMARS KOMMUN

Birger Norén

Kent Ramsten

ÖREGRUNDS BYGDEGÅRDSFÖRENING
SOCIETETSHUSET

Kommunstyrelsen
Östhammars kommun
Box 66
742 21 ÖSTHAMMAR

94-0072
037-210, 032-210

4 bilagor

-11-02

Ang Societetshuset i Öregrund

Öregrunds Bygdegårdsförening Societetshuset hemställer härmed att få disponera Societetshuset i Öregrund genom att ett avtal om långtidshyra upprättas mellan Östhammars kommun och bygdegårdsföreningen.

Bygdegårdsföreningen skall sålunda restaurera huset och återställa dess utseende i enlighet med det förslag som upprättats av arkitekt Björn Nilsson i samarbete med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet (bilaga 1). Huset skall återigen bli en kulturell och social samlingsplats för såväl Öregrundsbor som turister och sommargäster.

GENOMFÖRANDEPLAN

- A. En byggnadskommitté bildas, bestående av:
 - Arkitekt Björn Nilsson, projektör och Länsstyrelsens kontrollant
 - Ansvarig projektledare (flera namn finns för detta)
 - Ekonomiansvarig
 - Ledamot från styrelsen i bygdegårdsföreningen.
- B. Fem byggnadskunniga personer finns som anmält intresse av att vara arbetande förmän. Länsarbetsnämnden är angelägen om snabb igångsättning med vinterarbete. Arbetskraft erhålles dels genom ALU-projekt, dels genom frivilligt arbete.
- C. Preliminär tidsplan:
 - Vi avser att påbörja invändiga arbeten under vintern så snart erforderliga tillstånd erhållits. Utomhusarbetena påbörjas våren -96 så snart väderleken tillåter. Om allt går enligt planerna hoppas vi kunna inviga huset under senhösten -96.
- D. Skiss över husets inre med förslag till disposition av lokalerna bifogas (bilaga 2)
- E. Preliminär kostnadsberäkning:

Utvändiga arbeten	500.000	(bilaga 3)
Invändiga arbeten	615.000	(bilaga 4)
Inventarier	cirka 100.000	
- F. Finansiering:

Jubileumsfonden	100.000
Länsstyrelsen	250.000
Boverket	350.000
Sponsorer, gåvor	100.000
ALU-pengar (arbetskraft och ideellt arbete)	415.000

sida 2

ANVÄNDNING OCH DRIFT

Flera föreningar har anmält intresse av att ett gemensamt kansli upprättas med en gemensam kanslist. Genom ett sådant förfarande skulle huset alltid vara tillgängligt under normal arbetstid.

Övrig verksamhet:

Café

Uthyrning av lokalen minst en gång per vecka.

Konferenser i samarbete med Strandhotellet

Kursverksamhet, danskvällar, pensionärsdanser, teater, föredrag, privata fester.

Ungdomsverksamhet av olika slag.

Auktioner.

Med andra ord en lokal som ALLA kan ha glädje av i något avseende!

Intäkterna från ovanstående verksamheter bör tillsammans med medlemsavgifter från föreningar, företag och privatpersoner kunna täcka driftskostnaderna för el, värme, vatten, telefon och försäkring samt avgift till Bygdegårdarnas Riksförbund..

Vi emotser tacksamt ett snabbt och positivt besked från kommunen!

Öregrund den 31 oktober 1995

STYRELSEN FÖR ÖREGRUNDS BYGDEGÅRDSFÖRENING SOCIETETSHUSET

Christina Skoghammar
vice ordförande

Kerstin Lagerros
styrelseledamot

Tekniska förvaltningen

Datum
2016-04-22Dnr
KS-2016-108Sid
1 (1)

Kommunstyrelsen

Försäljning av fastighet Marma 1:139

HJK Rental önskar förvärva industritomten Marma 1:139, Klevs industriområde.
Avsikten med markförvärvet är att upprätta lagerbyggnad och tillhörande kontor.

Tekniska kontoret föreslår kommunstyrelsen att godkänna överlåtelsen.

Tekniska kontoret

Annila Bexelius
Teknisk chef

Torsten Blomé
Mark- och exploateringssamordnare

ÖSTHAMMARS KOMMUN TEKNISKA KONTORET 2016 -04- 21
Dnr

KÖPEAVTAL

Östhammars kommun, 212000-0290, Box 66, 742 21 Östhammar, nedan kallad säljaren, överlåter fastigheten Marma 1:139 till HJK Rental AB, 556902-1131, Gimo torg 5, 747 43 Gimo, nedan kallad köparen, för en överenskommen köpeskilling av trehundraentusen/301 000 kronor och i övrigt enligt nedanstående villkor.

§ 1

Överlåtelsen avser obebyggd industritomt, nedan kallad fastigheten, enligt streckmarkering på bifogad karta.

§2

Inför exploatering av fastigheten svarar säljaren inte för merkostnader förorsakade av mark eller grundförhållanden.

§3

Säljaren garanterar att fastigheten på tillträdesdagen inte besväras av panträtter, servitut eller andra rättigheter.

§4

Tillträde till fastigheten sker den 10 juni 2016.

§5

Köpeskillingen ska i sin helhet erläggas kontant senast på tillträdesdagen.

§6

Det är köparens skyldighet att inom två år från tillträdesdagen på fastigheten uppföra lokaler för industriändamål. Köparen får inte utan säljarens medgivande överlåta fastigheten innan byggnadsskyldigheten har fullgjorts. Denna byggnadsskyldighet ska anses fullgjord när stomme till byggnaden är uppförd.

Om köparen inte inom två år från tillträdesdagen har fullgjort byggnadsskyldigheten har kommunen rätt till ett vite på hundrafemtiotusen/150 000 kronor.

§7

Köparen ansöker om lagfart och svarar för lagfarts- intecknings- och övriga med köpet förenade kostnader.

§8

När köpeskillingen har betalats i sin helhet ska säljaren upprätta och överlämna köpebrev till köparen.

§9

Köparen ska erlägga anläggningsavgift för vatten och avlopp (VA) enligt gällande taxa för kommunens allmänna vatten- och avloppsanläggning samt anslutningsavgift för el.

Anläggningsavgift avser vatten och spillvatten.

Köparen ansvarar själv för omhändertagande av dagvatten från fastigheten på sätt som godkänns av kommunens VA-verk.

§10

Om någon av parterna i detta avtal inte uppfyller sina åtaganden äger motparten rätt att häva köpet.

§11

I övrigt gäller vad i 4 kap jordabalken eller annars i lag stadgas om köp av fast egendom.

§12

Detta avtal gäller under förutsättning att Östhammars kommunstyrelse beslutar att godkänna avtalet.

Detta kontrakt är upprättat i två likalydande exemplar av vilka köpare och säljare tagit varsitt.

Östhammar den

Gimo den 16 04 20

ÖSTHAMMARS KOMMUN
Säljare

HJK RENTAL AB
Köpare

.....
Jacob Spangenberg

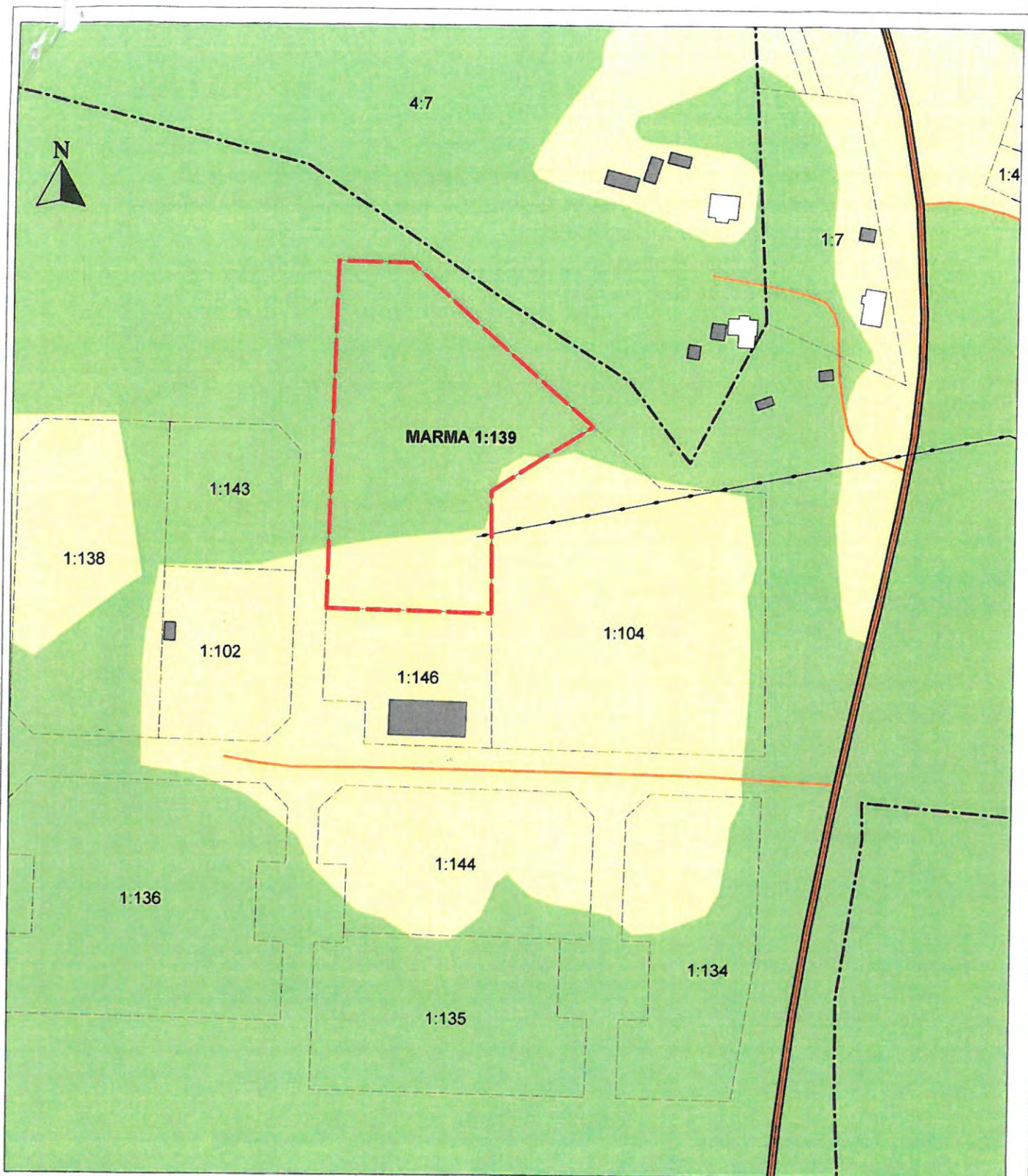
.....
Kristofer Karlsson

.....
Annika Bexelius

Säljarens egenhändiga namnteckningar bevittnas:

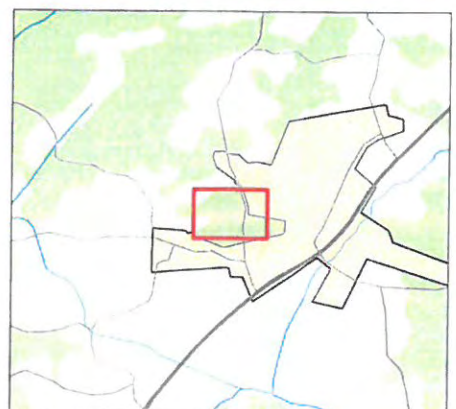
.....

.....

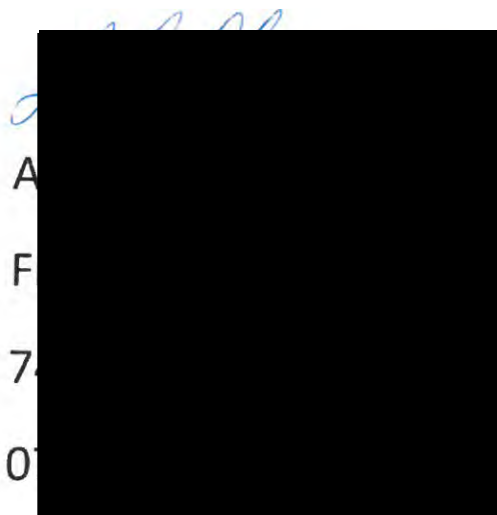
Skala: 1:2000

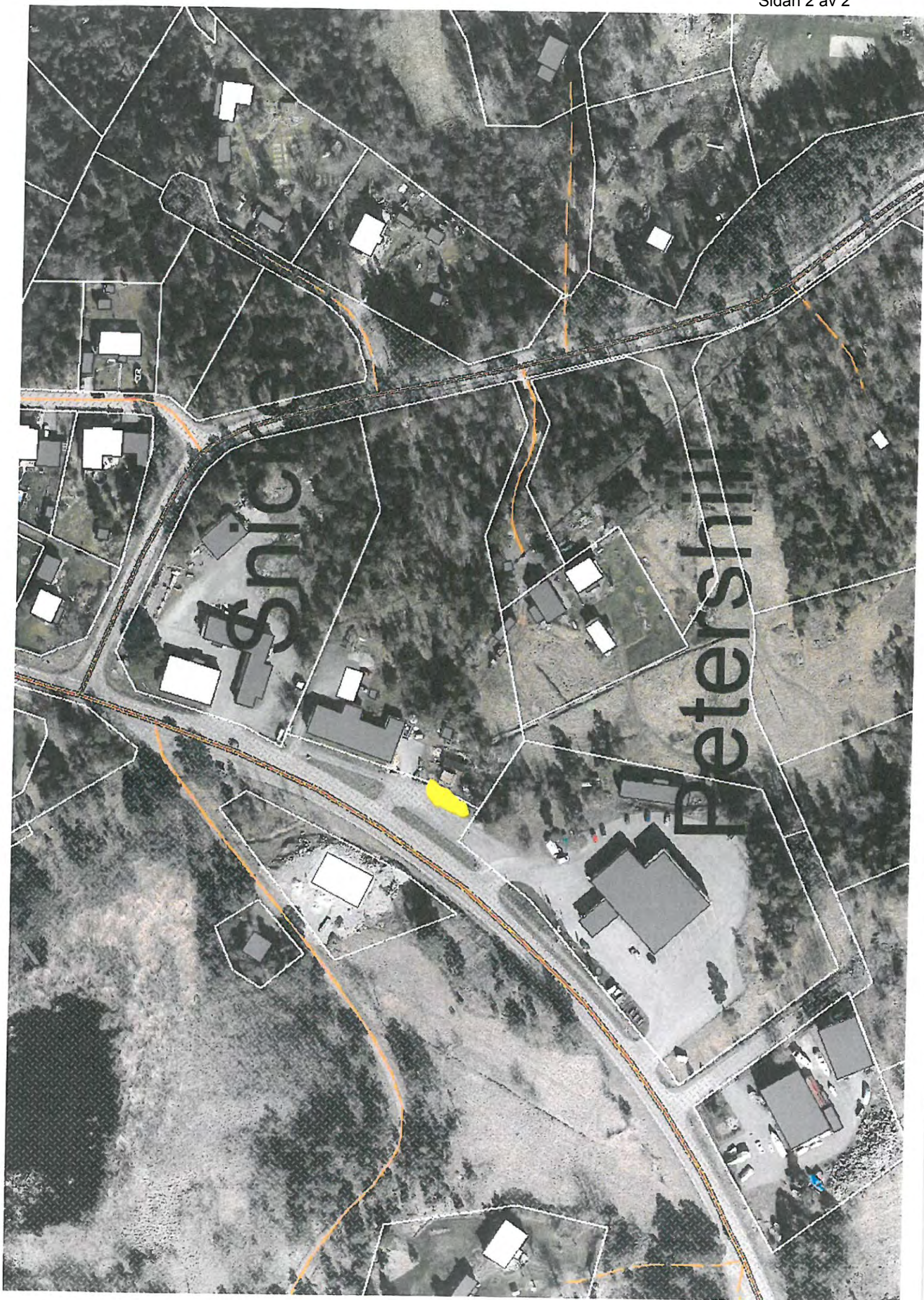
Vald fastighet: Marma 1:139

Ansökan om uppställningsplats.

Ansökan om att ställa upp en försäljningsvagn vid Shell i Öregrund på kommunal mark se bifogad karta, försäljningsvagnens storlek är ca 10 meter, i vagnen kommer försäljning av kött, fisk/skaldjur, dessertostar, grillat samt lite olika skinkor o röror mm, alltså en rullande delikatessvagn. Försäljningen kommer att ske under sommaren 2016.

Tekniska förvaltningen

Datum
2015-06-09

Dnr
KS-2015-221

Sid
1 (1)

Informations- och samrådsmöte om förslag till gång- och cykelvägsplan

Ett information- och samrådsmöte om förslag till ny gång och cykelvägsplan hölls i kommunhuset 8 juni. Under mötet framkom nedanstående synpunkter:

Det behövs cykelleder genom kommunen där det går att cykla flera mil på mindre trafikerade vägar. Det går i dag att cykla från Hallstavik till Norrskedika på mindre vägar – utom på en sträcka om ca 900 m längs väg 292 till Hargshamn, från infarten till Hargshamn och vägen förbi Järnboden. Cykelvägen behöver inte vara asfalterad utan en grusad väg är tillräckligt.

I stället för en ny gång- och cykelväg till/från Östhammar till/från Norrskedika bör befintlig grusad väg förbättras och asfalteras.

Det bör göras en kartläggning av mindre vägar i kommunen som används till cykel.

De föreslagna GC-vägarna i Östhammar är i utkanten. Vad görs i mitt i staden?

En cykelväg längs Albrektsgatan var med i förra GC-planen och borde prioriteras och finnas med i den nya planen. Albrektsgatan borde vara ett huvudstråk för cykeltrafik.

Hastigheten på Albrektsgatan bör sänkas till 30 km/h och trafiksäkerhetsåtgärder för säkra övergångar för skolbarn bör prioriteras.

En ny gång- och cykelväg borde byggas över vattnet i Öregrunds hamn där gångbryggan finns i dag.

Tekniska kontoret

Johan Sandström

Bilaga 2. Sammanställning av inkomna synpunkter

Synpunkt/fråga	Kommentar
Många vill ha mer information om beläggning, dragning och underhåll avseende sidoväg/gc-väg Alunda-Skoby lv 288.	Vägen dras fram till väg 273 (Tunavägen). Det blir en vägsamfällighet där kommunen tillsammans med några andra markägare blir ägare och ansvarar för driften. Tillsvidare kommer vägen att vara grusad. I nuläget finns inga beslut eller tidsplan om asfaltering, det vore dock önskvärt. Beslutet om bildande av en vägsamfällighet är överklagat.
Flera synpunkter inkom om att det borde vara prioriterat att förbinda Östhammar och Öregrund med cykelväg. Vissa ser fördelar med att dra en sådan väg via Norrskedika och längs väg 76 och väg 1100 andra tycker att Östhammar-Husbacka-Söderby-Kavarö-Öregrund vore en lämplig sträckning.	Med det prioriteringar som görs i denna GC-plan och med det medel som finns är det i nuläget inte än sträckning som kommer att satsas på i sin helhet. Men sträckorna Östhammar-Norrskedika samt Östhammar-Husbackabron är två insatser som förbättrar cyklingen mellan tätorterna.
Asfaltera befintlig gc-väg Vretaskolan-Kimbolområdet, Gimo. Problem med befintlig beläggning, spec. pga. vinterunderhållet.	En driftfråga som är mer en fråga för asfaltsplanen än för de åtgärder som prioriteras i gc-planen. Problemen uppstår framför allt under våarna.
Finns planer på gc-väg längs Kyrkogatan mot Kristnelundsskolan (Östhammar)? Vid Östhammars kyrka måste bilister, fotgängare och cyklister samsas om ett trafikutrymme som är otydligt och därmed blir riskfyllt.	Kyrkogatan lyfts med i gc-planen.
Förslag till ny gc-väg: Österbybruk-Film, mycket osäker trafiksituation för gående och cyklister.	Sträckan kommer inte att prioriteras inom de kommande åren utifrån de kriterier som utgör grund för de prioriterade åtgärderna men finns fortsatt med längre fram.
Tydligare separation av gående och cyklister behövs längs gc-väg Kavaröbrovägen, Öregrund. Vuxna cyklister väljer att cykla i bilkörbanan på grund av otydligheten.	Åtgärden kommer inte att prioriteras i nuläget, befintlig gc-väg anses fungera ändamålsenligt.
Det behövs belysningsstolpar längs Banvägen-Badvägen, Hargshamn	Åtgärden kommer inte att prioriteras i nuläget då vägen framförallt används sommartid till badet, men tas med i framtida arbete med planering av gc-vägar.
Cykelstråk- och leder för rekreation och turism är en viktig del som saknas helt. Dessa kan även fungera som ridleder.	Vi tycker också det är viktigt men hamnar utanför gc-planen med det kriterier som finns i nuläget. Det är möjligt att det finns externa medel att söka, bra om föreningar/nätverk kan driva denna typ av frågor.
Trafiksäkerheten för gående- och cyklister i anslutning till Storbrunn, Östhammar behöver ses över.	Trafiksituationen kommer att ses över, ett nytt bibliotek skapar ökade trafikflöden och kräver åtgärder.
Albrektsgatan i Östhammar måste prioriteras, trafiksäkerheten behöver förbättras omgående.	Det har under året gjorts åtgärder för att förbättra trafiksäkerheten längs Albrektsgatan. Målade linjer har gjorts för att begränsa körytan

	och därigenom begränsa hastigheterna, ytterligare åtgärder som kommer att ske är att hastigheterna sänks. Säkra överfarter och övergångsställen är något som bör prioriteras ytterligare.
De längre sträckorna mellan tätorterna kan genomföras till en längre kostnad genom att utnyttja befintliga småvägar och åtgärda mindre länkar mellan mindre vägar. Exempelvis kan kortare stråk längs lv 292 byggas för att knyta ihop Österbybruk-Morkarla-Gimo där grusväg finns mellan Knaby och Gimo. Även sträckan mellan Hargshamn och Järnbodsvägen kan enkelt knytas ihop (900 m). Bägge dessa vägar ingår i cykelleder och är viktiga för turismen.	Synpunkterna tas med i framtida arbete med planering av gc-vägar. Kräver intresse från markägare och samråd med berörda parter.
Flera synpunkter ang. hur man löser gc-frågan i hamnen i Öregrund och ut till färjeläget. Flera poängterar viktigen av att bevara den befintliga miljön så som grönytor och sittplatser.	En sträcka som vore lämplig att få till stånd, det finns flera frågor att utreda och avvägningar att göra. Ett grundläggande problem är att det saknas utrymme. Trafiksituationen är inte optimal i nuläget, framför på somrarna blir de problematiskt med de ökade trafikflödena.
Otydlighet kring gc-väg i anslutning till Nypongatan, Östhammar, skyltat som gc-väg men vägen upphör plötsligt.	Det är något som ses över.
Förslag till ny gc-väg Tomtbergavägen, Östhammar, stora problem med trafiksäkerheten framförallt för barn.	Problem med stora trafikflöden kommer kvarstå så länge inte en annan infartsväg anläggs. En möjlighet som går att utreda är att bredda befintlig trottoar och göra den till en mer fungerande gc-väg.
Belysning längs gångväg till och från Frösäkershallens är bristfällig och bör ses över, framför allt i riktning mot Gammelbygatan (Östhammar).	Synpunkterna noteras, aktuell belysning bedöms ej vara en fråga för gc-planen.
Bättre belysning behövs vid busshållplats Ulrikeberg, även sittplatser samt cykelställ med tak (Östhammar).	Synpunkterna noteras, aktuell belysning bedöms ej vara en fråga för gc-planen.
Se över cykelställ mitt emot Pålkällan, de befintliga är i dåligt skick, många trasiga/ihopklämda (Östhammar).	En driftfråga, synpunkterna noteras.
Fotgängarnas villkor på gc-vägar borde ses över. Kan vara ett komplement till gc-planen. Det saknas analys av de konflikter som kan uppstå mellan fotgängare och cyklister på grund av skilda förutsättningar vad gäller till exempel hastighet.	Det vore fördelaktigt att göra en kompletterande analys av fotgängarnas rörelse och villkor på våra gc-vägar, synpunkterna tas med i framtida arbete med planering av gc-vägar.
Det vore fördelaktigt med en karta över befintliga gång- och cykelvägar, b.la. för att underlätta kommunal planering och för allmänheten. Det vore bra om huvudcykelstråk är utritade i kartorna.	Ambitionen är att snygga till och revidera kartorna.
Utformningsprinciper kan gärna kompletteras med sektioner, bland annat för att visa hur vägytan fördelas mellan cyklister och gående.	Det vore fördelaktigt med skisser eller illustrationer över sektioner, synpunkterna tas med i framtida arbete med planering av gc-vägar.
En inventering av befintliga cykelparkeringar vore ett bra komplement till planen.	Det vore fördelaktigt med en sådan inventering, synpunkterna tas med för framtida arbete.
Prästgårdsvägen, Alunda behöver göras mer trafiksäker för cyklister och fotgängare.	Sträckan bör ses över, framför allt om och när det blir aktuellt med en vidareutveckling av Prästgårdsbacken.
Det är nödvändigt att ha ett längre perspektiv än 2015-2020.	Arbete med gc-frågor kommer att fortgå kontinuerligt. Våra önskemål

Planen behöver aktualiseras ofta, förslagsvis vart tredje år, gärna i samband med att länstransportplanen antas vart tredje år.	till LTP och vår dialog med Regionförbundet likaså.
Riktlinjer för utformning och drift bör kompletteras med en skötselplan för att säkerställa användning oavsett årstid.	Gång- och cykelvägar omfattas av snöröjningsplanen.
De föreslagna insatserna på gc-vägar i Östhammars tätort är i utkanten av tätorten, varför inte satsa på befintliga problem i staden?	Så väl nya områden som befintliga brister beaktas i arbetet med gc-planen.
Utred kopplingar till busshållplatser, man måste kunna ta sig till dessa.	Detta är en angelägen fråga som ses över och blir särskilt viktigt i samband med ombyggnationen av lv 288.
GC-vägars funktion och utformning: utformningen kan vara mer flexibelt och avspegla vägens funktion, ex. om det är sommarrekreativsväg.	Synpunkterna tas med i framtida arbete med planering av gc-vägar.
Övergångsställe över rv 76 i anslutning till Energivägen, Östhammar är tveksamt i läget i och med hastighetsgränsning på 90 km/tim.	Detta är något som behöver utredas mera, framför allt när arbetet med nya handelsområdet framskrider och i samband med ÄVS för rv 76.
Se över gc-koppling till framtida planerad bebyggelse DP Börstil 1:19 (Östhammar).	Detta är något som behöver utredas mera, framför allt när arbetet med nya handelsområdet framskrider och i samband med ÄVS för rv 76 och sista etappen på lv 288.
Den föreslagna åtgärden i Hargshamn krävs att skydd för oskyddade trafikanter ses över.	Synpunkterna tas med i framtida arbete med planering av gc-vägar.
Förslag till ny gc-väg, Idrottsvägen-Fyrboområdet (Gimo), många barn i området/skolväg, osäker trafiksituation.	Sträckan har ett förhållandevis lågt antal boenden och flöden och kommer inte att prioriteras i nuläget.
Förslag till ny gc-väg, Lönngatan-Gellmansgatan (Öregrund), många barn i området/skolväg, osäker trafiksituation.	Åtgärden kommer inte att prioriteras i nuläget, men tas med i framtida arbete med planering av gc-vägar.
Ny promenad/stråk: Del av Upplandsleden, Timmerkajen-Aspbo viktiga för ett växande Österbybruk, naturupplevelser och det rörliga friluftslivet.	Synpunkterna tas med i framtida arbete med planering av gc-vägar. Naturupplevelser, rekreation och det rörliga friluftslivet kan med fördel koordineras bättre.
"Stordammspromenaden", Österbybruk, förslag sammanhängande promenad längs västra och norra delen av Stordammen, Österbybruk. Tillgängliggöra strandlandskapet och stärka och tillvarata natur- och upplevelsevärden i anslutning till promenaden.	
Förslag till gc-väg: GC-väg längs väg 76 från Östhammar mot Forsmark. Det skulle vara bra på många sätt, framför allt ur folkhälsoperspektiv, där rör sig många cyklister samtidigt som det är en livsfarlig trafik.	Med det prioriteringar som görs i denna GC-plan och med det medel som finns är det i nuläget inte än sträckning som kommer att satsas på i sin helhet.
Förslag till gc-väg: Istället för föreslagna sträckning längs 76:an Östhammar-Norrskedika bör befintlig grusad väg förbättras och asfalteras (dvs. den som går på insidan).	Synpunkterna tas med i framtida arbete med planering av gc-vägar. Nyttjande av alternativa vägar är ett alternativ som behöver utredas mer.
Den föreslagna gc-vägen Börstil-Norrskedika bör prioriteras, bl.a. på grund av den	

ökande trafikintensiteten längs rv 76 och för goda förbättringar avseende trafiksäkerhet, tillgänglighet, miljö och folkhälsa.	
Planen bör på bättre sätt lyfta dialogen med berörda organisationer och andra parter. En tidig dialog med berörda organisationer säkerställer en god samverkan mellan projekt och processen, exempelvis utvecklingen av kollektivtrafiken och kopplingar till cykelvägnätet.	Synpunkterna tas med i framtida arbete med planering av gc-vägar. En tidig dialog är en förutsättning för god planering.
Planen bör ta i beaktande att under perioden 2015-2020 kommer en ny LTP för 2018-2029 tas fram, vilket kan innebära förändrade förutsättningar för cykelvägsinvesteringar och – prioriteringar.	Synpunkterna tas med i framtida arbete med planering av gc-vägar. En dialog är en förutsättning för god planering, genomförande och finansiering.
Det finns ett behov av att tydliggöra hur prioriteringar görs i tid och sinsemellan samt vilka objekt som främst är ett kommunalt ansvar och vilka som är statligt ansvar genom LTP.	Synpunkterna tas med.
Förslag till ny gc-väg: Norrskedika: Centrum-Snesslinge samt Mariebergsvägen-Norrskedika idrottsplats.	Mariebergsvägen-Norrskedika idrottsplats: Det finns ett uppenbart behov, framför allt under sommarhalvåret. En del frågetecken kring sträckning. Norrskedika-Snesslinge: Sträckan kommer inte att prioriteras inom de kommande åren utifrån de kriterier som utgör grund för de prioriterade åtgärderna.
Förslag till ny gc-väg: göra det möjligt att cykla upp från den nybyggda gc-vägen efter Karavrovägen (Mellarövägen). Avfasning saknas.	Detta kommer att åtgärdas.
Åtgärderna i gc-planen är dessutom i linjen med den regionala klimat- och energistrategin (2011) och bedöms även bidra till uppfyllande av transportpolitiska mål.	Synpunkterna tas med.
Det vore lämpligt med en tydligare koppling till hur de enskilda projekten ansluter till det övergripande cykelvägnätet i kommunen. Det vore även lämpligt med en redovisning av cykelvägar som finansieras av Trafikverket, dels på karta och dels hänvisa till LTP och det cykelvägar som finns upptagna i den.	Synpunkterna tas med.
Det vore värdefullt att arbeta in gc-planen i nya översiktsplanen.	Synpunkterna tas med.
Lyft med vikten av att småorter som angränsar till och ligger mellan tätorterna kopplas samman. Reflektera mer kring landsbygden och deras behov och kopplingar till sin omgivning. Planen är för inriktad på tätorterna.	Synpunkterna tas med.
För att få bättre ekonomi i investeringar i gc-vägar bör möjligheten att minska på vinterunderhåll undersökas, en rimlig prioritering är att minska vinterunderhållet på de gc-vägar som används minst och där behovet av vintertrafik är lågt.	Ingen besparingspotential att uppnå genom att skära ned på plogning kontra investeringskostnaden.
Förslag till ny gc-väg: Hökhuvud-Gimo längs lv 288.	Utreds i samband med ombyggnationen av väg 288.

Förslag till ny gc-väg: Prästgårdsvägen, Skyndelvägen-Marmavägen. Bristande standard i nuläget, behov av ombyggnation för att bl.a. rörelsehindrade ska kunna ta sig från Olandsgårdens äldreboende till centrum.	Åtgärder längs Prästgårdsvägen kommer att ses över.
Förslag till gc-väg: Foghammarvägen, Hantverkärvägen-Vallvägen (smal väg med skymd kurva samt omfattande och snabb fordonstrafik).	Sträckan kommer inte att prioriteras i nuläget.
Förslag till ny GC-väg: Gräsövägen (Örskär-Äspkär), bristande trafiksäkerhet, vägen är smal och hårt trafikerad under minst 5 månader om året. Vore även en bra insats för sommarturismen.	Önskvärd och befogad framför allt under sommarhalvåret, men inte prioritet enligt de kriterier som lyfts fram i gc-planen.
Sträckan Östhammar-Öregrund borde delas upp i etapper. Östhammar (husbackabron)- Långalma (golfbanan) borde vara med i projektet så det kan bli ekonomiska möjligt. Golfbanan är en idrottsplats. Många ungdomar cyklar till golfbanan från Östhammar. Busstrafiken är inget att skryta med på samma sträcka. Vägen är smal och livsfarlig. Som bilförare är det riskfyllt att köra om alla mopeder och cyklister på den här sträckan. På sommar- halvåret ökar trafiken mångfalt. Under sommarmånaderna, då turisterna gynnar vår bygd, skulle det vara fantastiskt att erbjuda en sådan cykelväg.	Se tidigare svar om aktuell sträckning.
Prioriteringsordningen är viktig att tänka till kring. Det vore fördelaktigt att utvärdera förra föregående gc-plans prioriteringar och system.	Detta kommer att ses över.
I framtiden skulle det vara positivt att förbinda våra tätorter med cykelbanor, i första hand Alunda-Gimo-Östhammar, men sedan även Östhammar-Öregrund och kanske även Österbybruk, Gimo även om den vägen redan idag är någorlunda att cykla på.	Det vore önskvärt. Men med det prioriteringar som görs i denna GC-plan och med det medel som finns är det i nuläget inte än sträckning som kommer att satsas på i sin helhet.
Under förutsättningen att Frösåkerskolan blir en 4-9-skola bör man titta hur barn tar sig från Bodaområdet till Frösåkerskolan. Finns behov av kompletteringar för att göra skolvägarna säkra? Vägen förbi nya boendet Edsvägen mynnar ut i vägen till Kristinelundsskolan, precis vid en påfart till en cykelväg. Det är en osäker trafiklösning som skapar otrygghet hos både fotgängare och cyklister.	Trafiksäkerhetshöjande åtgärder kommer att genomföras.
Dannemoravägens del mellan Dannemora och Österbybruk borde vara högt prioriterad. Det är mer angeläget att bygga GC-väg längs Dannemoravägen än att sätta upp belysning på mellan Gruvstigarvägen-Mossvägen. Skälet är att det flesta boende som ska till centrala Österbybruk måste ta sig på en mycket smal och trafikerad väg för att komma fram till den nuvarande vägen. Ett stycke över en bro saknar helt vägrenar. Det är tung trafik på den vägsträckan, därför undviker man den sträckan vilket innebär att gång- och cykelvägen inte blir utnyttjad. I stället väljer man Dannemoravägen med dålig belysning och dålig sikt eller tar bilen.	Sträckan lyfts med i planen.

Långgatan, Österbybruk borde prioriteras, saknas vägrenar helt och hållet etappvis och belastas av mycket trafik.

Långgatan finns med som prioriterad åtgärd i gc-planen.

§ 27

Dnr KS-2015-221

Dpl 352

Gång- och cykelvägsplan inom tätorter i Östhammars kommun

En ny gång- och cykelvägsplan har tagits fram för Östhammars kommun. Tekniska kontoret föreslår att förslaget till gång- och cykelvägsplanen skickas ut på remiss.

Tekniska utskottets beslut 2015-03-25

Tekniska utskottet beslutar att skicka ut Gång- och cykelvägsplanen på remiss efter att de korrigeringar som diskuterades är gjorda.
Remisstid till juni 2015.

Förslaget till gång- och cykelvägsplan har varit på samråd, i samrådsredogörelsen framgår hur inkomna synpunkter har beaktats.
Gång- och cykelvägsplanen kommer att ligga till grund för de investeringar som görs i nya gång- och cykelvägar.

Tekniska utskottets beslut 2016-03-09

Ärendet utgår.

Tekniska utskottets beslut

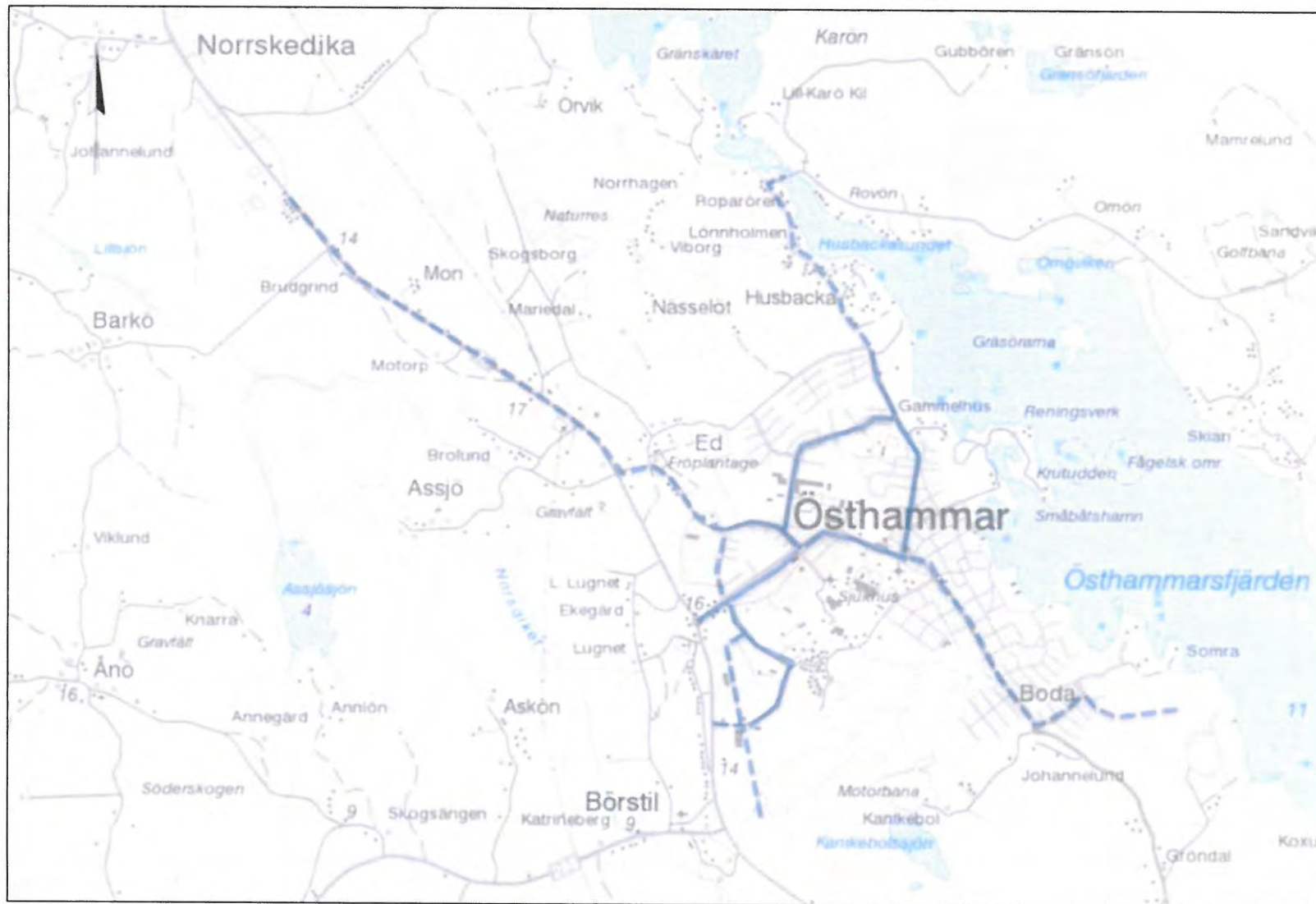
Tekniska utskottet uppdrar till tekniska kontoret att revidera prioriteringsordningen enligt förda diskussioner.
Tekniska utskottet föreslår därefter Kommunstyrelsen att anta Gång- och cykelplanen.

Bilaga 1. Huvudstråk och framtida utveckling i Alunda

Streckad linje symboliserar cykling i blandtrafik eller saknad länk.

Bilaga 2. Huvudstråk och framtida utveckling i Östhammars tätort

Streckad linje symboliserar cykling i blandtrafik eller saknad länk.

Gång- och cykelplan 2016

Förord

En aktuell gång- och cykelplan är ett viktigt redskap för att kunna göra insatser för att främja cyklandet i kommunen. Ett av grundargumenten för utvecklandet av gång- och cykelplanen är att påvisa det värde fotgängare och cyklister har för det hållbara resandet i kommunen. Insatser behövs för att göra cykeln till ett mer konkurrenskraftigt transportmedel och därigenom försöka minska bilanvändandet. Ett annat viktigt argument för framtagandet av planen är att underlätta för prioritering och avsättandet av resurser för cykelinfrastruktur.

En utgångspunkt i planen har varit att göra insatser för att främja cyklandet i hela Östhammars kommun. Ett tydligt fokus har dock funnits på kommunens tätorter. Tätorterna är naturliga utgångspunkter eftersom flest människor bor i tätorten och insatser får därmed störst effekt. Avstånden är därutöver mer cykelvänliga inom tätorter, därigenom nås även en större målgrupp. Vid längre avstånd får en pålitlig kollektivtrafik med hög turtäthet en större betydelse för det hållbara resande. Säkra gång- och cykelvägar mellan större bostadsområden och skolor är särskilt angeläget eftersom barn utgör en viktig målgrupp. Kollektivtrafikpunkter och tätortscentrum (livsmedelsaffärer, vårdcentraler, bibliotek, fritidsanläggningar m.m.) är andra viktiga fokusområden.

Arbetet för framtagandet av den nya gång- och cykelplanen har bedrivits av en förvaltningsöverskridande arbetsgrupp bestående av tjänstemän från kommunens samtliga förvaltningar. Förslaget har skickats ut på en bred remiss och funnits tillgänglig för synpunkter på kommunens hemsida. Inkomna synpunkter har sammanställts och kommenterats i samrådsredogörelsen. Slutligen har planen reviderats och prioriterats av tekniska utskottet.

Östhammar, mars 2016.

Innehållsförteckning

1. Varför satsa på bättre gång- och cykelvägar?
2. Beteendepåverkan
3. Utformningsprinciper
4. Riktlinjer för utbyggnad av cykelvägar inom tätorter
5. Framtida utbyggnad
6. Nulägesbeskrivning – behovsinventering
7. Kartor
8. Prioriterade åtgärder 2016-2020

1. Varför satsa på bättre gång- och cykelvägar?

Det huvudsakliga argumentet för ett utbyggt och förbättrat gång- och cykelvägnät är att det bidrar till ett ökat långsiktigt hållbart alternativ till biltrafik i kommunen.

Ett annat viktigt argument är att intresset för cykeln som transportmedel har ökat i kommunen. Det har under de senaste åren inkommit en mängd önskemål om att dels förbättra och dels anlägga nya cykelvägar inom kommunen. Dessa är kopplade till människors dagliga rörelsemönster, cykeln som träningsredskap och även turism.

Även på nationell, regional och kommunalpolitisk nivå finns beslut och strategier för att öka andelen hållbara transporter och minska bilanvändandet. Detta i allt från regeringens infrastrukturproposition (2012/13:25) till länets regionala utvecklingsstrategi, Uppländsk drivkraft. I kommunfullmäktiges mål finns bland annat mål om minskat koldioxidutsläpp och högre placering i miljöranking.

Fyra argument

Folkhälsa - *Människor mår bra av fysisk aktivitet*

- Förebygga hjärt- och kärlsjukdomar, fetma, diabetes och andra sjukdomar relaterade till fysisk inaktivitet.
- Psykiskt välmående, människor mår bra av att röra på sig.
- Genom satsningar på åtgärder för att höja människors fysiska aktivitet kan kostnader för vård och omsorg relaterade till fysisk inaktivitet minska.
- Inget buller.

Hållbart resande - *Cykling har minimal miljöpåverkan*

- Cykeln är ett hållbart transportmedel utan utsläpp som skadar miljön.
- Minimal påverkan i tillverkningsprocessen jämfört med bilar.

Social hållbarhet - *Cykeln är ett socialt transportmedel*

- När människor cyklar och rör sig i grannskapet är interaktionen med andra människor högre än när man reser med bil.
- När fler människor rör sig ute på gatorna i våra tätorter ger det mer liv och rörelse i våra tätorter, orterna blir därmed mer levande och upplevelsen av trygghet ökar.
- Ökade satsningar på gång- och cykelvägar leder på sikt till att den fysiska utformningen och strukturer i våra tätorter blir bättre anpassade för fotgängare och cyklister.

Ekonomi och rättvisa - *Det är billigare att cykla och gå än att köra bil*

- Gång- och cykelvägar kräver mindre markanspråk än bilvägar.
- Det är billigare att tillhandahålla cykelinfrastruktur än bilvägar.
- Billigare transportsätt för kommuninvånare.
- Bättre förutsättningar för människor utan bil och körkort att ta sig fram i kommunen.
- Ökad cykelturism.

Läs mer : Boverket (2013). *Planera för rörelse! – en vägledning om byggd miljö som stimulerar till fysisk aktivitet.*

2. Beteendepåverkan

I slutändan bestämmer människor själva hur de tar sig från en punkt till en annan. Likväl finns det flera faktorer som kan ha en inverkan på valet av transportmedel. Det finns fler verktyg och metoder som går att använda för att försöka påverka människor att resa på hållbart sätt. Nedan finns några konkreta förslag på hur det går att försöka påverka människor i rätt riktning.

Ökad dialog och ”cykeldagar”

En ökad dialog där fördelarna med att cykla lyfts fram. Det kan handla om att uppmärksamma och upplysa människor om de bra aspekter som finns med cyklande. Det kan exempelvis ske under en årligen återkommande dag där hållbart resande lyfts fram. Exempel på aktiviteter är att sprida information, dela ut saker gratis, exempelvis reflex, ringklocka samt erbjuda enklare service (olja, luftstationer m.m.). Cykelnätverk, föreningar och skolor kan bli viktiga aktörer i denna dialog.

Marknadsföring av cykeln som transportmedel i kommunen

Kommunen kan avsätta mer medel för marknadsföring av cykeln som transportmedel. Den kan handla om ”puffar” i sociala medier eller att uppmärksamma cykeln som transportmedel på olika sätt i medier och i lokaltidningar.

Cykelparkeringar och cykelställ

Det är viktigt att cykelparkeringar och cykelställ är placerade i anslutning till målpunkter. Det är även viktigt att möjligheter finns för fastlåsning skyddade från nederbörd. Bra cykelparkeringar och ställ är särskilt viktigt i anslutning till kollektivtrafikpunkter samt vid skolor.

Bättre digitala kartor

Genom att på bättre sätt visualisera vilka cykelvägar som finns i kommunen kan man göra människor mer medvetna om var man kan gå och cykla.

Fler och bättre cykelvägar

Det viktigaste för att få fler cyklande i kommunen är bättre grundförutsättningar att cykla. Detta kan uppnås genom att förbättra och bygga ut det kommunala cykelvägnätet.

3. Utformningsprinciper

God utformning skapar attraktiva gång- och cykelvägar

En idealtyp att eftersträva förenklar för samtliga parter i samhällsbyggnadsprocessen. Tre meter vägyta för gång- och cykelvägar är den minibredd som eftersträvas vid utformningen, men ett bredare vägområde är att föredra. Många kommuner med en högre befolkningstäthet och högre befolkningstäthet eftersträvar bredare gång- och cykelvägar. Det har dock att göra med hur många som använder vägen och hur ofta. Rörelsehindrade, rullstolsburna, barnvagnar etc. kräver exempelvis mer yta.

Riktlinjer för utformning och drift:

Bredd: 3 m, (5 m inkl. slänt, sidoytor)
Separation: skiljeremsa, kantsten
Belysning: LED
Beläggning: asfalt

Goda siktlinjer ska eftersträvas, det är även viktigt att cykelvägar hålls fria från vegetation och snöröjs.

Begränsa hastigheter för bilister där fotgängare och cyklister korsar körbana.

4. Riktlinjer för utbyggnad av cykelvägar inom tätorter

Geografiskt avgränsas satsningar i denna gång- och cykelplan till de större tätorterna; Alunda, Gimo, Öregrund, Österbybruk och Östhammar. I nämnda tätorter bor flest människor samtidigt som avstånden är kortare. Med andra ord kan fler målpunkter nås inom rimliga avstånd.

Planen syftar främst till att fokusera på brister i det befintliga gång- och cykelvägnätet i de större tätorterna. Saknade länkar samt säkerhetshöjande åtgärder inom det befintliga gång- och cykelvägnätet bedöms vara särskilt viktigt. Inom detta nät bedöms cykelvägar mellan och i anslutning till skolor, anläggningar, idrottsplatser, större bostadsområden samt kollektivtrafikmålpunkter vara särskilt viktigt.

5. Framtida utbyggnad

På längre sikt är det angeläget att ha en plan för hur utbyggnad av ett sammanhängande cykelnätet ska ske. Utbyggnaden bör bland annat ta i beaktande var människor bor, var olika målpunkter är lokaliserade och var människor rör sig. Det är också viktigt att ta i beaktande i hur tätorterna förtätas och utvecklas. Det är därför viktigt att i framtida utveckling av gång- och cykelvägar ta i beaktande nya bostads- och exploateringsområden. Ett sammanhängande cykelnätet bör således utvecklas i takt med att tätorter utvecklas och rörelsemönster förändras.

Inom de kommande åren bör planering för kopplingar till cykelvägnät göras i exploateringsområden. Följande områden blir således särskilt viktiga i takt med att detaljplaner eller exploatering framskrider:

Alunda: Björnhålsskogen (Korsängsvägen m.fl.), Prästgårdsgärdet (Prästgårdsvägen m.fl.)

Östhammar: Sandika (Albrektsgatan m.fl.), Börstil (Handelsvägen, Energivägen m.fl.)

6. Nulägesbeskrivning – behovsinventering

Kommunen som helhet

Östhammars kommun är en flerkärning landsbygdskommun. Cykelvägar finns i huvudsak i anslutning till tätorterna Alunda, Gimo, Österbybruk, Öregrund och Östhammar. På det stora hela finns förbättringsmöjligheter i samtliga tätorter. På sikt är ambitionen att fotgängare och cyklister enkelt och trafiksäkert ska kunna röra sig mellan olika målpunkter i de större tätorterna. Särskilt viktiga målpunkter är större bostadsområden, förskolor och skolor, centrumverksamheter och kollektivtrafikpunkter. Barn är en viktig målgrupp i arbetet med att skapa säkra och trygga länkar mellan de olika målpunkterna. Ett riktvärde för ”cykelbara” avstånd inom tätorterna är 5 km. Att kunna ta sig till platser på sin fritid, exempelvis bad och idrottsanläggningar till fots eller på cykel prioriteras även högt.

Alunda

Alunda är en ort som i takt med utbyggnaden av väg 288 förväntas växa under de kommande åren. En ökande befolkningsmängd ställer krav på fler och bättre gång- och cykelvägar. Nya cykelvägar eller trafiksäkerhetshöjande åtgärder i anslutning till Korsängsvägen, Torpvägen, Happstavägen, Prästgårdsvägen och Skolvägen bedöms vara prioriterade åtgärder. Beläggning och belysning mellan Myrvägen och Johan Marméns väg är en annan prioriterad åtgärd.

Gimo

Gimo bedöms på det stora hela vara en cykelvänlig tätort. Två viktiga prioriterade åtgärder är Coromantvägen mellan bussterminalen och idrottsvägen samt en saknad länk vid Hammarskolan. Vilhelm Haglunds väg saknar även GC-väg och bedöms vara prioriterad.

6. Nulägesbeskrivning – behovsinventering

Öregrund

I Öregrund finns två prioriterade åtgärder. Den ena prioriterade åtgärden är längs Västergatan, från Mellarövägen in mot tätorten, den andra prioriterade åtgärden är från Hamntorget in till Färjeläget.

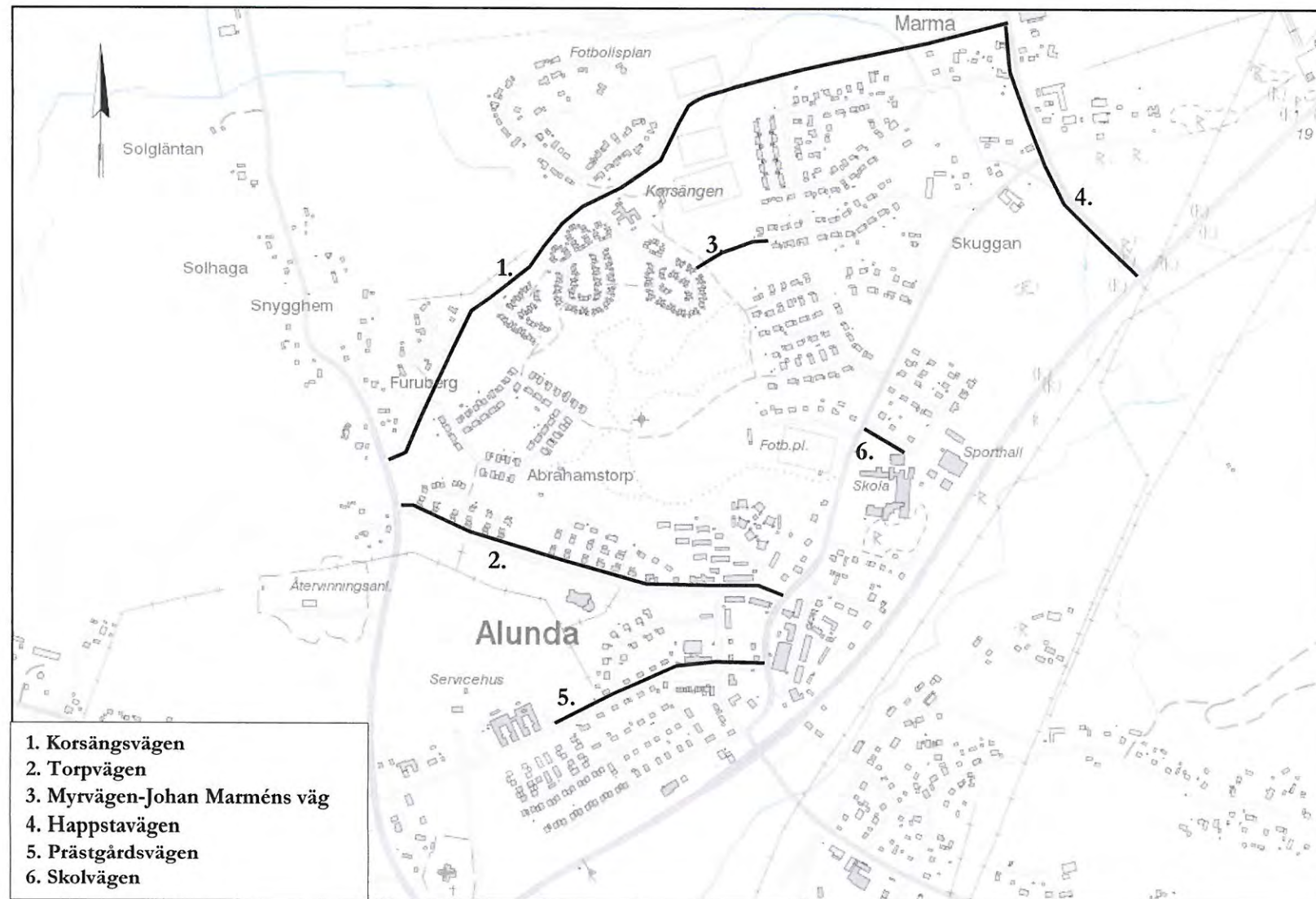
Österbybruk

Österbybruk har flertalet brister inom det befintliga cykelvägnätet. Cykelbelysning är prioriterade åtgärder mellan Gruvstigarvägen och Mossvägen. Vidare saknas cykelvägar längs delar av Gimogatan och Kölngatan. Långgatan, från Palsbodavägen till Gimogatan bedöms vara en annan prioriterad åtgärd. Ett par kortare sträckor som saknas sträcker sig längs Skyttbacksvägen till hembygdsgården samt från Mästergatan till Kölngatan.

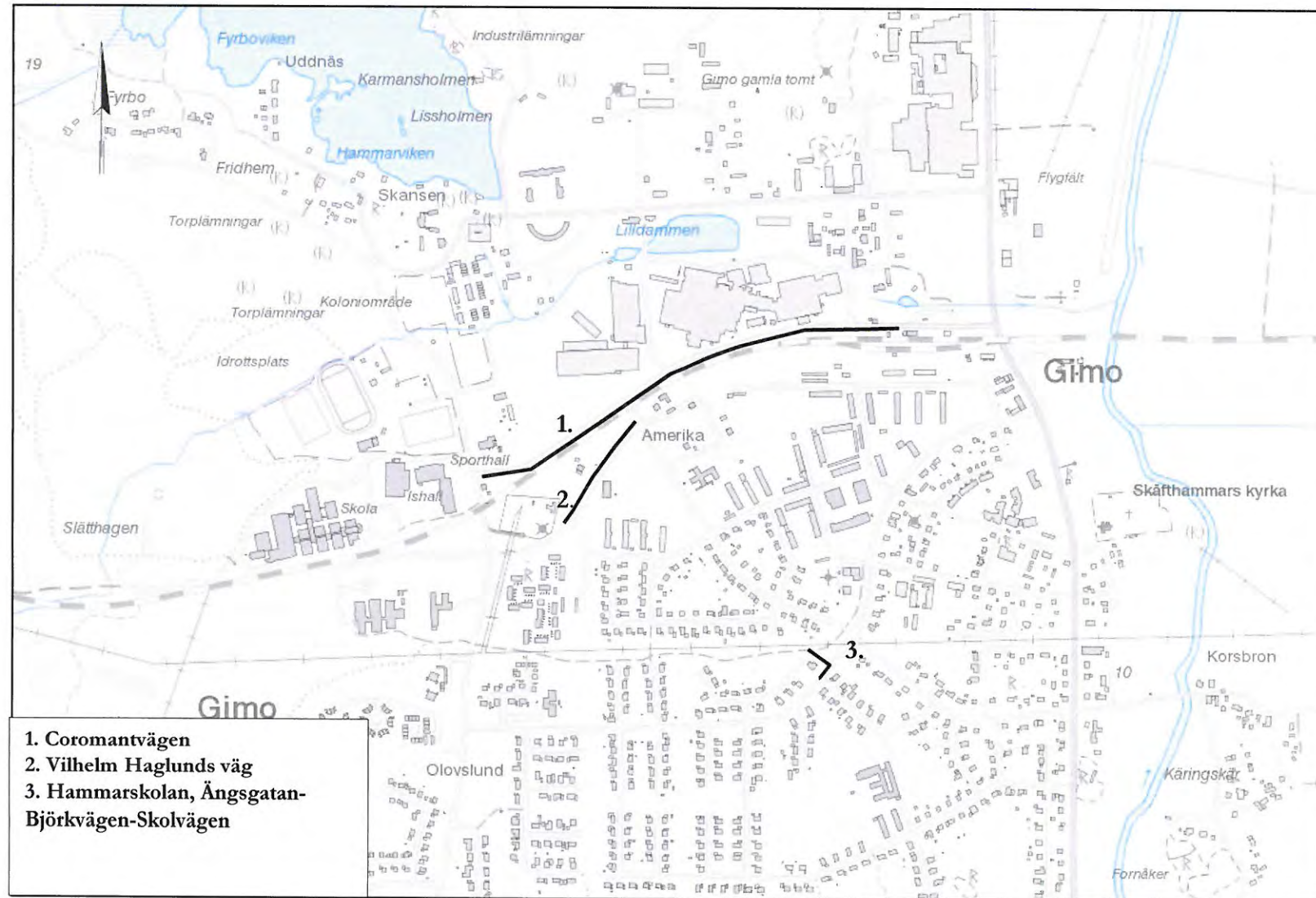
Östhammar

Östhammar förväntas växa under de kommande åren och det finns flera prioriterade åtgärder i tätorten. Husbackavägen, från Vadbacksvägen till Husbackabron är en prioriterad åtgärd som i nuläget saknar så väl cykelväg som belysning. Kyrkogatan bedöms även vara en viktig skolväg där gc-väg saknas etappvis. Övriga åtgärder inom tätorten är kopplade till befintliga och prioriterade industri- och handelsområden i Börstil, gång- och cykelväg behövs framför allt längs Energivägen och Handelsvägen. Fabriksvägen och Verkstadsgatan är två andra områden som saknar gång- och cykelväg. I övrigt finns goda möjligheter att koppla ihop Östhammar och Norrskedika, en eventuell sträckning bör ses över. Åtgärder för att förbättra situationen för gående och cyklister längs Albrektsgatan bör även ses över.

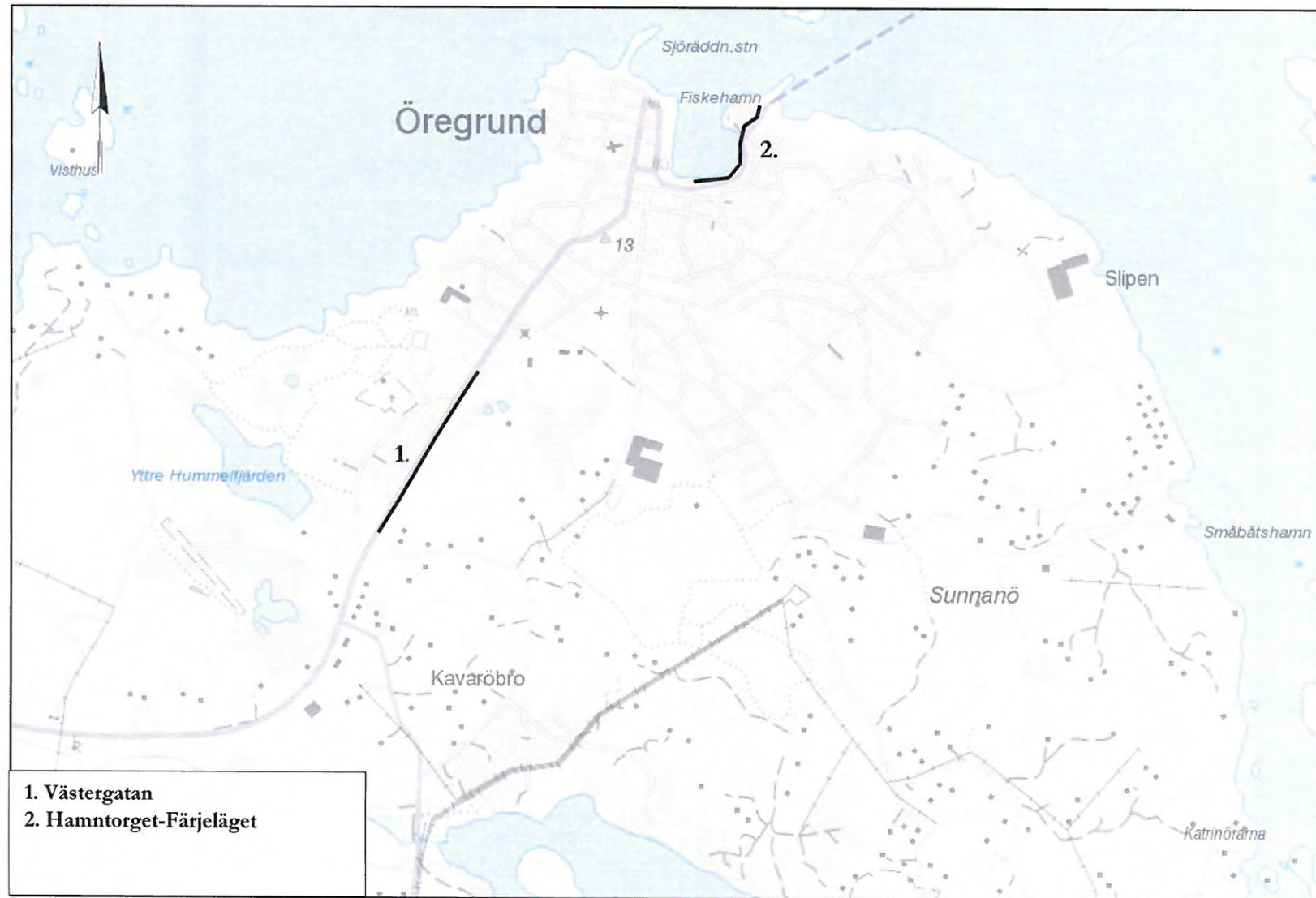
7. Kartor - Alunda

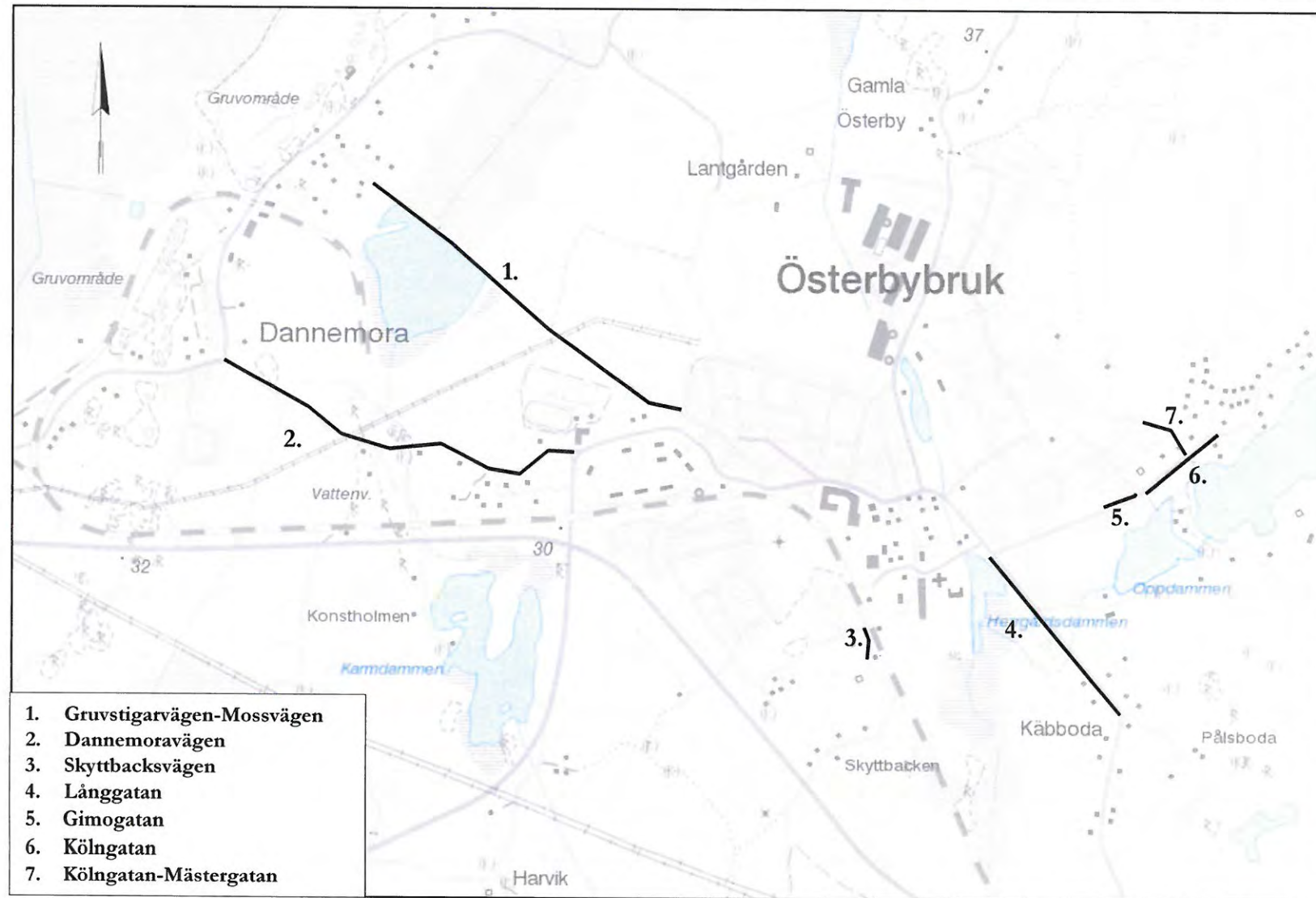
7. Kartor - Gimo

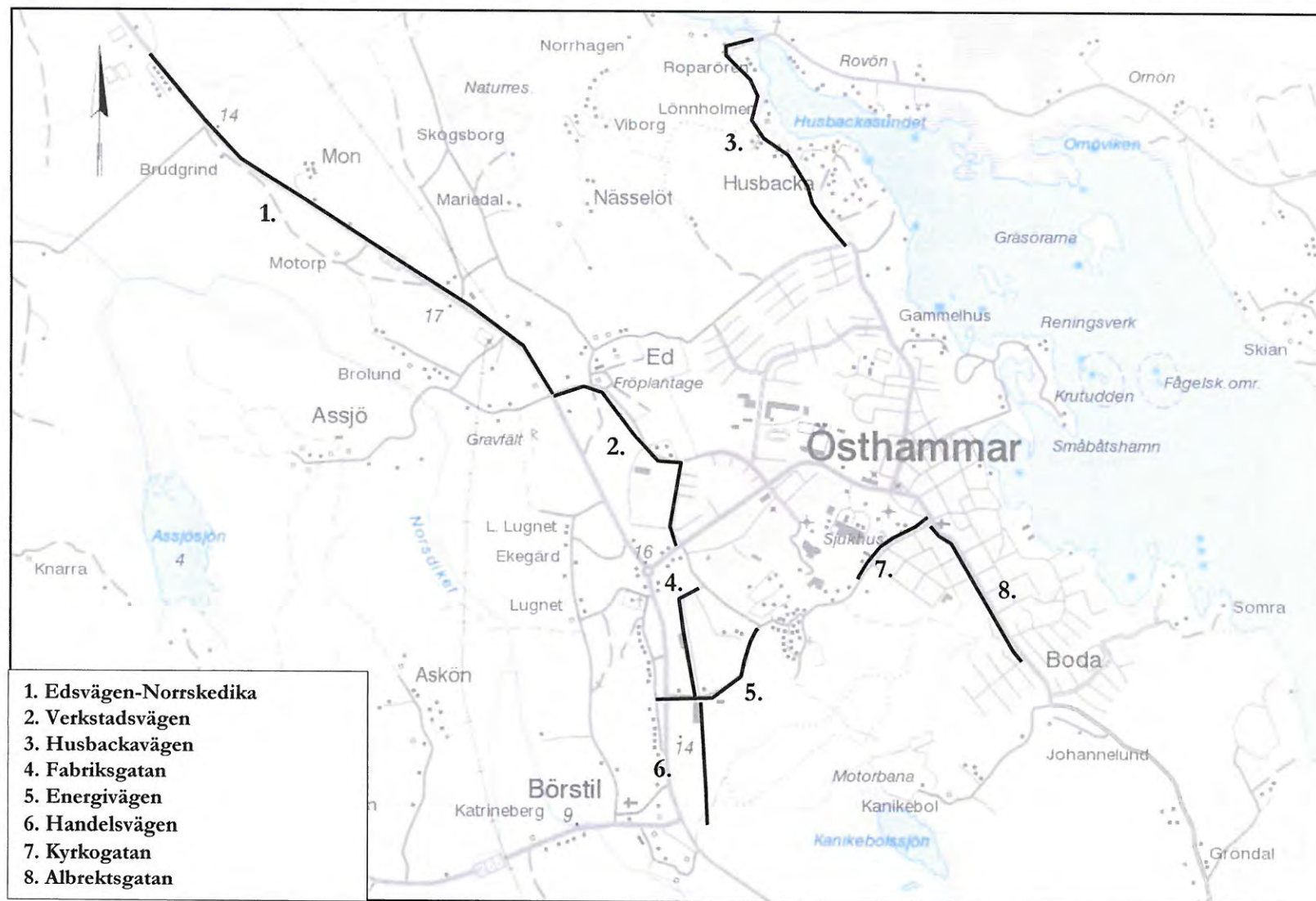
7. Kartor - Öregrund

7. Kartor - Österbybruk

7. Kartor - Östhammar

8. Prioriterade åtgärder 2016-2020

Alunda

Sträcka	Åtgärd	Längd (m)	Kostnad (kr)
Korsängsvägen	GC-väg	950	1 900 000
Myrvägen-Johan Marméns väg	GC-väg + Belysning	140	350 000
Torpvägen	Separation	850	850 000
Happstavägen, etapp 1 (Korsängsv.-Marmav.)	GC-väg	290	770 000
Happstavägen, etapp 2 (lv 288-Marmavägen)	GC-väg	330	900 000
Skolvägen	GC-väg	90	700 000
Prästgårdsvägen	GC-väg	470	940 000

Gimo

Sträcka	Åtgärd	Längd (m)	Kostnad (kr)
Coromantvägen (bussterminalen-Idrottsvägen)	GC-väg	1 000	2 300 000
Vilhelm Haglunds väg	GC-väg	260	600 000
Ängsvägen-Björkvägen-Skolgatan (Hammarskolan)	GC-väg (+Övergång)	85	170 000

Öregrund

Sträcka	Åtgärd	Längd (m)	Kostnad (kr)
Västergatan	GC-väg	500	2 000 000 - 3 000 000
Hamntorget-Färjeläget	GC-väg	250-300	*

Österbybruk

Sträcka	Åtgärd	Längd (m)	Kostnad (kr)
Gruvstigarvägen-Mossvägen	Belysning	1350	780 000
Gimogatan (saknad länk).	GC-väg	110	*
Kölngatan (Malmvägen-Klockarbacksvägen)	GC-väg	300	600 000
Långgatan (Pålsbodavägen-Gimogatan)	GC-väg	600	*
Mästergatan - Kölngatan	Röjning/grus + Belysning	180	150 000
Södernäsvägen (Storrymningsvägen-Dannemoravägen)	GC-väg	1250	3 750 000**
Skyttbacksvägen - Hembygdsgården	GC-väg	90	225 0000

* Svårberäknade pga. kostsam terräng/utrymmesbrist (alléer, stenmurar, befintlig trottoar etc.).

** Svårberäknad pga. kostsam terräng/utrymmesbrist och markinlösen.

Östhammar

Sträcka	Åtgärd	Längd (m)	Kostnad (kr)
Energivägen etapp 1. (fr. nuläget – Fabriksvägen)	GC-väg	380	760 000
Energivägen etapp 2. (Fabriksvägen-Sandvägen)	GC-väg + övergångsställe	230	500 000
Handelsvägen	GC-väg	600	Del av expl. Börstil handels område
Fabriksvägen	GC-väg	650	1 200 000
Verkstadsgatan	GC-väg	450	800 000
Husbackavägen etapp, Vadbacksvägen- Ed 1:81	GC-väg + Belysning	250	*
Husbackavägen etapp 2, Ed 1:81 – Ed 5:25.	GC-väg + Belysning	550	*
Husbackavägen etapp 3, Ed 5:25-Husbackabron	GC-väg + Belysning	600	*
Kyrkogatan	GC-väg	500	1 000 000
Albrektsgatan	GC-väg, samt. säkra överfarter/övergångsställen		

* Svårberäknad pga. kostsam terräng/utrymmesbrist och markinlösen.

Övriga orter

Sträcka	Åtgärd	Längd (m)	Kostnad (kr)
Hargshamn: Hargsvägen ("centrum"-badvägen)	GC-väg	180	320 000
Norrskedika, Mariebergsvägen- Norrskedika idrottsplats*			

Länge stråk mellan tätorter **

Sträcka	Åtgärd	Längd (km)	Kostnad (kr)
Östhammar (Edsväg./Verkstadsv.) - Norrskedika (gamla vägen)	GC-väg + Belysning	3.6	8 000 000 – 9 000 000
Östhammar (Börstil) – Gimo	GC-väg	14	57 000 000 (Trafikverkets uppskattning)
Alunda-Gimo	GC-väg	13	45 000 000
Österbybruk-Gimo	GC-väg	20	70 000 000
Östhammar (Husbackav.- Kavarö) Öregrund	GC-väg	12	42 000 000

* Oklar sträckning.

** Grov schablonkostnad på de längre stråken, objekten kräver förstudier.

Prioriteringlista och genomförande (reviderad 2016-04-21)

De åtgärder som föreslås ges en prioriteringsordning från låg, medel till hög.

Hög, prioriteras inom de närmsta åren, 1-3 år.

Medel, prioriteras inom 3-6 år.

Låg, prioriteras inom 6+ år.

Prioriteringsordningen görs efter hur stort behovet bedöms vara. I huvudsak efter kriterierna

- a) att många har nytta av åtgärder (särskilt barn, skolvägar)
- b) att flera viktiga målpunkter tillgängliggörs inom tätorterna
- c) genomförandekostnader och omfattning
- d) otrygga trafiksituationer (i de fall GC-väg saknas helt)

Prioritet **hög** har ett fokus på större brister i befintligt gång- och cykelvägnät och de rörelsemönster som finns i nuläget. Platser i våra tätorter där många rör sig och det helt och hållet saknas separation av bilar och gående/cyklister.

Prioritet **medel** är mindre akuta brister och berör en utbyggnad eller ett komplement till det befintliga nätet.

Prioritet **låg** är åtgärder som kräver mer utredning, samordning eller har höga investeringskostnader och inte är akuta brister inom tätorterna.

Arbetet med förbättring och utbyggnad av gång- och cykelinfrastruktur är ett "levande arbete". Prioriteringsordningen kan således komma att justeras i efterhand i och med att tätorter utvecklas, rörelsemönster förändras och nya viktiga byggnader byggs (T.ex. bibliotek och skolor).

Tekniska utskottet har också gjort överväganden gällande prioriteringsordningen.

Prioritetsordning ska utgöra underlag för vilka objekt som ska byggas ut inom den investeringsbudget som avsatts för utbyggnad av gång- och cykelvägar.

Prioritet hög (1-3 år)

Sträcka	Kostnad	Kommentar
Myrvägen-Johan Marméns väg, Alunda	350 000	Asfaltering GC-väg + belysning
Coromantvägen, Gimo	2 300 000	Ny GC-väg
Prästgårdsvägen, Alunda		Breddning av befintlig trottoar till ny GC-väg, koll VA
Albrektsgatan, Östhammar		Inledningsvis undersöka vilka olika alternativ det finns, att säkra överfarter/övergångsställen vore en första viktig åtgärd
Kyrkogatan, Östhammar	1 000 000	Ny GC-väg, anlutningen vid Klockstapelgatan ska utredas
Gimogatan-Kölingatan, Österbybruk	1 000 000	Tillstånd från LS för borttagande av träd i allé krävs
Happstavägen, Marmavägen-Korsängsvägen	900 000	Ny GC-väg. Trafikverkets väg, markfrågor måste lösas
Södernäsvägen, väg 730 (Storrymningsvägen-Dannemoravägen)	3 750 000	Ny GC-väg. Trafikverkets väg, markfrågor måste lösas

Prioritet medel (3-6 år)

Sträcka	Kostnad	Kommentar
Långgatan, Österbybruk		Ny GC-väg, Trafikverkets väg. Markfrågor vid Pålshöda måste lösas
Östhammar-Norrskedika	Beroende av lösning, allt från några hundra tusen till miljonbelopp.	Ett annat alternativ är att anlägga en ny väg längs 76:an, ett annat är att rusta på den befintliga "inre vägen" (privata markägare)
Husbackavägen, Östhammar		Ny GC-väg, svårigheter att få tillgång till mark, hus mycket nära vägen
Energivägen etapp 1.	760 000	Ny GC-väg, beroende av utvecklingen kring Börstils handelsområde
Happstavägen, från v 288 till Marmavägen	770 000	Ny GC-väg. Trafikverkets väg
Torpvägen, Alunda	850 000	Ny GC-väg
Korsängsvägen, Alunda	1 900 000	Ny GC-väg
Vilhelm Haglunds väg	600 000	Ny GC-väg

Prioritet låg (6+ år)

Sträcka	Kostnad	Kommentar
Östhammar-Gimo	57 000 000	Ny GC-väg
Alunda-Gimo	45 000 000	Ny GC-väg
Österbybruk Gimo	70 000 000	Ny GC-väg
Östhammar-Öregrund	42 000 000	Ny GC-väg
Norrskedika, Mariebergsvägen-Norrskedika idrottsplats		Behovet finns framför allt under sommarhalvåret, kräver samråd med privata markägare.
Norrskedika – Snesslinge skola		Ny GC-väg
Skolvägen, Alunda	700 000	Ny GC-väg
Hargshamn, Hargsvägen ("centrum"-Badvägen)	320 000	Ny GC-väg
Energivägen etapp 2.	500 000	Ny GC-väg
Handelsvägen	Del av expl. Börstils handelsområde.	Ny GC-väg, beroende av utvecklingen kring Börstils handelsområde
Fabriksvägen	1 200 000	Ny GC-väg, beroende av utvecklingen kring Börstils handelsområde
Verkstadsvägen	800 000	Ny GC-väg, beroende av utvecklingen kring Börstils handelsområde
Västergatan, Öregrund	2 000 000 – 3 000 000	Ny GC-väg. Trafikverkets väg
Hamntorget-Färjeläget, Öregrund	Beroende av lösning	Ny GC-väg. Trafikverkets väg. Frågetecken kring dragning och utrymme
Skyttbacksvägen- Hembygdsgården, Österbybruk	225 000	Ny GC-väg
Gruvstigarvägen-Mossvägen	780 000	Belysning av befintlig gångväg

Samverkan om VA-verksamhet med Gästrike vatten

Gästrike Vatten och Östhammars kommun önskar utveckla fördjupad samverkan inom den allmänna VA försörjningen.

VA-verksamheten är taxefinansierad och regleras främst genom lagen om allmänna vattentjänster. Inom VA ska huvudmannen, den som äger VA anläggningarna, ansvara för att driva och utveckla VA verksamheten inom det så kallade verksamhetsområdet.

Den allmänna VA anläggningen ska oavsett samverkansform alltid utgöra egen anläggning inom den egna kommunen, där fullmäktige ska besluta om verksamhetsområden för allmän VA anläggning, VA taxor och allmänna bestämmelser om VA. Det innebär också att särredovisning alltid ska ske och att makten över taxeutveckling ligger kvar i kommunen där huvudmannen tar fram förslag för beslut i kommun.

Gästrike Vatten bildades 2008 och är en väl etablerad regional VA organisation som sköter den allmänna VA anläggningen i Gävle, Hofors, Ockelbo och Älvkarleby. Ambitionen är att kunna ansluta fler kommuner om goda förutsättningar finns.

De främsta motiven till regional samverkan är att säkerställa en trygg, serviceinriktad, effektiv och hållbar verksamhet i regionen vilket främst innefattar;

- Säkerställa en långsiktigt effektiv och klimatfrämjande VA verksamhet
- Skapa en effektiv och rationell organisation som är dimensionerad utifrån behoven
- Underlätta kompetensförsörjning inklusive nyrekrytering
- Utveckla en hållbar verksamhet utifrån de lokala förutsättningarna som med hänsyn till ekonomiska och sociala aspekter bidrar till en god miljö.

Östhammar har stora utmaningar som kräver bättre förutsättningar till resurser och kompetensförsörjning som kan förvalta och utveckla verksamheterna. Utveckling kräver ökade ekonomiska behov och samverkan kan bidra till att tillvarata storskalighetsfördelar som gynnar en lägre kostnadsutveckling. Sannolikt behöver VA taxan justeras framdeles på grund av successivt ökad förnyelse i befintliga anläggningar och nyinvesteringar samt harmonisering till Gästrike Vattens driftstandard. Särskild analys av behoven till 2017 avses belysas under hösten. Dessutom kan det visa sig att "dolda" kostnader (gemensamma med kommunen) framkommer vid utbrytning från nuvarande förvaltning som måste få sin täckning via VA taxa.

I beslutsunderlag, bilaga 1, redogörs för bakgrund, juridiska förutsättningar, nulägesbeskrivning, utmaningar Östhammar, för- och nackdelar VA verksamhet, konsekvenser och rekommendation.

Anslutningen av Östhammar föranleder inga ändringar i bolagsordning, aktieägaravtal, ägardirektiv och samarbetsavtal annat än att Gävle överlåter 10 % av sitt aktiekapital till Östhammar Vatten och att styrelsen i Gästrike Vatten utvidgas med två ledamöter från Östhammar med en suppleant. I övrigt enbart redaktionella förändringar, se bilaga 2.

Gävle kommun föreslås överlåta 10 % av sina aktier i Gästrike Vatten AB till Östhammars kommun, vilket ger ägarfördelningen: Gävle 60 %, Hofors 10 %, Ockelbo 10 %, Älvkarleby 10 % och Östhammar 10 %. Med föreslagna innehav om 10 % är Östhammars kommun garanterat minoritetsskydd enligt reglerna i aktiebolagslagen, vilka bland annat föreskriver rätt att begära extra bolagsstämma, rätt att bordlägga fråga på bolagsstämma till senare dag och rätt att utse minoritetsrevisor. Ifall framtida inträden av ytterligare kommuner i Gästrike Vatten medför att minoritetsägare inte kan bibehålla sina 10 % av det totala aktieinnehavet i Gästrike Vatten, kan ägarkommunerna avtala om minoritetsskydd i aktieägaravtalet.

I bilaga 3-6 framgår förslag till nya bolagshandlingar för Gästrike Vatten enligt ovan redovisade principer.

I bilaga 7 framgår förslag bolagsordning för Östhammar Vatten AB.

I bilaga 8 framgår avtal för överlåtelse av 10 % ägarandel från Gävle kommun till Östhammars kommun

I bilaga 9 framgår avtal "guldaktie, som innebär att Östhammars kommuns kommer att äga 1 % i anläggningsbolaget Östhammar Vatten AB (den så kallade "guldaktien"). Övriga 99 % ägs av Gästrike Vatten AB. Östhammars kommun kontrollerar och tillsätter samtliga styrelseledamöter i Östhammar Vatten AB. Det är samma upplägg i övriga anläggningsbolag.

I bilaga 10 framgår arbetsordning för styrelse jämte VD instruktion Östhammar Vatten AB.

I bilaga 11 framgår genomlysning av VA verksamheten i Östhammar, framtagen i syfte att ge förutsättningar för en eventuell anslutning till Gästrike Vatten AB

Kommunfullmäktige i Östhammar föreslås besluta;

- att Östhammars kommun går in som delägare i det av Hofors, Gävle, Ockelbo och Älvkarleby helägda VA bolaget Gästrike Vatten AB, från och med 2017-01-01, under förutsättning att kommunfullmäktige i Hofors, Gävle, Ockelbo och Älvkarleby beslutar godkänna detta
- att Östhammars kommun bildar ett anläggningsbolag, Östhammar Vatten AB, med start 2017-01-01, med syfte att äga och förvalta Östhammars kommuns VA anläggningar

- att fastställa utarbetade förslag till bolagsordning, aktieägaravtal, ägardirektiv och samarbetsavtal gällande Gästrike Vatten AB samt bolagsordning Östhammar Vatten AB
- att Östhammars kommun överlåter samtliga anläggningstillgångar rörande VA verksamheten till Östhammar Vatten AB till bokfört värde per 2016-12-31
- att uppdra åt Kommunstyrelsen i Östhammar att verkställa bolagsbildning och etablering av Östhammars Vatten AB samt vad som i övrigt behöver hanteras gällande inträdet i Gästrike Vatten AB

Bilagor

Bilaga 1:	Beslutsunderlag
Bilaga 2.	Sammanställning av föreslagna ändringar i bolagsordning, aktieägaravtal, ägardirektiv och samarbetsavtal Gästrike Vatten
Bilaga 3:	Förslag bolagsordning Gästrike Vatten
Bilaga 4:	Förslag aktieägaravtal Gästrike Vatten
Bilaga 5:	Förslag ägardirektiv Gästrike Vatten
Bilaga 6:	Förslag samarbetsavtal Gästrike Vatten
Bilaga 7:	Förslag bolagsordning Östhammar Vatten (enbart Östhammar)
Bilaga 8.	Avtal överlåtelse aktier Gävle till Östhammar
Bilaga 9.	Avtal "guldaktie"
Bilaga 10.	Arbetsordning för styrelse jämte VD instruktion Östhammar Vatten AB
Bilaga 11.	Genomlysning Östhammar VA verksamhet

Beslutsunderlag

VA- verksamhet

Anslutning Östhammar till Gästrike vatten AB

2016-04-11

Innehållsförteckning

1	BAKGRUND.....	3
2	JURIDISKA FÖRUTSÄTTNINGAR.....	3
2.1	Lagen om allmänna vattentjänster.....	3
2.2	Kommunallagen.....	4
2.3	Lagen om offentlig upphandling.....	4
3	NATIONELLA, REGIONALA OCH LOKALA MÅL AV STRATEGISK BETYDELSE.....	5
3.1	Vattenmyndigheten - åtgärdsprogram.....	5
4	NULÄGESBESKRIVNING.....	6
4.1	Anvisningar.....	6
4.2	Organisation och personal.....	6
4.3	Kunder.....	7
4.4	Verksamhet.....	9
4.5	Ekonomi.....	10
5	UTMANINGAR ÖSTHAMMAR.....	10
5.1	VA.....	10
6	FÖR- OCH NACKDELAR FÖR VA VERKSAMHET.....	12
6.1	Fördelar Östhammar.....	12
6.2	Nackdelar Östhammar.....	13
7	KONSEKVENSER I BEFINTLIG VERKSAMHETER.....	13
7.1	Östhammar.....	13
7.1.1	Östhammars kommun.....	13
7.1.2	VA-verksamheten.....	14
7.2	Gästrike Vatten.....	14
7.3	Delägarkommuner.....	14
8	REKOMMENDATION.....	15

1 Bakgrund

Gästrike Vatten och Östhammars kommun önskar utveckla fördjupad samverkan inom den allmänna VA försörjningen.

VA-verksamheten är taxefinansierad och regleras främst genom lagen om allmänna vattentjänster. Inom VA ska huvudmannen, den som äger VA anläggningarna, ansvara för att driva och utveckla VA verksamheten inom det så kallade verksamhetsområdet.

Den allmänna VA anläggningen ska oavsett samverkansform alltid utgöra egen anläggning inom den egna kommunen, där fullmäktige ska besluta om verksamhetsområden för allmän VA anläggning, VA taxor och allmänna bestämmelser om VA. Det innebär också att särredovisning alltid ska ske och att makten över taxeutveckling ligger kvar i kommunen där huvudmannen tar fram förslag för beslut i kommun.

Gästrike Vatten bildades 2008 och är en väl etablerad regional VA organisation som sköter den allmänna VA anläggningen i Gävle, Hofors, Ockelbo och Älvkarleby. Ambitionen är att kunna ansluta fler kommuner om goda förutsättningar finns.

Östhammar har stora utmaningar som kräver bättre förutsättningar till resurser och kompetensförsörjning som kan förvalta och utveckla verksamheterna. Utveckling kommer kräva ökade ekonomiska behov och samverkan kan bidra till att tillvarata storskalighetsfördelar som gynnar en lägre kostnadsutveckling, som även gynnar Gästrik Vatten och dess ägarkommuner.

Föreliggande beslutsunderlag syftar till att utgöra grund för politiska beslut i respektive kommuns fullmäktige.

2 Juridiska förutsättningar

2.1 Lagen om allmänna vattentjänster

Ny lag om allmänna vattentjänster gäller från 2007-01-01. Några viktiga delar sammanfattas enligt följande;

- Skyldighet för kommun att ordna allmän va anläggning om det krävs ur miljö- och hälsoskäl i ett större sammanhang och tillse att tjänsten uppfylls så länge behovet kvarstår
- Allmän va-anläggning måste ägas av kommun eller en juridisk person vilken kommuner utövar rättsligt bestämmande inflytande (ex kommunalägt bolag)
- Kommunen (KF) ska besluta om taxeföreskrifter, verksamhetsområde och allmänna bestämmelser.
- VA-verksamheten ska särredovisas och ha egen resultat- och balansräkning
- Huvudmannaskap för allmän va-anläggning är knutet till ägandet av va-anläggningen

2.2 Kommunallagen

Enligt 3 kap. 16 § KL får en kommun efter beslut av fullmäktige lämna över vårderna av en kommunal angelägenhet, för vars handhavande särskild ordning inte föreskrivits, t.ex. till ett aktiebolag. Detta gäller dock inte om det föreskrivits "särskild ordning" för handhavandet av angelägenheten, vilket närmast avser att uppgiften enligt särskild lag lagts på en viss nämnd. Dessutom får vårderna av en angelägenhet som innefattar myndighetsutövning, som nämnts, enligt 12 kap. 4 § regeringsformen överlämnas till ett aktiebolag bara om det finns stöd för det i lag.

Om en kommun lämnar över vårderna av en kommunal angelägenhet till ett aktiebolag där kommunen direkt eller indirekt innehar samtliga aktier, gäller enligt 3 kap. 17 § KL att fullmäktige ska

1. fastställa det kommunala ändamålet med verksamheten,
2. se till att det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten anges i bolagsordningen,
3. utse samtliga styrelseledamöter, och
4. se till att det anges i bolagsordningen att fullmäktige får ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

Fullmäktige ska också utse minst en lekmannarevisor i aktiebolag där kommunen eller landstinget direkt eller indirekt innehar samtliga aktier.

Handlar det om ett delägt aktiebolag, vilket förstås är vad det handlar om vid samverkan flera kommuner emellan i ett aktiebolag, gäller kraven i 3 kap. 17 § inte fullt ut. Enligt 3 kap. 18 § KL ska fullmäktige se till att bolaget blir bundet av villkoren i 3 kap. 17 § i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt. Handlar det om ett bolag som till fullo ägs av kommuner, anses det dock rimligt att kraven i 3 kap. 17 § tillgodoses i hög utsträckning. Det får därför anses rimligt att fullmäktige i de samverkande kommunerna i ett sådant fall fastställer ändamålet med verksamheten i bolaget, ser till att det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna för verksamheten anges i bolagsordningen, utser ett lämpligt antal styrelseledamöter vardera och ser till att det i bolagsordningen anges att fullmäktige ska få ta ställning innan sådana beslut fattas i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Fullmäktige i någon av de samverkande kommunerna ska också utse en lekmannarevisor. Inget hindrar att det utses flera lekmannarevisorer.

2.3 Lagen om offentlig upphandling

Lagen (2007:1091) om offentlig upphandling införlivade 2004 års upphandlingsdirektiv från EU och är den som refereras till nedan då denna ännu är den som gäller i Sverige.

EU har under 2014 beslutat om nya direktiv för offentlig upphandling som avser att införlivas i svensk lagstiftning i april 2016. Lagrådet har lämnat synpunkter på lagrådsremiss. Lagens ikraftträdande är försenat. Det som tydliggörs jämfört med nuvarande lag är exempelvis följande;

In house undantaget gäller även när flera upphandlande myndigheter utövar kontroll över en annan juridisk person genom att;

- De kontrollerande juridiska personers beslutsorgan (styrelse) består av ledamöter från samtliga deltagande upphandlande myndigheter. Enskilda ledamöter kan dock företräda flera eller samtliga deltagande myndigheter (tydliggörs jämfört med idag)
- De upphandlande myndigheterna ska tillsammans ha ett avgörande inflytande såväl över den kontrollerande juridiska personens strategiska mål som viktiga beslut (som idag)
- Den kontrollerande juridiska personen får inte ha ett eget intresse som strider mot de kontrollerande upphandlande myndigheternas intressen
- Verksamhetskriteriet är uppfyllt om mer än 80 % av verksamheten utförs för de kontrollerande upphandlande myndigheternas räkning eller för andra juridiska personer som samma myndigheter utövar kontroll över.

Detta innebär att kommuner som gemensamt äger Gästrike Vatten kan köpa tjänster av Gästrike Vatten utan upphandling (interna upphandlingar) om de så kallade Teckal kriterierna är uppfyllda. Kontrollen kan utövas gemensamt av de delägande kommunerna.

3 Nationella, regionala och lokala mål av strategisk betydelse

3.1 Vattenmyndigheten - åtgärdsprogram

Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för bland annat havs- och vattenplanering, tillsyn och reglering.

Inom EU har beslutats om ett ramdirektiv för vatten och det trädde i kraft år 2000. Syftet med direktivet är att få en gemensam lagstiftning för vatten. Direktivet ska förbättra miljöarbetet genom att minska föroreningar, främja hållbar vattenanvändning och förbättra tillståndet för vattenlevande djur och växter. Länderna ska i sitt arbete med vattenförvaltning utgå från avrinningsområden för att åtgärda brister i vattenmiljö och vattenkvalitet. Sverige har fem vattendistrikt – Bottenviken, Bottenhavet, Norra Östersjön, Södra Östersjön och Västerhavet.

Kommunerna i Gästrike vatten ingår som helhet i Bottenhavets vattendistrikt förutom Östhammar som tillhör Norra Östersjön.

I förslag på åtgärdsprogram 2015 – 2021 för såväl Bottenhavet som norra Östersjön framgår bland annat följande som påverkar Gästrike Vatten;

- Kommunerna, åtgärd 3, behöver ställa krav på hög skyddsnivå för enskilda avlopp som bidrar till att en vattenförekomst inte följer, eller riskerar att inte följa, miljökvalitetsnormerna för vatten. *Kommentar: Kan medföra ökade behov av nya verksamhetsområden för allmän VA anläggning.*
- Kommuner, åtgärd 4, behöver genomföra tillsyn på avloppsledningsnät och mindre reningsverk och införa krav på ökad rening, eller på annat sätt minimera utsläpp, som bidrar till att vattenförekomster inte följer, eller riskerar att inte följa, miljökvalitetsnormerna för vatten (åtgärd 4).
- Kommunerna, åtgärd 6, Kommunerna behöver säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen så att miljökvalitetsnormerna för vatten följs. Kommunerna behöver särskilt

- a) inrätta vattenskyddsområden med föreskrifter för nuvarande och framtida, allmänna och enskilda dricksvattentäkter,
 - b) göra en översyn av vattenskyddsområden som inrättats före miljöbalkens införande och vid behov revidera skyddsområdets avgränsningar och tillhörande föreskrifter så att tillräckligt skydd uppnås,
 - c) bedriva systematisk och regelbunden tillsyn på både allmänna och enskilda dricksvattentäkter, som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m³/dag,
 - d) uppdatera översiktsplanerna med regionala vattenförsörjningsplaner,
 - e) se till så att samtliga allmänna yt- och grundvattentäkter har tillstånd för vattenuttag, särskilt i områden med vattenförekomster som inte följer eller riskerar att inte följa miljökvalitetsnormerna för vatten.
- Kommunerna, åtgärd 7, behöver utveckla sin översikts- och detaljplanering och prövning enligt plan- och bygglagen så att miljökvalitetsnormerna för vatten följs. Åtgärden behöver genomföras efter samråd med länsstyrelserna.
 - Kommunerna, åtgärd 8, Kommunerna behöver utveckla vatten- och avloppsvattenplaner särskilt i områden med vattenförekomster som inte följer, eller riskerar att inte följa miljökvalitetsnormerna för vatten. Åtgärden behöver genomföras efter samverkan med länsstyrelserna.

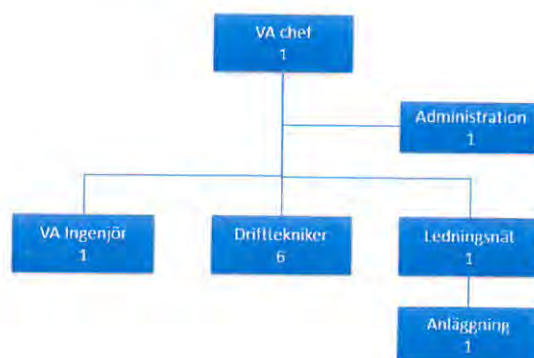
4 Nulägesbeskrivning

4.1 Anvisningar

Uppgifter och statistik är främst hämtade från Svenskt vatten verktyg VASS och VA web. Det är de lokala organisationerna som matar in värden i dessa verktyg. I vissa fall är uppgifter hämtade lokalt.

4.2 Organisation och personal

Östhammars VA-verksamhet ligger under tekniska förvaltningen. I förvaltningen ligger ansvaret för kommunens fastigheter, mark, naturområden, parker, gator och vägar samt de taxefinansierade verksamheterna VA och avfall. VA organisationen består av 11 tjänster som är organiserade enligt följande;

Kommentar:

- VA chef (Roy Andersson) kommer att gå i pension under 2016
- Ledningsnät (Gert Georgsson) går i pension 1 april 2016
- Anläggning (Per Engman) fyller 63 år under 2016
- Driftstekniker (Bert Sundborg) fyller 63 år under 2016
- VA ingenjör kompetens i första hand inom dricksvatten, dokumentation och miljörapportering.

4.3 Kunder

Anslutningsgrad	Gävle	Hofors	Ockelbo	Älvkarleby	Östhammar
Anslutningsgrad vatten, %	93,4	85,4	62,3	93,1	67,7
Anslutningsgrad avlopp, %	92,9	85,2	61,4	92,1	68,4

Kommentar:

Östhammar och Ockelbo har låga anslutningsgrader även jämfört mot median värde för Sverige som är 83,3 % för vatten och 81,4 % för avlopp.

Kundnöjdhet 2015, % ¹	Gävle	Hofors	Ockelbo	Älvkarleby	Östhammar
Sammanfattande omdöme kvalitet vatten	93	81	93	91	-
Sammanfattande omdöme kvalitet avlopp	85	90	84	88	-
Sammanfattande omdöme leverantör	90	76	73	70	-
Prisvärdhet	47	13	17	24	-

Kommentar:

Nöjdheten med dricksvatten och avloppshanteringen bedöms vara generellt god. Omdömet för Gästrike Vatten som leverantör är mycket högt i Gävle och avsevärt mindre i övriga kommuner. Detsamma gäller kundernas omdöme om VA tjänsternas prisvärdhet (VA avgiften).

Någon särskild kundenkät VA har inte Östhammars kommun gjort. Men man har ett antal år deltagit i SCB:s enkät "Medborgarundersökning", senast var det 2012 och då fanns 3 frågor som rörde VA verksamheten. I enkäten fick VA-verksamheten betygsindex 69 vilket kan översättas till positivandel (69 %).

¹ 5 gradig skala, andel ganska och mycket nöjda, %

Taxor 2016, kr/år	Gävle	Hofors	Ockelbo	Älvkarleby	Östhammar	Sverige (medel)
Anläggningstaxa typhus A (villa), kr	165406	67276	85775	109600	177000	127786
Brukningstaxa typhus A (villa), kr	4363	8706	9234	8250	8170	6902
Brukningstaxa typhus B (flerbostadshus), kr	44045	91184	102727	86929	74070	65227

Kommentar:

Anläggningstaxan avser engångsavgift vid anslutning till allmän VA anläggning. I kommuner med återkommande anslutningar är det normalt att avgifterna höjs för att bättre motsvara de faktiska kostnaderna för anslutning.

Brukningsavgifterna avser att utgöra ekonomisk grund för att säkerställa en långsiktigt funktionsduglig allmän VA anläggning enligt lagen om allmänna vattentjänster. Det är vanligt att avgifterna höjs i kommuner som ökat insatserna i underhåll och investeringar, inte minst som en följd av samverkansorganisationer, där kompetens och resurser utvecklats.

I Gästrike Vatten speglar Gävles låga avgift dess stora fördelningsbas och den relativt ringa omfattningen av VA verksamheten.

4.4 Verksamhet

Fakta

Verksamhet 2014	Gävle	Hofors	Ockelbo	Älvkarleby	Östhammar
Antal vattenverk	5	2	8	3	9
Antal avloppsverk	3	1	6	1	8
Ledningslängd vatten och avlopp, km	1067	205	142	325	436
Antal avloppspumpstationer	93	14	22	38	68
Debiterad mängd dricksvatten, miljoner m ³	62,93	7,52	2,54	7,84	7,42
Debiterad mängd avloppsvatten, miljoner m ³	62,63	7,52	2,54	7,84	7,42

Nyckeltal

Verksamhet 2014	Gävle	Hofors	Ockelbo	Älvkarleby	Östhammar
Antal vatten- och avloppsverk/1000 anslutna	0,12	0,5	3,98	0,57	1,34
Antal meter vattenledning/ansluten	6,3	15,7	22,3	22,5	16,4
Antal pumpstationer/10000 anslutna	10,6	17,5	63,2	47,6	43,6
Svinn vattenledningsnät, %	34,9	31,2	31,3	32,9	45,3
Tillskottsvatten spillvattennät, %	50,3	38,0	61,6	16,4	66,0

Kommentar VA

Östhammar och Ockelbo har låg anslutningsgrad och många anläggningar. Östhammar har en hög andel svinn dvs. den andel av producerat vatten som man inte får betalt för och har dessutom hög andel tillskottsvatten i spillvattenledningarna.

4.5 Ekonomi

Fakta 2014

Ekonomi 2014	Gävle	Hofors	Ockelbo	Älvkarleby	Östhammar	Sverige (median)
Driftkostnader vattenproduktion, kr/m ³	-	-	-	-	-	-
Driftkostnader ledningsnät vatten, kr/meter	18,61	25,87	5,98	9,34	6,70	14,76
Driftkostnader ledningsnät avlopp, kr/meter	27,38	13,62	19,48	34,50	11,60	19,48
Driftkostnader behandling avlopp, kr/m ³	-	-	-	-	-	-

Kommentar VA

VASS innehåller för 2014 mycket sparsamt med ekonomiuppgifter.

Östhammar har låga driftkostnader gällande ledningsnät. Kan vara så att man har för låga kostnader på grund av att man inte har resurser för att utöva tillräckligt mycket drift och underhållsuppgifter. Nyckeltal som påvisar in- och utläckage i ledningsnäten i Östhammar anger förhållandevis höga värden och de har ökat på senare tid. Orsaker till detta kräver särskild analys.

5 Utmaningar Östhammar

De viktigaste utmaningarna i Östhammar sammanfattas i följande;

5.1 VA

Utmaningar i Östhammars VA-verksamhet
Vattenförsörjning Den största utmaningen i Östhammars VA-verksamhet är att långsiktigt säkerställa vattenförsörjningen. Idag är marginalerna små och inget reservvatten finns.
Förbättra skyddet av potentiellt och befintligt dricksvatten Säkert dricksvatten innebärande vattenskyddsområden, skyddsföreskrifter, mikrobiologiska barriärer, reservvattenförsörjning, beredskapsplanering
Ökade krav dricksvatten och enskilda avlopp kan medföra ökade behov av utbyggnad allmän VA anläggning. Krav enligt vattentjänstlagen kan medföra utökning av verksamhetsområdena med stora

investeringar som följd. Kommunal VA-planering i samverkan med kommunen kan ge kontroll över utbyggnadstakten.
Ökande miljökrav från myndigheter och ny lagstiftning. Tex hygienisering av avloppsslam, skärpta utsläppskrav, energieffektivisering, minskning av bräddning, minskning av tillskottsvatten med investeringar till följd.
Drift och underhåll ledningsnät Att vid pensionsavgångar hos ledningsnätspersonal skapa ett fungerande drift och underhållsarbete gällande ledningsnät. Mycket erfarenhet och kompetens försvinner nu och inom något år.
Öka förnyelsetakten gällande ledningsnät Att skapa organiserat arbete med förnyelse av ledningsnät. Förnyelsearbete behöver bli mera kontinuerligt och det bör årligen avsättas pengar för ledningsförnyelse. Stort behov finns att minska ut- och inläckage i ledningsnätet.
Säkerställa kompetensförsörjning Att säkerställa en uthållig VA-organisation, rekrytera alternativt ha tillgång till specialistfunktioner. Upprätt hålla och utveckla kompetens hos personalen. Att anpassa de organisatoriska resurserna till investeringsbehovet och genomföra VA strategin.
VA-taxan Anpassa VA-taxan så att kostnadstäckning för VA-utbyggnad, investeringar och reinvesteringar i VA-anläggningar uppnås
Utveckla dokumentation och statistikhantering Dokumentationen i kartsystem är idag inte helt uppdaterad och mycket information finns hos den personal som snart går i pension. För att ha en effektiv planering/projekteringsprocess krävs en bra dokumentation. För att kunna följa upp mål, åtgärder och för att kunna identifiera förbättringsområden och behov behövs en fungerande statistikhantering.
Att arbeta systematiskt med förebyggande underhåll. För att systematiskt arbeta med förebyggande underhåll krävs en underhållsplanering, genom verktyg som te x IDUS.

6 För- och nackdelar för VA verksamhet

6.1 Fördelar Östhammar

Fördelar	Kommentar
Bättre kompetenser och resurser	Gemensamma resurser ger möjligheter till bättre kompetensbas (samutnyttjande), ökad specialisering och mindre sårbarhet. Vi säkerställer en långsiktig hållbarhet för våra kunder och har bättre förutsättningar att klara framtidsutmaningarna. Pensionsavgångarna är betydande de kommande åren.
Utvecklingsmöjligheter för personalen	Var en del av en större organisation och lära av varandra.
Nyrekrytering	Erfarenheter visar att gemensam organisation underlättar nyrekrytering. Möjligheter att vara med och dela specialister exv juristkompetens.
Utveckla tekniska system	Bättre möjligheter att dra nytta av driftövervakning, underhållsplanering, kart- och GIS-system
Ekonomi	Utifrån dagens situation bör samordning av verksamhet och tjänster kunna utvecklas genom att tjänster samutnyttjas. Utmaningarna kommer att medföra ökade kompetens- och resursbehov. Besparingar kan ske genom samnyttjande tekniska system (licenser/ utbildning mm) Samverkan ökar förutsättningar till rationell drift med enhetlig teknisk standard ur driftsynpunkt Samverkan bedöms sammantaget ge lägre kostnadsutvecklingen än vad som varit fallet utan gemensam organisation.
Politisk fokusering på verksamheternas behov	Generellt visar erfarenheter att styrelse som enbart ansvarar för dessa frågor erhåller bättre kunskap och agerar för VA-verksamhetens bästa
Uppnå nationella och regionala miljömål	Bättre möjligheter helhetssyn i vattenförvaltningen enligt EUs ramdirektiv och den nationella vattenförvaltningen. Via gemensamt aktivt uppströms – och informationsarbete säkerställa så att farliga ämnen inte kommer ut och förorenar vattnet.
Kommunsamverkan	VA-samverkan kan leda till att samverkansklimatet mellan kommunerna stärks

6.2 Nackdelar Östhammar

Nackdelar	Kommentar
Administrativa kostnader	I kvarvarande verksamheter minskar fördelningsgrunden gällande overheadkostnader.
Kulturskillnader	Det kan finnas kulturskillnader hos såväl personal som politiker som försvårar ett effektivt samarbete i en övergångsfas
Uppstartskostnader	Engångskostnad t.ex. i form av anpassning av IT-lösningar, omställning (konvertering) till gemensamma tekniska system, tillfälliga personalkostnader, information- och profilmaterial m.m.
Arbetsställen	Ett gemensamt kontor för stab innebär att en del personal kan få mer transporter. Osäkerheter kring, var ska jag sitta, måste jag ändra arbetssätt, vem blir min chef etc.?

7 Konsekvenser i befintlig verksamheter

7.1 Östhammar

7.1.1 Östhammars kommun

De främsta konsekvenserna för Östhammars kommun bedöms vara;

- Åren 2012-2014 betalade VA 531 tkr² för förvaltningschef, ekonom, registrering och diarieföring, upphandling samt driftprojekt som stabsgruppen drivit/utfört. År 2015 uppgick kostnaden till 837 tkr, orsaken uppges vara delfinansiering (50 %) av projektledare som arbetat med driftprojekt. Den overheadkostnad som VA betalt inom Tekniska förvaltningen kommer att behöva fördelas på färre verksamheter.
- För "Östhammar direkt" (kundtjänsten) betalar VA verksamheten 272 tkr 2016.
- Avfallsverksamheten får bära hela kostnaden för kundregister och faktureringsystem. Idag sker samfakturerings mellan VA och avfall i EDP Future.
- Den dagliga kontakten med övriga verksamheter inom tekniska förvaltningen och bygg- och miljöförvaltningen blir svårare.
- VA taxan behöver sannolikt justeras framdeles på grund av successivt ökad förnyelse i befintliga anläggningar och nyinvesteringar samt harmonisering till Gästrike Vattens driftstandard. Särskild analys av behoven till 2017 avses belysas under hösten. Dessutom kan det visa sig att "dolda" kostnader (gemensamma med kommunen) framkommer vid utbrytning från nuvarande förvaltning som måste få sin täckning via VA taxa, exempelvis kostnader för grundkarta vilken kommunen erbjuder kostnadsfritt idag.

² Motsvarar översiktligt 1 heltidstjänst

- Omställningsarbete med att ansluta kommunens VA verksamhet till Gästrike Vatten AB medför tillfälligt ökade kostnader, främst under år 2016 -2017. Även detta bör analyseras under hösten 2016.

7.1.2 VA-verksamheten

De främsta konsekvenserna för VA-verksamheten bedöms vara;

- VA chefstjänsten behöver inte återbesättas.
- Personalkostnader kan behöva hanteras vid övergången.
- Administration avses placeras i Gävle och den delade tjänsten som administratör på tekniska kontoret (statistik, fakturering) arbetar 60 – 70 % åt VA och återstående åt måltidsorganisationen. Detta kan föranleda att 30-40 % av tjänsten undandras från måltidsorganisationen.
- VA ingenjör avses bli stationerad i Gävle.

7.2 Gästrike Vatten

De främsta konsekvenserna för Gästrike Vatten bedöms vara;

- Bättre förutsättningar till stark organisation och rekrytering personal
- Större fördelningsgrund gemensamma kostnader, även om det inledningsvis kan uppstå skevhet i förhållandet mellan fördelning av gemensamma kostnader (fördelning baseras på medelvärde av antalet anslutna och antalet kommuninvånare) och faktiskt arbete då Östhammar förmodas kräva ökade insatser initialt
- Driftsorganisationen främst gällande ledningsnät behöver förstärkas i Östhammar.
- Resursförstärkning behövs även inom administration, utredning och planering/projektering.
- Utbildningsprogram behöver tas fram bl.a. för att personalen i Östhammar på bästa sätt ska ges möjlighet att komma in i Gästrike Vatten system och arbetsrutiner.
- Styrelseadministration ökar i och med att ytterligare en styrelse bildas (Östhammar Vatten), vilket kan medföra ett utvecklingsbehov för ett effektivare styrelsearbete.
- I en allt mer geografisk spridd verksamhet behöver Gästrike Vatten utveckla organisationen så att den bättre stödjer lokalnärvaro t.ex. gällande drift, kundtjänst, kommunkontakter och ledarskap.
- Förändringar behöver göras i Gästrike Vattens beredskapsorganisation bl.a. för att kunna följa arbetsmiljölagstiftningen i organisationens alla delar.

7.3 Delägarkommuner

I nuvarande delägarkommuner (Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby) bedöms konsekvenserna främst vara;

- Fler delägare medför ökade möjligheter till ekonomiska synergier på grund av gemensamma resurser för administration och stab.
- Fler delägare kan gynna anslutning av fler kommuner, om det går att skapa rationell styrning
- Om inte erforderlig resursförstärkning erhålls kan insatser (ex förnyelse) i kommunernas VA verksamhet delvis konkurreras ut av behoven i Östhammar
- Fler ägare kan medföra ökade svårigheter att komma överens om ägarfrågor

8 Rekommendation

Fördelarna bedöms överväga nackdelarna att Östhammar ansluter sig till Gästrike Vatten enligt samma principer som övriga samverkande kommuner. Östhammar har stora utmaningar som kräver bättre förutsättningar till resurser och kompetensförsörjning som kan förvalta och utveckla verksamheterna. Utveckling kräver ökade ekonomiska behov och samverkan kan bidra till att tillvarata storskalighetsfördelar som gynnar en lägre kostnadsutveckling, som även gynnar Gästrike Vatten och dess ägarkommuner.

Bättre förutsättningar till kompetensförsörjning, hög servicenivå och effektiv drift är de viktigaste fördelarna. De nackdelar som finns bedöms kunna hanteras via en aktiv ägarstyrning och samarbete/dialog mellan bolag och kommuner/uppdragsgivare.

De främsta motiven till regional samverkan är att säkerställa en trygg, serviceinriktad, effektiv och hållbar verksamhet i regionen vilket främst innefattar;

- Säkerställa en långsiktigt effektiv och klimatfrämjande VA verksamhet
 - arbeta förebyggande så att nuvarande och kommande generationer säkerställs en god försörjning av VA-verksamhet
 - god ekonomisk hushållning med långsiktig ekonomisk planering
 - rationell drift med enhetlig teknisk standard ur driftsynpunkt
 - verka för att regional samverkan utvecklas
- Skapa en effektiv och rationell organisation som är dimensionerad utifrån behoven
 - organisationen (inklusive beredskap) ska vara anpassad så att optimal effektivitet uppnås med beaktande av bolagets uppdrag och marknadsförutsättningar
 - verka för koncernnytta i kommunen där bolagets intressen kan komma att avvägas mot koncernens intressen
- Underlätta kompetensförsörjning inklusive nyrekrytering
 - identifiera strategiska kompetensbehov och arbeta för att säkerställa dessa
 - avväga omfattningen av egen kompetens utifrån uppdraget och marknadsförutsättningarna så att optimal effektivitet uppnås och i takt med pensionsavgångar anpassa kompetensförsörjningen till de framtida gemensamma behoven

- verka för jämställdhet
- Utveckla en hållbar verksamhet utifrån de lokala förutsättningarna som med hänsyn till ekonomiska och sociala aspekter bidrar till en god miljö.
 - utgöra parternas kompetens inom VA
 - delta i kommunernas övergripande frågor kring VA- planering
 - i all verksamhet agera serviceinriktat

Följande principer bör gälla för det gemensamma bolaget;

- All kompetens, för de ägande kommunerna, inom allmän VA, finns inom GV
- GV står för alla kundkontakter och sköter all fakturering och därmed kopplade ärenden
- Samverkan ska vara förenlig med kommunallagen och dess kommunalrättsliga principer
- GV är en del av kommunernas verksamhet och ska utifrån verksamheternas juridiska förutsättningar i lämplig omfattning samordnas med kommunernas verksamheter och åtgärder och ställningstaganden som innebär negativa effekter för de kommunala organisationerna i sin helhet ska undvikas.
- Driftpersonal ska så långt möjligt ha sitt arbetsställe i den kommunen de huvudsakligen verkar.
- VA anläggningar ligger kvar i respektive kommun via ett anläggningsbolag med syftet att äga anläggningar och besluta om investeringsplanen. GV tar fram underlag och säkerställer att investeringar genomförs. GV utreder för närvarande förutsättningar till att samla även anläggningarna i GV, d.v.s ta bort anläggningsbolagen. Syftet är att skapa en effektivare och mer rationell bolagskonstruktion med förbättrad ägarstyrning.
- GV ska styras av självkostnadsprincipen med särredovisning på deltagande kommuner
- GV ombesörjer all ekonomisk hantering och redovisning och upprättar resultat- och balansräkning för respektive deltagande kommuner.
- Kommunen beslutar, som idag, om investeringsram, taxor, ABVA, verksamhetsområden för VA och beslut av principiell karaktär.
- Respektive ägarkommun svarar för upplåning mot kommunal borgen för investeringar i respektive anläggningsbolag

Bilaga 2. Sammanställning av föreslagna ändringar i bolagsordning, aktieägaravtal, ägardirektiv och samarbetsavtal Gästrike Vatten

Dokument, ändringar	Hänvisning	Nuvarande text	Förslag ny text
Bolagsordning Gästrike Vatten AB	§ 7 Styrelse	Styrelsen skall bestå av åtta (8) ledamöter och med fyra (4) suppleanter. Av styrelseledamöterna utser Gävle, Hofors, Ockelbo och Älvkarleby kommunfullmäktige två ledamöter och en suppleant vardera. Ledamöter och suppleanter utses för tiden från den ordinarie bolagsstämma som följer närmast efter det att val till kommunfullmäktige förrättas intill slutet av den ordinarie bolagsstämma som följer närmast efter nästa val till kommunfullmäktige. Styrelseordförande utses av kommunfullmäktige i Gävle kommun. Övriga konstituering sker inom styrelsen.	Styrelsen skall bestå av tio (10) ledamöter och med fem (5) suppleanter. Av styrelseledamöterna utser Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammars kommunfullmäktige två ledamöter och en suppleant vardera. Ledamöter och suppleanter utses för tiden från den ordinarie bolagsstämma som följer närmast efter det att val till kommunfullmäktige förrättas intill slutet av den ordinarie bolagsstämma som följer närmast efter nästa val till kommunfullmäktige. Styrelseordförande utses av kommunfullmäktige i Gävle kommun. Övriga konstituering sker inom styrelsen.
	§ 11 Kallelse till bolagsstämma	Kallelse till bolagsstämman ska ske genom brev till posten till aktieägarna tidigast fyra veckor eller senast två veckor innan stämman.	Kallelse till bolagsstämman ska ske genom brev med posten eller e-post till aktieägarna tidigast fyra veckor eller senast två veckor innan stämman.
	§ 17 Inspektionsrätt	Saknas	Kommunstyrelsen i Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammars kommuner äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av författningsreglerad sekretess.
Aktieägaravtal Gästrike Vatten AB	Bakgrund Ändrad ägarandel där Gävle		

	överlåter 10 % till Östhammar		
	Punkt 1.6	Parterna förbinder sig att ansvara pro rata, d v s i förhållande till ägarandelen i Bolaget (70/10/10/10), för att Bolaget skall drivas på ett sådant sätt att Bolaget ej kommer på obestånd eller att Bolaget blir insufficient, d v s att inte mer än halva aktiekapitalet förbrukas. Respektive Part ansvarar för att Parts Dotterbolag ej kommer på obestånd eller blir insufficient (se punkt 5.3.2).	Parterna förbinder sig att ansvara pro rata, d v s i förhållande till ägarandelen i Bolaget (60/10/10/10/10), för att Bolaget skall drivas på ett sådant sätt att Bolaget ej kommer på obestånd eller att Bolaget blir insufficient, d v s att inte mer än halva aktiekapitalet förbrukas. Respektive Part ansvarar för att Parts Dotterbolag ej kommer på obestånd eller blir insufficient (se punkt 5.3.2).
	Punkt 2.1.1	Styrelsen i Bolaget skall bestå av åtta ledamöter och fyra suppleanter, som utses genom att vardera Parter utser två ledamöter och en suppleant.	Styrelsen i Bolaget skall bestå av tio ledamöter och fem suppleanter, som utses genom att vardera Parter utser två ledamöter och en suppleant.
	Punkt 5.3.3	När det gäller den del av Bolagets verksamhet som ligger inom verksamhetsföremålet men utanför LAV:s tillämpningsområde, skall utdelningsbar vinst respektive förlust fördelas enligt nedan: - Vid vinst i Bolaget skall, till den del av vinsten är direkt hänförlig till ett Dotterbolag, koncernbidrag ges till detta Dotterbolag motsvarande uppkommen vinst. Är vinsten inte hänförligt till specifikt Dotterbolag skall koncernbidrag ges till samtliga Dotterbolag i förhållande till Parts ägande i Bolaget (d v s 70/10/10/10). - Vid förlust i Bolaget på grund av den sidoordnande verksamheten skall denna förlust på motsvarande sätt fördelas på Dotterbolagen genom att koncernbidrag, såvida det är möjligt enligt aktiebolagslagen och inkomstskattelagen, ges från Dotterbolaget/Dotterbolagen	När det gäller den del av Bolagets verksamhet som ligger inom verksamhetsföremålet men utanför LAV:s tillämpningsområde, skall utdelningsbar vinst respektive förlust fördelas enligt nedan: - Vid vinst i Bolaget skall, till den del av vinsten är direkt hänförlig till ett Dotterbolag, koncernbidrag ges till detta Dotterbolag motsvarande uppkommen vinst. Är vinsten inte hänförligt till specifikt Dotterbolag skall koncernbidrag ges till samtliga Dotterbolag i förhållande till Parts ägande i Bolaget (d v s 60/10/10/10/10). - Vid förlust i Bolaget på grund av den sidoordnande verksamheten skall denna förlust på motsvarande sätt fördelas på Dotterbolagen genom att koncernbidrag, såvida det är möjligt enligt aktiebolagslagen och inkomstskattelagen, ges från Dotterbolaget/Dotterbolagen

		till Bolaget.	till Bolaget.
	Punkt 8.1	Detta avtal träder i kraft när det undertecknats av Parterna och godkänts av respektive Parts kommunfullmäktige.	Detta avtal träder i kraft när det undertecknats av Parterna och godkänts av respektive Parts kommunfullmäktige. I och med att detta avtal träder i kraft, upphör tidigare aktieägaravtal daterat i maj 2008 mellan Gävle, Hofors, Ockelbo och Älvkarleby,
	Punkt 8.2	Avtalet gäller för tiden 1 januari 2008 – 31 december 2015. Om inte avtalet sagts upp till upphörande skriftligen av Part senast 24 månader före avtalstiden utgång, gäller avtalet därefter tillsvidare med en ömsesidig uppsägningstid om 24 månader. Vid uppsägning upphör avtalet vid det årsskifte som infaller närmast efter 24-månadersperiodens utgång. För övriga Parter består avtalet.	Avtalet gäller för tiden 1 januari 2017 – 31 december 2025. Om inte avtalet sagts upp till upphörande skriftligen av Part senast 24 månader före avtalstiden utgång, gäller avtalet därefter tillsvidare med en ömsesidig uppsägningstid om 24 månader. Vid uppsägning upphör avtalet vid det årsskifte som infaller närmast efter 24-månadersperiodens utgång. För övriga Parter består avtalet.
Ägardirektiv Gästrike Vatten AB	Ägare och organisation	Gästrike Vatten AB, nedan kallat bolaget, är ett kommunalt aktiebolag som ägs av Gävle kommun 70 %, Hofors kommun 10 %, Ockelbo kommun 10 %, samt Älvkarleby kommun 10 %, nedan kallade ägarkommuner. Gästrike Vatten AB är moderbolag och äger de fyra dotterbolagen Gävle Vatten AB, Hofors Vatten AB, Ockelbo Vatten AB och Älvkarleby Vatten AB till 100 %. Dotterbolagen är ägare och huvudman för VA-kollektivet i den kommun vars namn bolaget bär.	Gästrike Vatten AB, nedan kallat bolaget, är ett kommunalt aktiebolag som ägs av Gävle kommun 60 %, Hofors kommun 10 %, Ockelbo kommun 10 %, Älvkarleby kommun 10 % samt Östhammars kommun 10 %, nedan kallade ägarkommuner. Gästrike Vatten AB är moderbolag och äger de fem dotterbolagen Gävle Vatten AB, Hofors Vatten AB, Ockelbo Vatten AB, Älvkarleby Vatten AB och Östhammar Vatten AB till 100 %. <i>Enligt Lagen om allmänna Vattentjänster följer huvudmannaskapet alltid med ägandet av den allmänna Va-anläggningen.</i>
Samarbetsavtal Gästrike Vatten AB	Punkt 7	GV har rättighet och skyldighet att delta i kommunernas samhällsplanering.	GV har rättighet och skyldighet att delta i kommunernas samhällsplanering.

		Respektive KN ansvarar för den översiktliga fysiska planeringen. GV skall medverka med underlag för vatten och avloppsplanering. Eftersom VA-utbyggnaden ofta är en mycket stor del av exploateringskostnaden är det viktigt att VA-synpunkterna kommer in i ett tidigt skede i stadsbyggnadsprocessen. Upprättande av detaljplaner görs av KN. GV utarbetar och vidmakthåller en VA-plan för respektive AnB. Det är väsentligt för totalekonomin att samarbetet mellan samhällsbyggandet och GV fungerar på ett bra sätt. Både GV och KN har ansvar för detta. Vid lämpliga tillfällen bör representanter för GV och KN träffas för att diskutera aktuella utbyggnadsprojekt. Kostnader och tjänster som inte är hänförliga till VA-verksamheten belastas beställaren.	Respektive KN ansvarar för den översiktliga fysiska planeringen. GV skall medverka med underlag för vatten och avloppsplanering. Eftersom VA-utbyggnaden ofta är en mycket stor del av exploateringskostnaden är det viktigt att VA-synpunkterna kommer in i ett tidigt skede i stadsbyggnadsprocessen. Upprättande av detaljplaner görs av KN. Det är väsentligt för totalekonomin att samarbetet mellan samhällsbyggandet och GV fungerar på ett bra sätt. Både GV och KN har ansvar för detta. Vid lämpliga tillfällen bör representanter för GV och KN träffas för att diskutera aktuella utbyggnadsprojekt. Kostnader och tjänster som inte är hänförliga till VA-verksamheten belastas beställaren.
	Punkt 23	Detta avtal upprättas i nio exemplar, varav Parterna har tagit var sitt. Till avtalet bifogade bilagor får av GV ändras, i samförstånd med KN, utan att avtalet förfaller. Avtalet gäller från och med den 1 maj 2008 och löper till och med den 31 december 2015. Om inte avtalet skriftligen sägs upp till upphörande av Part senast 24 månader före avtalstidens utgång, gäller avtalet därefter tillsvidare med en ömsesidig uppsägningstid av minst 24 månader d v s till årsskiftet två år efter det år då uppsägning sker. Överlåtelseerna av	Detta avtal ersätter tidigare samarbetsavtal daterat maj 2008 mellan Gävle, Hofors, Ockelbo och Älvkarleby. Avtalet upprättas i elva exemplar, varav Parterna har tagit var sitt. Till avtalet bifogade bilagor får av GV ändras, i samförstånd med KN, utan att avtalet förfaller. Avtalet gäller från och med den 1 januari 2017 och löper till och med den 31 december 2025. Om inte avtalet skriftligen sägs upp till upphörande av Part senast 24 månader före avtalstidens utgång, gäller avtalet därefter tillsvidare med en ömsesidig uppsägningstid

		kommunernas VA-anläggningar till AnB kommer att ske först den 1 september 2008. Fram till dess att överlåtelseerna fullföljts är respektive kommun berättigad och förpliktigad enligt detta avtal i tillämplig delar och i samma omfattning som dess AnB.	av minst 24 månader d v s till årsskiftet två år efter det år då uppsägning sker. Överlåtelseerna av Östhammars VA-anläggningar till AnB kommer att ske enligt särskild tidplan. Fram till dess att överlåtelseerna fullföljts är Östhammars kommun berättigad och förpliktigad enligt detta avtal i tillämplig delar och i samma omfattning som dess AnB.
--	--	--	--

Version 2016-04-11

Bolagsordning

Gästrike Vatten AB

Org nr 556751-1661

§ 1 Firma

Bolagets firma är Gästrike Vatten AB.

§ 2 Föremålet för bolagets verksamhet

Bolagets verksamhet består i att äga och förvalta akter i dotterbolag, svara för administration och ekonomi samt drift och underhåll av VA-anläggningar i Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammars kommuner samt driva därmed förenlig verksamhet. Bolaget skall vidare bedriva konsultverksamhet i VA-frågor.

§ 3 Ändamålet

Bolagets ändamål är att tillsammans med de kommunala bolag som är huvudmän för VA-anläggningarna i Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammars kommuner svara för den allmänna vattenförsörjningen och avloppshanteringen i kommunerna.

Bolaget ska tillämpa de kommunala lokaliserings-, självkostnads- och likställighetsprinciperna.

Likvideras bolaget ska behållna tillgångar tillfalla Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammars kommun. Den del som inte motsvaras av tillskjutet kapital ska användas till det ändamål för vars främjande bolaget bildas.

§ 4 Fullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget ska bereda kommunfullmäktige i Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammars kommuner att ta ställning innan sådana beslut fattas i verksamheten, som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

§ 5 Aktiekapitel

Aktiekapitalet skall utgöra lägst SEK 5 miljoner och högst SEK 20 miljoner.

§ 6 Antal aktier

Antalet aktier skall vara lägst 5 000 och högst 20 000 stycken.

§ 7 Styrelse

Styrelsen skall bestå av tio (10) ledamöter och med fem (5) suppleanter.

Av styrelseledamöterna utser Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammars kommunfullmäktige två ledamöter och en suppleant vardera. Ledamöter och suppleanter utses för tiden från den ordinarie bolagsstämma som följer närmast efter det att val till kommunfullmäktige förrättas intill slutet av den ordinarie bolagsstämma som följer närmast efter nästa val till kommunfullmäktige.

Styrelseordförande utses av kommunfullmäktige i Gävle kommun. Övriga konstituering sker inom styrelsen.

§ 8 Säte

Styrelsen skall ha sitt säte i Gävle kommun, Gävleborgs län.

Version 2016-04-11

§ 9 Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en revisor med en suppleant.

Uppdraget som revisor och revisorssuppleant gäller enligt lag till slutet av den årsstämma som hålls under det fjärde räkenskapsåret efter valet av revisor och suppleant.

§ 10 Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets styrelse skall kommunfullmäktige i Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammars kommun, utse en lekmannarevisor med suppleant.

§ 11 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma skall ske genom brev med posten eller e-post till aktieägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor innan stämman.

§ 12 Ärenden på årsstämma

På årsstämma skall följande ärenden förekomma till behandling:

1. Val av ordförande för stämman.
2. Upprättande och godkännande av röstlängd.
3. Val av en eller två justeringsmän.
4. Godkännande av dagordning för stämman.
5. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad.
6. Framställande av årsredovisningen, revisionsberättelsen och lekmannarevisorns granskningsrapport.
7. Beslut om
 - a) fastställelse av resultat- och balansräkning
 - b) dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
 - c) ansvarsfrihet för styrelseledamöter och verkställande direktören.
8. Fastställande av arvoden åt styrelsens ledamöter, revisor och lekmannarevisor med suppleanter.
9. I förekommande fall val av revisor och revisorssuppleant.
10. I förekommande fall anmälan av kommunfullmäktiges val av styrelse, ordförande samt lekmannarevisor.
11. Annat ärende, som ankommer på stämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen.

§ 13 Räkenskapsår

Kalenderåret skall vara bolagets räkenskapsår.

§ 14 Rösträtt

Vid bolagsstämman får varje röstberättigad rösta för fulla antalet av ägda och företrädde aktier utan begränsning i röstetalet.

§ 15 Förköpsförbehåll

Aktieägare skall erbjudas att köpa aktie i bolaget innan den överlåts till ny ägare (förköpsförbehåll). Förbehållet omfattar överlåtelser i form av köp, byte eller gåva. Förköp får inte utnyttjas för ett mindre antal aktier än erbjudandet omfattar.

Version 2016-04-11

Den som avser att överlåta en aktie som omfattas av förköpsförbehållet skall före överlåtel- sen anmäla detta hos bolagets styrelse. Bolaget skall lämna en underrättelse om erbjudan- det till varje förköpsberättigad med känd postadress.

I anmälan skall anges de villkor som gäller för förköp. Lösenbeloppet för aktierna skall mot- svara aktiernas kvotvärde.

Den som vill utöva förköpsrätt skall anmäla detta till bolagets styrelse inom två månader från överlåtarens behöriga anmälan om avsikten att överlåta aktier.

Begär flera aktieägare förköp beträffande samma aktie, skall företrädesrätten dem emellan bestämmas efter det antal aktier som var och en av dem äger (pro rata).

Kommer aktieägaren och den som begärt förköp inte överens i frågan om förköp, får den som begärt förköp, inom två månader från den dag förköpsanspråket framställdes hänskjuta tvisten till avgörande av skiljemän enligt lagen (1999:116) om skiljeförfarande. Tvisten skall avgöras av en skiljeram. Det genom skiljeförfarandet fastställda värde på bolaget är bin- dande och varje aktie i bolaget skall anses ha den andel i värdet som svarar mot aktiens andel i bolagets kapital. Kostnaderna för värderingen skall bäras till lika delar av den som begärt förköp och aktieägarna som önskar förvärva aktierna.

Priset för aktierna skall erläggas inom en månad från den tidpunkt då detta blev bestämt.

Om aktierna erbjudits till förköp utan att förköp kommit till stånd har aktieägaren rätt att utan nytt erbjudande överlåta aktierna under förutsättning av överlåtelserna inte sker på villkor som är förmånligare för förvärvaren än de villkor som aktieägaren uppgav i sin anmälan om avsik- ten att överlåta aktier.

Denna rätt gäller dock endast under sex månader från utgången av den tid som har angetts i stycke 4 ovan eller, vid tvist om förköp, från den dag tiden för talan enligt stycke 6 ovan löpt ut eller det blev slutligt fastställt att den som begärt förköp inte hade förköpsrätt, eller, om den förköpsberättigade inte erlagt priset för aktierna inom den tid som anges i stycke 7 ovan, från tidpunkter då betalningsfristen löper ut.

§ 16 Hembud

Har aktie övergått till person, som inte förut är aktieägare i bolaget skall aktien genast hem- bjudas aktieägarna till inlösen genom skriftlig anmälan hos bolagets styrelse. Hembudsförbe- hållet omfattar alla slags förvärv utom överlåtelser som omfattas av förköpsförbehåll. Åt- komsten av aktien skall därvid styrkas samt, där aktien övergått genom köp, uppgift lämnas om den betingade köpeskillingen. Hembudet skall inte kunna utnyttjas för ett mindre antal ak- tier än erbjudandet omfattar.

Under hembudsförfarandet utövar överlåtarens rösträtt för hembjuden aktie.

När anmälan gjorts om akties övergång, skall styrelsen genast skriftligen meddela detta till varje lösningsberättigad, vars postadress är införd i aktieboken eller eljest är känd för bolaget, med en anmodan till den som önskar begagna lösningsrätten, att skriftligen framställa lös- ningsanspråk hos bolaget inom två månader, räknat från anmälan hos styrelsens om akties övergång.

Anmäler sig flera lösningsberättigade, skall företrädesrätten dem emellan bestämmas genom lottning, verkställd av notarius publicus, dock att om samtidigt flera aktier hembjudits, aktierna först, så långt kan ske, skall jämt fördelad bland dem som framställt lösningsanspråk.

Version 2016-04-11

Lösenbeloppet skall utgöras av kvotvärdet.

Lösenbeloppet skall erläggas inom en månad från den tidpunkt då lösenbeloppet blev bestämt.

Kommer förvärvaren och den som begärt inlösen ej överens i fråga om inlösen, får den som begärt inlösen väcka talan inom två månader från det lösningsanspråk framställdes hos bolaget.

Om inte inom stadgad tid någon lösningsberättigad framställer lösningsanspråk eller lösen inte erlägges inom föreskriven tid, äger den som gjort hembudet, att bli registrerad för aktien.

§ 17 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammars kommuner äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av författningsreglerad sekretess.

§ 18 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får inte ändras utan att fullmäktige i Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammars kommun godkänt ändringen.

Denna bolagsordning har antagits på bolagsstämman den **XX XX 2016**

GÄSTRIKE VATTEN

Gävle Hofors Ockelbo Älvkarleby Östhammar

Aktieägaravtal

Mellan Gävle kommun, org nr 212000-2338 (nedan kallad Gävle), Hofors kommun, org nr 212000-2296 (nedan kallad Hofors), Ockelbo kommun, org nr 212000-2288 (nedan kallad Ockelbo), Älvkarleby kommun, org nr 212000-0258 (nedan kallad Älvkarleby) och Östhammars kommun, org nr 212000-0290 (nedan kallad Östhammar) har denna dag träffats följande avtal.

Bakgrund

Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammar (nedan gemensamt kallade Parterna eller enskilt Part) äger tillsammans 100% av aktierna i Gästrike Vatten AB, Org nr 556751-1661 (nedan kallat Bolaget).

Bolagets nuvarande firma registrerades den 17 april 2008.

Nuvarande aktiefördelning mellan parterna är:

Gävle kommun	60%
Ockelbo kommun	10%
Hofors kommun	10%
Älvkarleby kommun	10%
Östhammars kommun	10%

Bolaget är ägare till samtliga aktier – utom en – i dotterbolagen Gävle Vatten AB, org nr 556751-1646, Hofors Vatten, org nr 556751-2289, Ockelbo Vatten AB, org nr 556751-6454, Älvkarleby Vatten AB, org nr 556751-2248 och Östhammar Vatten AB, org nr XXXXXX-XXXX. Dessa bolag benämns var för sig "Dotterbolag" och med uttrycket "Parts Dotterbolag" avses det Dotterbolag som ägare VA-anläggningarna i respektive kommun.

Part äger en aktie i Partens Dotterbolag.

Dotterbolagen och Bolaget benämns gemensamt för "Koncernbolagen". Genom detta avtal önskar Parterna reglera sina inbördes rättigheter och skyldigheter med anledning av ägandet i Bolaget och dess Dotterbolag och därmed sammanhängande frågor. Parterna är överens att regleringen i detta avtal är av rimlig omfattning med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt. Mot denna bakgrund har Parterna överenskommit om följande.

1 Ändamål och bolagsordning i Bolaget

- 1.1 Respektive Parts kommunfullmäktige har beslutat att överlämna till Bolaget den kommunala angelägenheten att sköta respektive Parts VA-anläggning enligt detta avtal. VA-anläggningarna i kommunerna skall vara allmänförklarade i respektive Dotterbolags namn. Dotterbolaget skall således vara huvudman enligt LAV (Lagen om allmänna vattentjänster) eller sådan författning som kan komma att ersätta densamma (fortsättningsvis "LAV").

- 1.2 För att uppnå hög effektivitet i Bolaget skall teknisk standard, ekonomiadministration, kundtjänst, beredskapsorganisation och andra organisatoriska funktioner vara enhetliga inom koncernen. Direktiv, policies och regleringar om detta samt principer för fördelning att tillämpas lika inom koncernen beslutas av Bolagets styrelse enligt vad parterna har kommit överens om i ett samarbetsavtal ("Samarbetsavtalet"), Bilaga 1.
- 1.3 Bolaget skall, i enlighet med Samarbetsavtalet, svara för administration och ekonomi samt drift och underhåll av respektive Dotterbolags VA-anläggning och vidare svara för projektering vid utbyggnad av VA-verksamheten för respektive kommun.
- 1.4 För Koncernbolagen skall gälla de bolagsordningar som är bifogade som Bilaga 2 – 6 till detta avtal. Vid bristande överensstämmelse mellan bolagsordningarna och detta avtal skall detta avtal äga företräde mellan Parterna.
- 1.5 Parterna skall lojalt verka för Bolagets bästa. De förbinder sig särskilt att delta på bolagsstämma och därvid utöva rösträtt för av respektive Part vid varje tidpunkt innehavda aktier i Bolaget och därvid rösta i enlighet med bestämmelserna i detta avtal. Likaledes förbinder sig Parterna särskilt att tillse att Bolaget ges erforderligt tillträde och dispositionsrätt till respektive Dotterbolags VA-anläggning som behövs för att Bolaget skall kunna bedriva verksamhet enligt detta avtal.
- 1.6 Parterna förbinder sig att ansvara pro rata, d v s i förhållande till ägarandelen i Bolaget (60/10/10/10/10), för att Bolaget skall drivas på ett sådant sätt att Bolaget ej kommer på obestånd eller att Bolaget blir insufficient, d v s att inte mer än halva aktiekapitalet förbrukas. Respektive Part ansvarar för att Parts Dotterbolag ej kommer på obestånd eller blir insufficient (se punkt 5.3.2).

2 Koncernbolagens förvaltning och organisation

- 2.1 Styrelsen i Bolaget
 - 2.1.1 Styrelsen i Bolaget skall bestå av tio ledamöter och fem suppleanter, som utses genom att vardera Parter utser två ledamöter och en suppleant.
 - 2.1.2 Styrelsens ordförande skall utses av kommunfullmäktige i Gävle kommun.
- 2.2 Styrelse i Dotterbolagen
 - 2.2.1 För att uppnå den mest effektiva samordningen av kommunernas VA-verksamhet skall Parterna utse minst en av Partens ledamot eller suppleant i Bolagets styrelse till ledamot i respektive Parts Dotterbolags styrelse.
 - 2.2.2 Styrelserna i Dotterbolagen skall bestå av tre till sju ledamöter och högst tre suppleanter i enlighet med det följande:
 - 2.2.3 I Parts Dotterbolag utser Parten alla ledamöter och suppleanter.
- 2.3 Gemensamt för styrelserna i Koncernbolagen

- 2.3.1 Parterna skall tillse att styrelsernas ledamöter har kunskap och erfarenhet anpassad till Koncernbolagens verksamheter.
- 2.3.2 I Koncernbolagen skall styrelserna upprätta arbetsordningar.
- 2.3.3 Vid förfall för en ledamot skall suppleant utsedd på förslag av samma Part träda i tjänst.
- 2.4 Fördelning av styrelsernas ansvar
 - 2.4.1 Bolagets styrelse har att besluta om Bolagets organisation, strategiska frågor, policies för taxor och ekonomisk redovisning och andra frågor av väsentlig art.
 - 2.4.2 Dotterbolagens styrelser beslutar om investeringar samt justering av taxa enligt beslut i kommunfullmäktige och andra väsentliga frågor för respektive kommun inom ramen för koncernens policies.
- 2.5 Revisorer
 - 2.5.1 Koncernbolagen skall ha en revisor och en suppleant för denne i enlighet med bestämmelserna i bolagsordningen för respektive bolag.
 - 2.5.2 Gävle kommun ansvarar för samordnad upphandling av auktoriserade revisorer för Koncernbolagen.
- 2.6 Lekmannarevisorer
 - 2.6.1 Parterna skall utse lekmannarevisorer jämte suppleanter i enlighet med bestämmelserna i bolagsordningarna för Koncernbolagen.
- 2.7 Majoritetskrav vid vissa beslut
 - 2.7.1 För giltigt beslut i följande frågor rörande Bolaget skall – oavsett vad aktiebolagslagen eller bolagsordningen stadgar – beslutet ha biträttits av den kvalificerade majoritet, representerande 90 procent av röstetalet för samtliga aktier i Bolaget.
 - a) investering i fastigheter, byggnader, maskiner och/eller inventarier till ett sammanlagt investeringsbelopp överstigande 60 prisbasbelopp (ordinarie) enligt lagen om allmän försäkring,
 - b) bolagets upptagande av lån eller annan kredit till belopp som tillsammans med bolagets tidigare skulder överstiger ett belopp motsvarande 30 prisbasbelopp (ordinarie) enligt lagen om allmän försäkring,
 - c) väsentliga avtal eller förändring av sådana avtal med någon av Parterna eller något som är i närstående till Part.
- 2.8 Kommunfullmäktige
 - 2.8.1 Bolagets styrelse skall tillse att Parternas kommunfullmäktige får ta ställning innan beslut fattas beträffande Bolagets verksamhet, som är av principiell beskaffenhet eller på annat sätt av större vikt. Som sådant räknas bland annat:

- a) ändring av bolagsordning,
 - b) fusion av företag,
 - c) förvärv eller bildande av dotterföretag och
 - d) förvärv och försäljning av fastighet eller annan anläggningstillgång av väsentlig betydelse.
- 2.8.2 Om något kommunfullmäktige röstar mot ett sådant beslut, är Bolaget förhindrat att fatta beslutet.
- 2.8.3 Även för Parts Dotterbolag gäller att Partens kommunfullmäktige skall ges tillfälle att ta ställning innan beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars större vikt får fattas. Om kommunfullmäktige röstar mot beslutet, får Dotterbolaget inte fatta ett sånt beslut.

3 Ekonomisk information

- 3.1 Parterna skall löpande få information om Bolagets ekonomiska ställning genom Parts representanter i styrelsen för Bolaget. Efter styrelsebehandling skall Bolaget till Part rapportera om årsbokslut, tertialbokslut inkl årsprognos (senast 25:e i månaden efter rapporttid), budget för kommande år, inkl översiktlig plan för ytterligare 3 år (senast i december) och övriga ärenden som kan ha väsentligt intresse för Part i egenskap av ägare.
- 3.2 Information beträffande Parts Dotterbolag skall ges till respektive Part genom att Parts Dotterbolag, efter styrelsebehandling, rapporterar om årsbokslut, tertialbokslut inkl årsprognos (senast 25:e i månaden efter rapportperiod), budget för kommande år, inkl översiktlig plan för ytterligare 3 år (senast i december) och övriga ärenden som kan ha väsentligt intresse för Part i egenskap av ägare.

4 Bolagets verksamhet

- 4.1 Bolagets verksamhet framgår av bolagsordningen. Den skall bestå i – förutom att äga och förvalta aktier i Dotterbolagen – att direkt eller indirekt genom Dotterbolagen inom Parternas kommuner mot ersättning tillhandla förbrukningsvatten, rena eller distribuera avloppsvatten och bedriva konsultverksamhet inom detta område samt bedriva annan därmed förenlig verksamhet.
- 4.2 De delar av Bolagets verksamhet som regleras av LAV skall drivas enligt självkostnadsprincipen eller motsvarande definition i aktuell VA-lag.
- 4.3 Bolagets och Dotterbolagets intäkter utgörs framför allt av bruksavgifter (d v s periodiska avgifter) och anläggningsavgifter (d v s engångsavgifter) från abonnenterna i respektive kommun.
- 4.4 Eventuellt rörelseresultat av verksamheten i Bolaget, som ej tas i anspråk för koncernbidrag till Dotterbolag enligt punkt 5.3 nedan, skall stå till Bolagets aktieägares disposition och användas enligt gällande lagstiftning.

5 Dotterbolag

5.1 Organisationsfrågor

5.1.1 Respektive Dotterbolag skall ha ett aktiekapital som uppgår till 100 000 – 400 000 kronor.

5.1.2 Inget i detta avtal skall utgöra någon begränsning i Parts möjlighet att kontrollera och följa upp verksamheten i respektive Parts Dotterbolag. Samtliga Parter förbinder sig att rösta på bolagsstämma och vidta de åtgärder i övrigt som erfordras för att respektive Part kan utöva sådan kontroll och tillsyn samt i övrigt ha ett bestämmande inflytande över Parts respektive Dotterbolag i frågor som regleras av LAV.

5.2 Kostnader

Samtliga kostnader för Bolagets åtagande enligt detta avtal skall bäras av respektive Dotterbolag. Bolaget skall fortlöpande äga rätt att debitera Dotterbolagen för alla kostnader för VA-verksamheten i respektive Dotterbolag enligt nedan. För detaljerade regler för kostnadsfördelning mellan Dotterbolagen och Bolaget hänvisas till Samarbetsavtalet (bilaga 1).

5.3 Finansiering

5.3.1 Bolaget debiterar, på respektive Dotterbolags uppdrag, bruksavgifter och anläggningsavgifter från abonnenter i respektive Dotterbolags kommun.

5.3.2 Om underskott skulle uppstå i respektive Parts Dotterbolag förbinder sig respektive Part att vid behov se till att sådant underskott täcks. Part avgör själv vilken typ av aktieägartillskott som skall göras.

5.3.3 När det gäller den del av Bolagets verksamhet som ligger inom verksamhetsföremålet men utanför LAV:s tillämpningsområde, skall utdelningsbar vinst respektive förlust fördelas enligt nedan:

- Vid vinst i Bolaget skall, till den del av vinsten är direkt hänförlig till ett Dotterbolag, koncernbidrag ges till detta Dotterbolag motsvarande uppkommen vinst. Är vinsten inte hänförlig till specifikt Dotterbolag skall koncernbidrag ges till samtliga Dotterbolag i förhållande till Parts ägande i Bolaget (d v s 60/10/10/10/10).

- Vid förlust i Bolaget på grund av den sidoordnande verksamheten skall denna förlust på motsvarande sätt fördelas på Dotterbolagen genom att koncernbidrag, såvida det är möjligt enligt aktiebolagslagen och inkomstskattelagen, ges från Dotterbolaget/Dotterbolagen till Bolaget.

6 Va-taxa och ABVA

6.1 VA-taxa skall fastställas så att verksamheten täcker sin självkostnad. I övrigt gäller allmänna bestämmelser för vatten och avlopp (ABVA). Denna skall för parterna fastställas på följande sätt:

- 6.1.1 Bestämmelser i VA taxa och ABVA skall fastställas av respektive Parts kommunfullmäktige.
- 6.1.2 Beslut om ändring av fastställda avgifter i VA taxan skall fastställas av respektive Parts kommunfullmäktige enligt de principer som anges i 24 - 26 §§ LAV eller sådan författning som kan komma att ersätta denna.
- 6.1.3 Taxorna och avgifterna för kommunalt vatten och avlopp och investeringar i Dotterbolagens VA anläggningar skall dessutom fastställas så att Dotterbolags verksamhet ej ger underskott och att utrymme för nödvändiga investeringar skapas.

7 Ägardirektiv

- 7.1 Bolaget skall i sin verksamhet följa de ägardirektiv som utfärdats av Gävle efter samråd med Älvkarleby, Hofors och Ockelbo. Parterna förbinder sig att vid fastställande av ägardirektiv lojalt verka för Bolagets bästa.

8 Avtalstid

- 8.1 Detta avtal träder i kraft när det undertecknats av Parterna och godkänts av respektive Parts kommunfullmäktige. I och med att detta avtal träder i kraft, upphör tidigare aktieägaravtal daterat i maj 2008 mellan Gävle, Hofors, Ockelbo och Älvkarleby,
- 8.2 Avtalet gäller för tiden 1 januari 2017 – 31 december 2025. Om inte avtalet sagts upp till upphörande skriftligen av Part senast 24 månader före avtalstiden utgång, gäller avtalet därefter tillsvidare med en ömsesidig uppsägningstid om 24 månader. Vid uppsägning upphör avtalet vid det årsskifte som infaller närmast efter 24-månadersperiodens utgång. För övriga Parter består avtalet.

9 Uppsägning – inlösen

- 9.1 För det fall Part säger upp detta avtal till upphörande skall Parten ha rätt och skyldighet att förvärva aktierna i Partens Dotterbolag till ett pris som motsvarar aktiernas kvotvärde.

10 Aktieöverlåtelse

- 10.1 Önskar Part överlåta sina aktier i Bolaget är Part skyldig att erbjuda sina aktier i Bolaget i enlighet med Bolagets bolagsordning. Priset skall motsvara aktiernas kvotvärde. Om övriga Parter förvärvar aktierna har den hembjudande Parten rätt och skyldighet att förvärva Bolagets aktier i Parts Dotterbolag för aktiernas kvotvärde.
- 10.2 Löses sådan Parts aktier, skall detta avtal fortsätta att gälla mellan kvarvarande Parter.

- 10.3 Om ny Part förvärvar Part aktier skall förvärvaren tillträda detta avtal till fullo genom att underteckna en kopia av detta avtal i samband med att aktierna tillträds. Den säljande Parten är ansvarig för samtliga förpliktelser enligt detta avtal fram till den nya parten tillträtt detta till fullo.

11 Uteslutning och inlösen på grund av Parts kontraktsbrott

- 11.1 Bryter Part mot bestämmelserna i detta avtal eller dess bilagor och är avtalsbrottet av väsentlig betydelse och vidtas inte rättelserna inom 30 dagar efter anmaning skall den felande Parten uteslutas och övriga Parter har rätt att i förhållande till tidigare aktieinnehav lösa in den felande partens aktier i Bolaget motsvarande aktiernas kvotvärde. Felande Part har härvid en skyldighet att förvärva Bolagets aktier i Parts Dotterbolag för aktiernas kvotvärde.
- 11.2 Övriga Parter skall inom två månader skriftligen meddela den felande Parten om Part önskar förvärva aktierna i Bolaget.
- 11.3 Skulle endast en av Parterna önska utnyttja sin lösenrätt har denne rätt men inte skyldighet att lösa samtliga den felande Partens aktier.
- 11.4 Inlösen enligt denna bestämmelse utesluter dock inte andra påföljder i anledning av kontraktsbrottet.

12 Skyldighet efter det att Part sagt upp avtalet, uteslutits eller överlåtits sina aktier

- 12.1 Har Part sagt upp detta avtal att upphöra enligt punkt 9 eller har Part överlåtits sina aktier i Bolaget enligt punkt 10 eller uteslutits enligt punkt 11, skall ersättning erläggas av Part till Bolaget enligt följande.
- 12.2 Part skall kompensera Bolaget för de fasta kostnader som kvarstår oförändrade eller ej kan minskas efter det att Part har utträtt som aktieägare i Bolaget varigenom Bolagets abonnenter minskat i antal. Skyldigheten att kompensera Bolaget kvarstår under en tid av 24 månader från dagen för avtalets upphörande eller från den dag då aktierna överlåtits.
- 12.3 Den ersättning som skall erläggas enligt ovan skall fastställas i samband med fastställande av lösenbeloppet för aktierna enligt bolagsordningen och för tiden därefter skall ersättningen fastställas årligen av Bolagets revisorer i samband med upprättande av Bolagets årsredovisning. Sådan årlig ersättning skall erläggas i förskott till ett belopp som fastställs av Bolagets styrelse och skall i efterhand justeras när Bolagets revisorer har reviderat Bolagets årsredovisning och fastställt slutligt ersättningsbelopp. På det belopp som utgör differensen mellan preliminärt och slutligt ersättningsbelopp skall ränta utgå efter en årlig räntesats av 3 procentenheter över STIBOR-90 dagar.
- 12.4 Ersättning för ökad andel fasta kostnader enligt ovan skall justeras med hänsyn till eventuellt ökat antal abonnenter som tillkommer Bolaget efter det att Part har utträtt som aktieägare i Bolaget.

13 Ändringar i avtalet

- 13.1 Ändringar till detta avtal skall vara skriftliga och underskrivna av Parterna för att vara gällande.

14 Tvist

- 14.1 Tvist i anledning av detta avtal skall i första hand lösas genom att Part påkallar förhandling med övriga parter.
- 14.2 Om Parterna inte kommer överens skall tvisten prövas och slutligt avgöras av allmän domstol såvida inte annat sägs i detta avtal eller i bolagsordning.

Detta avtal har upprättats i fem exemplar av vilka Parterna tagit var sitt.

Gävle

Gävle kommun

Gävle kommun

XX

XX

Hofors kommun

Hofors kommun

XX

XX

Ockelbo kommun

Ockelbo kommun

XX

XX

Älvkarleby kommun

Älvkarleby kommun

XX

XX

Östhammars kommun

Östhammars kommun

Version 2016-04-11

XX

XX

Version 2016-04-11

Ägardirektiv för Gästrike Vatten AB

Ägardirektiv för verksamheten i Gästrike Vatten AB. Dessa direktiv gäller i tillämpliga delar även för bolagets dotterbolag. Utfärdat och antaget av kommunfullmäktige i Gävle kommun 2016-XX-XX, efter samråd med Hofors kommun, Ockelbo kommun, Älvkarleby kommun och Östhammars kommun.

Ägare och organisation

Gästrike Vatten AB, nedan kallat bolaget, är ett kommunalt aktiebolag som ägs av Gävle kommun 60%, Hofors kommun 10%, Ockelbo kommun 10%, Älvkarleby kommun 10% samt Östhammars kommun 10%, nedan kallade ägarkommuner. Gästrike Vatten AB är moderbolag och äger de fem dotterbolagen Gävle Vatten AB, Hofors Vatten AB, Ockelbo Vatten AB, Älvkarleby Vatten AB och Östhammar Vatten AB till 100%.

Bolaget som organ för kommunal verksamhet

Bolaget är en organisatorisk enhet i Gävle kommunkoncerns verksamhet och således ytterst underordnat kommunfullmäktige.

Förutom genom lag och författning regleras bolagets verksamhet och bolagets förhållande till kommun genom

1. företagspolicy
2. bolagsordning
3. ägardirektiv (i form av såväl detta ägardirektiv som särskilda ägardirektiv i form av policys, reglementen, riktlinjer m m)
4. i förekommande fall avtal mellan kommunen och bolaget

Kommunens direktivrätt

Det ankommer på Gästrike Vattens styrelse och verkställande direktör att följa utfärdade direktiv om de ej står i strid mot tvingande bestämmelser i vattentjänstlagen, aktiebolagslagen eller annan lag eller författning.

Bolagets verksamhet och inriktning

Föremål för bolagets verksamhet anges till sin art i bolagsordningen. Bolaget får därutöver inte driva verksamhet eller åtgärder som inte är förenliga med den kommunala kompetensen. Bolaget skall i sin verksamhet också tillämpa de kommunala lokaliserings-, och självkostnads- och likställighetsprinciperna.

Syfte och mål med bolagets verksamhet

Bolagets ändamål är att tillsammans med de kommunala bolag som är huvudmän för VA-anläggningarna i Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammars kommuner svara för driften av den allmänna vattenförsörjningen och avloppshanteringen i kommunerna.

Övergripande inriktning

Bolaget skall tillhandahålla, driva och utveckla vatten- och avloppsförsörjning för bostadshus eller annan bebyggelse inom respektive dotterbolags verksamhetsområde för den allmänna anläggningen.

Bolaget ska verka för att VA-verksamheten tillför respektive ägarkommun positiva miljövärden. Vid utförande av, i dotterbolagen beslutade investeringar och reinvesteringar, samt i drift, ska miljöaspekter beaktas i syfte att få en hållbar utveckling.

Version 2016-04-11

Bolaget skall utföra de förändringar i verksamheten som beslutas av respektive ägarkommuns kommunfullmäktige vad det gäller allmänna bestämmelser för användandet av anläggningen (ABVA), taxa samt verksamhetsområden.

Verksamhetens inriktning

Bolaget ska för respektive dotterbolag:

- Upprätthålla och utveckla den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i respektive ägarkommun för hög försörjningstrygghet och dricksvattenkvalitet samt låg påverkan på miljön, inklusive övergödning.
- Anlägga och driva de anordningar som behövs för respektive ägarkommun ska kunna fullgöra sin skyldighet att ordna vatten- och avloppsförsörjning för viss befintlig eller blivande bebyggelse i ett större sammanhang med hänsyn till miljö och hälsa.

Bolaget får ej bedriva verksamhet eller vidtaga åtgärder som inte är förenliga med kommunal kompetens och vattentjänstlagen. Bolaget skall endast bedriva verksamhet som är till nytta för respektive ägarkommuns VA-kollektiv. Så kallad sidoordnad verksamhet får endast ske om det inte sker på bekostnad av respektive VA-kollektiv och om det inte inkräktar på verksamheten i allmänhet.

Samverkan

Bolaget ska:

- Bereda ärenden och genomföra de utredningar inom kompetensområdet som respektive ägarkommuns kommunfullmäktige eller kommunstyrelse anser behövas och som kommer respektive VA-kollektiv till gagn.
- Samverkan och samordna verksamhet med respektive ägarkommuns övriga verksamheter för att uppnå positiva synergieffekter.
- Lämna förslag på avgiftsnivåer i respektive ägarkommuns VA-taxa så att självkostnadsprincipen upprätthålls.
- Lämna förslag på gemensam taxekonstruktion.
- Lämna förslag på ändringar av verksamhetsområden för respektive ägarkommun.
- Lämna förslag på gemensamma bestämmelser för användandet av den allmänna VA-anläggningen (ABVA) i respektive ägarkommun.
- Medverka i samordnande av planeringen av utbyggnadstakt och ordning för områden som ägarkommunerna är skyldiga att förse med vatten och avlopp. Samordningen skall komma respektive ägarkommuns VA-kollektiv till gagn. I annat fall ska ägarkommunerna stå för kostnaden av bolagets medverkan.
- Medverka i kommunens kris- och beredskapsplanering i de fall det är till gagn för VA-kollektivet. I annat fall ska ägarkommunerna stå för kostnaden av bolagets medverkande.

Ekonomiska mål

Bolaget ska finansiera sin verksamhet med de avgifter som betalas till dotterbolagen.

Bolaget skall förvalta respektive VA-kollektivs pengar på bästa sätt, och i enlighet med vattentjänstlagen eller den lag som träder i dess ställe.

Bolaget skall inte lämna någon utdelning till ägaren på insatt aktiekapital.

Bolaget skall i största möjliga mån verka för att samordna sin verksamhet med ägarkommunerna och inom koncernen så att så effektivt resursutnyttjande som möjligt åstadkommes.

Version 2016-04-11

Revision

Med utgångspunkt från den ansvarsfördelning som enligt aktiebolagslagen skall gälla för revisorer och lekmannarevisorer, krävs att samverkan sker under granskningsprocessens alla moment så att onödigt dubbelarbete undviks.

Bolagets lekmannarevisorer prövar utöver vad aktiebolagslagen stadgar mot bakgrund av det kommunala syftet med bolagets verksamhet om denna utövas på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt, tillfredsställande sätt. Granskningsrapporter innehåller uttalande om hur denna prövning utfallit och om bolagets utveckling mot bakgrund av uppställda mål.

Insyn och information

Information skall lämnas när kommunstyrelsen i respektive så önskar eller bolagets styrelse finner det nödvändigt.

För dotterbolagen kan respektive kommunfullmäktige besluta om närvarorätt på sammanträden för t ex suppleanter eller andra ägarrepresentanter från respektive kommun.

Bolaget skall till kommunstyrelsen i respektive ägarkommun

- Varje tertial avge en ekonomisk rapport inklusive balansräkning.
- Varje tertial avge rapport om pågående, av dotterbolagen beslutade, investeringar.
- Inge styrelseprotokoll.
- Varje år i samband med fastställandet av bolagets bokslut inge en ekonomisk helårsplan för de närmaste tre åren. Planen ska omfatta en förenklad resultat- och balansräkning för respektive år med redovisning av investeringar, finansiering och nyckeltal.
- Följa anvisningar och modellerna för inrapportering av ekonomisk information, budget och planer.

Underställningsplikt

Kommunfullmäktiges ställningstagande skall inhämtas såvitt avser

- större investeringar
- principiella taxekonstruktioner och andra normbeslut
- bildande, förvärv eller avyttring av dotterbolag
- ändring av aktiekapital
- förvärv av aktier eller andelar i andra bolag eller föreningar av strategisk betydelse för verksamheten
- ny eller ändrad verksamhetsinriktning
- övriga frågor av principiell beskaffenhet eller av större vikt.

Grundläggande principer för bolagets verksamhet

Ansvar för bolagets organisation åvilar enligt aktiebolagslagen bolagets styrelse. Styrelsen har att utforma organisationen så att de bästa förutsättningarna för bolagets ändamål och mål tillgodoses.

Bolaget skall drivas enligt affärsmässiga grunder under iakttagande av det kommunala ändamålet med verksamheten och de kommunalrättsliga principerna som framgår av dessa direktiv, och i enlighet med vattentjänstlagen eller lag som kommer i dess ställe.

Syftet med att driva verksamheten i bolagsform är att åstadkomma effektivitet till gagn för VA-kollektivet i respektive ägarkommun. Bolaget får inte optimera effektiviteten i sin verksamhet om detta medför ekonomiska nackdelar för VA-kollektivet i respektive ägarkommun.

Version 2016-04-11

Ägardirektivets giltighet

För att detta ägardirektiv ska bli giltigt, ska det antas på bolagsstämman för Bolaget.

GÄSTRIKE VATTEN

Gävle Hofors Ockelbo Älvkarleby Östhammar

Samarbetsavtal

mellan

Gävle kommun, org. nr 212000-2338, Hofors kommun, org. nr 212000-2296, Ockelbo kommun, org. nr 212000-2228, Älvkarleby kommun, org. nr 212000-0258 och Östhammar kommun, org. nr 212000-0290 (nedan kallad **KN**)

och

Gästrike Vatten AB, org. nr 556751-1661 (nedan kallat **GV**)

samt

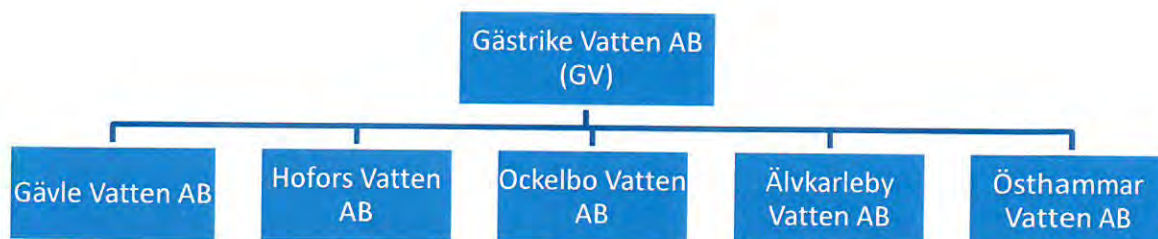
Gävle Vatten AB, org. nr **556751-1646**, Hofors Vatten, org. nr **556751-2289**, Ockelbo Vatten AB, org. nr **556751-6454**, Älvkarleby Vatten AB, org. nr **556751-2248** och Östhammar Vatten AB, org. nr XXXXXX-XXXX (nedan benämnda **AnB**)

har denna dag träffats följande samarbetsavtal.

Parterna ovan benämns gemensamt för "**Parterna**" eller "**Part**". GV och AnB benämns gemensamt för "**GV-koncernen**".

Bakgrund

GV-koncernen, med dotterbolagen Gävle Vatten AB, Hofors Vatten AB, Ockelbo Vatten AB, Älvkarleby Vatten AB och Östhammar Vatten AB, har till uppgift att på huvudmannens uppdragsvara för respektive kommuns allmänna Va-anläggning enligt ett denna dag träffat aktieägaravtal. GV och AnB skall därvid följa fastställda bolagsordningar. Nedan framgår schematisk översikt över koncernen Gästrike Vatten.

Genom detta avtal önskar Parterna att mer i detalj reglera ansvar och befogenheter när det gäller VA-verksamheten och härtill hörande verksamheter i syfte att åstadkomma ett effektivt och friktionsfritt samarbete mellan Parterna. Mot bakgrund härav har Parterna kommit överens om följande.

1. GV:s ansvar

GV skall svara för administration och ekonomi samt drift och underhåll av respektive AnB:s Va-anläggning och vidare svara för projektering vid utbyggnad av VA-verksamheten för respektive KN. GV ansvarar för leverans av vatten till och omhändertagande av spillvatten och dagvatten från fastigheter inom respektive verksamhetsområde samt eventuella avtalskunder. GV skall ha allt övrigt ansvar för den löpande driften och projektering vid utbyggnad av verksamheten i AnB enligt Lag om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412) eller lag som ersatt denna ("LAV").

2. AnB:s ansvar

Varje bolag inom GV-koncernen har av respektive kommunfullmäktige utsedd styrelse. AnB utgör ägare och huvudman för respektive kommuns Va-anläggning. Kommunfullmäktige ("KF") i respektive kommun beslutar om taxa, allmänna bestämmelser för brukande av allmän Va-anläggning ("ABVA") samt verksamhetsområdets omfattning på förslag från respektive AnB. Styrelserepresentationen samt styrelsernas ansvarsområden regleras i aktieägaravtalet.

3. Försäkringar

Respektive AnB ansvarar för att bolagets Va-anläggningar är försäkrade i erforderlig omfattning. GV ansvarar för arbetarskydd och att erforderliga ansvarsförsäkringar finns.

4. Ekonomiadministration

GV handlägger all ekonomiadministration inom GV-koncernen. GV:s kostnader fördelas på respektive AnB utifrån intäkts- och kostnadsredovisning, se bilaga 1 (avsnitt Ekonomi).

Den ekonomiska redovisningen görs enligt bilaga 1 (avsnitt Ekonomi) där aktuella redovisningsprinciper för avskrivningstider, redovisning av anläggningsavgifter, fördelning av gemensamma kostnader m m framgår.

5. VA-taxa, allmänna bestämmelser och verksamhetsområde

VA-abonnenter i respektive kommun, inom fastställt verksamhetsområde samt avtalskunder, skall ha abonnemang direkt med resp AnB som medges rätt enligt LAV att av abonnenterna för sin verksamhet ta ut avgifter som motsvarar vid varje tidpunkt gällande VA-taxa i respektive kommun. Abonnenterna skall betala sina avgifter till respektive AnB. GV skall handha all administration, såsom fakturering och inkassering, av sådana VA-avgifter.

GV upprättar kontinuerligt förslag till gemensam struktur för VA-taxa och ABVA. GV tar även fram förslag till avgiftsnivåer i taxorna så att full kostnadstäckning uppnås. GV tar fram underlag för utökning eller inskränkning av respektive verksamhetsområde när behov uppkommer.

AnB beslutar om avgifter enligt beräkningsgrunder för den av respektive FK beslutade VA-taxan. VA-taxan skall fastställas så att verksamheten blir självbärande för respektive kommun.

Bestämmelserna i VA-taxan och ABVA skall beslutas av resp KN:s kommunfullmäktige medan nivåändringar i VA-taxan och investeringar i respektive AnB:s VA-anläggningar beslutas av respektive AnB:s styrelse enligt de bestämmelser som respektive kommunfullmäktige antagit och enligt de principer som anges i 24 – 28 §§ i LAV eller sådan författning som kan komma att ersätta densamma. Verksamhetsområde beslutas av respektive KN:s KF efter bedömning av behovet. Behovet bedöms på objektiva grunder utifrån hälso- och/eller miljöskäl och görs av respektive miljöförvaltning i planarbetet.

Taxorna och avgifterna för kommunal VA skall täcka för VA-verksamheten nödvändiga kostnader. Eventuell fordran eller skuld hanteras enligt gällande lagstiftning.

6. Kundtjänst

GV ansvarar för fakturering, enligt för varje AnB fastställd taxa, krav verksamhet och information med anledning härav till alla abonnenter som är anslutna till kommunalt vatten och avlopp i kommunerna inom fastställt verksamhetsområde samt därutöver även eventuella avtalskunder.

Byte av vattenmätare enligt lagstadgade utesittandetider handläggs av GV. Samtliga kunder skall behandlas enligt likabehandlingsprincipen helt i enlighet med fastställd VA-taxa och ABVA.

7. Fysisk planering

GV har rättighet och skyldighet att deltaga i kommunernas samhällsplanering. Respektive KN ansvarar för den översiktliga fysiska planeringen. GV skall medverka med underlag för vatten och avloppsplanering. Eftersom VA-utbyggnaden ofta är en mycket stor del av exploateringskostnaden är det viktigt att VA-synpunkterna kommer in i ett tidigt skede i stadsbyggnadsprocessen. Upprättande av detaljplaner görs av KN.

Det är väsentligt för totalekonomin att samarbetet mellan samhällsbyggandet och GV fungerar på ett bra sätt. Både GV och KN har ansvar för detta. Vid lämpliga tillfällen bör representanter för GV och KN träffas för att diskutera aktuella utbyggnadsprojekt.

Kostnader och tjänster som inte är hänförliga till VA-verksamheten belastas beställaren.

8 Projektering

GV ansvarar för erforderlig projektering inom VA-verksamhetsområdet. Projekteringen skall ske i intimt samarbete med KN:s projektering av markanläggningar.

9 Teknisk standard

En gemensam teknisk standard skall utarbetas av GV.

10 Kartverk m m

KN tillhandahåller primär- och grundkartor enligt särskilt avtal. KN anvisar vid behov erforderliga fixpunkter, GV ansvarar för att uppdaterade ledningskartor utifrån behov finns tillgängliga hos respektive KN. Respektive KN ansvarar för att karta som visar aktuellt verksamhetsområde finns tillgänglig.

11 Ansökningar om bygglov

GV skall beredas möjlighet att granska inkomna ansökningar om bygglov för fastigheter som är belägna inom eller planeras att ingå i verksamhetsområdet för vatten och avlopp.

12 Ledningsförläggning, grävningstillstånd m m

AnB har rätt att på KN:s mark bibehålla befintliga anläggningar samt efter KN:s tillstånd anlägga och bibehålla nya anläggningar samt disponera det utrymme som krävs för att utföra anläggningsarbeten,

GV skall ansöka om grävtillstånd hos KN innan arbete påbörjas. KN ansvarar, efter samråd med GV, för den detaljerade placeringen av ledningarna i gatumark. KN ger grävtillstånd. Efter arbetet avslutats skall återställning ske på GV:s bekostnad. Arbeten på KN:s mark skall utföras enligt KN:s gällande bestämmelser.

GV är remissinstans för grävningstillstånd från andra ledningsägare.

Höjjusteringar av GV:s betäckningar i gata/väg p g a beläggningsarbeten skall regleras i särskilt avtal.

13 Beredskap

GV och KN skall fortlöpande utbyta gällande beredskapslistor för väghållning och VA. Beredskapslistor för andra ledningsägare som eldistribution och tele skall finnas tillgängliga för GV.

14 Vatten för brandsläckning

Vatten för brandsläckning ingår inte i de tjänster som abonnenterna enligt LAV skall bekosta med avgifter som täcker de nödvändiga kostnaderna. Kostnaden för vatten för brandsläckning skall därför normalt bekostas av skattemedel. Samtliga kommuner utom Älvkarleby och Östhammar har avtal med Gästrikre Räddningstjänstförbund.

För att säkerställa en god vattenkvalitet bör det ske alternativsystemet i största möjliga utsträckning användas.

15 Avledning av dagvatten (regn- och dränvatten)

Omhändertagandet av dagvatten skall följa vattenskyddsföreskrifter och KN:s dagvattenpolicy. Avgifter och ansvar är i övrigt reglerat i LAV.

16 Upphandling

Vid kommunala upphandlingar av anläggningsentreprenader kan GV erbjudas att ingå med erforderliga VA-anläggning. I sådant fall upprättas förfrågningsunderlag i samråd. Förfrågningsunderlaget uppdelas i olika positioner så att kostnadsfördelningen är klar i anbudet. Om inte detta är möjligt skall principer för uppdelning av kostnader klarläggas innan upphandling verkställs. Upphandlande part kan ges fullmakt för upphandling, för att sluta entreprenadavtal samt att vara beställare gentemot entreprenören. Vid tvist med konsult eller entreprenör svarar var och en för sin del enligt byggherreansvaret.

KN erbjuder GV att delta i tillämpliga upphandlingar av varor och tjänster genom Inköp Gävleborg.

17 Exploatering genom avtal med privat byggherre eller privat bolag

Vid exploatering ansvarar KN för att exploateringsavtal upprättas där så är lämpligt. GV skall alltid medverka från början vid upprättande av exploateringsavtal under förutsättning att området ligger inom beslutat VA-verksamhetsområde och att kommunen har ansvar för allmän mark. Väljer GV att ingå i samordnad entreprenad träffar GV och entreprenören särskilt tilläggsavtal.

Om exploatören anlägger det lokala ledningsnätet skall detta uppfylla GV:s standard så att anläggningen efter godkänd slutbesiktning kan inlemmas i den allmänna anläggningen, förutsatt att anläggningen är lokaliserad på mark där kommunen kommer att vara huvudman.

18 Exploatering med KN som byggherre

När KN är byggherre för allmänna anläggningar görs om möjligt upphandling och genomförande av anläggningsarbetena enligt punkt 16 "Upphandling". GV kontrollerar löpande VA-utbyggnaden och deltar i byggmöten. Efter godkänd slutbesiktning övergår ägandet av VA-anläggningen till respektive AnB och drifts- och underhållsansvaret för VA-anläggningen till GV. Eventuella brister i anläggningen som upptäcks inom garantitiden rapporteras till KN och entreprenör.

AnB betalar kostnaderna för VA-anläggningarna endera genom att entreprenören delar upp fakturorna på resp entreprenad eller genom att KN vidarefakturerar entreprenörens fakturor. Överenskommelse om tillvägagångssätt sker i respektive projekt. Vid omfattande VA-arbeten skall i första hand uppdelade fakturor väljas. Efter det att AnB har övertagit VA-anläggningarna och förmedlat förbindelsepunkt, fakturerar GV för AnB:s räkning anläggningsavgifter till fastighetsägarna.

Vid exploatering av kommunägd fastighet gäller att avgifter debiteras först när kommunen sålt fastigheten eller avstyckade delar av fastigheten. Om försäljning inte skett inom tre år från godkänd slutbesiktning har AnB rätt att få betalt av KN för anläggningsavgift enligt gällande taxa samt kapitaltjänstkostnader. När byggnationen kommer till stånd skall AnB fakturera den nye fastighetsägaren ev tilläggsavgift för byggnadsyta. För att undvika eftersläpning med betalning av anläggningsavgiften skall KN och GV verka för att ändamålsenlig etappindelning görs.

19 Krisläge

KN har enligt gällande lagstiftning det övergripande ansvaret för ledning i kris och beredskaps-situation. KN avgör när speciell krisledningsgrupp skall inkallas.

GV skall utse särskild beredskapsansvarig som har ansvar för bolagets planering för krislägen. Om allvarliga störningar i GV:s verksamhet uppkommer skall GV rapportera detta till utsedd tjänsteman inom KN. GV skall i sådana lägen vidtaga lämpliga åtgärder så att störningen begränsas. Dessa åtgärder bör bestämmas med KN. Nödvändig information till abonnenter handläggs av GV i samråd med KN. GV skall upprätta säkerhetsplanering som bl a omfattar:

- Fortlöpande och aktiv riskhantering med systematiska risk- och sårbarhetsanalyser.
- Planering och genomförande av förebyggande åtgärder i form av säkerhetsprogram, innehållande konkreta instruktioner och standarder för säkerhetsarbetet med en väl avvägd riskfinansiering, där försäkringar ingår som en viktig del.
- Fortlöpande utbildning och information i säkerhetsfrågor.

20 Externa resurser

GV anlitar vid behov externa resurser för utförande av olika drift-, underhålls- och anläggningsupp-gifter vid hög arbetsbelastning, eller när egen kompetens saknas.

21 Tilläggstjänster

GV kan om resurser finns, efter önskemål från KN, utföra tilläggstjänster som ej ingår i driften av VA-anläggningen. För sådana tilläggstjänster skall ersättning utgå efter överenskommelse.

22 Förändring av samarbetsavtalet

Parterna kan ömsesidigt föreslå förändringar i samarbetsavtalet. Ändringarna skall vara skriftliga och undertecknade av Parterna för att vara gällande.

23 Avtalet

Detta avtal ersätter tidigare samarbetsavtal daterat maj 2008 mellan Gävle, Hofors, Ockelbo och Älvkarleby. Avtalet upprättas i elva exemplar, varav Parterna har tagit var sitt. Till avtalet bifogade bilagor får av GV ändras, i samförstånd med KN, utan att avtalet förfaller.

Avtalet gäller från och med den 1 januari 2017 och löper till och med den 31 december 2025. Om inte avtalet skriftligen sägs upp till upphörande av Part senast 24 månader före avtalstidens utgång, gäller avtalet därefter tillsvidare med en ömsesidig uppsägningstid av minst 24 månader d v s till årsskiftet två år efter det år då uppsägning sker.

Överlåtelse av Östhammars VA-anläggningar till AnB kommer att ske enligt särskild tidplan. Fram till dess att överlåtelseerna fullföljts är Östhammars kommun berättigad och förpliktad enligt detta avtal i tillämplig delar och i samma omfattning som dess AnB.

24 Tvist

Tvist i anledning av detta avtal skall i första hand lösas genom Part påkallar förhandling med övriga Parter.

Om Parterna inte kommer överens skall tvisten prövas och slutligt avgöras av allmän domstol.

Gävle

Gästrike Vatten AB

XX

Gävle Vatten AB

Hofors Vatten AB

XX

XX

Ockelbo Vatten AB

Älvkarleby Vatten AB

XX

XX

Östhammar Vatten AB

XX

Gävle kommun

Hofors kommun

XX

XX

Ockelbo kommun

Älvkarleby kommun

XX

XX

Östhammars kommun

XX

Version 2016-04-11

Bolagsordning

Östhammar Vatten AB

Org.nr: XXXX

§ 1 Firma

Bolagets firma är Östhammar Vatten AB.

§ 2 Föremålet för bolagets verksamhet

Bolagets verksamhet består i att äga och förvalta den allmänna VA-anläggningen i Östhammar kommun samt därmed förenlig verksamhet.

§ 3 Ändamålet

Ändamålet med verksamheten är att bolaget skall ha huvudmannaskapet för den allmänna VA-anläggningen i Östhammar kommun.

Bolaget ska i verksamheten tillämpa Lagen om allmänna vattentjänster.

Likvideras bolaget ska behållna tillgångar tillfalla Östhammar kommun. Den del som inte motsvaras av tillskjutet kapital ska användas till det ändamål för vars främjande bolaget bildas.

§ 4 Fullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget ska bereda kommunfullmäktige i Östhammar kommun att ta ställning innan sådana beslut fattas i verksamheten, som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

§ 5 Aktiekapital

Aktiekapitalet skall utgöra lägst 100 000 kronor och högst 400 000 kronor.

§ 6 Antal aktier

Antalet aktier skall vara lägst 100 och högst 400 stycken.

§ 7 Styrelse

Styrelsen skall bestå av lägst tre (3) och högst sju (7) ledamöter med högst fem suppleanter.

Ledamöter och eventuella suppleanter utses av kommunfullmäktige i Östhammar kommun för tiden från den ordinarie bolagsstämma som följer närmast efter det att val till kommunfullmäktige förrättas intill slutet av den ordinarie bolagsstämma som följer närmast efter nästa val till kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige utser också ordförande i bolagets styrelse.

Version 2016-04-11

§ 8 Säte

Styrelsen skall ha sitt säte i Östhammar kommun, Uppsala län.

§ 9 Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en ordinarie revisor med suppleant som upphandlas av Gävle kommun.

Uppdraget som revisor och revisorssuppleant gäller enligt lag till slutet av den årsstämma som hålls under det fjärde räkenskapsåret efter valet av revisor och suppleant.

§ 10 Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets styrelse skall kommunfullmäktige i Östhammar kommun utse en lekmannarevisor med suppleant.

§ 11 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma skall ske genom brev med posten eller e-post till aktieägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor innan stämman.

§ 12 Årsstämma

På ordinarie bolagsstämma skall följande ärenden förekomma till behandling:

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande för stämman.
3. Upprättande och godkännande av röstlängd.
4. Val av en eller två justeringsmän.
5. Godkännande av dagordningen för stämman.
6. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad.
7. Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelsen och lekmannarevisorns granskningsrapport.
8. Vid bolagsstämman skall beslut fattas om
 - a) fastställelse av resultat- och balansräkning
 - b) dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
 - c) ansvarsfrihet för styrelseledamöter och verkställande direktören.
9. Fastställande av antal styrelseledamöter och suppleanter.
10. Fastställande av arvoden åt styrelsens ledamöter, revisor och lekmannarevisor med suppleanter.
11. I förekommande fall val av revisor och revisorssuppleant.
12. I förekommande fall anmälan av kommunfullmäktiges val av styrelse, ordförande samt lekmannarevisor.
13. Annat ärende, som ankommer på stämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen.

Version 2016-04-11

§ 13 Räkenskapsår

Kalenderåret skall vara bolagets räkenskapsår.

§ 14 Rösträtt

Vid bolagsstämman får varje röstberättigad rösta för fulla antalet av ägda och företrädde aktier utan begränsning i röstetalet.

§ 15 Hembud

Har aktie övergått till person, som inte förut är aktieägare i bolaget skall aktien genast hembjudas aktieägaren genom inlösen genom skriftlig anmälan hos bolagets styrelse. Åtkomsten av aktien skall därvid styrkas samt, där aktien övergått genom köp, uppgift lämnas om den betingade köpeskillingen. Hembudet skall ej kunna utnyttjas för ett mindre antal aktier än erbjudandet omfattar.

Under hembudsförfarandet utövar överlåtaren rösträtt för hembjuden aktie.

När anmälan gjorts om akties övergång, skall styrelsen genast skriftligen meddela detta till varje lösningsberättigad, vars postadress är införd i aktieboken eller eljest är känd för bolaget, med en anmodan till den som önskar begagna lösningsrätten, att skriftligen framställa lösningsanspråk hos bolaget inom två månader, räknat från anmälan till styrelsen om akties övergång.

Anmäler sig flera lösningsberättigade, skall företrädesrätten dem emellan bestämmas genom lottning, verkställd av notarius publicus, dock att om samtidigt flera aktier hembjudits, aktierna först, så långt kan ske, skall jämnt fördelas bland dem som framställt lösningsanspråk.

Lösenbeloppet skall, där fångat är köp, utgöras av köpeskillingen, men eljest av belopp, som i brist av åsämjande, bestämmes i den ordning som lagen (1999:116) om skiljeförfarande stadgar. Lösenbeloppet skall vara högst kvotvärde på aktierna.

Lösenbeloppet skall erläggas inom en månad från den tidpunkt, då lösenbeloppet blev bestämt.

Kommer förvärvaren och den som begärt inlösen ej överens i frågan om inlösen, får den som begärt inlösen väcka talan inom två månader från det lösningsanspråk framställdes hos bolaget.

Om inte inom stadgad tid någon lösningsberättigad framställer lösningsanspråk eller lösen inte erläggs inom föreskriven tid, äger den som gjort hembudet, att bli registrerad för aktien.

§ 16 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Östhammars kommun äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av författningsreglerad sekretess.

Version 2016-04-11

§ 17 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får inte ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Östhammars kommun.

Denna bolagsordning har antagits på bolagsstämma den XX XX 201X

Version 2016-04-11

Mellan Gävle kommun, org. nr 212000-2338 (nedan Säljaren), och Östhammars kommun org. nr 212000-0290 (nedan kallad Köparen), har denna dag träffats följande

AVTAL

§ 1

Bakgrund

Säljaren är ägare av 70 stycken aktier i Gästrike Vatten AB, org. nr 556751-1661, (nedan Bolaget). I Bolaget uppgår 100.000 kronor, fördelat på 100 aktier, envar aktie på nominellt 1.000 kronor.

§ 2

Överlåtelse

- (i) Säljaren överlåter och försäljer på de villkor som framgår av detta Avtal 10 aktier av sina 70 aktier i Bolaget till Köparen att tillträdas per dagen det av detta avtal, nedan Tillträdesdagen.
- (ii) Från Tillträdesdagen övertar Köparen samtliga rättigheter och skyldigheter som följer med äganderätten till de överlåtna aktierna i Bolaget, inklusive rätt till vinstutdelning från och med Tillträdesdagen. På Tillträdesdagen skall samtliga överlåtna aktier i Bolaget, med eventuella utdelningskuponger och talonger, efter vederbörligen överlåtelser transporterade in blanco, överlämnas till Köparen.
- (iii) På Tillträdesdagen Säljaren ge tillgång till samtliga handlingar rörande Bolaget, såsom registreringshandlingar, deklarationer, redovisnings- och försäkringshandlingar.

§3

Köpeskillning

Köpeskillningen för samtliga överlåtna aktier uppgår till tiotusen (10.000) kronor.

Version 2016-04-11

§ 4

Bolagets ställning

Bolaget är bildat 2007-12-27 och är aktivt.

§ 5

Betalningsvillkor

Betalningen erlägges denna dag genom utfärdande av skuldebrev.

§ 6

Säljarens garantier

Säljaren garanterar avseende Bolaget

- (i) att de överlåtna aktierna är till fullo betalda och att de är fri från options-, eller andra begränsande samt att inga konvertibla skuldebrev, teckningsoptioner eller liknande är utelöpande i Bolaget och att inte heller överlåtelsen står i strid med konsortialavtal eller annan liknande förbindelse.

Detta avtal har upprättats i (2) varav parterna tagit var sitt.

Gävle den

Gävle kommun

Östhammars kommun

Xxx

xxx

Version 2016-04-11

Mellan Gästrike Vatten AB, org. nr 556751-1661 (nedan kallad Säljaren), och Östhammars kommun, org. nr 212000-0290 (nedan kallad Köparen), har denna dag träffats följande

AVTAL

§ 1

Bakgrund

Säljaren är ägare av 100 stycken aktier i Östhammar Vatten AB, org. Nr XXXXXX-XXXX, (nedan kallat Bolaget). Aktiekapitalet i Bolaget uppgår till 100.000 fördelat på 100 aktier, envar aktie på nominellt 1.000 kronor.

§ 2

Överlåtelse

- (i) Säljaren överlåter och försäljer på de villkor som framgår av detta Avtal en (1) aktie av sina 100 aktier i Bolaget till Köparen att tillträdas per dagen för tecknandet av detta avtal, nedan kallad Tillträdesdagen.
- (ii) Från Tillträdesdagen övertar Köparen samtliga rättigheter och skyldigheter som följer med äganderätten till den överlåtna aktien i Bolaget, inklusive rätt till vinstutdelning från och med Tillträdesdagen. På Tillträdesdagen skall den överlåtna aktien i Bolaget, med eventuella utdelningskuponger och talonger, efter vederbörligen sammanhängande överlåtelser transporterad in blanco, överlämnas till Köparen
- (iii) På Tillträdesdagen skall Säljaren ge Köparen tillgång till samtliga Handlingar rörande Bolaget, såsom registreringshandlingar, protokoll, deklarationer, redovisnings- och försäkringshandlingar.

§ 3

Köpeskillning

Köpeskillningen för den överlåtna aktien uppgår till (1.000) kronor.

Version 2016-04-11

§ 4

Bolagets ställning

Det noteras att Bolaget är bildat 201å-mm-dd och hittills varit vilande.

§ 5

Betalningsvillkor

Betalningen erlägges denna dag genom utfärdande av skuldebrev.

§ 6

Säljarens garantier

Säljaren garanterar avseende Bolaget

- (i) att de överlåtna aktierna är till fullo betalda och att de är fri från options-, eller andra begränsande samt att inga konvertibla skuldebrev, teckningsoptioner eller liknande är utelöpande i Bolaget och att inte heller överlåtelsen står i strid med konsortialavtal eller annan liknande förbindelse;
- (ii) att Bolaget alltsedan bildandet varit vilande.

Detta avtal har upprättats i två (2) exemplar varav parterna tagit var sitt.

Gävle den

Gästrike Vatten AB

Östhammars kommun

Xxx

xxx

Styrelsen Östhammar Vatten AB

Arbetsordning för styrelse jämte VD instruktion Östhammar Vatten AB

org. nr XXXXXX-XXXX

samt instruktion för ekonomisk rapportering

Denna version har antagits av styrelsen i Östhammar Vatten AB vid styrelsemöte 201å-mm-dd och gäller fram till dess att den ändras vid konstituerande styrelsesammanträde. Behov av ändring ska prövas årligen vid konstituerande styrelsesammanträde.

§ 1 Arbetsordning för styrelsen i Östhammar Vatten AB

§ 1.1 Styrelsens uppgifter enligt aktiebolagslagen

Styrelsen svarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter.

I både aktiebolagslagen och bolagsordningen för Östhammar Vatten AB finns bestämmelser om styrelsen och dess arbete. Denna arbetsordning kompletterar dessa bestämmelser och beslut. Dessutom kan finnas beslut av bolagsstämman om hur styrelsen skall arbeta.

Styrelsen skall se till att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kan kontrolleras på ett betryggande sätt.

Styrelsen skall meddela skriftliga instruktioner för när och hur sådana uppgifter som behövs för styrelsens bedömning skall samlas in och rapporteras till styrelsen.

Styrelsen utövar erforderlig kontroll över hur VD handhar den löpande förvaltningen. Styrelsen bör årligen i skriftliga instruktioner ange arbetsfördelningen mellan styrelsen och VD.

Styrelsen bör årligen fastställa en skriftlig arbetsordning för sitt arbete. Om arbetsordningen innehåller anvisningar om arbetsfördelning mellan styrelsens ledamöter skall styrelsen fortlöpande kontrollera att arbetsfördelningen kan upprätthållas.

§ 1.2 Ordförandens uppgifter

Ordföranden skall leda styrelsens arbete och bevaka att styrelsen fullgör de uppgifter som ankommer på den. Ordföranden skall se till att styrelsearbetet bedrivs på ett ordnat och rationellt sätt.

Ordföranden skall se till att sammanträden hålls i enlighet med arbetsordningens bestämmelser och i övrigt när det behövs. Ordföranden skall kalla till sammanträde om styrelseledamot eller VD begär det.

Ordföranden skall se till att ärenden som bör behandlas av styrelsen läggs fram för styrelsen.

Ordföranden skall se till att ärendena är beredda på ett tillfredsställande sätt.

Ordföranden skall se till att samtliga ledamöter bereds tillfälle att delta i ärendenas behandling och att samtliga ledamöter erhåller tillfredsställande beslutsunderlag.

Ordföranden skall kontinuerligt, också mellan sammanträdena, i erforderlig omfattning lämna ledamöterna upplysningar rörande bolagets förhållanden, verksamhetens gång och viktigare händelser.

Ordföranden skall bevaka att styrelsens beslut verkställs och på vilket sätt detta sker.

Ordföranden skall i samråd med VD se till att nya styrelseledamöter och suppleanter introduceras i styrelsens arbete och bolagets verksamhet.

§ 1.3 Tid för styrelsesammanträde

Omedelbart efter ordinarie bolagsstämma skall styrelsen hålla konstituerande sammanträde varvid ärenden enligt § 1.9 skall förekomma. Utöver det konstituerande sammanträdet skall styrelsen sammanträda minst fyra gånger per år.

§ 1.4 Kallelse till sammanträde

Kallelse sker genom ordförandens försorg. Kallelsen skall tillställas ledamöter en vecka före sammanträde. Till kallelsen skall fogas dagordning samt beslutsunderlag. Kallelse skall även tillställas suppleanter för kännedom.

Ledamot som inte kan närvara vid sammanträde skall snarast anmäla detta till ordföranden eller VD. Det åvilar ordförande att se till att suppleant kallas.

Till styrelsemöten kan medarbetare eller annan sakkunnig kallas för föredragning av enskilda ärenden.

§ 1.5 Dagordning

Dagordning som skall bifogas kallelsen enligt § 1.4, skall innehålla följande ärenden

- Mötets öppnande
- Val av justeringsman som jämte ordföranden skall justera protokollet
- Fastställande av dagordning
- Protokoll från föregående möte
- Anmälningar/ information
- Ekonomisk rapportering
- Övriga rapporter
- Beslutsärenden
- Övriga frågor
- Nästa sammanträde

Minst en gång per år skall styrelsemöte behandla ett speciellt tema. Detta kan avse strategi, verksamhetsgren, personal, budget eller bokslut för att ge styrelsen fördjupad kunskap och förståelse för väsentliga områden i bolagets verksamhet.

§ 1.6 Beredning av ärenden

Ärendena bereds av ordföranden, v ordföranden och VD i samråd eller av den eller de dessa bestämmer. Beredningen skall genomföras på sådant sätt att beslutsunderlaget hinner färdigställas inom den tid som anges i § 1.4.

I beslutsunderlaget som ledamöterna tillställs enligt § 1.4 skall ärendet redovisas. Det skall framgå vilka problem och risker som kan finnas, vilka handlingsalternativ som står till buds och konsekvenserna av dessa samt ett förslag till beslut.

§ 1.7 Protokoll

Vid styrelsens sammanträden skall protokoll föras. I protokollet skall de beslut som styrelsen fattar antecknas.

Protokollet skall föras genom VD:s försorg och justeras av ordföranden och en ledamot utsedd av styrelsen.

Protokollet distribueras till styrelsemedlemmar, revisor och VD. Protokollet skall efter justering förvaras i original i arkiv liksom styrelsens medlemmar förvarar sina kopior på betryggande sätt. Protokollet bör utsändas senast 14 dagar efter sammanträdet.

Protokollen skall föras i nummerföljd med löpande paragrafnumrering. Styrelseledamots lojalitetsplikt innebär att ledamot är lojal med de beslut som styrelsen fattar. Varje ledamot har emellertid rätt att till protokollet foga avvikande mening. Extern och intern information om styrelsebehandlade frågor skall ske med iakttagande av den sekretess som lagar och förordningar föreskriver. Vidare skall hänsyn till person- och konkurrensskäl såväl som jävsförhållanden beaktas.

§ 1.8 Ekonomisk rapportering

Vid varje ordinarie styrelsesammanträde skall ekonomisk rapportering ske i enlighet med av styrelsen meddelade skriftliga instruktioner. Styrelsen skall på grundval av rapporteringen bedöma bolagets ekonomiska situation.

I instruktion till VD har styrelsen preciserat VD:s ansvar och uppgifter för att förse styrelsen med ändamålsenliga rapporter och andra underlag för styrelsens fullgörande av bedömningsskyldigheten, varigenom styrelsen kan ta del av bolagets väsentliga ekonomiska information.

Styrelsens beslut skall fattas med beaktande av eventuellt jäv, krav på genomarbetade underlag, precision och ärendenas angelägenhet. För vissa beslut gäller särskilda bestämmelser om undertecknande av bolagets handlingar.

Styrelsen kan vid behov ge VD kompletterande riktlinjer om förhållanden eller händelser så påkallar.

Styrelsen sammanträffar åtminstone en gång per år med bolagets revisor och tar vidare del av revisors rapporter i syfte att inhämta synpunkter och kommentarer till bolagets rapportering och styrelsens bedömningsunderlag.

§ 1.9 Återkommande ärenden

Följande ärenden skall, om omständigheterna inte föranleder annat, behandlas vid nedan angivna sammanträden.

- **Sammanträde i mars eller senast i april:**
Årsredovisningen från föregående räkenskapsår.

- **Konstituerande sammanträde i anslutning till ordinarie bolagsstämma:**
Fullmäktiges val av ordförande och vice ordförande, beslut om firmateckningsrätt, fastställande av arbetsordning för styrelsen samt VD-instruktion och instruktion för ekonomisk rapportering, genomgång av eventuella stämmodirektiv samt beslut om organisationen för utlämnande av allmänna handlingar hos bolaget samt fastställande av preliminära sammanträdesdagar för det kommande året.

- **Sammanträde i september eller senast i oktober**
Frågor om internkontroll, försäkringsfrågor, budget för nästkommande år.

§ 1.10 Offentlighet och sekretess

Bolaget omfattas av bestämmelserna i 2 kap 3 § offentlighets- och sekretesslagen. Detta innebär att vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar gäller i bolaget samt att bolaget jämställs med myndighet vid tillämpning av offentlighets- och sekretesslagen.

Dessa bestämmelser avser allmänhetens rätt att ta del av uppgifter i allmänna handlingar hos bolaget.

Styrelsen skall fatta beslut om bolagets organisation vad avser allmänhetens rätt att utbekomma allmänna handlingar.

§ 1.11 Arbetsordningen

Styrelsen skall minst en gång per år pröva och fastställa sin arbetsordning. Därvid har styrelsen att särskilt beakta bland annat följande:

- erforderligt antal styrelsesammanträden,
- ansvars- och uppgiftsfördelning mellan styrelse och VD,
- styrelseordförandens särskilda ansvar och uppgifter,
- eventuella styrelsekommittéers roll och uppgifter,
- rapportrutiner som skall ge styrelsen ändamålsenliga bedömningsunderlag,
- andra förhållanden av betydelse för hur styrelsen fullgör sin uppgift.

§ 1.12 Intern kontroll

Styrelsens ansvar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter innefattar erforderlig intern kontroll.

I styrelsens uppdrag ingår tillsyn av företagets arbetsmiljö. Denna uppgift delegeras till anställd med särskild kompetens.

I den interna kontrollen skall ingå kontakter och rapporter från bolagets revisorer enligt punkt 1.8 ovan, varvid skall beaktas de förtroendevalda revisorernas särskilda uppdrag.

§ 1.13 Investeringar

Investeringar beslutas av styrelsen i samband med budgetbeslutet för nästkommande år. Investeringsbeslut får ej överskridas utan nytt styrelsebeslut. Genomförande av budgeterade investeringar följer anvisningar i VD-instruktionen.

§ 1.14 Ledningens anställningsvillkor

Anställningsvillkor och förmåner för VD förhandlas av den eller de styrelsen utser. Beslut om anställningsvillkor fattas av styrelsen.

Anställningsvillkor för chefer som rapporterar direkt till VD förhandlas av VD i samråd med styrelsens ordförande. Det gäller frågor som anställning, avsked, lön, uppsägningstid och övriga villkor av betydelse för ledningens anställningsvillkor.

§ 1.15 Revisor

I anslutning till styrelsens sammanträde för att fastställa förslaget till årsredovisning och koncernredovisning kallas bolagets revisor att för styrelsen redovisa sina iakttagelser och bedömningar av bolagets och koncernens verksamhet inklusive styrelsens respektive VD:s fullgörande av sina skyldigheter. Styrelsen skall också på lämpligt sätt inhämta information från de förtroendevalda revisorerna.

§ 1.16 Firmateckning och attestordning

Beslut om firmateckning fattas på ordinarie styrelsemöte. Firman skall tecknas av styrelsen och av två styrelseledamöter i förening. Dessutom skall VD alltid ha rätt att teckna firma för löpande förvaltningsåtgärder. I vissa frågor gäller dock vissa begränsningar i VD:s befogenhet att fatta beslut, se § 2.1.

Alla utbetalningar skall attesteras av behörig chef i enlighet med gällande attestinstruktion angående typ av utgifter, beloppsgränser och attestberättigad. Attestinstruktionen fastställs av VD inom ramen för av styrelsen fattade beslut.

§ 1.17 Styrelsens arbetsformer och kommittéer

För beredning av ärenden av särskild betydelse kan styrelsen tillsätta särskilda kommittéer. Ordföranden äger därutöver rätt att kalla särskild styrelseledamot för beredning av ärenden.

§ 1.18 Avvikelser från planer och särskilda händelser

Vid befarade avvikelser från budget eller särskilda händelser av väsentlig betydelse är det verkställande direktörens uppgift att ofördröjligen informera styrelsen eller i vart fall styrelsens ordförande för vidare handläggning.

§ 2 VD - instruktion

Enligt aktiebolagslagen (ABL) skall VD sköta den löpande förvaltningen av bolaget enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. På grund härav skall vad som nedan anges gälla för VD i bolaget. Härutöver gäller även andra riktlinjer och anvisningar som meddelas av styrelsen för del av VD:s verksamhet eller för särskilt fall.

Styrelsen skall minst en gång per år pröva och fastställa VD-instruktionen.

§ 2.1 Löpande förvaltning

VD skall handha den löpande förvaltningen i bolaget, vilket omfattar;

- att leda bolagets verksamhet enligt 8 kap 29 § aktiebolagslagen, däri bland annat, inom ramen för den dagliga verksamheten, ingå avtal, söka koncession och ledningsrätt.
- att verkställa styrelsens beslut,
- att anställa personal, dock gäller samrådsskyldighet beträffande vissa chefer, se § 1.14.
- att fullgöra förhandlings- och informationsskyldighet enligt MBL,
- att besluta om semester, tjänstledighet, reseersättningar samt extern utbildning för personalen.
- att besluta om uppsägning och omplacering av personal som anställts av VD,
- att besluta om rättsliga åtgärder i händelse av tvist vari bolaget utgör part

§ 2.2 Brådskanie ärenden

Utöver ansvaret för den löpande förvaltningen skall VD fatta beslut i förvaltningsfrågor som annars ankommer på styrelsen att besluta om, om styrelsens beslut inte kan avvaktas utan väsentlig olägenhet för bolagets verksamhet. I sådana fall skall styrelsen så snart som möjligt underrättas om åtgärden.

§ 2.3 Bokföring och medelsförvaltning

VD skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring skall fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen skall skötas på ett betryggande sätt.

§ 2.4 Offentlighetsprincipen

VD skall på bolagets vägnar fatta beslut enligt 6 kap 3 § 2-3 st offentlighets- och sekretesslagen med hänvisningar.

§ 2.5 Underrättelse till styrelsens ordförande

VD skall omedelbart underrätta styrelsens ordförande om anledning förekommer att styrelsen tar ställning till viss fråga.

VD skall utan dröjsmål underrätta styrelsens ordförande om behov av förändringar i bolagets organisation och i denna instruktion.

§ 2.6 Rapportering

VD skall fortlöpande informera styrelsen om förhållandena i bolaget.

Ekonomisk rapportering skall ske i enlighet med särskilda av styrelsen fastställda instruktioner.

§ 2.7 Beredning av ärenden

VD skall i samråd med styrelsens ordförande bereda styrelsens ärenden och föredra dessa vid styrelsens sammanträden.

§ 2.8 Budget

VD skall i enlighet med styrelsens anvisningar tillställa styrelsen förslag till budget för kommande räkenskapsår.

§ 2.9 Kontroll och tillsyn

VD skall i erforderlig omfattning utöva kontroll och tillsyn över bolagets övriga befattningshavare. Det åvilar VD att i enlighet med av styrelsen fastställd organisationsplan för bolaget upprätta en ansvarsbeskrivning över verksamheten.

§ 2.10 Delegation

VD har rätt att inom ramen för sin behörighet delegera beslutanderätt till annan befattningshavare inom bolaget. VD ansvarar för beslut fattade med stöd av delegation. VD får även inom ramen för sin behörighet utfärda fullmakt. Det åvilar VD att kontrollera hur överförda befogenheter utnyttjas.

§ 3 Instruktion för ekonomisk rapportering

Styrelsen bör minst en gång per år pröva och fastställa instruktionen för ekonomisk rapportering.

VD skall vid varje ordinarie styrelsesammanträde avge en ekonomisk rapport enligt följande:

- Balans och resultatrapport för bolaget per senaste periodbokslut.

Kända avvikelser liksom förväntade avvikelse mot budget skall kommenteras.

GENOMLYSNING

ÖSTHAMMARS KOMMUN

UPPDRAGSNUMMER 1529280300

GENOMLYSNING VA-VERKSAMHETEN

2016-04-04

FALUN VERKSAMHETSUTVECKLING
HÅKAN DANIELSSON

Innehållsförteckning

1	Uppdraget	3
1.1	Underlag	3
2	Nulägesbeskrivning	3
2.1	Styrande dokument	3
2.1.1	Verksamhetsplan	3
2.1.2	Uppföljning	5
2.1.3	Strategi för vatten och avlopp	5
2.2	Verksamhet	7
2.2.1	Omfattning	8
2.2.2	Nyckeltal	9
2.2.3	Vattenproduktion	11
2.3	Organisation	12
2.3.1	Beredskap	12
2.3.2	Dokumentation	12
2.3.3	Avtal	13
2.3.4	Twister	13
2.4	Kunder	13
2.4.1	Kundtjänst	13
2.5	Avgifter	14
2.5.1	Jämförelser Gästrike Vatten	14
2.5.2	Taxedokument	14
2.6	Status VA-anläggningar	15
2.6.1	Vattenverk	15
2.6.2	Avloppsreningsverk	16
2.6.3	Markägande vid anläggningar	16
2.6.4	Ledningsnät - förnyelsebehov	16
2.7	Hållbarhetsindex	17
2.8	Ekonomi	18
2.8.1	Särredovisning	18
2.8.2	Anläggningsregister	19
2.8.3	Driftbudget 2015-2019	19
2.8.4	Investeringsbudget 2016-2019	20
3	Utmaningar	20
4	För- och nackdelar samt möjligheter och hot	21
4.1	Fördelar	22

4.2	Möjligheter	23
4.3	Nackdelar	23
4.4	Hot	23
5	Konsekvenser i befintlig organisation	24
5.1	Konsekvenser Östhammars kommun	24
5.2	Konsekvenser VA-verksamheten	24
6	Sammanfattning	25

Bilagor

Bilaga 1 Flödesschema för VA anläggningarna

Bilaga 2 Checklista status VV

Bilaga 3 Checklista status ARV

1 Uppdraget

Uppdraget består i att belysa VA-verksamheten i Östhammars kommun som en del av underlaget för samgående med Gästrike Vatten.

Beskrivning av de juridiska förutsättningar, lagen om allmänna vattentjänster, kommunallagen, LOU och miljömål redovisas i övergripande beslutsunderlag gällande fördjupad samverkan mellan Östhammars kommun och Gästrike Vatten.

1.1 Underlag

Uppgifter och statistik är inhämtade via intervjuer med personal i Östhammars kommun och via Svenskt vattens verktyg VASS.

Personer som lämnat uppgifter Annika Bexelius, Fredrik Hübinette, Roy Andersson och driftstekniker på Östhammars reningsverk.

2 Nulägesbeskrivning

2.1 Styrande dokument

VA verksamheten i Östhammar arbetar i första hand utifrån två typer av interna styrande dokument, verksamhetsplan och "Strategi för vatten och avlopp".

2.1.1 Verksamhetsplan

De övergripande målen för VA verksamheten är kopplade till kommunfullmäktiges mål "att vara en kommun med minskad miljöpåverkan" samt "att vara en attraktiv kommun där befolkningen trivs och antalet invånare kontinuerligt ökar".

VA verksamhetens övergripande mål är;

- Vi skall tillhandahålla kommunalt dricksvatten med hög leveranssäkerhet.
- Verksamhetsområdet för VA skall utökas när det är miljömässigt motiverat.
- Vi skall rena och hantera kommunalt avloppsvatten på ett miljömässigt optimalt sätt.
- Vi skall ha god tillgång på vatten för framtida behov.

Utdrag ur verksamhetsplan VA 2016:

Verksamhetsförändringar och konsekvenser 2016

Vattentillgången i ett antal av kommunens råvattentäkter är bristfällig. Verksamheten har under året uppmanat till sparsamhet med dricksvattnet i Österbybruk där råvattenkvaliteten i vissa täkter är otillfredsställande. Under kommande år är investeringar nödvändiga för att säkra tillgången till råvatten samt för modernisering av vattenverket. Vi avser att fortsätta arbetet med Karö våtmarks naturdel.

Verksamheten 2017-2019

Driftoptimering av våra reningsverk kan endast möta en del av den ökade belastningen en ökad anslutning till VA-nätet innebär. På sikt kommer det dock troligtvis även att medföra kostnader för kapacitetsökning i vissa reningsverk. Den beslutade VA-strategin kommer på sikt att medföra stora investeringar för utbyggnad av ledningsnätet. Utbyggnaden kommer innebära att stora investeringar behöver göras för att långsiktigt klara kapaciteten i såväl vattenverk som reningsverk framför allt i Öregrund. VA-verksamheten blir allt mer känslig för ränteförändringar i takt med att kapitalkostnadernas andel av de totala kostnaderna ökar.

Kvantitet och kvalitet

Det dricksvatten som levereras ska uppfylla kvalitetskraven i Livsmedelsverkets föreskrifter. Leveranssäkerheten ska vara god vilket bland annat innebär leverans av tillräcklig vattenmängd med minimalt antal driftavbrott.

Utsläppen från våra reningsverk ska uppfylla de villkorskrav som meddelats i verksamheternas tillstånd. Underhåll av vårt ledningsnät ska ske på ett sätt som medför att dess status inte försämras.

Investeringar

Råvattenkvaliteten vid råvattentäkten vid Kyrkholmen medför problem både i brunnen, råvattenledningar samt i beredningsprocessen vid vattenverket i Österbybruk. Vissa steg i beredningsprocessen har dessutom begränsad återstående livslängd och är snart i behov av renovering/nyinstallation. Utredning pågår för att säkerställa vattenförsörjningen både på kort och på lång sikt. Planerat underhåll av ledningsnätet bör utökas för att dess status ska förbättras.

Verksamhetsplan är ett begrepp som alla förvaltningar i Östhammars kommun använder. Verksamhetsplanerna har sin grund i kommunfullmäktiges 9 uttalade mål som bryts ned till mål för tekniska utskottet som i sin tur bryts ned till styrtal för VA verksamheten.

Tekniska utskottets mål	Styrtal för VA
Östhammars kommun ska vara en kommun som ger barn och unga goda förutsättningar	Antal studiebesök på VA
Skapa och behålla attraktiva boendemiljöer	Antal Vattenläckor
	Antal klagomål på vattenkvalitet
God energi hushållning	Antal bräddningar ARV
	Antal överskridna utsläppskrav ARV

4(25)

GENOMLYSNING
2016-04-04

	Producerad mängd renvatten i relation till försåld mängd med avsikt att minska differensen
	Förbrukad el per producerad mängd renvatten
	Förbrukad el per renat m ³ avloppsvatten
	Förbrukad el graddagsjusterad per år, ska kontinuerligt minska
	Åtgång av PIX/PAX i våra ARV (kg/m ³ renat avloppsvatten)

Generellt har VA verksamheten inte tidigare använt nyckeltal som underlag för styrning, utveckling och uppföljning av verksamheten utan budget och övergripande verksamhetsplan har varit vägledande.

Nuvarande målstruktur är under uppbyggnad och kommunen använder den digitala plattformen Stratsys som stödverktyg. Inför 2016 har styrtalen för VA verksamheten tagits fram och dessa ska sedan kompletteras med aktiviteter.

2.1.2 Uppföljning

Uppföljning av VA verksamheten sker i huvudsak genom att verksamhetsplanen stäms av i en kortare verksamhetsberättelse innehållande måloppfyllelse, viktiga händelser, ekonomiskt resultat och genomförda investeringar. Nyckeltal har använts mycket sparsamt, från och med 2016 är avsikten att följa ovan angivna styrtal.

2.1.3 Strategi för vatten och avlopp

Under 2012 beslutade Östhammars kommun en "Strategi för vatten och avlopp" som tagits fram i ett förvaltningsövergripande arbete. Ett arbete som liknar det som förordas i Havs och vatten myndighetens "Vägledning för kommunal VA-planering". Strategin för vatten och avlopp innehåller till stora delar av det som HaVs vägledning anger som innehåll i VA översikt, VA policy och VA plan. Skillnaden är att Östhammars strategi inte anger utpekade och tidsatta åtgärder.

Sammanfattning av "Strategi för vatten och avlopp"

VA-strategin ska leda till en utveckling av ett förbättrat lokalsamhälle och fungerar som ett underlag för den fysiska planeringen. VA strategin ska fungera som en överenskommelse som ger stöd i den dagliga handläggningen både för VA-verket och för planverksamheten.

Prioritering av kommunalt verksamhetsområde:

Prio 1 "Tätortsutveckling". De områden som berörs är färdiga detaljplaner och program eller områden som pekats ut som tätortsutveckling i Översiktsplan.

Prio 2 "Bebyggelseutveckling". Områden som kan bli aktuella för bebyggelseutveckling, till exempel tätortsnära områden där vi idag har ett bebyggelsetryck eller där det finns ett behov av en samlad VA-lösning.

Prio 3 "Skärgårdsutveckling". Bebyggelseutveckling inom områden som omfattas av intentionerna i Skärgårdsprogrammet

Prio 4 "Omvandlingsområden". De fritidshusområden som kan bli aktuella för anslutning till kommunalt nät i ett längre perspektiv.

Kommunala anläggningar

Kommunala vattenverk finns i samtliga tätorter. Lokala vattentäkter i kommunal regi finns i Hökhuvud, Norrskedika och Film.

Samtliga kommunala vattentäkter utgörs av grundvatten på eller i anslutning till vattenförande åsar. Vattenförekomsterna varierar mängdmässigt från år till år och återbildningen av grundvatten är ojämn. Det finns risk för vattenbrist under de torra sommarmånaderna. I kustområdet finns också risk för saltvatteninträngning vid ökade grundvattenuttag eller perioder med låg grundvattenbildning. Många åsar ligger i anslutning till större vägar med transport av farligt gods och behöver få ett fysiskt grundvattenskydd.

För att möta framtida behov och skapa handlingsberedskap måste nya vattentäkter utredas. Kommunen behöver också fastställa vattenskyddsområden för samtliga befintliga och potentiella vattentäkter samt ordna med reservvattentäkter.

2012 anges att vattenverken har kapacitet för pågående planläggning men att anslutning av ytterligare områden kräver nya vattentäkter i Östhammar, Österbybruk och Alunda. I Öregrund behövs ny vattentäkt för ytterligare anslutningar medan vattentäkterna i Gimo och Hargshamn har god kapacitet.

Kommunala reningsverk finns i samtliga tätorter. Näringsbelastningen på känsliga kustvikar ska undvikas och vattenstatusen måste förbättras. Belastning måste framför allt minska på Östhammarsfjärden.

Reningsverken har god kapacitet och klarar anslutning av de pågående planläggningarna och planerad tätortsutveckling. Dock är Öregrunds reningsverk hårt belastat sommartid och kan då inte ta emot externslam. På kort sikt kan visst utrymme skapas i Öregrunds reningsverk men för en utveckling av tätorten behövs en omfattande ombyggnation alternativt nybyggnation av verket.

2.2 Verksamhet

I detta kapitel ges en sammanfattande bild av VA verksamhetens omfattning, nyckeltal och viss jämförelse med Gästrikre Vatten.

Verksamhetens geografiska utbredning redovisas i kartan nedan.

Hur de olika VA anläggningarna hänger ihop redovisas i bilaga 1, Flödesschema

Den allmänna VA anläggningen	
Vattenverk	9
Vattentäkt	12
Högreservoarer	5
Avloppsreningsverk	8
Pumpstationer	68
Ledningslängd vatten, km	239
Ledningslängd spillvatten, km	197
Ledningslängd dagvatten, km	114
Producerad mängd dricksvatten, m ³	1 360 000
Behandlad mängd avloppsvatten, m ³	2 185 000

2.2.1 Omfattning

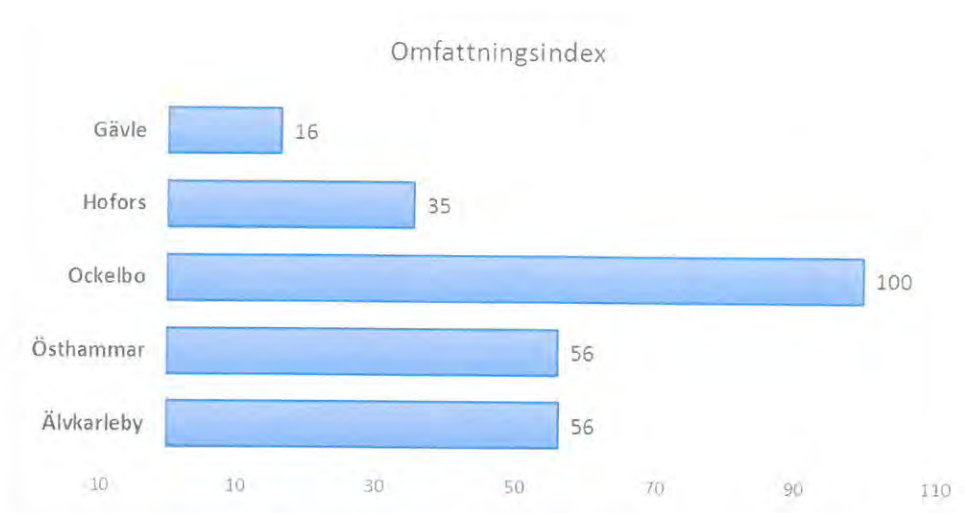
En VA-verksamhets omfattning kan bl.a. beskrivas genom att beräkna antal verk per 1000 anslutna, antal pumpstationer per 1000 anslutna och ledningslängd per ansluten person. Dessa faktorer är också de som är kostnadsdrivande i en VA-verksamhet.

En jämförelse inom Gästrik vatten ger följande bild.

	Östhammar	Gävle	Hofors	Ockelbo	Älvkarleby
Antal vattenreningsverk per 1000 anslutna personer	0,78	0,07	0,25	2,26	0,34
Antal avloppsreningsverk per 1000 anslutna personer	0,56	0,05	0,25	1,72	0,23
Vattenledningslängd per ansluten person	16,4	6,3	15,7	22,3	22,5
Antal spillavloppspumpstationer per 10000 anslutna personer	43,6	10,6	17,5	63,2	47,6
Spillvattenförande ledningslängd per ansluten person	12,9	5,6	9,8	18,1	14,0

Östhammar har en relativt stor verksamhet, men i en jämförelse inte lika omfattande som Ockelbo kommun.

En indexberäkning där högsta värdet för varje parameter sätts till 100 och där medelvärde beräknas för respektive kommun och de 5 parametrarna visar:

2.2.2 Nyckeltal

Nedan redovisas en sammanställning av ett urval av nyckeltal för 2010-2014 gällande Östhammars kommun (värden för 2013 saknas).

	Östhammar 2010	Östhammar 2011	Östhammar 2012	Östhammar 2014
Anslutningsgrad vattenledningsnätet, %	65,7	65,7	66,6	67,7
Anslutningsgrad spillavloppsledningsnätet, %	65,6	65,9	66,9	68,4
Drift och underhållskostnad för produktion av dricksvatten i egna verk, kr/m ³	2,77	3,86	4,39	4,51
Drift och underhållskostnad för behandling av avloppsvatten i egna avloppsverk, kr/m ³	2,1	2,4	2,6	3,4
Drift och underhållskostnad för distribution av dricksvatten, kr/m	10,5	7,7	11,4	6,7
Drift och underhållskostnad för avledning av spillavloppsvatten, kr/m	5,2	12,8	10,7	11,6
Elförbrukning avloppsreningsverk, m ³	0,90	0,83	0,72	0,75
Elförbrukning avloppsnät, kWh/m ³	0,18	0,16	0,16	0,17
Utsädningsgrad avloppsreningsverk (behandlat/försälat), %	241	243	286	294
Tillskottsvatten, l/m och dygn	19,6	19,5	25,4	20,1
Sålt vatten/levererat vatten, %	75,8	72,2	70,2	54,7
Läckor på huvudvattenledning, st/10 km	0,70	0,50	0,60	0,40
Läckor på vattenserviser, st/1000 serviser	0,90	1,12	0,22	0,65
Stopp på spillvattenförande huvudledning, st/10 km	2,20	3,60	4,30	1,10
Stopp på spillvattenförande serviser, st/1000 serviser	0,45	4,24	3,55	0,86
Tjänligt med anmärkning' Mikrobiologiskt, %	6,67	8,57	8,05	2,50
Tjänligt med anmärkning' Kemiskt, %	4,3	11,5	21,5	27,3
Förnysetakt vattenledningar, %	0,37	0,41	0,00	0,10
Förnysetakt spillvattenförande ledningar, %	0,75	0,70	0,00	0,10
Förnysetakt dagvattenledningar, %	0,94	0,93	0,07	0,00

Källa: Svenskt Vattens statistiksystem VASS

Kommentarer;

- Östhammar har en relativt låg anslutningsgrad.
- Drift och underhållskostnaderna per m³ för vattenverken är jämförelsevis höga och dessutom stigande.
- Drift och underhållskostnaderna för ledningsnät är i jämförelse låga, är de till och med för låga dvs det sker ett för lite underhåll.
- Elförbrukningen reningsverk är jämförelsevis låg räknat per m³.
- Utspädningsgraden dvs mängden tillskottsvatten till reningsverken är hög och stigande.
- Andelen av levererat vatten som man får betalt för minskar. Av det vatten som levereras till ledningsnätet är det 45.3 % man inte får betalt för.
- Vattenprover "tjänligt med anmärkning mikrobiologiskt" sjönk 2014 medan vattenprover "tjänligt med anmärkning kemiskt" ökar och har stadigt ökat sedan 2010.
- Förnysetakten ledningsnät är låg och har 2012 – 2014 varit nära 0.

Jämförelser nyckeltal Gästrike Vatten

	Östhammar	Gävle	Hofors	Ockelbo	Älvkarleby	Sverige (median)
Anslutningsgrad vattenledningsnätet, %	67,7	93,4	85,4	62,3	93,1	83,3
Anslutningsgrad spillavloppsledningsnätet, %	68,4	92,9	85,2	61,4	92,1	81,4
Drift och underhållskostnad för distribution av dricksvatten, kr/m	6,7	18,6	25,9	6,0	9,3	14,7
Drift och underhållskostnad för avledning av spillavloppsvatten, kr/m ³	11,6	27,4	13,6	19,5	34,5	19,5
Utspädningsgrad ARV (behandlat/försäit) %	294,4	201,2	161,3	260,4	119,6	221,6
Tillskottsvatten, l/m och dygn	20,1	35,0	16,0	17,7	3,4	21,8
Sålt vatten/levererat vatten, %	54,7	65,1	68,8	68,7	67,1	76,7
Läckor på huvudvattenledning, st/10 km	0,4	0,8	1,3	0,5	0,8	0,6
Stopp på spillvattenförande huvudledning, st/10 km	1,1	2,3	1,8	4,1	7,9	0,6
Tjänligt med anmärkning' mikrobiologiskt, %	2,5	3,3	2,9	0,0	7,1	2,9
Tjänligt med anmärkning' Kemiskt, %	27,3	0,0	1,6	5,5	2,4	4,0
Förnysetakt vattenledningar, %	0,10	2,01	0,00	0,00	1,05	0,32
Förnysetakt spillvattenförande ledningar, %	0,10	3,04	0,13	1,91	1,94	0,36
Förnysetakt dagvattenledningar, %	0,00	0,52	0,00	0,00	0,86	0,16

Källa: Svenskt Vattens statistiksystem VASS

Kommentarer;

- Östhammar och Ockelbo har låg anslutningsgrad och många anläggningar
- Östhammar har låga drift och underhållskostnader ledningsnät. För låga?
- Östhammar har hög utspädningsgrad till reningsverken och får betalt för liten andel av levererat vatten.
- Östhammar har få registrerade läckor och stopp på ledningsnätet.

10(25)

GENOMLYSNING
2016-04-04

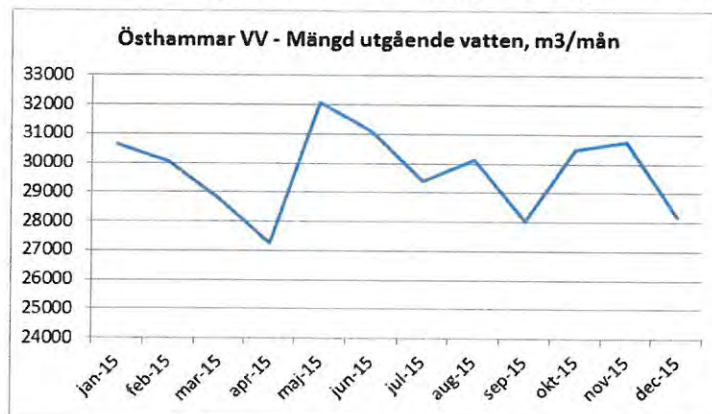
- Östhammar har jämförelsevis hög andel vattenprover med "tjänligt med anmärkning kemiskt".

2.2.3 Vattenproduktion

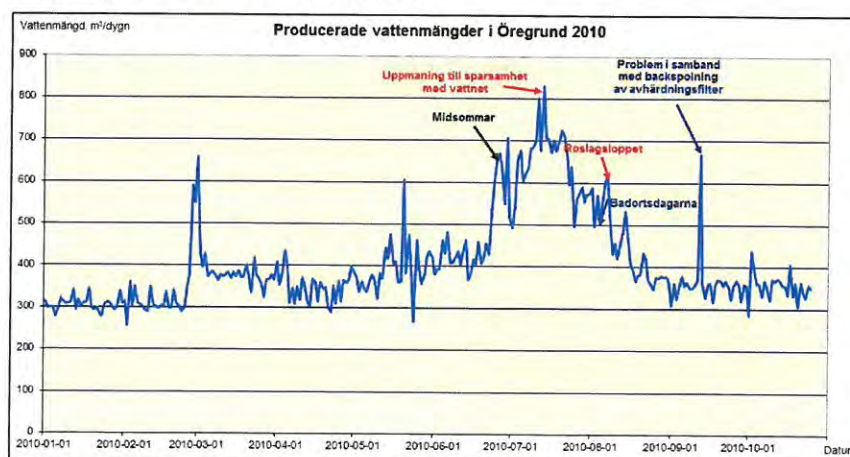
Östhammar är en skärgårdskommun med allt vad det innebär och har därmed i vissa områden under året en stor variation i antal boende och besökande.

Största skillnaderna har vi i Öregrund där man räknar med att befolkningen fördubblas sommartid. I Alunda, Gimo, Österbybruk och Hargshamn ser vi inga stora skillnader mellan sommar och vinter. Östhammar påverkas inte heller nämnvärt under sommaren.

Månadsförbrukningen i Östhammar framgår av diagrammet nedan.

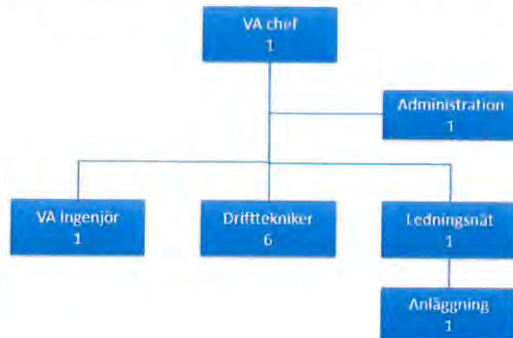

I Öregrund där variationen mellan vinter och topparna på sommaren är stor finns en sammanställning av flödesvariationerna (m3/dygn) under hela 2010 med kommentarer. Dessa variationer gäller i stort sett varje år för Öregrund även om flödena idag är något högre pga ökad anslutning sedan 2010.

2.3 Organisation

VA organisationen består av 11 tjänster som är organiserade enligt följande;

Kommentarer:

- VA chef (Roy Andersson) kommer att gå i pension under 2016
- Ledningsnät (Gert Georgsson) går i pension 1 april 2016
- Anläggning (Per Engman) fyller 63 år under 2016
- Driftstekniker (Bert Sundborg) fyller 63 år under 2016
- VA ingenjör kompetens i första hand inom dricksvatten, dokumentation och miljörapportering.
- För projektledning inom VA används resurs i Tekniska förvaltningens stabsgrupp. Resurs som även skulle kunna användas av Gästrike Vatten i lokala projekt.
- Vid Östhammars reningsverk är en av driftsteknikerna utbildad gasföreståndare.

2.3.1 Beredskap

VA-verksamhet är uppdelad i 2 områden, norra och södra, inom varje område har en drifttekniker beredskap. Det betyder att det alltid finns två drifttekniker i beredskap. Med totalt 6 drifttekniker så innebär det att varje person har beredskap var tredje vecka.

Under semesterperioder blir det i regel så att de drifttekniker som är i tjänst har beredskap varannan vecka.

2.3.2 Dokumentation

VA-banken används som dokumentationssystem i VA-verksamheten. Ingen egen personal finns som sköter inmätningar utan inmätningstjänsterna köps.

På grund av både tid och kompetensbrist ligger man idag efter med både inmätning och inläggning av uppgifter i VA-banken.

Idag betalar inte VA-verksamheten någon avgift för tillgång till bakgrundskarta (grundkarta).

2.3.3 Avtal

Ramavtal och leverantörsavtal finns tecknade för en rad vanligt förekommande varor och tjänster inom VA verksamheten.

Några särskilda kommentarer gällande avtal;

- Inget avtal finns gällande brandvatten finns tecknat med Uppsala brandförsvär.
- Avtal finns tecknat med Sandvik gällande bruksavgifter
- Ett fåtal fastigheter utanför verksamhetsområde har anslutningsavtal
- Avtal finns med mobiloperatörer som har utrustning t.ex. på vattentorn.

2.3.4 Tvister

Vad man vet finns inga gamla tvister gällande VA verksamheten och inga ärenden ligger i mark och miljödomstolen. Däremot så ligger en tillståndsansökan gällande våtmark hos mark och miljödomstolen.

2.4 Kunder

Östhammars kommun har en relativt låg anslutningsgrad till den allmänna VA anläggningen ca 68 %. Det innebär 4 587 dricksvattenkunder och 4 633 spillvattenkunder.

Någon särskild kundenkät VA har inte Östhammars kommun gjort. Men man har ett antal år deltagit i SCB:s enkät "Medborgarundersökning", senast var det 2012 och då fanns 3 frågor som rörde VA verksamheten. I enkäten fick VA-verksamheten betygsindex 69 vilket kan översättas till positivandel (69 %).

Frågorna som ingår i Betygsindex;

Vad tror eller tycker du om dricksvattnet i din kommun?

Vad tror eller tycker du om din kommuns vattenförsörjning?

Vad tror eller tycker du om din kommuns avloppssystem?

2.4.1 Kundtjänst

Kundtjänst funktionen köps idag från "Östhammar direkt" som också sköter faktureringen. Som kundregister och för fakturering används EDP Future.

Östhammar direkt är en gemensam och samordnad kundtjänst för all förvaltningarna i Östhammars kommun.

Information till VA kunderna via hemsida och direkt tas fram av tekniska förvaltningen.

2.5 Avgifter

Utvecklingen av anläggningstaxan och brukningstaxan gällande typhus A och B för perioden 2010 – 2016 redovisas i nedanstående tabell.

	Enhet	Östhammar 2010	Östhammar 2011	Östhammar 2012	Östhammar 2013	Östhammar 2014	Östhammar 2015	Östhammar 2016
Anläggningsavgift för typhus A (enbostadshus, t.ex. villa)	kr	135 000 kr	135 000 kr	135 000 kr	135 000 kr	135 000 kr	177 000 kr	177 000 kr
Anläggningsavgift för typhus B (flerbostadshus 15 lägenheter)	kr				485 000 kr	485 000 kr	667 000 kr	667 000 kr
Total årskostnad för typhus A (enbostadshus, t.ex. villa)	kr/år	5 032 kr	5 786 kr	6 308 kr	7 310 kr	7 086 kr	7 934 kr	8 170 kr
Höjning Typhus A	%		15%	9%	16%	-3%	12%	3%
Total årskostnad för typhus B (flerbostadshus 15 lägenheter)	kr/år	45 635 kr	52 460 kr	57 190 kr	60 595 kr	64 242 kr	60 788 kr	74 070 kr
Höjning Typhus B	%		15%	9%	6%	6%	-5%	22%

Kommentarer:

- Anläggningsavgiften höjdes med 31 % 2015 till 177 000 kr för typhus A..
- Relativt kraftiga höjningar av brukningsavgiften (årskostnaden) har skett under 2010-talet (2016 är avgiften 62 % högre än 2010).

2.5.1 Jämförelser Gästrike Vatten

Jämförelse av anläggnings- och brukningsavgifter inom Gästrike Vatten.

	Enhet	Östhammar 2016	Gävle 2016	Hofors 2016	Ockelbo 2016	Älvkarleby 2016	Sverige Median
Anläggningsavgift för typhus A (enbostadshus, t.ex. villa)	kr	177 000 kr	165 406 kr	67 276 kr	85 775 kr	109 600 kr	128 699 kr
Anläggningsavgift för typhus B (flerbostadshus 15 lägenheter)	kr	667 000 kr	519 519 kr	228 275 kr	196 025 kr	312 600 kr	419 966 kr
Total årskostnad för typhus A (enbostadshus, t.ex. villa)	kr/år	8 170 kr	4 363 kr	8 706 kr	9 234 kr	8 250 kr	6 901 kr
Total årskostnad för typhus B (flerbostadshus 15 lägenheter)	kr/år	74 070 kr	44 045 kr	91 184 kr	102 727 kr	86 929 kr	65 226 kr

Kommentarer:

- Östhammar har 2016 de högsta anläggningsavgifterna gällande både typhus A och typhus B.
- Gällande brukningsavgiften (årskostnaden) så har Östhammar en avgift som är jämförbar med Älvkarleby som också har samma omfattningsindex.

2.5.2 Taxedokument

VA-taxa 2016 gällande Östhammars kommun är antagen av Kommunfullmäktige 2015-11-10.

Gällande anläggningstaxan så följer den upplägget i Svenskt Vattens basförslag och innehåller servisavgift, förbindelsepunktsavgift, tomtteavgift och lägenhetsavgift. Tomtavgift för bostadshus tas ut upp till 2 500m². Taxan ger inte möjlighet till någon indexreglering.

14(25)

GENOMLYSNING
2016-04-04

Konstruktionen av brukningstaxan kan sägas vara en "förenkling" av Svenskt Vattens basförslag och innehåller en fast och en rörlig del. Den fast delen baseras på förbrukningen i varje mätpunkt, en avgift vid förbrukning <600 m³ och en vid >600 m³.

Reduceringsreglerna för brukningstaxan innebär att anslutning till endast dricksvatten betalar 40 % av fast avgift och anslutning till endast spillvatten betalar 60 % av fast avgift.

Kommentarer

- Brytpunkt i taxan 600 m³ ställer ibland till det vid gemensam förbindelsepunkt exv bostadsrättsföreningar.

2.6 Status VA-anläggningar

En översiktlig statusbedömning har gjorts av VA-anläggningarna genom att tillsammans med VA-chef och driftstekniker gå igenom nuläge i form av rutiner, säkerhet etc. samt behovet av reinvesteringar.

Sammanställningen för vattenverk redovisas i bilaga 2 och för reningsverk i bilaga 3.

2.6.1 Vattenverk

Kommentarer:

- Uppdaterade egenkontrollprogram, HACCP-analyser och provtagningsprogram finns.
- Drift och skötselinstruktioner behöver uppdateras.
- Uppdaterade underhållsplaner finns inte.
- Vattenverken är anslutna till driftövervakning.
- Prover för vattenanalys tas för de större verken 12 ggr/år och för de mindre 6 ggr/år.
- Mikrobiologiska barriärer behöver ses över. Någon GDP (God Desinfektionspraxis) för bedömning av säkerhetsbarriärer har inte gjorts.
- Plan för nöd- och reservvattenförsörjning finns inte.
- Vattendomar behöver ses över och saknas på flera ställen.
- Skyddsområden och skyddsföreskrifter behöver ses över flera är gamla.
- Tillräckligt skalskydd saknas på flera anläggningar.
- Generellt har styr- och reglerutrustning och råvattenpumpar behov av att ses över.
- Reinvesteringsbehovet (nybyggnation) är mycket stort gällande Österbybruk vattenverk och stort i Alunda och Öregrund samt till viss del i Östhammar.
- Gällande kapacitet för framtida behov har den bedömts efter de nu beslutade utbyggnadsplanerna.

2.6.2 Avloppsreningsverk

Kommentarer:

- Uppdaterade egenkontrollprogram samt drift och skötselinstruktioner finns
- Underhållsplaner saknas
- Rutiner gällande periodiska besiktningar behöver förbättras
- AquaView7 används som styr och driftövervakningssystem.
- Alla verken är anslutna till kommunikations- och driftövervakningssystem utom de mindre verken i Harg och Skoby.
- Någon riksinventering har inte genomförts.
- Arbetsmiljöarbete bedrivs men det är sämre med att få förbättringsåtgärder genomförda.
- Utifrån sammanställningen så är behoven av reinvesteringarna i reningsverk små de närmaste åren.
- Reningsverken bedöms ha kapacitet att ta emot framtida (idag planerade) belastningar och flöden.
- Slammet körs till den kommunala deponin och blandas med sand och spån för tillverkning av anläggningsjord.

2.6.3 Markägande vid anläggningar

Enligt uppgift från Östhammars kommun ska de flesta verken ligga på fastigheter som är avstyckade. Följande verk ligger som del av större fastigheter;

- Östhammars AVR: Östhammar 1:2 som består av Krutudden, campingen och vattenområdet.
- Öregrund AVR: Öregrund 5:7 del av stor fastighet.
- Gimo Vattenverk: Del av Gimo 8:89 som är en stor fastighet.
- Österby Vattenverk: Ligger på Harvik 4:9 som inte bara omfattar själva vattenverket utan även lite mer mark.
- Skoby AVR: Ligger på Skoby 2:41 som är en privat jordbruksfastighet, där Östhammars kommun har ett avtalsservitut (byggnad på ofrigrund).

2.6.4 Ledningsnät - förnyelsebehov

Förnyelsebehovet måste alltid tas fram i ett längre tidsperspektiv. En hög förnyelseaktivitet under ett enstaka år leder inte till någon nämnvärd förändring av ledningsnätets status, utan det är hur vi agerar under en längre tidsperiod som får betydelse.

16(25)

GENOMLYSNING
2016-04-04

För att beräkna ett långsiktigt förnyelsebehov bör man utgå från ledningars:

- längd
- material
- ålder
- livslängd (SV rapport 2011-14 Rörmaterial i svenska VA-ledningar – egenskaper och livslängd).

Utöver ledningarnas ålder och material kan följande faktorer påverka förnyelseplaneringen:

- Problem t.ex. dåliga flöden/lutningar som genererar återkommande åtgärder såsom spolningar etc.
- Planering av nya områden (bostäder, industrier) kan påverka förnyelsetakten på befintligt nät.
- Krav på dagvattenhantering, källaröversvämningar och höga flöden
- Utökande av verksamhetsområden (t.ex. via inventering av enskilda avlopp, utbyggnadsområden).
- Krav från tillståndsmyndighet gällande tillskottsvatten och bräddning (egna initiativ pga. bräddning).
- Samordning med andra aktörer såsom andra ledningsslag och gatuverksamheten

Utifrån förnyelsebehovet av material och ålder beräknas dessa faktorer utgöra ett tillägg på 25 %.

Gästrike Vatten tog under 2015 fram dels en arbetsmodell för ledningsförnyelse och dels fram ett översiktligt förnyelsebehov i respektive kommun.

Om de beräknade översiktliga behoven, som bygger på ledningslängder, ledningsmaterial och ålder, i övriga Gästrike Vatten kommunerna används för Östhammar så hamnar förnyelsebehovet på 900 – 1000 m (vatten + spillvatten) per år. Vilket motsvarar ett reinvesteringsbehov på 4 000 000 – 5 000 000 kr årligen.

2.7 Hållbarhetsindex

Hållbarhetsindex är framtaget av Svenskt Vatten för att möta flera olika strategiska behov inom den kommunala VA-verksamheten.

Hållbarhetsindex utgår ifrån 14 parametrar. Under varje parameter ligger i sin tur ett antal frågor. Frågorna kan sägas utgöra indata i hållbarhetsindexundersökningen. Frågorna ger upphov till ett färgindex grönt (bra), gult (bör förbättras) eller rött (måste åtgärdas) och parametrarna värderas utifrån samma färgindex genom en sammanvägning av underliggande frågor.

I denna genomlysning har en första genomgång av hållbarhetsindex gjort tillsammans med VA chef Roy Andersson och kommunsamordnare Sara Larsson från Gästrike Vatten.

Hållbara tjänster för brukare							Miljömässig hållbarhet				Hållbara resurser		
Hälsomässigt säkert vatten	Vattenkvalitet	Leveranssäkerhet	VA-planering	Klimatanpassning och översvämnings säkerhet	Nöjda brukare	Kommunikation	Hushållning med andliga resurser	Hushållning med energi	Miljökrav	Vattentillgång	VA-anläggningens status	Driftstabilitet	Personaltresurser och kompetens

Sveriges vattentjänstorganisationer har mycket höga ambitioner och högt ställda krav på tjänster till brukare, miljö och långsiktig hållbarhet. Kravnivåerna för att bli grön eller till och med gul på en parameter speglar denna höga ambitionsnivå. Eftersom hållbarhetsindex ska användas som ett verktyg för det kontinuerliga förbättringsarbetet på flera års sikt motsvarar dessutom kravet för grönt inte var man måste vara idag, utan var kommunerna bör vara om 5–10 år.

Kommentarer:

- Resultatet av genomgång av HBI frågorna speglar Östhammars behov av förbättringsarbete och utveckling inom VA verksamheten, vilket också framkommer i andra delar av denna rapport.

2.8 Ekonomi

2.8.1 Särredovisning

VA verksamheten särredovisas i kommunen och det finns redovisning av både resultaträkning och balansräkning för VA.

Resultaträkningen för 2014 redovisar intäkter på 33 295 kkr, verksamhetskostnader 22 632 kkr, avskrivningar 6 276 kkr och räntekostnader 3 541 kkr vilket ger ett resultat på +845 kkr.

Materiella anläggningstillgångar är 127 790 kkr och de långfristiga skulderna 112 582 kkr.

Kommentarer:

- Enligt uppgifter från Östhammars kommun belastas VA verksamhetens resultaträkning av verksamhetens andel av alla gemensamma kostnader.

18(25)

GENOMLYSNING
2016-04-04

2.8.2 Anläggningsregister

Anläggningsregistret gällande VA anläggningar sköts av ekonomikontoret centralt i kommunen. Generellt kan sägas att ju äldre investeringar ju sämre är de definierade och specificerade. För vatten och reningsverk är investeringarna inlagd i anläggningsregistret per verk, när det gäller ledningsnät har det på senare år registrerats per område. Tidiga ledningsnätinvesteringar ligger årsvis i klump.

När det gäller investeringar i samband med nyanslutningar så direktbokförs 10 % av kostnaden och 90 % investeringsbokförs.

Avskrivningstider:

- Ledningsnät 33 år
- Verk fördelas på 10, 20 och 33 år
- Pumpstationer 10 – 33 år (är sällan särskilda i anläggningsregistret)

Ett nytt regelverk för komponentavskrivningar är under antagande (har passerat kommunstyrelsen) och ska gälla investeringar från och med 2016. Förslaget innebär att ledningsnät skrivs av på 50 år och att pumpstationer skrivs av på 15 år. Förslaget innehåller också förslag om att äldre investeringar inte ska justeras utifrån komponentavskrivning.

2.8.3 Driftbudget 2015-2019

Driftbudgeten för VA verksamheten i Östhammar 2015 – 2019 är beslutad enligt följande;

Prognos VA	Budget	Budget	Plan	Plan	Plan
År	2015	2016	2017	2018	2019
Höjning:	12,0%	3,0%	5,0%	5,0%	4,0%
Intäkter:	35 896	36 339	38 139	40 025	41 619
Varav:					
Anslutningsavgifter	816	639	692	744	796
Fasta bruksavgifter	13 610	13 900	14 595	15 325	15 938
Rörliga bruksavgifter	20 414	20 850	21 893	22 987	23 907
Övriga intäkter	1 056	950	960	969	979
Kostnader:	33 882	36 339	38 139	40 025	41 619
Varav:					
Driftkostnader	22 217	23 939	24 339	24 720	24 950
Kapitalkostnader	11 665	12 400	13 800	15 305	16 669
Underskott/Överskott:	875	0	0	0	0
Balanserat per 31 dec:	-1 139	-1 139	-1 139	0	0

2.8.4 Investeringsbudget 2016-2019

Investeringsbudget, netto (tkr)	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019
<i>Projekt</i>				
Exploatering bostadsområden	3 000	15 000	15 000	15 000
Exploatering industriområden	750	7 500	7 500	1 500
Vattenförsörjning Österbybruk	3 000	10 000	10 000	
Nya servisanslutningar	2 000	2 000	2 000	2 000
Utökning verksamhetsområdet	500	5 000	5 000	5 000
Summa	9 250	39 500	39 500	23 500

Kommentarer;

- Inom tekniska förvaltningen har det tidigare år alltid funnits en pott ofördelade investeringsmedel som kunnat användas för oplanerade investeringsbehov. För 2016 finns inte några ofördelade investeringsmedel.

3 Utmaningar

VA-verksamheten står inför stora framtida utmaningar och de viktigaste utmaningarna sammanfattas i följande;

Östhammar utmaningar (behov)

Vattenförsörjning

Den största utmaningen i Östhammars VA-verksamhet är att långsiktigt säkerställa vattenförsörjningen. På kort sikt gäller det framförallt Österbybruk. I Österbybruk är situationen akut och under vintern 2016 har vatten körts dit. Ny brunn öppnas i början av april 2016.

På lite längre sikt gäller det hela kommunen. Idag är marginalerna små och inget reservvatten finns.

Förbättra skyddet av potentiellt och befintligt dricksvatten

Säkert dricksvatten. Vattenskyddsområden, skyddsföreskrifter, mikrobiologiska barriärer, reservvattenförsörjning, beredskapsplanering

Ökade krav dricksvatten och enskilda avlopp kan medföra ökade behov av utbyggnad allmän VA anläggning.

Krav enligt vattentjänstlagen kan medföra utökning av verksamhetsområdena med stora investeringar som följd. Kommunal VA-planering i samverkan med kommunen kan ge kontroll över utbyggnadstakten.

Ökande miljökrav från myndigheter och ny lagstiftning.

T.ex. hygienisering av avloppsslam, skärpta utsläppskrav, energieffektivisering, minskning av bräddning, minskning av tillskottsvatten med investeringar till följd.

20(25)

GENOMLYSNING
2016-04-04

Drift och underhåll ledningsnät

Att vid pensionsavgångar hos ledningsnätspersonal skapa ett fungerande drift och underhållsarbete gällande ledningsnät.

Mycket erfarenhet och kompetens försvinner nu och inom något år.

Öka förnyelsetakten gällande ledningsnät

Att skapa organiserat arbete med förnyelse av ledningsnät. Förnyelsearbete behöver bli mera kontinuerligt och det bör årligen avsättas pengar för ledningsförnyelse. Stort behov finns att minska ut- och inläckage i ledningsnätet.

Säkerställa kompetensförsörjning

Att säkerställa en uthållig VA-organisation, rekrytera alternativt ha tillgång till specialistfunktioner. Upprätt hålla och utveckla kompetens hos personalen.

Att anpassa de organisatoriska resurserna till investeringsbehovet och genomföra VA strategin.

Externslam

Styrning och hantering av externslam så att kommunens totala mottagningskapacitet nyttjas så inte vissa verk överbelastas.

VA-taxan

Anpassa VA-taxan så att kostnadstäckning för VA-utbyggnad, investeringar och reinvesteringar i VA-anläggningar uppnås

Utveckla dokumentation och statistikhantering

Dokumentationen i kartsystem är idag inte helt uppdaterad och mycket information finns hos den personal som snart går i pension. För att ha en effektiv planering/projekteringsprocess krävs en bra dokumentation.

För att kunna följa upp mål, åtgärder och för att kunna identifiera förbättringsområden och behov behövs en fungerande statistikhantering.

Att arbeta systematiskt med förebyggande underhåll.

För att systematiskt arbeta med förebyggande underhåll krävs en underhållsplanering, genom verktyg som t.ex. IDUS.

4 För- och nackdelar samt möjligheter och hot

I intervjuer och diskussioner med personal i Östhammar har följande för- och nackdelar samt möjligheter och hot identifierats när det gäller ett samgående med Gästrike Vatten.

4.1 Fördelar

Fördelar	Kommentar
Bättre kompetenser och resurser	Gemensamma resurser ger möjligheter till bättre kompetensbas (samutnyttjande), ökad specialisering och mindre sårbarhet. Vi säkerställer en långsiktig hållbarhet för våra kunder och har bättre förutsättningar att klara framtidsutmaningarna. Pensionsavgångarna är betydande de kommande åren.
Utvecklingsmöjligheter för personalen	Var en del av en större organisation och lära av varandra.
Nyrekrytering	Erfarenheter visar att gemensam organisation underlättar nyrekrytering. Möjligheter att vara med och dela specialister exv juristkompetens.
Utveckla tekniska system	Bättre möjligheter att dra nytta av driftövervakning, underhållsplanering, kart- och GIS-system
Ekonomi	Utifrån dagens situation bör samordning av verksamhet och tjänster kunna utvecklas genom att tjänster samutnyttjas. Utmaningarna kommer att medföra ökade kompetens- och resursbehov. Besparingar kan ske genom samnyttjande tekniska system (licenser/ utbildning mm). Samverkan ökar förutsättningar till rationell drift med enhetlig teknisk standard ur driftsynpunkt. Samverkan bedöms sammantaget ge lägre kostnadsutvecklingen än vad som varit fallet utan gemensam organisation.
Politisk fokusering på verksamheternas behov	Generellt visar erfarenheter att styrelse som enbart ansvarar för dessa frågor erhåller bättre kunskap och agerar för VA-verksamhetens bästa
Uppnå nationella och regionala miljömål	Bättre möjligheter helhetssyn i vattenförvaltningen enligt EUs ramdirektiv och den nationella vattenförvaltningen. Via gemensamt aktivt uppströms – och informationsarbete säkerställa så att farliga ämnen inte kommer ut och förorenar vattnet.

22(25)

GENOMLYSNING
2016-04-04

Kommunsamverkan	VA-samverkan kan leda till att samverkansklimatet mellan kommunerna stärks.
-----------------	---

4.2 Möjligheter

Möjligheter	Kommentar
Utvecklingsmöjligheter	Ett samgående med Gästrike Vatten kan ge en nytändning och utvecklingsmöjligheter. Kan det finnas en "karriär" för mig. Vi har kunskap och idéer att bidra med.

4.3 Nackdelar

Nackdelar	Kommentar
Administrativa kostnader	I kvarvarande verksamheter minskar fördelningsgrunden gällande overheadkostnader.
Kulturskillnader	Det kan finnas kulturskillnader hos såväl personal som politiker som försvårar ett effektivt samarbete i en övergångsfas
Uppstartskostnader	Engångskostnad t.ex. i form av anpassning av IT-lösningar, omställning (konvertering) till gemensamma tekniska system, tillfälliga personalkostnader, information- och profilmaterial m.m.
Arbetsställen	Ett gemensamt kontor för stab innebär att en del personal kan få mer transporter. Osäkerheter kring, var ska jag sitta, måste jag ändra arbetssätt, vem blir min chef etc.?

4.4 Hot

Hot	Kommentar
Avståndet	Avståndet till Gävle är stort. Verksamheten tillhör olika län och kanske lite olika kommunala kulturer. Hur bygger vi upp samhörighetskänslan.
Centralstyrning	Det mesta styrs från Gävle alla chefer och all ingenjörskompetens finns där. Blir Östhammar bortglömda.

23(25)

GENOMLYSNING
2016-04-04

	Vilken frihet har vi i Östhammar.
Politisk kontroll	Tappar vi den politiska kontrollen över utvecklingen av VA anläggningarna i Östhammar.

5 Konsekvenser i befintlig organisation

5.1 Konsekvenser Östhammars kommun

En överföring av VA-verksamheten till Gästrike Vatten påverkar verksamheten inom Östhammars kommun i första hand på följande sätt;

- VA betalade år 2015 837 000 kr för förvaltningschef, ekonom, registrering och diarieföring, upphandling samt driftprojekt som stabsgruppen drivit/utfört. Den overheadkostnad som VA betalt inom Tekniska förvaltningen kommer att behöva fördelas på färre verksamheter.
- För "Östhammar direkt" (kundtjänsten) betalar VA verksamheten 272 000 kr 2016.
- Avfallsverksamheten får bära hela kostnaden för kundregister och faktureringsystem. Idag sker samfakturerings mellan VA och avfall i EDP Future.
- Den dagliga kontakten med övriga verksamheter inom tekniska förvaltningen och bygg- och miljöförvaltningen blir svårare.

5.2 Konsekvenser VA-verksamheten

En samverkan med Gästrike Vatten påverkar VA-verksamheten på följande sätt:

- VA chefstjänsten behöver inte återbesättas.
- Personalkostnader kan behöva hanteras vid övergången
- Idag finns en delad tjänst som administratör på tekniska kontoret (statistik, fakturering) som arbetar 60 – 70 % åt VA men också åt måltidsorganisationen.
- Osäkerhet om VA ingenjör blir stationerad i Östhammar.
- Osäkerhet kring återbesättning av tjänst på ledningsnät och tjänsteställen för drifttekniker.

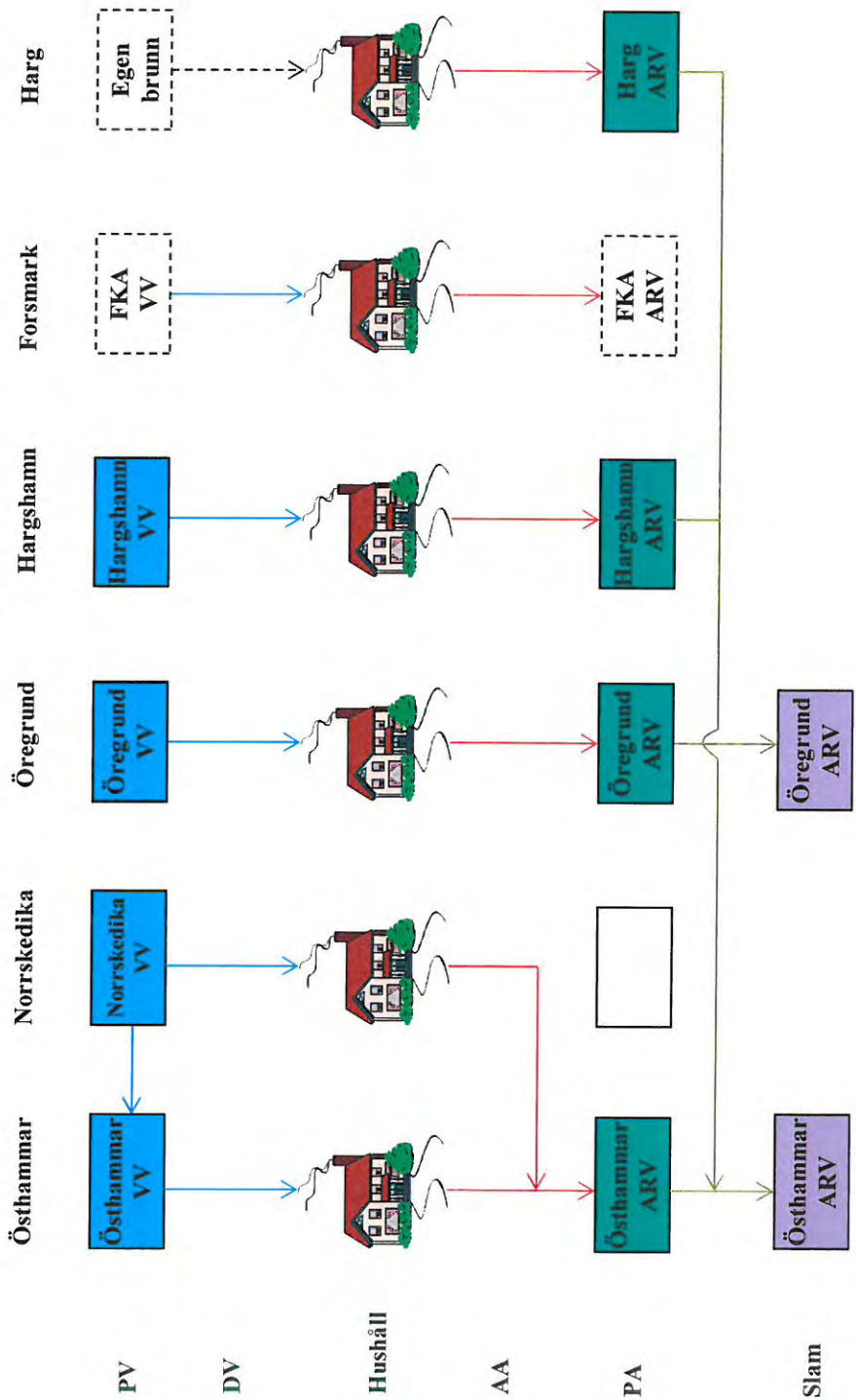
6 Sammanfattning

För VA verksamheten långsiktigt ska bidra till kommunfullmäktiges mål "att vara en kommun med minskad miljöpåverkan" samt "att vara en attraktiv kommun där befolkningen trivs och antalet invånare kontinuerligt ökar" krävs utveckling och ett kontinuerligt förbättringsarbete. Investeringar i anläggningar och ledningsnät kommer behöva ske vilket innebär att det finns ett behov av finansiella resurser samt tillgång till rätt kompetens och personella resurser.

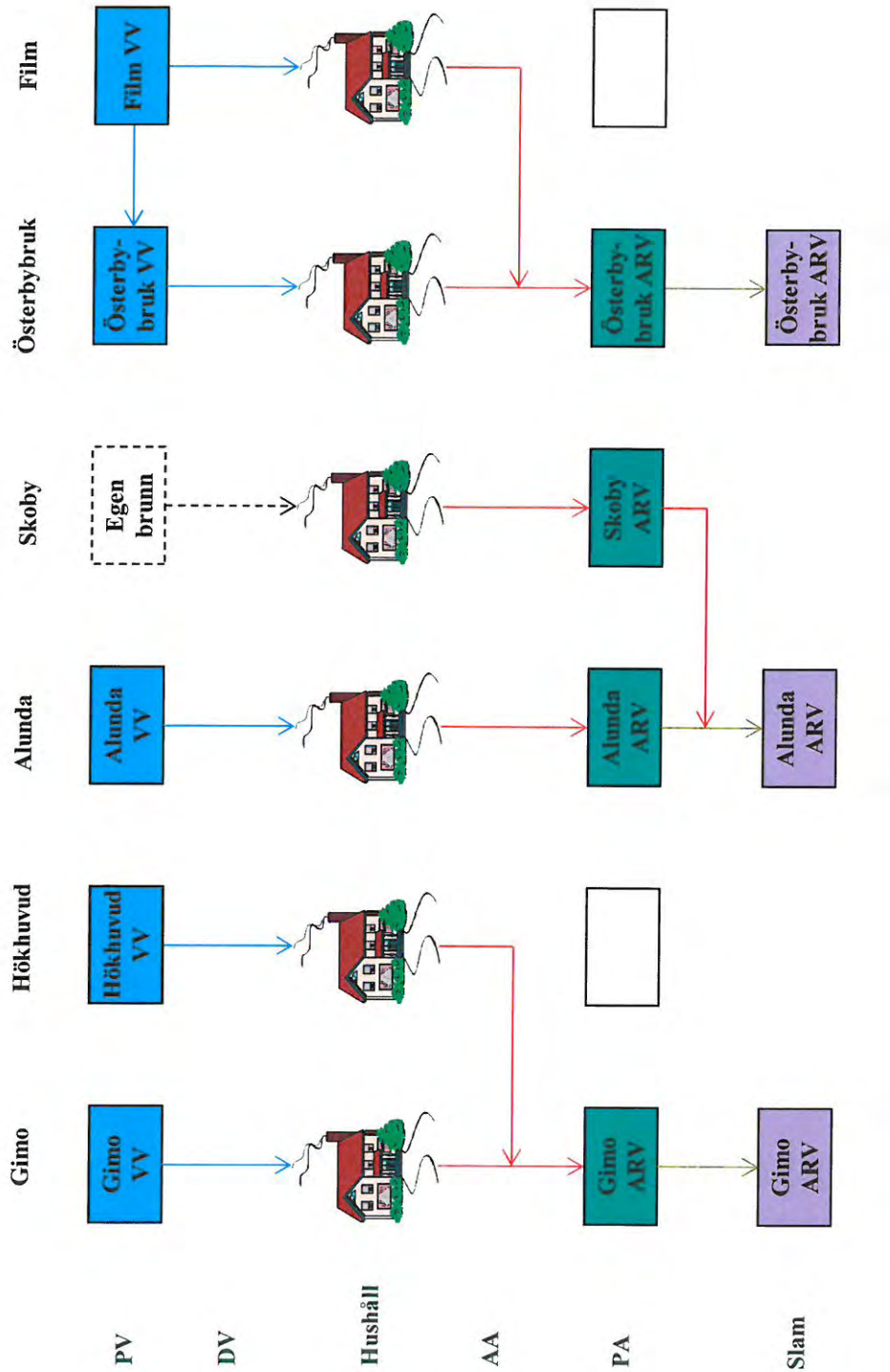
De viktigaste utvecklingsområdena de kommande fem åren är:

- Säkrad leverans av dricksvatten
- Säkrad tillgång på personal med rätt kompetenser
- Tillräckliga investeringar i anläggningar och ledningsnät
- Säkrad uppfyllnad av miljökrav
- Ökad intern effektivitet
- Anpassning av VA-taxan till verksamhetens behov av investeringar och personal

Östhammars kommun

Östhammars kommun

Anläggningsstatus, Produktion vatten		Alunda	Film och Norråsen	Gimo	Hargshamn	Hökhuvud	Norrstads/Gruvorna	Öregrund	Österbybruk	Östhammar
ID										
GRUNDDATA										
	Typ av anläggning	GV	GV	GV	GV	GV	GV	GV	GV	GV
	Tillstånd, m³/d	640		1 800			500	780	1 000	1 600
	Aktuell anslutning, antal personer	2 200	130	2 600	300	100	200	1 600	2 500	4 700
	Aktuell produktion, m³/d	512	30	1 090	89	12	50	423	692	1 090
NULÄGE										
	Rutiner									
401	Finns uppdaterat egenkontrollprogram?	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...
402	Finns uppdaterad HACCP-analys?	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...
403	Finns uppdaterad provtagningsplan för råvatten och dricksvatten?	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...
404	Finns uppdaterad drift- och skötselinstruktion?	Ja, men...	Ja, men...	Ja, men...	Ja, men...	Ja, men...	Ja, men...	Ja, men...	Ja, men...	Ja, men...
405	Finns uppdaterad underhållsplan?	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...
406	Finns aktuellt tillstånd för uttag av vatten?									
	Uppföljning									
407	Är verket anslutet till ett kommunikations- och driftövervakningsystem?	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Nej, men...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...
	Säkerhet									
408	Finns tillräckligt antal mikrobiologiska säkerhetsbarriärer?	Ja, men...	Ja, men...	Ja, och...	Ja, men...	Ja, men...	Nej, men...	Nej, men...	Ja, men...	Nej, men...
409	Finns en plan för reserv- och nödvattenförsörjning?	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...
410	Finns aktuella vattenskyddsområden med skyddsbestämmelser upprättade?	Ja, men...	Ja, men...	Ja, men...	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...	Ja, men...	Ja, men...	Ja, men...
411	Finns reservkraft att tillgå så att distributionsstopp kan uteslutas?	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...
412	Bedrivs ett systematiskt arbetsmiljöarbete?	Ja, men...	Ja, men...	Ja, men...	Ja, men...	Ja, men...	Ja, men...	Ja, men...	Ja, men...	Ja, men...
413	Är verkens skalskydd tillräckligt?	Nej, men...	Nej, men...	Ja, men...	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...	Ja, men...
ANLÄGGNING										
414	Finns reinvesteringsbehov för byggnader?	>10 år	>10 år	Inom 1-5 år	Inom 1-5 år	Inom 1-5 år	>10 år	>10 år	Inom 5-10 år	>10 år
415	Finns reinvesteringsbehov för VVS-installationer?	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år	Inom 1-5 år	>10 år
416	Finns reinvesteringsbehov för elinstallationer?	Inom 1-5 år	Inom 1-5 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år	Inom 1-5 år	>10 år
417	Finns reinvesteringsbehov för styr- och reglerutrustning?	Inom 1-5 år	>10 år	Inom 1-5 år	>10 år	Inom 5-10 år	Inom 1-5 år	>10 år	>10 år	Inom 1-5 år
418	Finns reinvesteringsbehov för råvattenbrunnar?	Inom 1-5 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år	Inom 1-5 år	>10 år
419	Finns reinvesteringsbehov för råvattpumpar?	Inom 1-5 år	Inom 1-5 år	>10 år	>10 år	Inom 1-5 år	>10 år	Inom 1-5 år	Inom 1-5 år	Inom 1-5 år
420	Finns reinvesteringsbehov för beredningsprocessen?	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år	Inom 1-5 år	Inom 1-5 år	Inom 1-5 år
421	Finns reinvesteringsbehov för reservoarer?									
422	Finns reinvesteringsbehov för distributionspumpar?	>10 år	Inom 1-5 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år	Inom 5-10 år	Inom 1-5 år	Inom 5-10 år
423	Har vattentäkten/erna tillräcklig kapacitet för att klara de framtida vattenbehoven?	Nej, men...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...
424	Har vattenverket tillräcklig kapacitet för att klara de framtida vattenbehoven?	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, men...	Nej, men...	Ja, och...
425	Finns krav eller förutsättningar som innebär behov av nyinvestering av beredning eller anläggningsdelar?	Ja, men...	Nej, och...	Nej, men...	Nej, och...	Nej, och...	Nej, och...	Ja, men...	Ja, och...	Nej, och...
NYCKELTAL (VA-web)										
426	Andel vattenprov ojämliga kemiskt VV, %									
427	Andel vattenprov tjänliga med anmärkning kemiskt VV, %									
428	Andel vattenprov ojämliga mikrobiologiskt VV, %									
429	Andel vattenprov tjänliga med anmärkning mikrobiologiskt VV, %									
430	Skydd och säkerhet, %									
431	Energiförbrukning PV, kWh/levererad m³									
432	Kemikalieförbrukning PV, g/levererad m³									
433	Drift- och underhållskostnad PV/levererad m³, kr									

ID	Anläggningsstatus, Produktion avlopp	Alunda	Gimo	Harg	Hargshamn	Skoby	Öregrund	Österbybruk	Östhammar
GRUNDDATA									
	Typ av anläggning	MB K	MB K	MB K	MB K	MB K	MB K	MB K	MB K F
	Kapacitet (tillstånd), pe	2 000	6 000		600		3 900	3 400	4 700
	Aktuell belastning, pe	768	4 229		58		1196	1680	6926
	Aktuell anslutning, antal personer	2 295	2 820	50	300	65	1 560	2 450	4 500
	Aktuell belastning, m³/d	800	1 560	16	145	11	495	1 137	
NULÄGE									
	Rutiner								
501	Finns uppdaterat egenkontrollprogram?	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Nej, men...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...
502	Finns uppdaterade drift- och skötselinstruktioner?	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...
503	Finns uppdaterad underhållsplan?	Nej, och...	Nej, och...	Nej, och...	Nej, och...	Nej, och...	Nej, och...	Nej, och...	Nej, och...
504	Genomförs periodiska besiktningar?	Ja, men...	Ja, men...	Nej, och...	Nej, och...	Nej, och...	Ja, men...	Ja, men...	Ja, men...
	Uppföljning								
505	Är verket anslutet till ett kommunikations- och driftövervakningsystem?	Ja, och...	Ja, och...	Nej, och...	Ja, och...	Nej, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...
506	Klarar verket uppställda villkor?	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, men...	Ja, men...	Ja, och...	Ja, och...
	Säkerhet								
507	Har riskinventering genomförts?	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...	Nej, men...	Ja, och...	Nej, men...	Nej, men...
508	Bedrivs ett systematiskt arbetsmiljöarbete?	Ja, men...	Ja, men...	Ja, men...	Ja, men...	Ja, men...	Ja, och...	Ja, men...	Ja, men...
ANLÄGGNING									
509	Finns reinvesteringar för byggnader? (även utvändiga ytor)	>10 år	>10 år	Inom 1 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år
510	Finns reinvesteringar för VVS-installationer?	>10 år	>10 år	Inom 1-5 år	>10 år	Inom 1-5 år	>10 år	>10 år	>10 år
511	Finns reinvesteringar för styr- och reglerutrustning?	>10 år	>10 år	>10 år	Inom 1-5 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år
512	Finns reinvesteringar för mekaniskt reningssteg?	Inom 5-10 år	Inom 5-10 år	>10 år	Inom 5-10 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år
513	Finns reinvesteringar för biologiskt reningssteg?	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år
514	Finns reinvesteringar för kemiskt reningssteg?	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år
515	Finns reinvesteringar för slambehandling?	>10 år	Inom 1-5 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år	>10 år
516	Har verket tillräcklig kapacitet för att ta emot det bedömda framtida avloppsvattenflödet?	Ja, men...	Ja, men...	Ja, och...	Ja, men...	Ja, och...	Ja, men...	Ja, men...	Nej, men...
517	Har verket tillräcklig kapacitet för att ta emot bedömd framtida belastning beräknad som antal pe?	Ja, och...	Ja, men...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, och...	Ja, men...	Ja, och...	Nej, men...
518	Finns krav eller förutsättningar som innebär behov av nyinvestering av reningssteg eller anläggningsdelar?	Nej, och...	Nej, och...	Nej, och...	Nej, och...	Nej, och...	Ja, men...	Nej, och...	Nej, men...
NYCKELTAL									
519	Överstigit gällande gränsvärde (0=nej, 1=ja)								
520	Överstigit gällande riktvärde (0=nej, 1=ja)								
521	Reningsgrad BOD, %								
522	Reningsgrad fosfor, %								
523	Mätning/registering bräddflöde								
524	Andel bräddad BOD, %								
525	Andel bräddad fosfor, %								
526	Kemikalieförbrukning PA, g/behandlad m3								
527	Energiförbrukning PA, kWh/behandlad m3								
528	Andel ej godkända slamprover, %								
529	Återanvändning slam, %								
530	Drift- och underhållskostnad PA/m3 behandlat avloppsvatten, kr								

Informationssäkerhetspolicy

- Östhammars kommun

Innehållsförteckning

1. Fastställande	4
2. Policyns roll i informationssäkerhetsarbetet	4
3. Allmänt om informationssäkerhet	4
4. Mål	5
5. Roller och ansvar	5
6. Generella krav	6
6.1. Kommunens informationssystem	6
6.2. Informationssäkerhetsutbildning	6
7. Revidering och uppföljning	7

Versionshantering

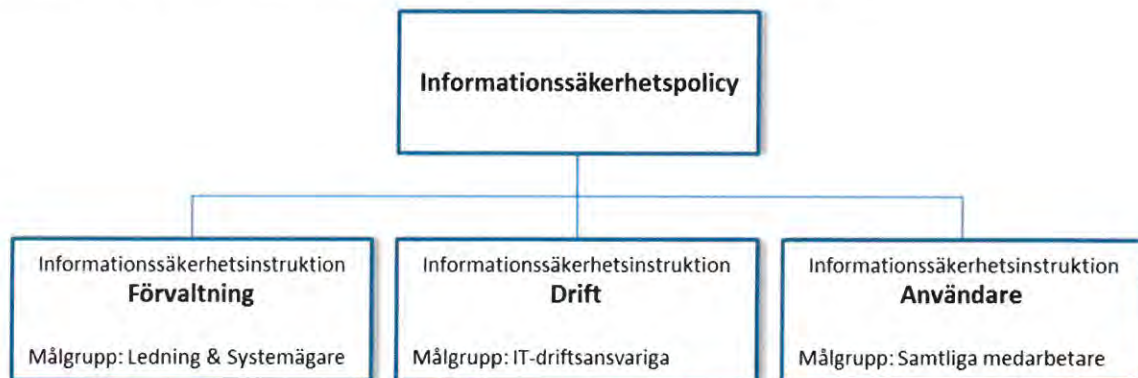
Datum	Ändrat av	Ändringsinformation	Version
2016-04-26	Dan Malmberg Jansson	Första utkast – på remiss till IT-rådet för yttrande	0.1
2016-05-17	Dan Malmberg Jansson	Komplettering efter remissvar, bl.a. avsnitt 6.6 e-post	1.0

1. Fastställande

Informationssäkerhetspolicy fastställs av Kommunfullmäktige och revideras varje mandatperiod. Informationssäkerhetsinstruktioner revideras årligen och fastställs av Kommunstyrelsen.

2. Policyns roll i informationssäkerhetsarbetet

Informationssäkerhet är den del i kommunens lednings- och kvalitetsprocess som avser hantering av verksamhetens information. Informationssäkerhetspolicy och särskilda informationssäkerhetsinstruktioner styr informationssäkerhetsarbetet i Östhammars kommun.

Informationssäkerhetspolicy redovisar ledningens viljeinriktning och mål för informationssäkerhetsarbetet. Policyn konkretiseras i respektive informationssäkerhetsinstruktion.

3. Allmänt om informationssäkerhet

Information är en av våra viktigaste tillgångar och hanteringen av den är en viktig del i arbetet med kommunens risk- och sårbarhetsanalys.

Utgångspunkter i vårt arbete med informationssäkerhet är:

- Lagar, förordningar och föreskrifter
- Kommunens egna krav
- Avtal

Med informationstillgångar avses all information oavsett om den behandlas manuellt eller automatiserat och oberoende av i vilken form eller miljö den förekommer.

Informationssäkerheten omfattar Östhammars kommuns informationstillgångar utan undantag.

Med informationssäkerhet avses:

- att rätt information är tillgänglig för rätt person när den behövs och på ett spårbart sätt
- att informationen är och förblir riktig

Informationssäkerheten är en integrerad del av vår verksamhet. Alla som hanterar informationstillgångar har ett ansvar att upprätthålla informationssäkerheten. Det är också ett ansvar för chefer på alla nivåer att aktivt verka för en positiv attityd till säkerhetsarbetet.

Var och en ska vara uppmärksam på och rapportera händelser som kan påverka säkerheten för våra informationstillgångar. Alla verksamheter inom Östhammars kommun är bundna av denna informationssäkerhetspolicy, vilket medför att det inte finns utrymme att besluta om lokala regler som avviker från denna.

Den som använder våra informationstillgångar på ett sätt som strider mot denna policy kan bli föremål för disciplinära åtgärder

4. Mål

Målet med Östhammars kommuns informationssäkerhetsarbete är:

- att samtlig personal har kunskap om gällande informationssäkerhetsregler
- att informationsförsörjningen är säker, effektiv och bidrar till ökat skydd och stöd för medarbetare, samverkande partners och tredje man
- att ingångna avtal är kända och följs
- att krishanteringsförmågan upprätthålls
- att alla investeringar både i form av information och teknisk utrustning har skydd i tillräcklig grad
- att det finns tillgång till en gemensam, säker och väl definierad infrastruktur för extern och intern datakommunikation
- att hotbilden för varje enskilt informationssystem som är av vikt för vår verksamhet fortlöpande analyseras och hanteras
- att händelser i informationssystemen som kan leda till negativa konsekvenser förebyggs
- att årliga mål för informationssäkerhetsarbetet beslutas gemensamt i kommunens IT-råd, och beskrivs i *Informationssäkerhetsobjektets* förvaltningsplan (PM3).

För de årliga målen anges:

- vad som ska göras under året och hur
- tidplan
- behov av personella och ekonomiska resurser
- när och hur uppföljning, utvärdering och avrapportering ska ske
- när och hur våra medarbetare ska informeras och utbildas.

5. Roller och ansvar

Informationssäkerhetsansvarig: Har det operativa ansvaret för samordning av informations-säkerhetsarbetet. (Tills vidare ligger detta ansvar på IT-chef)

Systemägare: Ansvarar för att det/de informationssystem denne har ägandeskap för, uppfyller de krav på informationssäkerhet som Östhammars kommun ställer.

Systemförvaltare: Ansvarar för den dagliga användningen av informationssystemen.

IT-chef: ansvarar för att uppfylla kommunens kontinuitetsplan för IT-stödet.

Beskrivning av roller och ansvar framgår av **Informationssäkerhetsinstruktion - Förvaltning**

6. Generella krav

6.1. Kommunens informationssystem

Samtliga informationssystem ska vara identifierade och förtecknade. Av förteckningen ska framgå vem som är systemägare. Alla informationssystem ska minst klara den basnivå för informationssäkerhet som Östhammars kommun beslutat.

Vissa informationssystem är en förutsättning för att kunna bedriva vår verksamhet. För dessa ska en riskanalys upprättas med stöd av kommunens verktyg för analys av informationssäkerhet. Analysen ska utgöra underlag för driftgodkännande.

6.2. Informationssäkerhetsutbildning

All personal ska regelbundet få den utbildning som behövs för att informationssäkerheten ska upprätthållas.

6.3. Informationsklassning

Information som hanteras inom Östhammars kommun ska klassificeras med avseende på sekretess, riktighet och tillgänglighet enligt framtagna klassningsmodell.

6.4. Distansarbete

För att personalen ska kunna arbeta effektivt ska möjlighet finnas att arbeta mobilt eller stationärt på distans. Förutsättningar och restriktioner för detta ska dokumenteras.

6.5. Användning av Internet

Vid användning av Internet exponeras kommunens namn. Bland annat av detta skäl är det därför av vikt att lägga restriktioner på vilka hemsidor som får besökas. Hemsidor med exempelvis rasistiskt, våldsinriktat eller sexuellt innehåll får inte besökas. Undantag från detta kan beviljas av chef om informationen på sådana sidor kan ha relevans för arbetsuppgifterna.

6.6. E-post

Vid användning av e-post gäller samma lagar och regler som för pappershandlingar när det gäller vad som är allmän handling samt registrering, diarieföring och arkivering.

Enligt Tryckfrihetsförordningen är en handling allmän om den är inkommen till eller upprättad hos kommunen. Inkorgens register över inkomna e-postmeddelanden räknas också som allmän handling.

E-post får inte användas för att skicka sekretessbelagd information.

6.7. Kontinuitetsplanering

Kontinuitetsplaneringen är av central betydelse för att bedriva verksamheten på en acceptabel nivå under såväl normala förhållanden som vid extraordinära händelser. En kontinuitetsplan ska finnas för driften av IT-verksamheten baserad på de olika informationssystemens samlade krav och vara integrerade med Östhammars kommuns gemensamma kontinuitetsplan.

7. Revidering och uppföljning

Uppföljning är en viktig del i informationssäkerhetsarbetet för att bevaka att:

- Beslutade åtgärder är genomförda
- Årliga mål är uppfyllda
- Regler och riktlinjer efterföljs
- Policy, säkerhetsinstruktioner och riskanalyser vid behov revideras.

UNDERLAG FÖR BEDÖMNING AV FÖRSÄLJNINGEN AV DANNEMORA-FASTIGHETERNA

Till: Östhammars kommun, kommunstyrelsen
Från: Advokaterna Ove Sjöblom och Ylva Lindahl, Ahlford advokatbyrå
Datum: 2016-05-18

1 Bakgrund och sammanfattning

Ahlford advokatbyrå har fått i uppdrag att till Östhammars kommun ("Kommunen") upprätta en promemoria med riskbedömningar avseende ett antal frågor kopplade till försäljningen av de fastigheter i Kommunen på vilka Dannemora-koncernen bedrev gruvverksamhet fram till koncernens konkurs i mars 2015.

Kommunens intresse i försäljningen består i att det kommunala bolaget Dannemora Gruvfastighets Aktiebolag har lånat ut pengar till ett av de konkursförsatta bolagen, Dannemora Förvaltnings AB ("Förvaltningsbolaget"). Till säkerhet för Kommunens fordran har överlämnats pantbrev med främsta rätt i tre av gruvkoncernens fastigheter, vilka ägs av Förvaltningsbolaget i konkurs, och det har därför från konkursförvaltningens sida förts löpande kontakter med kommunen i samband med förvaltning och försäljning av fastigheterna.

Vid konkursutbrottet bedrev koncernen gruvverksamhet. Själva driften bedrevs i Dannemora Magnetit AB (publ) ("Verksamhetsbolaget"), vilket också innehar miljötillståndet, medan gruvfastigheterna och de kringliggande fastigheterna alltså ägdes av Förvaltningsbolaget. Brytningskoncessionen med Gruvstaten och den därtill hörande markanvisningen innehades av Dannemora Mineral AB ("Moderbolaget").

Fastighetsbeståndet utgörs av följande fastigheter inom Kommunen:

- 1) Films-Österby 3:5 (pantsatt), på vilken del av gruvområdet, koncernens gruvkontor samt ett hyreshus med fem lägenheter jämte förråd är beläget.

- 2) Harvik 4:10, vilken är obebyggd.
- 3) Harvik 4:12 (pantsatt), på vilken det finns ett hyreshus med åtta lägenheter.
- 4) Harvik 4:28 (pantsatt), på vilken det finns ett industriområde med del av gruvområdet, samt hyreshus med 38 st. lägenheter och nio övernattningsrum.
- 5) Harvik 4:60, på vilken det finns ett sovringsverk på ofri grund, vilket ägs till del av Förvaltningsbolagets konkursbo och till del av konkursboets borgenärer.

Förvaltningsbolaget försattes i konkurs den 18 mars 2015, varvid advokat Lars-Olof Svensson på Wistrand advokatbyrå förordnades till konkursförvaltare. Konkursbouppteckningen biläggs som bilaga 1. Samma dag försattes även koncernens moderbolag Dannemora Mineral AB och Verksamhetsbolaget i konkurs, liksom ett vilande bolag (Dannemora Iron Ore Development AB). Advokat Svensson förordnades som förvaltare även i dessa.

Konkursförvaltningen har nyligen lämnat ett preliminärt besked om att en förskottsutdelning om 6 miljoner kronor kommer att kunna göras till kommunen i samband med försäljningen och köparbolagets tillträde av fastigheterna. Denna förskottsutdelning görs i så fall med grund i kommunens prioriterade fordringar mot konkursboet, vilka är säkerställda genom panterna i fastigheterna. En förskottsutdelning är alltid preliminär och beroende av det slutliga utfallet i konkursen, men det är ovanligt att konkursförvaltningen gjort en sådan missbedömning att en förskottsutdelning behöver återtas. Det troliga är snarare att viss ytterligare utdelning kan komma Kommunen till godo vid konkursernas avslut.

2 Överlåtelsen i allmänhet

Konkursförvaltningen har efter förhandlingar ingått bifogat köpekontrakt avseende fastigheterna, bilaga 2, vari fastigheterna överläts från Förvaltningsbolagets konkursbo till Aktiebolaget Grundstenen 154852 u.n.ä., org. nr. 559056-7649.

Kontraktet är villkorat av att Kommunen skriftligen samtycker till detsamma, varför köpeskillingen tills vidare är deponerad på ett s.k. escrow-konto hos Ackordcentralen. Kommunens beslut i frågan ska fattas vid kommunfullmäktiges sammanträde i juni 2016, med bland annat denna promemoria som grund.

Säljaren har i kontraktet enbart garanterat sin status som civilrättslig och lagfaren ägare till fastigheterna. Säljaren har härutöver friskrivit sig och köparen har med bindande verkan

avstått från varje anspråk av vad slag det vara må gentemot säljaren vad gäller fel och brister hänförlig till fastigheterna.

Parterna har vidare enats om att säljaren inte ska drabbas av några miljörelaterade kostnader avseende fastigheterna, innebärande att för det fall säljaren blir ansvarig för att avhjälpa, utreda och/eller bekosta avhjälpande eller utredning av skada eller förorening avseende fastigheterna, av vad slag det vara må, och oavsett mot vem ett sådant ansvar aktualiseras, ska köparen hålla säljaren fullt ut skadeslös.

3 Bedömning av legala frågor

3.1 Miljöfrågor

3.1.1 Inledning

Vad som är en miljöfarlig verksamhet stadgas i 9:1 Miljöbalken (MB), vari det också framgår krav om tillstånd och regler för hälsoskydd vid sådan verksamhet. En gruva är per automatik att anse som en miljöfarlig verksamhet. I 10 kap MB finns ytterligare regler avseende verksamheter som åsamkar miljöskador.

3.1.2 Risker för kommunen

Av MB 10:2 framgår att den som bedriver eller har bedrivit en verksamhet som inneburit en åtgärd som lett till en föroreningsskada eller allvarlig miljöskada ansvarar för det avhjälpande som krävs. I de här avseendena används termen verksamhetsutövare, vilken i detta fall (i närtid) har varit Verksamhetsbolaget och därefter Verksamhetsbolagets konkursbo. Typfallet för att ett konkursbo ska göras ansvarigt som verksamhetsutövare är situationen där boet fortsatt driften av konkursbolagets verksamhet efter konkursen, vilket varit fallet i Dannemora.

I förarbetena till MB framgår att principen "förorenaren betalar" är grundläggande angående miljöfarlig verksamhet. Då verksamhetsutövare som bedrivit verksamhet på samma plats men vid olika tider står för kostnaderna solidariskt (gemensamt) öppnar det upp för möjligheten för en nuvarande verksamhetsutövare att föra en talan om återkrav mot tidigare utövare. Ansvaret ska fördelas efter vad som är skäligt med hänsyn till i vilken omfattning vardera part ansetts ha bidragit till skadan.

Först om det inte finns någon verksamhetsutövare som kan utföra eller bekosta avhjälpandet av en föroreningsskada blir reglerna om fastighetsägarens ansvar i 10:3 aktuella. En

ägare av en fastighet är ansvarig om denne kände till föreningen eller borde ha upptäckt den vid förvärvet. Fastighetsägarens ansvar är alltså subsidiärt för det fall att det inte finns någon verksamhetsutövare som kan hållas ansvarig. Innan ansvar riktas mot fastighetsägaren behöver möjligheterna att rikta talan mot verksamhetsutövaren därför vara uttömda.¹

Eftersom Kommunen aldrig har bedrivit någon gruvverksamhet kan enbart ett fastighetsägaransvar komma i fråga, och detta är inget som varken begränsas eller utökas av ett eventuellt godkännande av kontraktet.

Hur köparbolaget väljer att organisera sin verksamhet, om den bedrivs i ett bolag eller i flera, får implikationer på deras eventuella ansvarsfördelning internt, men innebär ingen förändring i risk för Kommunen.

3.1.3 Konkursförvaltningens åtgärder

Att köparen i förhållande till säljaren i kontraktet åtar sig att svara för samtliga kostnader och allt ansvar för eventuella behov av åtgärder i förhållande till säljaren (konkursboet) är det normala förfarandet vid övertagande av verksamhet från ett konkursbo.²

Vad vi har erfarit har konkursförvaltningens åtgärder i samband med stängning och avveckling av gruvdriften skett i samråd med länsstyrelsen i Uppsala. Parallellt med försäljnings- och avvecklingsprocesserna har konkursboet också, även här i samråd med länsstyrelsen i Uppsala, utfört de återställningsarbeten som följer av miljöbalkens regler. När detta arbete är slutfört kommer Verksamhetsbolaget i konkurs att begära att miljötillståndet återkallas, eftersom någon tillståndspliktig verksamhet inte längre bedrivs.

¹ Miljööverdomstolens dom 2011:I

² Talan om regress (dvs. återkrav) avseende miljöansvar prövades i MÖD 2012:59, där en köpare förvärvat en fastighet och efter att ha rivit byggnad funnit en större petroleumförekomst i marken. I köpekontraktet hade säljaren inkluderat en friskrivningsklausul. Domstolen fann att skadan skett under säljarens verksamhetsperiod och denne hade hela ansvaret för avhjälpning. Angående friskrivningsklausulen fann domstolen att den inte hade någon tillämpning utanför det egentliga avtalsområdet som var överlåtelse av fast egendom och de obligationsrättsliga effekterna (dvs. effekterna parterna emellan) av överlåtelsen. Det fanns inget förbehåll angående miljöskador enligt 10 kap MB, varvid säljaren ansågs skyldig att ersätta de skador som uppstått under dennes verksamhetstid.

I det aktuella fallet innebär den här domen att konkursboet antagligen skulle finnas vara ansvarigt för att avhjälpa ev. miljöskador, men att boet sedan på grund av friskrivningen i avtalet skulle kunna kräva att köparna ersätter boet för detta.

Av de uppgifter som framkommit kan vi således inte göra någon annan bedömning än att konkursboet synes ha skött sitt åtagande i förhållande till miljömässiga risker och miljömässigt ansvar på ett godtagbart sätt.

3.1.4 Miljömässiga risker och ansvar, särskilt i förhållande till konkursbon

Det behöver alltid finnas en koppling mellan verksamheten och skadan. För att ett konkursbo ska kunna göras ansvarigt behöver det kunna etableras en koppling mellan den verksamhet boet bedrivit och föreningen. I MÖD 2008:13/14 fann domstolen att konkursbona inte tagit över de verksamheter som lett till föreningarna eller bidragit till dessa. Konkursbona kunde därför inte göras ansvariga.

Ansaret för avhjälpande av en föreningsskada kan variera beroende på omständigheterna och kopplingen mellan den ansvarige och föreningen.

Av 10:4 första stycket framgår att utförandet av eller omkostnaden för avhjälpandet ska vara skäligt. Faktorer som spelar in kan enligt andra stycket vara hur lång tid som har förflutit från det att skadan ägde rum och vilken skyldighet den ansvarige hade att förhindra skadan. Har den ansvarige bidragit till skadan i begränsad mån ska även detta beaktas vid bedömningen. Gäller det en allvarlig miljöskada tillämpas inte begränsningarna till skäligt avhjälpande i paragrafens första två stycken, utan den ansvarige ska då utföra eller bekosta det avhjälpande som behövs.

Av tredje stycket framgår att det ska beaktas om skadan har orsakats av utsläpp eller andra åtgärder som, vid tillfället, var tillåtna.

Av 10:8 framgår att preskriptionslagen inte är tillämplig på föreningar eller allvarliga miljöskador. Däremot kan lång förfluten tid sedan skadan uppstod ha en jämkande verkan på omfattningen av ett eventuellt ansvar.

3.2 **Tillståndsfrågor**

Processen för att inleda gruvdrift beskrivs på ett bra sätt i bifogad sammanställning från Bergsstaten (som är en del av myndigheten Sveriges geologiska undersökningar, SGU), bilaga 3. De tillstånd som behövs är, i korthet, beslut om koncession, markanvisning och miljö (och eventuellt vatten-) tillstånd.

Besluten om koncession och markanvisning fattas av Bergsstaten. Miljötillstånd för gruvdrift meddelas enligt 9 kap MB och 4 kap Miljöprövningsförordningen (2013:251) och för vattenverksamhet (vilket ofta blir aktuellt vid gruvdrift) enligt 11 kap MB av mark- och

miljödomstol. Miljötillstånd vad gäller verksamhet i Kommunen faller under Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätts jurisdiktion.

Det nuvarande miljötillståndet, som konkursförvaltningen har för avsikt att återkalla då ingen verksamhet längre bedrivs, meddelades Verksamhetsbolaget den 18 juni 2008 av Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. Det är inte möjligt att överlåta, utan tillstånd måste sökas av verksamhetsutövaren. Det aktuella miljötillståndet omfattar såväl gruvdrift som vattenverksamhet, varför det bedöms som mest troligt att även tillstånd till vattenverksamhet kommer att krävas också för köparbolaget.

Eftersom gruvverksamhet tidigare bedrivits på platsen av och till under lång tid bör inte några mer allmänna invändningar i förhållande till den omgivande naturen, närhet till bostäder eller infrastruktur eller liknande kunna göras (vilket alltså är de bedömningar som främst görs vid beslut om koncession och markanvisning) utan prognosen för att erhålla dessa bör vara relativt god. Vad däremot gäller bedömningen av *hur* köparbolaget avser att bedriva verksamheten (vilken alltså främst görs i prövningen avseende miljötillstånd) är denna svårare att göra.

3.3 Övriga legala aspekter

Kommunen måste alltid ha i åtanke att eventuella åtgärder i förhållande till fastighetsöverlåtelsen skulle kunna komma att strida mot kommunallagens regler om förbud mot att lämna stöd till enskilda näringsidkare i 2 kap 8 § (och därigenom också mot 2 kap 1 §), varför alla åtgärder från Kommunen i förhållande till köparen (särskilt de som innebär att egendom överförs eller köparbolaget gynnas framför andra bolag) noggrant måste övervägas innan de vidtas. Här finns inga skillnader i förhållande till den verksamhet som Kommunen bedriver dagligdags.

Praxis är generellt sträng avseende kommuners agerande gentemot enskilda näringsidkare och möjligheten för kommunen att ge stöd till enskilda (bolag eller privatpersoner) är mycket begränsad. Alla beslut som fattas av kommunen ska fattas utifrån vad som gynnar kommunmedborgarna och (vad gäller de kommunala bolagen) på affärsmässiga grunder och affärsmässiga villkor. Åtgärder från en kommun på det sätt som beskrivs ovan skulle dessutom riskera att bryta mot de EU-rättsliga reglerna om förbud mot s.k. statsstöd, vilka syftar till att statliga medel inte ska användas för att snedvrider konkurrensen och gynna enskilda företag.

Vad gäller kommunfullmäktiges beslut att godkänna eller inte godkänna konkursförvaltningens köpekontrakt så kan ett sådant beslut överklagas genom s.k. kommunalbesvär. Det innebär enligt kommunallagen att varje kommunmedborgare har möjlighet att få legaliteten (formellt eller innehållsmässigt) av ett visst beslut prövat av förvaltningsdomstol. Överklagandetiden är tre veckor från den dag då det tillkännagavs på kommunens officiella anslagstavla att protokollet över beslutet är justerat.

4 Bedömning avseende köparen

4.1 Inledning

Bifogat som bilaga 4 och 5 finns presentationer av köparbolagets förgrundsgestalter, [REDACTED] upprättade av dem själva. Härutöver visar våra egna undersökningar följande.

4.2 Köparbolaget

Köparbolaget utgörs av Aktiebolaget [REDACTED] Ändringsanmälan avseende köparbolaget registrerades hos Bolagsverket den 31 mars 2016 innefattande nya funktionärer, nytt namn och ny bolagsordning. Namnet ska efter ändring vara *Dannemora Mining Iron Exploration AB* och de 500 aktierna ägs av [REDACTED] vilken också utses till suppleant i bolagets styrelse. Till ledamot och VD utses [REDACTED] Vi bedömer att fördelningen av uppgifter dem emellan är ett sätt att fördela makten över bolaget och konstruktionen är inte anmärkningsvärd på något vis.

Av bolagsordningen framgår att verksamheten ska bestå i att bolaget äger och förvaltar fastigheter samt bedriver gruvverksamhet med inriktning på prospektering och utvinning av mineral samt därmed förenlig verksamhet. Eftersom bolaget är ett nybildat lagerbolag finns inga historiska uppgifter eller historiska risker att redogöra för.

4.3 Ägaren Per Berglund

4.3.1 Sammanfattning

[REDACTED] har totalt haft drygt 20 bolagsengagemang, varav tio är pågående. Hans hittills mest betydelsefulla post är som styrelseledamot i Nordiska kreditmark-

³ Till revisor utses auktoriserade revisorn Eric Lindahl, R3 Revisionsbyrå KB.

nadsaktiebolaget (publ) som 2013-2014 gick från en omsättning om drygt 12 Mkr till drygt 29 Mkr. En lista över bolagen liksom länkar till de tidningsartiklar om honom som vi har hittat bifogas som [bilaga 6](#).

Han har tidigare jobbat som försäkringsförmedlare och många av [REDACTED] tidigare bolagsengagemang har således koppling till försäkringsförmedling eller annan ekonomisk rådgivning. [REDACTED] har vidare innehaft posten som VD och styrelseordförande ett antal gånger, vilket framgår av sammanställningen nedan. I sammanställningen går det även att utläsa de olika företagens verksamhetsinriktning och vad [REDACTED] haft för uppdrag och när dessa uppdrag upphörde. I några fall har [REDACTED] efter att han avgått som ordförande och VD, åter igen inträtt på dessa poster innan han slutligt lämnat företaget. Detta tolkar vi enbart som att han har behövts i de aktuella bolagen, och varit villig att ånyo åta sig ansvar i dessa.

Det framgår av bl.a. en tidningsartikel att [REDACTED] investerar i olika verksamheter, men det finns ingen sammanställd information av vilka bolag som [REDACTED] investerat i. Som framgår av framställningen sitter [REDACTED] som ensam ledamot i [REDACTED]

[REDACTED] Dessa bolag redovisade tillsammans ett resultat motsvarande 110 miljoner kronor år 2014. Vi har inte undersökt koncernstrukturen vidare, men kan konstatera att summan är förhållandevis hög för att avse ett bolag som drivs av en enskild person. Detta tolkar vi som att [REDACTED] genom kompetens och skicklighet (och kanske även ett inslag av tur) gjort goda investeringsresultat och därigenom skaffat sig ett relativt stort investeringsbart kapital.

Förvaltningsrätten i Stockholm och Stockholms tingsrätt meddelar att [REDACTED] inte varit delaktig i någon tvistemåls-, skatte- eller brottmålsprocess, med undantag för en äktenskapsskillnad under 2012. Inte heller finns det några uppgifter om näringsförbud, personlig konkurs, biträdesförbud eller något annat av intresse.

I övrigt förekommer [REDACTED] i ett par tidningsartiklar som bl.a. avser en undersökning av försäkringsförmedlares årsinkomster. I denna del och i övrigt verkar det inte finnas några indikationer på att [REDACTED] inte skulle vara lämplig att förvärva Dannemora-koncernen. Att han tidigare varit verksam inom områden som i vissa fall kräver tillstånd (från Finansinspektionen) bedöms som positivt, även om den nu aktuella verksamheten kräver helt andra tillstånd, från andra myndigheter.

4.4 Ägaren J [REDACTED]

4.4.1 Sammanfattning

[REDACTED] har totalt fem stycken bolagsengagemang, varav fyra är pågående. Dessa framgår av bilaga 7. Det är lite oklart om en tidigare enskild firma har startats upp på nytt med namnet Trident eller om det är frågan om en ny enskild firma. Han har främst figure-rat inom branscher omfattande entreprenadmaskinarbeten, markarbeten, grundarbeten, fas-tighetsbolag, skogsbruk, skogstjänster, skogstransporter, finansiella tjänster – endast stöd-tjänster, juridik, ekonomi, vetenskap och teknik m.m.

Vid en sökning på [REDACTED] dyker det inte upp mycket information. Det skulle kunna vara så att [REDACTED] valt att ta bort sökinformation genom dataskyddslagstiftningens regler om rätten att bli glömd. Det finns emellertid inga bevis för att så är fallet. Den enda informa-tion som kommer upp vid en personsökning är sådan information som är relaterad till hans befattningar inom de olika bolagen.

Förvaltningsrätten i Falun och Hudiksvalls tingsrätt meddelar att han inte varit delaktig i någon tvistemåls-, skatte- eller brottmålsprocess. [REDACTED] är emellertid part (kärande) i en pågående tvist mot [REDACTED] tingsrätt gällande entrepre-nadrättslig fordran (uppkom under 2015). Inte heller finns det några uppgifter om närings-förbud, personlig konkurs, biträdesförbud eller något annat av intresse.

Som framgår nedan är [REDACTED] bolagsengagemang något oöverskådligt, med ett aktiebo-lag, två utländska filialer (till brittiska bolag) och en eventuellt aktiv enskild firma. Av namnen på de brittiska bolagen att döma synes [REDACTED] ligga bakom även dessa. Utifrån det material vi granskat synes det inte finnas några indikationer på att [REDACTED] inte skulle vara lämplig att förvärva Dannemora-koncernen.

5 **Bedömning avseende affärsidén m.m. och sammanfattning**

En ny verksamhetsutövare i Dannemora som lyckas med sin verksamhet och på så vis ska-par stabila förutsättningar för orten och Kommunen är av stor vikt för bland annat syssel-sättningen och framtidstron i allmänhet.

I nuläget har priset på järnmalm sjunkit med tjugo procent från årets toppnotering på 70 dollar per ton, vilket i sig är lägre än de högre priser som tidigare rått. Just järn-malmsprisets fluktuation har utgjort grund för de konkurser och avvecklingar som skett i gruvindustrin de senaste åren och detta måste tas med i beaktande vid bedömning av af-

färsidén hos köparen. Konkursförvaltningen gör bedömningen att de fallande malmpriserna också de facto har påverkat möjligheten att hitta spekulanter till rörelsen.

Huruvida köparbolagets ambition att inom två år efter förvärvet ha inlett gruvdriften igen är realistisk eller inte är svårt att bedöma för en utomstående. Det som kan konstateras i den delen är dock följande.

Konkursförvaltningen har vidtagit omfattande avvecklings- och återställningsåtgärder (inklusive försäljning av lös egendom) och personalen har avslutat sina anställningar, vilket rimligtvis i någon mån måste påverka möjligheten att få igång gruvdriften inom den angivna tiden negativt.

Att säkerställa kompetensförsörjning i form av både anställda och underentreprenörer liksom att återskapa förtroende för verksamheten kommer att vara avgörande för att lyckas med ambitionen att inleda verksamheten inom två år; vilket i sin tur också bör vara relativt avgörande för möjligheten att få ekonomi i densamma. Att köparbolaget har kalkylerat med att starta verksamheten i en relativt begränsad omfattning för att sedan accelerera den bedöms vara positivt för tillförlitligheten i kalkylerna, liksom att köparbolaget har kalkylerat med ett lågt malmpris på 35-40 dollar per ton. Huruvida de ekonomiska effektiviseringar som köparbolaget anser sig kunna genomföra – i förhållande till hur verksamheten tidigare har bedrivits – är realistiska eller inte är svårt att bedöma och den frågan måste studeras noggrannare för att kunna besvaras. Köparbolagets ambition att i största möjliga mån använda sig av lokala underentreprenörer är sannolikt en klok strategi och möjligheten att göra detta är avhängigt av bolagets förmåga att skapa förtroende i lokalsamhället.

Om bedömningarna av malmtillgång respektive malminnehåll är realistiska eller inte har vi ingen möjlighet att närmare uttala oss om, men ett besked i den delen, i någon form, bör gå att få av Bergsstaten eller länsstyrelsen.

Bedömningen av köparbolagets möjligheter att framgent kunna bedriva gruvverksamhet och huruvida detta kan ske med lönsamhet, är frågor som är beroende av en mängd olika faktorer, bl.a. tillståndsfrågor, som det i dagsläget är svårt att närmare uttala sig om.

Det kan dock konstateras att vissa av tillståndsfrågorna (främst avseende koncession och markanvisning) är beroende av platsen som sådan, omgivande natur, malminnehåll m.m. Eftersom dessa förutsättningar tidigare bedömts lämpliga för gruvdrift bör förutsättningarna för att de bedöms så även framgent vara relativt goda.

Tillståndsfrågor som snarare har med själva verksamheten att göra (främst miljö- och vattentillstånd) är det svårare för oss att ha en uppfattning om, då varken det nybildade köparbolaget eller personerna bakom detta tidigare (vad vi har kunnat se) har bedrivit verksamhet som är tillståndspliktig enligt miljölagstiftningen. Vi har därigenom inget underlag för att bedöma huruvida det finns kapacitet att uppfylla myndigheternas krav i de delarna, men att köparbolaget avser att ta in extern kompetens i form av den tidigare verksamhetsutövers dåvarande VD måste dock ses som positivt ur den här aspekten.

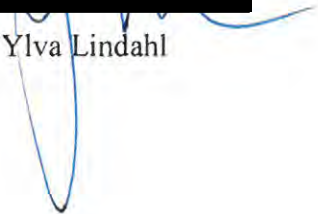
Sammanfattningsvis kan vi, utifrån det underlag som presenterats för oss och de övriga uppgifter vi kunnat inhämta, konstatera *dels* att en överlåtelse av fastigheterna till det pris som framgår av det bilagda köpekontraktet vilket förelagts Kommunen för godkännande är rimlig ur ett rent ekonomiskt perspektiv, med hänsyn till den undersökning av marknadsintresset som skett genom konkursboets försäljningsansträngningar, *dels* att det inte framkommit några negativa personliga eller ekonomiska förhållanden som medför att en försäljning till det aktuella köparbolaget inte skulle vara lämplig.

Ett uteblivet godkännande av kontraktet leder till att en eventuell fortsatt drift av gruvverksamheten eller annan verksamhet på fastigheterna skjuts på framtiden på obestämd tid. Konkursboet har aviserat att det då kan komma att överge (abandonera) fastigheterna, varigenom de på grund av Kommunens pantbrev och på grund av att de rent faktiskt finns inom Kommunen kommer att behöva hanteras av Kommunen på något sätt.

Uppsala som ovan

Ove Sjöblom

Ylva Lindahl

KONKURSBOUTPTECKNING ENLIGT 7 KAP 13 § KONKURSLAGEN **K 1608-15**

Konkursgäldenär:

Dannemora Förvaltnings AB
556750-3627
Storrymningsvägen 5
748 30 ÖSTERBYBRUK

Styrelse:

Styrelseordförande och verkställande direktör:

Bouppgivare:

Fristdag:

2015-03-18

Konkursdag:

2015-03-18

Edgångssammanträde:

2015-05-18, kl. 9.00

Konkursdomstol:

Uppsala tingsrätt
Enhet 4
Box 1113
751 41 UPPSALA

Konkurssökande:

Egen ansökan

Konkursförvaltare:

Advokat Lars-Olof Svensson
Wistrand Advokatbyrå
Box 7543, 103 93 STOCKHOLM
Telefon: 08-50 72 00 00

Tillsynsmyndighet:

Tillsynsmyndigheten i konkurser
Kronofogden
Box 552
631 07 ESKILSTUNA

Aktiekapital:

100 000 kronor

Aktieägare:

Dannemora Mineral AB, 556678-3329, 100 %

Revisor:

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB
Ansvarig revisor: Annika Wedin
Box 1343
801 38 GÄVLE

Bokföring:

Ges in separat inför edgång

TILLGÅNGAR

Kassa- och banktillgodohavanden

Swedbank AB (publ)

Penningmarknadskonto nr 8327-9, 904 727 201-9

358 833,85

Hyresfordringar

(konto 1510)

Per konkursdagen utestod endast en fordran mot Dannemora Magnetit AB (publ) i konkurs om 5 647 kr. Här utföres

--

Övriga fordringar

Skatteverket

Enligt bolagets bokföring per konkursdagen finns en skattefordran om netto 245 837,66 kr. Fordringen kan komma att kvittas mot skulder till staten. Här utföres

245 837,66 Bil. 1

Fordran Dannemora Magnetit AB (publ) i konkurs (konto 1688). Bokfört värde 7 164 023 kr.

Här utföres

--

Fordringar mot leverantörer enligt bolagets leverantörsreskontra om sammanlagt 2 207,31 kr. Fordringarna är under utredning. Här utföres försiktigtvis

--

Fordon

Majava PV, släp (konto 1240 och 1249)

Årsmodell 2010. Reg.nr CHG579.

Bokfört värde 4 897 kr. Släpet har värderats till

5 000 kr exklusive moms. Här utföres 85 % av värdet

4 250,00 Bil. 2

Inventarier

Maskiner och utrustning (konto 1210 och 1219)

Se förteckning. Bokfört värde 55 671 kr.

Bil. 2

Inventarier och verktyg (konto 1220, 1250, 1229, 1259)

Se förteckning. Bokfört värde 203 558 kr.

Bil. 2

Inventarierna har värderats till 90 000 kr exklusive moms.

Här utföres 85 % av värdet

76 500,00 Bil. 2

Fastigheter

1) Östhammar Harvik 4:10

Taxeringsenhet 204345-8, taxeringsvärde: 560 000 kr

Fastigheten består av obebyggd mark. Här utföres

--

2) Östhammar Harvik 4:12

Taxeringsenhet 208612-8, taxeringsvärde: 1 690 000 kr

Fastigheten består av ett hyreshus med åtta hyreslägenheter.

Det noteras att pantbrev om 1 000 000/1 000 000 kr pantsatta till Dannemora Gruvfastighets AB samt pantsatta i andra hand till obligationsinnehavarna under Det Första Obligationslånet och till obligationshavarna under Super Senior Bond. Här utföres

--

3) Östhammar Harvik 4:28

Taxeringsenhet 216215-8, taxeringsvärde:	1 546 000 kr
Taxeringsenhet 218954-8, taxeringsvärde:	418 000 kr
Taxeringsenhet 216220-8, taxeringsvärde:	1 222 000 kr
Taxeringsenhet 216216-8, taxeringsvärde:	1 242 000 kr
Taxeringsenhet 216222-8, taxeringsvärde:	459 000 kr
Taxeringsenhet 216221-8, taxeringsvärde:	2 077 000 kr
Taxeringsenhet 219916-8, taxeringsvärde:	331 000 kr
Taxeringsenhet 216219-8, taxeringsvärde:	1 087 000 kr
Taxeringsenhet 216217-8, taxeringsvärde:	1 198 000 kr
Taxeringsenhet 216214-8, taxeringsvärde:	<u>5 170 000 kr</u>
Summa	14 750 000 kr

Fastigheten består av hyreshus med sammanlagt 38 hyreslägenheter samt nio övernattningsrum.

Det noteras att fastigheten är samintecknad med fastigheterna Östhammar-Harvik 4:66 och 4:67 som ägs av Östhammar kommun. Det noteras att pantbrev om 8 000 000/8 000 000 kr pantsatta till Dannemora Gruvfastighets AB samt pantsatta i andra hand till obligationsinnehavarna under Det Första Obligationslånet och till obligationshavarna under Super Senior Bond.
Här utföres

4) Östhammar Harvik 4:60

Taxeringsenhet 219972-8, taxeringsvärde: 841 000 kr

Det noteras att fastigheten inrymmer ett sovringsverk som enligt 2 kap 3 § jordabalken, av fastighetsägaren förklarats inte utgöra fastighetstillbehör enligt 2 kap 1 § jordabalken. Sovringsverket ägs av Dannemora Magnetit AB (publ), 556709-1664, i konkurs. Här utföres försiktigtvis

5) Östhammar Films-Österby 3:5

Taxeringsenhet 218955-8, taxeringsvärde:	1 067 000 kr
Taxeringsenhet 218956-8, taxeringsvärde:	1 053 000 kr
Taxeringsenhet 216068-8, taxeringsvärde:	2 338 000 kr
Taxeringsenhet 216069-8, taxeringsvärde:	<u>0 kr</u>
Summa	4 458 000 kr

Det noteras att fastigheten är samintecknad med fastigheterna Östhammar Films-Österby 3:38 och 3:39 som ägs av Östhammars kommun. Pantbrev i fastigheterna 4 000 000 kr inom 4 000 000 kr är pantsatta till Dannemora Gruvfastighets AB samt pantsatta i andra hand till obligationsinnehavarna under Det Första Obligationslånet och till obligationshavarna under Super Senior Bond.
Här utföres

Det antecknas att bolagets ovan angivna fastigheter jämte fastighets- och byggnadstillbehör (konto 1110-1159, 1222-1224) är bokförda till ett belopp om sammanlagt 16 527 925 kr. Det noteras att fastigheterna 3), 4) och 5) kan vara belastade med miljöansvar. Det har av fastighetsmäklare bedömts som tveksamt om fastigheterna har något marknadsvärde, ens utan miljöansvar.

Summa tillgångar

685 421,51

SKULDER

SÄRSKILD FÖRMÅNSRÄTT

Enl 6 § 2 p FRL, panträtt i fast egendom

- 1) Dannemora Gruvfastighets AB (konto 2890 och 2960).
Box 66
742 21 ÖSTHAMMAR

13 718 561,64

Säkerhet: pantbrev 8 000 000/8 000 000 kr i fastigheten
Östhammar Harvik 4:28.

Säkerhet: pantbrev 4 000 000/4 000 000 kr i fastigheten
Östhammar Films-Österby 3:5.

Säkerhet: pantbrev 1 000 000/1 000 000 kr i fastigheten
Östhammar Harvik 4:12.

- 2) Obligationsinnehavare under Super Senior Bond
c/o Nordic Trustee ASA
Postboks 1470 Vika
NO-0116 Oslo
NORGE

SEK 25 235 000,00

Fordran avser borgensåtagande för Dannemora Magnetit AB:s
skuld till obligationsinnehavarna.

Säkerhet: andrahands pant i pantbrev om 8 000 000/8 000 000 kr
i fastigheten Östhammar Harvik 4:28.

Säkerhet: andrahands pant i pantbrev om 4 000 000/4 000 000 kr
i fastigheten Östhammar Films-Österby 3:5.

Säkerhet: andrahands pant i pantbrev om 1 000 000/1 000 000 kr
i fastigheten Östhammar Harvik 4:12.

- 3) Obligationsinnehavare under Det Första Obligationslånet
c/o Nordic Trustee ASA
Postboks 1470 Vika
NO-0116 Oslo
NORGE

Fordran om USD 151 745 145,12
(enligt valutakurs per konkursdagen)

SEK 1 313 641 029,34

Fordran avser borgensåtagande för Dannemora Mineral AB:s
skuld till obligationsinnehavarna.

Säkerhet: andrahands pant i pantbrev om 8 000 000/8 000 000 kr
i fastigheten Östhammar Harvik 4:28.

Säkerhet: andrahands pant i pantbrev om 4 000 000/4 000 000 kr
i fastigheten Östhammar Films-Österby 3:5.

Säkerhet: andrahands pant i pantbrev om 1 000 000/1 000 000 kr
i fastigheten Östhammar Harvik 4:12.

ALLMÄN FÖRMÅNSRÄTT

Enl 12 § FRL, löner

Fora AB

101 56 STOCKHOLM

Fordran har ännu inte preciserats till belopp.

Här utföres

--

Summa prioriterade skulder

1 352 593 561,64

OPRIORITERAT ENLIGT 18 § FRL

Länsstyrelsen genom Skatteverket

Skattekontor 3

Borgenärsenheten

106 61 STOCKHOLM

Hittills utbetald lönegaranti

199 487,00 Bil. 3

Det noteras att skulden till länsstyrelsen kan komma att öka p g a ytterligare lönegarantiutbetalningar.

Vattenfall AB Försäljning Norden

Kreditbevakning

Att: Magnus Lönnberg

Box 1006

901 20 UMEÅ

67 584,68

Vattenfall Eldistribution AB

Kreditbevakning

Att: Magnus Lönnberg

Box 1006

901 20 UMEÅ

31 805,19

Dannemora Mineral AB i konkurs (konto 2386, 2486, 2965, 2992)

c/o Wistrand Advokatbyrå

Box 7543

103 93 STOCKHOLM

Kapitalfordran uppgår till 10 339 000 kr.

Här utföres skuld inklusive ränta per konkursdagen.

12 013 503,51

Östhammars kommun

Box 66

742 21 ÖSTHAMMAR

Avser förbrukning av vatten.

3 343,00

Leverantörsskulder (konto 2440). Här utföres

114 943,23 Bil. 4

Oattesterad leverantörsfaktura (konto 2449). Här utföres

7 790,00 Bil. 5

Summa oprioriterade skulder

12 827 188,38

SAMMANSTÄLLNING

Tillgångar	685 421,51	
Prioriterade skulder		1 352 593 561,64
Oprioriterade skulder		12 827 188,38

Brist i boet (med valutakurs per konkursdagen) 1 364 735 328,51

Stockholm den 11 maj 2015

[Redacted signature]

Lars-Olof Svensson
Konkursförvaltare

KÖPEKONTRAKT

1 PARTER

- 1.1 Dannemora Förvaltnings AB:s konkursbo c/o Wistrand Advokatbyrå, Box 7543, 103 93 Stockholm ("Säljaren").
- 1.2 Aktiebolaget Grundstenen 154852 u.n.ä, org. nr. 559056-7649 ("Köparen").

2 BAKGRUND

- 2.1 Dannemora Förvaltnings AB, 556750-3627, försattes i konkurs den 18 mars 2015 varvid advokat Lars-Olof Svensson på Wistrand Advokatbyrå förordnades till konkursförvaltare. Den 18 mars 2015 försattes även Dannemora Förvaltnings AB:s moderbolag Dannemora Mineral AB och systerbolag Dannemora Magnetit AB (publ) i konkurs. Även i de konkurserna förordnades Lars-Olof Svensson till förvaltare.
- 2.2 Vid konkursutbrottet bedrev Dannemora-koncernen gruvverksamhet. Själva gruvdriften bedrevs av Dannemora Magnetit AB (publ) medan gruvfastigheten och de till denna näraliggande fastigheterna ägdes av Dannemora Förvaltnings AB.
- 2.3 Vid konkursutbrottet ägde Dannemora Förvaltnings AB följande fastigheter inklusive i förekommande fall befintliga vattenanläggningar (se Österbygdens vattendomstols dom 1966-02-02; A 13/1966), ("Fastigheterna"):
- (i) Östhammar Films-Österby 3:5. På denna fastighet finns koncernens gruvkontor samt hyreshus med fem lägenheter med förråd.
 - (ii) Östhammar Harvik 4:10. Fastigheten utgörs av obebyggd mark.
 - (iii) Östhammar Harvik 4:12. På fastigheten finns ett hyreshus med åtta lägenheter.
 - (iv) Östhammar Harvik 4:28. På fastigheten finns ett industriområde samt hyreshus med ca 38 stycken lägenheter och nio övernattningsrum (det s.k. vandrarhemmet).
 - (v) Östhammar Harvik 4:60. På fastigheten finns ett sovringsverk som utgör byggnad på ofrl grund vilken ägs till delar av Dannemora Magnetit AB:s konkursbo och till delar av borgenärer i det konkursboet.
- 2.4 Genom konkursen ingår Fastigheterna i Dannemora Förvaltnings AB:s konkursbo.
- 2.5 Fastigheterna är pantsatta till Östhammars kommun.

3 ÖVERLÅTELSE

- 3.1 Säljaren överlåter på de villkor som anges i detta köpekontrakt ("Köpekontraktet") Fastigheterna till Köparen.

4 TILLTRÄDESDAG

- 4.1 Köparen ska tillträda Fastigheterna den 30 april 2016, eller den senare dag som villkor enligt punkt 5 uppfyllts, dock senast den 1 juni 2016 ("Tillträdesdagen").
- 4.2 Har villkoret i punkt 5.1 inte uppfyllts den 1 juni 2016 är detta Köpekontrakt förfallet varvid utgivna prestationer skall gå åter och Ingen av Parterna ska åga rätt till någon särskild ersättning.

5 VILLKOR

- 5.1 Detta Köpekontrakt är villkorat av panthavaren Östhammars kommuns skriftliga samtycke.

6 KÖPESKILLING M.M.

- 6.1 Köpeskillingen uppgår till sju miljoner niohundratusen (7 900 000) kronor ("Köpeskillingen").
- 6.2 Köparen ska senast den 1 april 2016 erlagga Köpeskillingen kontant till ett klientmedelskonto hos Ackordcentralen ("Escrow-kontot"). Escrow-kontot skall pantsättas till säkerhet för Köparens rätta fullgörande av sina förpliktelser enligt detta avtal.
- 6.3 Utbetalning av samtliga medel på Escrow-kontot skall ske antingen till Säljaren på Tillträdesdagen genom insättning till Wistrand Advokatbyrås klientmedelskonto i Swedbank nr 8327-9, 933 200 270-9 eller till Köparen om detta avtal har förfallit enligt p 4.2.
- 6.4 Sedan Köpeskillingen överförs till Säljaren ska Säljaren kvittera Köpeskillingen på ett särskilt upprättat köpebrev som överlämnas till Köparen tillsammans med eventuella förekommande handlingar rörande Fastigheterna som Säljaren innehar och som kan vara av betydelse för Köparen. Köparen är dock medveten om och accepterar att Säljaren inte tar något ansvar för riktigheten eller fullständigheten av de handlingar som överlämnas.
- 6.5 Äganderätten till Fastigheterna övergår till Köparen när Köpeskillingen har erlagts.

7 LÅN OCH PANTSÄTTNINGAR

- 7.1 Säljaren förbinder sig att per Tillträdesdagen, dock under förutsättning av att Köpeskillingen har erlagts, tillse att panthavaren frisläpper pantbrevet och att pantbrevet överlämnas till Köparen eller överförs till det publika arkivet.

8 SÄLJARENS GARANTIER

- 8.1 Säljaren garanterar att Säljaren per denna dag och per Tillträdesdagen är civilrättslig och lagfaren ägare av Fastigheterna och att Fastigheterna inte är belastade med panträtt på Tillträdesdagen.
- 8.2 Säljaren har inte lämnat - vare sig explicit eller implicit - och Köparen har inte förlitat sig på annan garanti eller utfästelse beträffande Fastigheterna än som uttryckligen anges i Köpekontraktet. Det noteras särskilt att de uppgifter som lämnats i prospekt inte kan grunda något ansvar för Säljaren eller av denne anlitate konsulter.

9 FASTIGHETERNAS SKICK - FRISKRIVNING

- 9.1 Fastigheterna överläts i befintligt skick per Tillträdesdagen. Köparen har getts möjlighet att besiktiga Fastigheterna och är medveten om Fastigheternas skick. Med undantag för vad som uttryckligen garanterats i punkt 8.1 ovan friskriver Köparen Säljaren från ansvar för alla fel av vad slag de vara må, såsom faktiska och rättsliga fel, rådfel samt så kallade dolda fel. Köparen avstår med bindande verkan från alla anspråk mot Säljaren på grund av fel och brister i Fastigheternas skick (inklusive så kallade dolda fel) samt från alla anspråk mot Säljaren avseende Fastigheternas fysiska och miljömässiga skick, inklusive men inte begränsat till miljöbalkens bestämmelser.
- 9.2 Säljaren friskriver sig och Köparen avstår med bindande verkan från varje anspråk av vad slag det vara må gentemot Säljaren vad gäller fel och brist hänförlig till Fastigheterna vare sig felet eller bristen bort uppmärksammas eller ej. Köparen får ej göra gällande några påföljder gentemot Säljaren. Säljaren har inte gjort några utfästelser rörande Fastigheternas skick utöver vad som följer av detta avtal. Det sagda innebär att Köparen gentemot Säljaren inte äger rätt att rikta några som helst anspråk på grund av fel eller brister i Fastigheterna eller framföra några som helst anspråk avseende Fastigheternas fysiska och miljömässiga skick, inklusive men inte begränsat till miljöbalkens bestämmelser.
- 9.3 Parterna är överens om att Säljaren inte ska drabbas av några miljörelaterade kostnader avseende Fastigheterna. För det fall Säljaren, oberoende av i förhållande till vem, blir ansvarig för att avhjälpa, utreda och/eller bekosta avhjälpandet eller utredningen av skada eller förorening eller liknande avseende Fastigheterna (inklusive men inte begränsat till byggnader/anläggningar samt grundvatten och vattenområden), i enlighet med, dock inte begränsat till, 2, 10 och 32 kap.

miljöbalken eller annan författning, ska Köparen hålla Säljaren skadelös och bekosta samtliga åtgärder som Säljaren bekostar eller är/blir skyldig att bekosta.

- 9.4 Köparen är medveten om att lägenheter/lokaler i Fastigheterna är uthyrda och att marknadshyror inte har tillämpats vid uthyrningen. Säljaren har mottagit bifogade lista över hyresgäster, bilaga A, och har mottagit hyreskontrakt enligt bifogade lista över hyresgäster, bilaga B. Riktigheten och fullständigheten av bilaga A och bilaga B garanteras inte av Säljaren och dessa uppgifter omfattas av Säljarens friskrivning enligt ovan,
- 9.5 Säljaren är inte skyldig att lämna Fastigheterna utrymda eller flyttstädade på Tillträdesdagen. Säljaren har inte heller någon skyldighet att överlämna nycklar till de delar av Fastigheterna som är uthyrda.
- 9.6 Köparen är medveten om och godkänner att underhållet är eftersatt på de byggnader som finns på Fastigheterna.
- 9.7 Köparen är medveten om och godkänner att det på Fastigheterna har bedrivits verksamhet såsom gruvverksamhet och att de tidigare verksamheterna kan ha gett upphov till föroreningar eller andra miljöbelastningar. De uppgifter som Säljaren har lämnat avseende miljöfrågor avser endast viss information från senare år och Köparen är ansvarig för att inhämta information och genomföra utredning såvitt gäller verksamheters påverkan på Fastigheterna och dess innebörd och påverkan för Köparen.
- 9.8 Köparen är medveten om och godkänner att det till följd av tidigare gruvverksamhet kan på Fastigheterna behöva vidtas åtgärder bl.a. för att förbättra stabiliteten, detektera eventuella rörelser eller förhindra obehöriga att beträda riskområde efter gruvans nedläggning i enlighet med rapport benämnd Områden med risk för sättning och/eller ras, bilaga C, och/eller till följd av eventuella krav från myndigheter och liknande.
- 9.9 Köparen är medveten om och godkänner såväl att vattendom från 1966 (Österbygds vattendomsstols dom 1966-02-02; A 13/1966) medför vissa skyldigheter för fastighetsägaren som det underhållsansvar som följer med ägandet av vattenanläggningarna enligt vattendomen. I dagsläget pumpas Gruvsjön och vatten provtas i punkter benämnda P3, P4 och P5 en gång/månad.
- 9.10 Köparen är medveten om och godkänner att det kan förekomma övergiven egendom och skräp på Fastigheterna som Köparen på egen bekostnad får hantera. Köparen är vidare införstådd med och godkänner att det kan finnas vissa inventarier på Fastigheterna tillhörande tredje man som denne kan begära att få ut. Köparen förbinder sig att bereda tredje man tillträde till Fastigheterna för avhämtning av sådan egendom.

10 FÖRELÄGGANDE MOT DANNEMORA MAGNETIT AB:S KONKURSBO

10.1 Säljaren har informerat Köparen om att Dannemora Magnetit AB:s konkursbo har av Länsstyrelsen i Uppsala län förelagts att vidta vissa åtgärder, **bilaga D**. Utöver fullgörandet av dessa åtgärder så äger Köparen inte rätt att rikta några som helst anspråk (inklusive men inte begränsat till anspråk enligt 2, 10 och 32 kap. miljöbalken) mot Säljaren, mot Dannemora Magnetit AB:s konkursbo eller mot dess moderbolag Dannemora Mineral AB:s konkursbo med anledning av tidigare verksamheter/åtgärder på Fastigheterna oaktat vem som bedrivit/utfört dessa (inklusive i förekommande fall Säljaren/Dannemora Magnetit AB:s konkursbo/Dannemora Mineral AB:s konkursbo).

10.2 Köparen godtar att ge Dannemora Magnetit AB:s konkursbo tillträde för att utföra åtgärder i enlighet med i punkt 10.1 nämnda föreläggande.

11 KOSTNADER OCH INTÄKTER

11.1 De kostnader för Fastigheterna och de intäkter från Fastigheterna som belöper på tiden före Tillträdesdagen belastar respektive tillkommer Säljaren. De kostnader för Fastigheterna och de intäkter från Fastigheterna som belöper på tiden från och med Tillträdesdagen belastar respektive tillkommer Köparen.

11.2 För det fall det finns löpande avtal som avser Fastigheterna godtar Köparen att fortsatt nyttja dessa alternativ eller att på egen bekostnad avsluta dessa.

12 RISK

12.1 Om Fastigheterna skadas eller försämras innan Köparen har tillträtt Fastigheterna ska Köpekontraktet trots det fullgöras, varvid Köparen kompenseras genom att den försäkringsersättning som kan utbetalas i anledning av skadan eller försämringen tillfaller Köparen. Säljaren ska tillse att försäkringsfallet utan dröjsmål anmäls till försäkringsbolaget om skadan eller försämringen uppmärksammas före Tillträdesdagen. Säljaren ska dessutom lämna sådant biträde och information som skäligen kan begäras i syfte att Köparen ska utfå försäkringsersättningen. Utöver vad som anges i denna punkt har Köparen inte rätt till någon ersättning med anledning av skadan eller försämringen.

13 INSKRIVNINGSKOSTNADER

13.1 Köparen ska betala lagfarts- och inpteckningskostnader samt därmed förenade kostnader, av vad slag de vara må, som följer med köpet av Fastigheterna.

14 KONTRAKTSBROTT

14.1 Om Köparen eller Säljaren inte fullföljer sina åtaganden enligt Köpekontraktet har motparten rätt till skadestånd. Vid kontraktsbrott av väsentlig betydelse har part

dessutom rätt att häva avtalet. Underlåtenhet att betala Köpeskillingen i rätt tid utgör ett sådant kontraktsbrott av väsentlig betydelse som ger Säljaren rätt att häva avtalet.

15 TILLÄMPLIG LAG OCH TVISTER

- 15.1 Svensk lag ska tillämpas på Köpekontraktet.
- 15.2 Tvister som uppstår i anledning av Köpekontraktet ska slutligt avgöras genom skiljedomsförfarande administrerat av Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut. Regler för Förenklat Skiljeförfarande ska tillämpas.
- 15.3 Skiljeförfarande som påkallats med hänvisning till denna skiljeklausul omfattas av sekretess. Sekretessen omfattar all information som framkommer under förfarandet liksom beslut eller skiljedom som meddelas i anledning av förfarandet samt all därtill relaterad information. Information som omfattas av sekretess får inte i någon form vidarebefordras till tredje person utan den andra Partens skriftliga samtycke.

Detta avtal har upprättats i två exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

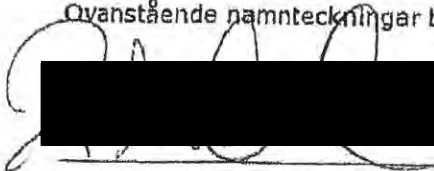
Stockholm den 1/4-16

Stockholm den 1/4-16

DANNEMORA FÖRVALTNINGS AB:S KONKURSBO AKTIEBOLAGET GRUNDSTENEN 154852

Christian Bergström e.f.

Ovanstående namnteckningar bevitnas:

PETER LUND

ERIK HELLESTRÖM

Förutsatt att ovanstående överlåtelse godkänns enligt punkt 5.1 ovan avsäger vi oss härmed allt anspråk på vattenanläggningar som avses i punkt 9.9 ovan till förmån för Dannemora Förvaltning AB:s konkursbo. I den mån vi tidigare haft någon rätt till sådan anläggningar är det vår uppfattning att de övergå i ovan angivna köparens ägo.

Stockholm den 1 april 2016

DANNEMORA MAGNETIT AB:S KONKURSBO

[Redacted signature area]

Christina Bengtsson e.f.

[Handwritten mark]

För att sgu.se ska fungera på ett bra sätt för dig använder vi kakor (cookies) på webbplatsen. > [Läs mer](#)

Jag godkänner

Q Sök

≡ Meny

[Startsida](#) / [Lagstiftning](#) / Från undersökningstillstånd till gruva

Från undersökningstillstånd till gruva

Här beskrivs stegen från undersökningstillstånd till gruva. Vilka tillstånd krävs och vad ger tillstånden för rättigheter och skyldigheter.

Undersökning

Undersökningstillstånd

Ett undersökningstillstånd enligt minerallagen ger ensamrätt, även i förhållande till markägaren, att kartlägga berggrundens egenskaper. Syftet är att ta reda på om det finns en fyndighet inom det aktuella området och hur den i så fall är beskaffad, hur stor den är och om den är brytvärd. Tillståndet ger också företräde till den eventuella fyndigheten. Undersökningstillståndet innebär i sig inte någon rätt att utföra undersökningar, se information under arbetsplan, nedan.

Undersökningsarbete

Undersökningsarbetet sker oftast i flera steg och består till exempel av provtagning av hållar och mark samt mätningar med olika typer av instrument. När ett intressant område ringats in, sker borrhningar. Mark- och miljöpåverkan är i de flesta fall mycket liten. Tillståndsinnehavaren har en rad regler att följa.

Arbetsplan

Den som har beviljats ett undersökningstillstånd måste göra en arbetsplan för arbetet. Innan arbetet inleds ska de markägare och nyttjanderättshavare (sakägare) som är direkt berörda delges arbetsplanen. Sakägaren har sedan tre veckor på sig att framföra eventuella invändningar. Om invändningar framförs måste den som vill utföra undersökningarna försöka komma överens med sakägaren eller begära att bergmästaren fastställer arbetsplanen. Bergmästaren prövar frågan efter att alla berörda parter fått komma till tals. I de flesta fall berörs bara mindre delar av marken inom ett undersökningstillstånd av undersökningsarbetet.

Minsta möjliga skada

Arbetet måste utföras så att skador och intrång om möjligt undviks. Tillståndshavaren ska betala ersättning om sådant ändå sker. Om tillståndshavaren och den som berörs inte är överens om storleken på ersättningen kan den som är missnöjd vända sig till bergmästaren för att få saken prövad.

Undersökningstillståndet är inget undantag från andra lagar och regler. Vilka provningar som krävs beror på vilken typ av arbete som ska utföras och var. Tillståndshavaren måste ta reda på vad som krävs och se till att alla krav är uppfyllda innan arbetet påbörjas. I bergmästarens beslut om undersökningstillstånd finns det upplysningar om de vanligaste kraven.

Allemansrätten

Genom allemansrätten är så kallad blockletning i sin enklaste form tillåten för vem som helst, utan markägarens lov och utan särskilt tillstånd. Att gå över marker för att mäta med olika instrument kräver normalt inget tillstånd, men det gäller enbart under förutsättning att någon skada och intrång inte uppstår.

Utvinning

Undersökningstillstånd – bara ett första steg

Endast ett fåtal områden som undersöks visar sig innehålla mineralfyndigheter som är värda att utvinna. När en sådan fyndighet har lokaliserats krävs flera omfattande provningar för att starta en gruva. De viktigaste är:

Bearbetningskoncession enligt minerallagen – beslutas av bergmästaren

Sökanden måste lägga fram bevis att fyndigheten sannolikt kan tillgodogöras ekonomiskt. En utvinning får inte vara olämpligt i förhållande till andra allmänna intressen som till exempel skyddad natur, kommunikationsleder eller rennärning. I ansökan ingår en miljökonsekvensbeskrivning, vilken granskas av länsstyrelse och kommun. Om bergmästaren och länsstyrelsen inte är överens om markanvändningen faller regeringen avgörandet.

Tillstånd med villkor enligt miljöbalken – beslutas av mark- och miljödomstolen

Gruvor ska uppfylla samma miljökrav som annan industriell verksamhet. Samma regler i miljöbalken gäller för gruvor som för annan verksamhet som har inverkan på miljön. Även i denna provning ingår en miljökonsekvensbeskrivning. Mark- och miljödomstolen bestämmer villkoren för verksamheten, till exempel buller, damning, upplagsplatser med mera. Tillsynen utövas oftast av länsstyrelsen, men i något fall av kommunens miljö- och hälsoskyddsnämnd.

Markanvisning ger markåtkomst – beslutas vid en särskild förrättning av bergmästaren

Markanvisningen kopplar den mark som behövs för utvinningen till bearbetningskoncessionen. Till grund för beslutet ligger avtal som ingåtts mellan koncessionshavaren och markägaren. Mark kan anvisas mot markägares och rättighetsinnehavares vilja men det är ovanligt. Det är alltid markägaren som avgör om marken ska lösas in eller om ersättning bara ska betalas för den skada och det intrång som markanvändningen innebär. Expropriationslagens regler gäller för hur ersättningen bestäms. Vid behov deltar två gode män från orten i markanvisningsförrättningen.

Regler för undersökningsarbeten

För undersökningsarbeten innebär skyddet för miljö och andra allmänna intressen bland annat följande:

1. Inom nationalpark: undersökningsarbete får inte äga rum.
2. Inom natur- eller kulturresevat: arbete får inte äga rum i strid med föreskrifterna.
3. Om Natura 2000-område berörs: tillstånd krävs för arbeten som på ett betydande sätt påverkar miljön.
4. Inom så kallade obrutna fjällområden: medgivande av länsstyrelsen krävs.
5. Om "väsentlig ändring av naturmiljön" kan uppstå: anmälan till länsstyrelsen för samråd krävs.
6. För områden tvåhundra meter från skyddsobjekt enligt skyddslagen (2010:305) och sådant område utanför detta som regeringen bestämmer.
7. Inom 200 meter från bostadsbyggnad, industriell anläggning eller vissa andra speciella byggnader: medgivande från bergmästaren krävs.
8. Inom 30 meter från allmän väg, järnväg eller allmän flygplats: medgivande från bergmästaren krävs.
9. Terrängkörning på barmark eller på snötäckt åker och ungskog som kan skadas: förbud om inte länsstyrelsen meddelat undantag.
10. Att rubba, ändra eller skada en fornlämning: förbud utan länsstyrelsen tillstånd.
11. Inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser: medgivande från bergmästaren krävs.

2016-05-16

Från undersökningstillstånd till gruva

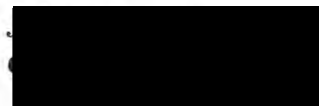
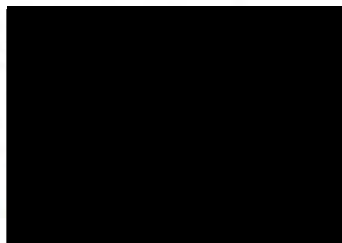
Bergsstaten
Tel: 0920-23 79 00
E-post: mineinspect@bergsstaten.se

Plusgiro 6 19 83-3

Bankgiro 5803 - 4174

Sveriges geologiska undersökning
Tel: 018-17 90 00
E-post: sgu@sgu.se

Personuppgifter:
Namn:
Civilstånd:
Födelsetid och nr:
Adress:
Telefon:
Email:

GYMNASIALUTBILDNING:

3-årig ekonomisk linje Ljusdal - 1991-1994

UNIVERSITETSUTBILDNING:

PK Statsvetenskap Försvarshögskolan (C-kurs)	-	Pågående, uppsats kvar
FK Statsvetenskap Försvarshögskolan (B-kurs)	-	2011
Förvaltningsrätt	-	2011
GK Statsvetenskap Försvarshögskolan (A-kurs)	-	2010
Internationella relationer	-	2010
Jämförande politik	-	2010
Säkerhetspolitisk analys Eurasia	-	2007
Religion & konflikt	-	2007
Juridisk översiktscurs	-	2000

ANNANUTBILDNING:

Officer, Militärhögskolan - 2000-2002

KURSER:

BISC (Basic intelligence & Security Course)
HK 1 (HUMINT-kurs 1)
SOC (NATO Staff Officers Course)
GK SÅK
Sjukvårdsinstruktör
Hundtjänstinstruktör
SIB (Strid i bebyggelse)
NBC

PERSONLIGAOCHARBETSRELATERADEEGENSKAPER:

Omfattande kunskaper och erfarenhet av underrättelse- och säkerhetstjänst.
Mycket god analytisk och kommunikativ förmåga.
Mycket gott sinne för disciplin, ordning och lojalitet.
Flexibel med ett stort mått av anpassningsbarhet med erfarenhet av team-arbete i flera olika miljöer
Stor erfarenhet av samverkan med olika nationer, myndigheter, företag och lokalbefolkning. Förmåga att arbeta självständigt såväl som i lag med entusiasm, disciplin och i enlighet med givna direktiv.
Mycket god instruktör och administratör
Förmåga att hantera personliga såväl som företagsmässiga förändringar.
Mycket god datorvana med inträngande kunskaper i användandet av mjukvara.
Stresstålig med stor arbetskapacitet.

SPRÅK

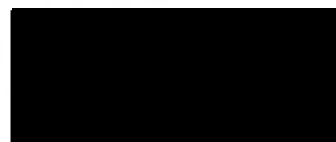
Svenska (modersmål)
Engelska (utmärkt)
Tyska (hjälpigt)

ARBETSLIVSERFARENHET:

1. *Utrikesdepartementet* *Jun 2011- Aug 2013*
Position: Säkerhetsrådgivare Sveriges ambassad IRAK
2. *Försvarmakten* *Dec 2009- Aug 2010*
Position: Underrättelsebefäl G2 KS21 - KOSOVO
3. *ABB Ltd Nigeria* *Okt 2008- Nov 2009*
Position: Country Security Manager - NIGERIA
4. *ABB Ltd Algeria* *Maj 2008- Sep 2008*
Position: Country Security Manager - ALGERIET
5. *Försvarmakten* *Jan 2008-Apr 2008*
Position: Underrättelseanalytiker J2 FS15 – AFGHANISTAN
6. *Försvarmakten* *Okt 2007-Jan 2008*
Position: Säkerhetschef UNAMID SU01 – SUDAN
7. *Försvarmakten* *Jun 2007-Sep 2007*
Position: Insatschef Luftstridsskolan - Uppsala
8. *Försvarmakten* *Mar 2006-Maj*
Position: Säkerhetschef KS14 - KOSOVO
9. *Försvarmakten* *Nov 2005-Mar 2006*
Position: Stf. Säkerhetschef FS10 - AFGHANISTAN
10. *Försvarmakten* *Jun 2002- Okt 2005*
Position: Stf Plutonchef och instruktör
11. *Försvarmakten* *Mar 1998-Okt 1998*
Position: Stf GruppC BA10 - BOSNIEN
12. *Falck Security* *Sep 1995-Aug 2000*
Position: Larmoperatör Stockholm

REFERENSER:

Lämnas på begäran.

Eftersökt underlag rörande;

1. Presentation av anbudsgivare
2. Presentation av anbudsgivares planer
3. Förväntningar på kommunen
4. Övriga frågor

Bolagsstruktur;

Med anledning av affärsavtalets karaktär och den bristfälliga information anbudsgivaren fått ta del av kan det ske förändringar i anbudsgivarens bolagsstruktur framgent. Allt endast i syfte att effektivisera hanteringen framgent. Dock har det inom ramen för denna affär genomförts ett avtal med

[REDACTED] Bolaget ansöker om namnändring till ett Bolag innehållande namnet; Dannemora Mining i olika konstellationer. Bolaget är ägt av ett av [REDACTED]

Jag kommer efter samtlig eftersökt information tillkommit oss tillhanda, att strukturera upp verksamheterna och tillsätta kompetenta personer för respektive område såsom fastigheter, gruvdrift och eventuellt övriga affärsområden som Dannemora erbjuder. Tillika kommer det att bolagiseras på ett professionellt sätt.

Min bakgrund;

Utöver sedvanlig gymnasiell bakgrund med 3 årig samhällsvetenskaplig linje, påbörjade jag en militär bana. Efter något år valde jag efter övervägande att anta ett erbjudande på den civila arbetsmarknaden. Jag styrde min inriktning mot finans och försäkring där jag genomförde en osedvanligt snabb karriär med början inom Länsförsäkringar. Efter att samtliga branchutbildningar var genomförda (kursetta) tog jag möjligheten att bli det som då kallades försäkringsmäklare. Jag marscherade rent karriärs och resultatmässigt mycket snabbare än övriga i branschen och blev då kontaktad av dåvarande investmentbanken Carnegie för en anställning. Vid endast 24 års ålder påbörjade jag en karriär inom Carnegie som avslutades 4 år senare med att jag tillsammans med 6 kollegor hoppade av och startade [REDACTED] Jag valde vid den tiden att avsluta min tjänst med en årslön ca 1,5 miljoner kronor, utan sparkapital och trygghet, för att för en tid om 1-1,5 år ej ta ut lön och bygga bolaget. [REDACTED] är uppbyggt på en stor mängd partners som kapitaliserar på varandra avseende ägandet. Ju mer framgångsrik man var, desto större ägarandel. Jag såg tidigt bolaget ur ett helikopterperspektiv och förstod hur man skall automatisera processer och skapa stordriftsfördelar. Efter ca 7-8, där jag samtliga år haft störst intäkt, nöjdast kunder och nöjdast medarbetare, beslutade jag mig för att söka nya utmaningar. Jag hade då vid den tidpunkten tillförskansat mig den klart största aktieägarandelen av samtliga verkamma partners ([REDACTED] som var investor hade dock högre ägarandel men i övrigt var ingen partner eller Vd nära) Idag har jag sålt samtliga aktier (affären avslutad för 10 dagar sen och köpeskilling erläggs in slutet av maj samt del två under juni månad i år)

Jag valde att pröva mina vingar på helt andra områden där jag återigen ville lära mig saker från "ruta ett".

Jag hade som gammal Evert Taube – fantast en förkärlek till Argentina och pampas. Beslöt mig för att se på om det fanns en möjlighet till att bedriva företag på plats. Tog kontakt med UD som avrådde mig med tanke på den korruption, valutan och den protektionism (gick ej att importera varor) som rådde. Detta sporrade mig än mer. Jag fick då veta att landet äter mest kött i världen, tredje mest

majonäs i världen. Med anledning av att jag såg ett behov av såser så kontrollerade jag om det fanns bearneisesås. Det visade sig ej finnas alls och alternativen till majonäs var mest ketchup och till viss del en inhemsk sås vid namn chimmie-churry. Detta fick mig att utan ett uns av kunskap eller tilltänkt affärsplan, att sätta mig på planet ned till Buenos Aires.

2 år senare hade jag byggt en fabrik, fanns i 6 större kedjor sk supermarkets (Carrefour, La omnia, Jumbo mfl) Jag hade samlat ett kockteam, en av Argentinas kändaste kockar som varumärke, var med på landskamper i landet, var med på Tv mm. Detta gjorde jag på en minimal budget och utnyttjade mitt fria tänkande, LinkedIn, Facebook och enorma kontaktnät.

Efter ca 2,5 år slog dåvarande presidenten Christina till med en lag (samtidigt som inflationen gick upp ca 45% på 2 månader) där utländska aktörer missgynnades enormt. Istället för en förtjänst om 4,5 pesos per såld burk, förlorade vi 0,5 pesos per burk och protektionismen omöjliggjorde införsel av kapital. Vi har idag kvar licenser men inväntar mer gynnsamma regler under 2017.

Jag har under denna period startat under/dotter-bolag till SMS-grupp i Afrika i syfte att öka mitt aktievärde i det onoterade bolag (SMS Grupp) jag innehar. På samma sätt här kom jag ned med 2 tomma händer och tillsåg at relationer i Nigeria, Ghana och Angola upprättats. Jag hade upparbetat kontakter i Afrika under 2007 då jag hade ett JV-bolag i Zambia kopplat till koppargruvor. Bolaget drev jag tillsammans med [REDACTED] som var Vd för Ericsson i Ghana (numer Sydafrika och Head of Supply Africa)

Jag nämner ovan information i syfte att skapa en förståelse för min förmåga att skapa saker med små förutsättningar och limiterad eller obefintlig kunskap. Jag tillser alltid att endast göra det jag är duktig på, därefter bygger jag alltid upp duktiga och effektiva team.

Jag har en större mängd investeringar och bolag som ej framgår iom att de är onoterade. Vissa syns pga styrelseplats men ett flertal finns där jag fyller en vital funktion.

Mitt största engagemang ligger inom ramen för Nordiska. Nordiska är ett Kreditmarknadsbolag/Bank som vi byggt upp osedvanligt snabbt. Vi hade en ide för ca 28 månader sedan om att tillämpa kunskap från tidigare år inom Söderberg & Partners men i en annan bransch. Vi ville skapa mervärden för kunder och jag såg ett fantastiskt fönster i marknaden. Jag hade även där ingen tidigare erfarenhet av bank utan mer försäkring. Jag kontaktade dåvarande Vice Vd för [REDACTED] samt kontakter inom SEB. 2,5 år senare har vi ett bolag med en balansomslutning om ca 750-800 Miljoner kronor och gjorde 2015 ett resultat på 22,7 Miljoner kronor plus. Vi befinner oss nu en fantastisk dialog med ett externt bolag som kan innebära att vi tar bolaget till en ytterligare nivå. Letter of intent är skrivet och affären skall vara tänkt att genomföras i augusti i år. Detta är i så fall en än större resa än Söderberg & Partners på motsvarande tid. Dessutom har vi ej använt gamla pengar utan haft minimala resurser. Tillvägagångssättet kan jag muntligen redogöra för mer i detalj men kan nog tillstå att ingen har genomfört en motsvarande resa lika snabbt inom bank. Kan tilläggas att vi har inlåning från allmänheten med statlig insättningsgaranti.

Övriga onoterade innehav jag har som jag är verksam inom;

Vin & Champagnebolag; Lively Wines
Digitalt Marknadsföringsbolag; Redeal
Beyond The Velvet Rope; Youtube musical (tillsammans med Google)
Fastighetsprojekt i Värmland och Danderyd

(Not; Det bör noteras att min relation till de aktieägare som är kvar inom Söderberg & Partners är frostig med anledning av att jag valde att lämna och dessutom rekryterade Vice Vd. Man är enormt orolig för konkurrensen men jag har hårt bindande avtal och jag har absolut ingen ambition att konkurrera på det området, dvs pensioner, fonder och försäkring)

De förvaltningsbolag jag har är;

I dessa bolag äger jag noterade aktier, räntebärande papper, kapitalförsäkringar och onoterade innehav. Jag har även en del pengar utlånade på reverser mot ränta. Jag har ca 11% i aktier vilket innebär en låg risk för är ej av den naturen att jag riskar med saker jag ej kan påverka såsom aktiebörsen mm. Kapitalet som är fritt i aktier och räntor skall vara kring 230 miljoner kronor och värdet på mina onoterade innehav är enormt svårbedömda. Endast Nordiska är av enormt stort värde och vår ambition är att bygga ett miljardbolag inom 1,5 år från nu.

Min styrka och särart;

Jag har en förmåga att se möjligheter i det som andra anser som problem. Jag gillar lagarbete och min främsta styrka ligger i att inte bara inse mina brister utan även handla efter dem. Jag hade i unga år behovet av att skapa en ekonomisk trygghet iom att jag kom från enkla förhållanden i svenska mått mätt, men jag har aldrig haft pengar som drivkraft utan mina ledord har varit att bevisa samt nöjda kunder. Jag kommer inom ramen för vår vision och plan att redogöra för vad vårt mål är.

Om man skall sammanfatta mitt sätt att arbeta och verka skulle jag vilja skriva följande;

"Det viktigaste är kanske inte alltid att man tar det absolut bästa beslutet, utan att man verkligen gör det bästa av det beslut man har tagit". Jag är av den tron att man i dagens samhälle och dess ekonomi och struktur, är enormt anpassningsbar. Man måste kunna ställa om snabbt för att anpassa sig utefter de snabba vändningar som kan ske.

Anbudsgivarens planer;

För att skapa en förståelse för vårt intresse kring Dannemora i sin helhet så vill vi förklara vår utgångspunkt;

När man tittar på Dannemoras historia så är det lätt att slås ned av de tidigare försök som lett till nederlag. Vi anser att det aldrig funnits större förutsättningar för att lyckas. Utöver att vi med facit i hand kan se på hur man EJ skall bedriva verksamheten så har vi följande positiva delar;

- Det finns idag en infrastruktur investerad om hundratals miljoner (se området)
- Ca 10 års förbrukning av järnmalm är projekterad

- En unik infrastruktur med järnväg till hamn som möjliggör en extremt kort ledtid från köp till levererad vara. Dessutom är det av vikt att transportkostnaden är låg där säljaren står för kostanden till köparen
- Ett enormt vägsystem ned till ca 560 meters djup med alla de faciliteter som krävs
- Ett gruvspel som effektiviserar både kostnaden med en sjundedel samt minskar risken för ledtider
- Ca 5,5 miljoner ton 21%-malm från tidigare process som går att antingen transportera alternativt genomgå ett "vått steg" och därmed sälja till rådande marknadspris
- Ett klart förbättrat nuläge avseende malmpriserna samt en klart bättre utsikt framgent
- I dagsläget obelånat
- Upparbetade kunskaper och dokument rörande miljötillstånd, försäljningskanaler, trial and error-kunskaper etc
- Ett fastighetsbestånd med potential att förädla
- En drivkraft från lokala entreprenörer att återfå allt i drift

Vi har som ambition att vid ikraftträdandet genomföra följande;

1, Insamla information samt strukturera upp den på samtliga områden

Med anledning relativt bristfällig information i detta stadiet kan man ej ge exakthet i våra estimat och budget etc. Vi kommer att lägga all vår kraft på att ta del av all dokumentation och strukturera upp den

Efter godkännande från kommun där vi övertar ägandet av samtliga delar kommer vi att insamla all information för att samla oss en bild i mer exakthet. Jag bifogar ett exempel på den checklista vi har tagit fram tex fastigheterna och dess skötsel för att där skapa en bild av hur vi arbetar.

Vi bedömer att det kommer att ta oss ca 60-90 dagar att ha en fullständig översyn i exakthet avseende dokumentation, verksamheten, avtal, budget etc

2, Nyckelbefattningar/Personal/Underleverantörer

Under tiden som förflötit samt under den första tiden efter ikraftträdandet kommer vi att tillsätta nyckelbefattningar. Vi har sedan flera månader knutit upp 13 namn inom olika befattningar såsom; el-ansvarig, COS entreprenad, teknisk rådgivare, utsättare, geolog, information och kommunikation, miljö/ansvar och myndigheter, kross och sovring, fastighetsförvaltning, juridik och gruvchef mm.

Vi har inlett dialoger med Fd [REDACTED] om att skriva ett framtida samarbetsavtal rörande Senior advisor. [REDACTED] har kontaktat Advokatfirman Wistrand som ej hade några problem med detta. Ralfs kompetens, tidigare erfarenheter samt upparbetade kontakter är en värdefull del för oss.

Vi har som yttersta ambition att använda lokala entreprenörer. Dels för att hitta drivkraften, men även den tidigare lokala kännedomen av området. Dialoger har skett löpande redan. Vi kommer att se på finansieringslösningar såsom leasing med anledning av att ej binda kapital och min kompetens och kontaktyta inom området.

3, Olika scenarion

Vår vision och ambition är att lyckas med långsiktig gruvdrift i Dannemora. Detta skall ske med lokalt kontor, lokala entreprenörer och nära samarbete med kommunen. Beroende hur långa ledtiderna

blir med de statliga instanser rörande miljötillstånd, koncession och övriga viktiga moment (se under punkten "kritiska moment") har vi olika scenarion;

Beroende på vår framgång rörande tillstånden kommer det att ske ledtider. Under dessa ledtider finns det en mängd olika företagskopplade ideer man kan förverkliga. Det kommer vara allt ifrån turismnäring med cafe, turistvandring med guide om Dannemoras historia, klättring/reppelering, utnyttjande av området avseende de diskussioner som förts tidigare (lager/sopor etc) Vi kommer att vara innovativa för att bygden skall bestå men med siktet att alltid sikta på gruvdrift. Man skall notera att vi har sett otaliga tillfällen där orter har blommat upp när bilindustrier eller regementen lagts ned och media vinklat orten som negativ och "utdöende"

Vi anser att det finns ett stort värde rörande de 5,5 miljoner tonen 21% järnmalm som återtransporterats ned i gruvan (bruten och krossad redan). Vi kommer se på möjligheten att endast sälja den innan det våta steget, alternativt endast ansöka om ett "vått steg". Ett samarbete med annan aktör kommer tillåtas att tänka på. Det är ett allt för stort värde som kommer påverka gruvans belåningsstatus för att ej tillåtas provas. Eventuell vinst som uteslutande att investeras i framtida gruvdrift. Här kommer det vara av yttersta vikt att vi kan samverka med Mannheimers jurist Felicia som har all tidigare erfarenhet, kommunen, banverket, landshövdingen, länsstyrelsen och Bergsstaten mfl.

Om vi ej röner framgång i ovan scenario kommer vi utefter den samlade bild vi har arbetet fram, att sätta en plan för gruvdrift på lång sikt. Vi kommer ej att sätta oss i en fullskalig gruvdrift omedelbart utan kommer sakta arbeta fram större volymer. Allt utefter rådande marknadsläge.

Dannemoras särart är dess unika malm som anses av vissa smältverk/aktörer vara den mest tillämpbara för dem. Man är dessutom störst på styckemalm och transporttiderna är unika ut i Europa. Man skall ej heller negligera att de 2 länder som idag är stora exportörer (Sydafrika och Brasilien) är länder med klart stora oroligheter och längre transporter till olika delar av Europa. Vi tittar på kreativa samarbeten och försöker vara nytänkande. Vi anser också att branschen har blivit föränderlig vilket medger nya tillvägagångssätt.

4, Budget och tidsplan

Med anledning av ovan tidigare angiven orsak om dels bristfällig information innan övertagandet samt de olika scenarion vi står inför rörande de 5,5 miljoner ton 21% järnmalm så kan vi ej med exakthet ange detta. Det blir en allt för löst tagen siffra. Dock har jag en stark kassa i mitt bolag och mitt kunnande inom finansiering både på leasingidan samt finansieringssidan (både finansiering och eventuell samarbetspart kommer diskuteras för fullskalig gruvdrift)

Under 2016 kommer det att vara relativt blygsamma belopp, om än miljonbelopp som kommer investeras. Dock är fastighetsdelen obelånad och kommer generera överskott.

Kritiska moment samt förväntningar på kommunen

Vi ser kommunen som en extremt viktig del i detta. Vi behöver ha en tät dialog och utnyttja all den kompetens kommunen innehar. Om än inte kommunen och dess representanter har den direkta kopplingen så anser vi att ett tätt och nära samarbete är vital.

Vi ser följande delar som mycket viktigt för framtida lyckosamt arbete kring Dannemora;

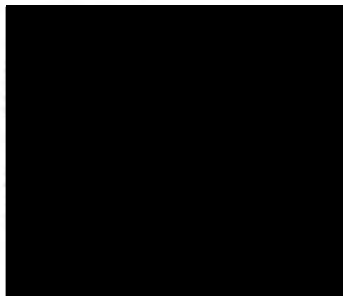
- Miljötillstånd (en mängd olika där vi kommer att fokusera dels på det "våta steget" i scenario 1 men det är en mängd tillstånd som skall exekveras
- Koncessionen
- Järnvägen är av yttersta vikt att den behålls
- Bygden (måste ske kommunikation för att förståelse skall kunna finnas)
- Bergsstaten

Jag bifogar ett antal dokument i detta mail;

- CV avseende Vd Johan Arvsten
- Checklistor mm som åskådliggör vårt arbetssätt. Exemplet avser fastigheterna
- Underlag inför arbetsmöte med kommunen

Jag hoppas att detta var den information Ni önskade en vecka inför mötet. Om inte så tveka ej att kontakta mig om

Med vänlig hälsning

Nordiska kreditmarknadsaktiebolaget (publ), [REDACTED]

Verksamhet: Bolaget ska lämna och förmedla krediter, medverka i finansiering genom att förvärva fordringar, ikläda sig garantiförbindelser eller liknande åtaganden, lämna ekonomisk rådgivning samt tillhandahålla redovisningstjänster samt bedriva annan därmed förenlig verksamhet m.m.

Roll: Styrelseledamot

Con Trarion Holding AB, [REDACTED]

Verksamhet: Bolaget ska som holdingbolag äga, styra och utveckla verksamheten i koncernen, förvalta fast och lös egendom samt inneha och sköta koncernens varumärken, patent och andra immateriella tillgångar samt därmed förenlig verksamhet. Bolaget ska också ge stöd till projekt i bolagets olika investeringar och verka för att bolagets investeringar utvecklas så bra som möjligt.

Roll: Styrelseledamot

Lively Wines Sweden AB, S [REDACTED]

Verksamhet: Bolaget ska bedriva import, lagerhållning och försäljning av alkoholhaltiga och alkoholfria drycker, marknadsföring av vin, sprit och alkoholfri dryck, idka handel med aktier och värdepapper samt därmed förenlig verksamhet m.m.

Roll: Styrelsesuppleant

S & B Credit AB, [REDACTED]

Verksamhet: Bolaget ska bedriva finansiella tjänster såsom utlåning, fakturabelåning, fakturaköp, fakturaservice, handel med finansiella instrument, fastigheter och även leasing av industri- och byggmaskiner, fordon, kontorsinventarier samt därtill hörande produkter samt därmed förenlig verksamhet.

Roll: Styrelseledamot

Bostadsrättsföreningen Trumpetaren [REDACTED]

Roll: Styrelseledamot

Upplandsborg AB, 559010-6026

Verksamhet: Bolaget ska bedriva fastighetsinvestering och uthyrning samt äga och förvalta fast och lös egendom och därmed förenlig verksamhet.

Roll: Styrelseledamot

Adjust Initiative AB, [REDACTED]

Verksamhet: Bolaget ska äga och förvalta värdepapper samt idka därmed förenlig verksamhet.

Roll: Styrelsesuppleant

Edvard Berglund Holding Stockholm AB [REDACTED]

Verksamhet: Bolaget ska bedriva management consulting och konsultverksamhet samt rådgivning inom företagsledning, mentorskap och coaching, förvaltning av aktier och annan lös egendom samt därmed förenlig verksamhet.

Roll: Styrelseledamot

Per Berglund Holding Stockholm AB, [REDACTED]

Verksamhet: Bolaget ska äga och förvalta värdepapper och annan lös egendom.

Roll: Styrelsesuppleant

<http://www.dn.se/ekonomi/radgivarna-blir-miljonarer-pa-din-pension/>

<http://www.mynewsdesk.com/se/pressreleases/smsgrupp-expanderar-i-afrika-863713>

<http://shortcut.se/artiklar/max-ska-gora-succe-med-sin-sasiga-ide/>

MFR Byggpartner AB, [REDACTED]

Verksamhet: Bolaget ska bedriva bygg, anläggning, projektledning, fastighetsdrift och därmed förenlig verksamhet.

Roll: Styrelseledamot och VD

Hogdon Bygg (filial), [REDACTED]

Verksamhet: Filialen ska bedriva bygg- och markentreprenader, uthyrning av personal, bygg- och anläggningskonsult samt därmed förenlig verksamhet.

Utländskt företag som startat filialen: Japo Bygg Ltd, London, UK (company number 9599228)

Roll: VD

Lothrop Invest Limited (filial), [REDACTED]

Verksamhet: Filialen ska bedriva förvaltning av aktier, värdepapper och fastigheter samt därmed förenlig verksamhet.

Utländskt företag som startat filialen: Trident Invest Ltd, London, UK (company number 9578236)

Roll: VD

Trident – enskild firma

Verksamhet: Konsultverksamhet avseende skogsentreprenad, innefattande avverkning, gallring, markberedning, maskinkörning. Konsultverksamhet inom säkerhet innefattande bedömning och rådgivning avseende uppträdande i högriskmiljöer och eller situationer.

Roll: Innehavare

Status: Oklar. Enligt vissa registeruppgifter är den enskilda firman inaktiv och enligt andra aktiv.

Uppsala, 8 december 2015

Erbjudande om överenskommelse mellan enskilda kommuner i Uppsala län och Barnombudsmannen i Uppsala

Information angående ändringar i avtal

Sedan 2012 har föreningen Barnombudsmannen i Uppsala, BOiU, ett avtal med landstinget i Uppsala län om en länsbarnombudsmannafunktion.

Nu finns ett förslag till hälso- och sjukvårdsstyrelsen om ändringar i avtalet. Det handlar om att Landstinget i Uppsala län fortsätter finansiera länsbarnombudsmannens uppdrag inom landstingets verksamheter men att de uppdrag som BOiU har gentemot kommunerna i länet stryks. Ärendet kommer att behandlas vid hälso- och sjukvårdsstyrelsens sammanträde den 15 december 2015.

Istället erbjuds kommunerna att skriva överenskommelser direkt med BOiU, på liknande sätt som BOiU har med Uppsala kommun.

Barnets rättigheter i Sverige

1989 antogs barnkonventionen i FN, och bara ett år senare var Sverige ett av de första länderna att ratificera den. Sedan dess har stora delar av barnkonventionen arbetats in i svenska lagar, och i februari 2016 kommer nu också ett förslag om hur barnkonventionen ska bli svensk lag.

FN:s barnrättskommitté granskar de länder som skrivit på barnkonventionen. Kritiken mot Sverige gäller till exempel:

- att barn och unga måste få kunskap om sina rättigheter.
- att vuxna behöver få kunskap om barnets rättigheter och kunna se tecken på barn som far illa.
- att vuxna behöver få kunskap om hur de ska bedöma "barnets bästa".
- att barnets rätt till inflytande och delaktighet ska säkerställas i till exempel socialtjänstens utredningar, särskilt när det gäller vårdnad, boende och umgänge.

Varför arbeta med barnets rättigheter i kommunen?

Det finns flera starka skäl till att arbeta med barnets rättigheter; det är viktigt för barnet som individ och i grupp, det är ett åtagande, finns i flera lagar,

barnkonventionen är snart en lag, och det blir oftast bättre beslut om det har tagits hänsyn till barnets rättigheter. Att det blir bättre beslut kan till exempel innebära att det även är samhällsekonomiskt lönsamt, på kort eller lång sikt. Det handlar mycket om att se barns kompetens och specifika erfarenhet av sin situation.

Vad kan Barnombudsmannen i Uppsala bidra med?

Föreningen Barnombudsmannen i Uppsala, BOiU, bildades 1988, och har sedan dess, med stöd av Uppsala kommun:

- verkat för att informera barn, unga och vuxna om barnets rättigheter
- varit ett stöd för enskilda barn, vars rättigheter inte respekterats
- samverkat med andra verksamheter i kommunen och länet
- drivit på politiken i barnrättsfrågor och
- utvecklat metoder och skapat sammanhang för att stärka barns och ungas röster.

BOiU arbetar utifrån barnkonventionen och barnrättskommitténs synpunkter på Sverige.

Såväl statliga BO som Diskrimineringsombudsmannen, DO, har nyligen tagit upp vikten av att det finns lokala barnombud, eftersom de ser att lagstiftning ibland inte följs, eller inte är barnanpassad.

Barnombudsmannen i Uppsala har ett kontor med åtta medarbetare som har bred kompetens och erfarenhet av barnrätt. Eftersom vi arbetar enbart med barnets rättigheter håller vi oss uppdaterade på de senaste forskningsresultaten och erfarenheterna från liknande verksamheter. Från vårt arbete i Uppsala kommun och landstinget har vi också möjlighet att ta med oss goda exempel och se tillfällen till samverkan och samarbeten. Den möjligheten ökar förstås ju fler av länets kommuner som skriver en överenskommelse med oss.

Er kommun har kanske någon anställd idag som åtminstone delvis arbetar med barnkonventionen, demokrati eller ungdomsdelaktighet. Det är en stor fördel i det här arbetet. Vår roll som ideell förening kan där vara att komplettera det som kan göras från kommunens kontor, med ett utifrånperspektiv, ofta ett bredare barnrättsperspektiv och genom att ha en fristående roll gentemot barn och unga. Eftersom vi redan har till exempel utbildningar, hemsidor och metoder så finns det förstås också en effektiviseringsvinst att göra, och det är en orsak till att vi kan hålla låga kostnader för insatserna.

Föreningen Barnombudsmannen i Uppsala erbjuder:

Nivå:	Innehåll:	Kostnad per kommun:
Nivå 1	- En barnombudsman för alla barn i kommunen. Någon att prata, chatta eller maila med eller träffa för att få rätt stöd och hjälp och sina rättigheter förverkligade. - Tillhandahålla och sprida websidor, dels för vart det går att vända sig för stöd och hjälp kring barn och unga, och dels kring föräldrastöd (såväl kommunala, landstingsdrivna, privata som ideella verksamheter). - Sammankalla och driva Barnskyddsrådet i Uppsala län, som bland annat anordnar utbildningar för olika verksamheter som möter utsatta barn. (www.boiu.se/barnskydd) - Driva på barnrättsfrågorna inom kommunen, i samarbete med övriga länets kommuner och landstinget – det kan handla om att förebygga kränkningar och övergrepp i förskolor och skolor, om våld i nära relationer eller att öka barn och ungas delaktighet. Tre heldagar utbildning eller stöd i form av att: - stötta i att upprätta central handlingsplan för att stärka barnets rättigheter. utbilda förtroendevalda och medarbetare inom kommunen i barnrätt generellt, och om hur barnets rättigheter kan stärkas i respektive verksamhet.	Heby eller Älvkarleby 30 000 kr/år. Östhammar, Knivsta, Tierp eller Håbo 50 000 kr/år. Enköping 100 000 kr/år.
Nivå 2	Nivå 1 och dessutom: coacha i hur dialoger med barn och unga kan utformas utifrån konkreta frågor. genomföra (två) dialoger med barn och unga utifrån politikens efterfrågan. - ansvara för en fokusgrupp med barn och unga. - bistå i att göra barnrättsliga beslutsunderlag eller annat stöd motsvarande tre heldagar. Ytterligare två, dvs totalt fem, heldagar utbildning eller stöd i form av att: utbilda förtroendevalda och medarbetare inom kommunen i barnrätt generellt, och hur barns rättigheter kan stärkas i respektive verksamhet. - stötta i att upprätta handlingsplaner på förvaltnings- eller enhetsnivå för att stärka barnets rättigheter.	Heby eller Älvkarleby 40 000 kr/år, Östhammar, Knivsta, Tierp eller Håbo 70 000 kr/år, Enköping 130 000 kr/år.

Nivå 3	• Nivå 1 och 2 och dessutom: • granska politiken utifrån barnets rättigheter • finnas tillgängliga för skattefinansierade verksamheter som arbetar med barn och utbilda personal och barn i barnkonventionen, barnrätt och påverkansfrågor. • bistå i att göra barnrättsliga beslutsunderlag eller annat stöd motsvarande åtta heldagar • tidningen Word – av och för unga på gymnasiet Ytterligare fem, dvs totalt tio heldagar utbildning eller stöd i form av att: • utbilda förtroendevalda och medarbetare inom kommunen i barnrätt generellt, och hur barns rättigheter kan stärkas i respektive verksamhet • stötta i att upprätta handlingsplaner på förvaltnings- eller enhetsnivå för att stärka barnets rättigheter	Heby och Älvkarleby: 1 00 000 kr/år, Östhammar, Knivsta, Tierp och Håbo, 200 000 kr/år, Enköping 400 000 kr/år. (Uppsala 2 220 000/år)
--------	---	---

Kontakt och frågor

Hör av dig till verksamhetschef Lisa Skiöld på lisa.skiold@boiu.se eller 0739-570379

Delges
Kommunstyrelsen

§ 81

Dnr SN-2016-97

Dpl 901

Dnr KS-2016-11

Dpl 901

Yttrande

Erbjudande om överenskommelse mellan enskilda kommuner i Uppsala län och Barnombudsmannen i Uppsala

Sedan 2012 har föreningen Barnombudsmannen i Uppsala län, ett avtal med landstinget om en länsbarnombudsmannafunktion.

Nu finns ett förslag till hälso- och sjukvårdsstyrelsen om ändringar i avtalet. Det handlar om att Landstinget i Uppsala län fortsätter finansiera länsbarnombudsmannens uppdrag inom landstingets verksamheter men att de uppdrag som BOiU har gentemot kommunerna i länet stryks. Ärendet kommer att behandlas vid hälso- och sjukvårdsstyrelsens sammanträde den 15 december 2015.

Istället erbjuds kommunerna att skriva överenskommelser direkt med BOiU, på liknande sätt som BOiU har med Uppsala kommun. Ärendet behandlas av kommunstyrelsen och socialnämnden har erbjudits möjlighet att yttra sig.

Föreligger underlag daterat 2016-03-29.

Individ- och familjeomsorgschef Mikael Sjöberg föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag 2016-04-13

Socialnämnden föreslår att kommunen inte ingår överenskommelse med Barnombudsmannen i Uppsala län. Underlag daterat 2016-03-29 antas som socialnämndens yttrande och överlämnas till kommunstyrelsen.

Individ- och familjeomsorgschef Mikael Sjöberg föredrar ärendet.

Socialnämndens beslut

Socialnämnden föreslår att kommunen inte ingår överenskommelse med Barnombudsmannen i Uppsala län. Underlag daterat 2016-03-29 antas som socialnämndens yttrande och överlämnas till kommunstyrelsen.

Socialförvaltningen
Mikael Sjöberg

Datum
2016-03-29

Dnr
SN-2016-97
KS-2016-11

Sid
1 (2)

Erbjudande om överenskommelse mellan enskilda kommuner i Uppsala län och barnombudsmannen i Uppsala

Ärendet

Ärendet har inkommit från kommunstyrelsen med begäran om yttrande.

Bakgrund

Sedan 2012 har föreningen Barnombudsmannen i Uppsala, ett avtal med landstinget om en länsbarnombudsmannafunktion.

Nu finns ett förslag till hälso- och sjukvårdsstyrelsen om ändringar i avtalet.

Det handlar om att Landstinget i Uppsala län fortsätter finansiera länsbarnombudsmannens uppdrag inom landstingets verksamheter men att de uppdrag som BOiU har gentemot kommunerna i länet stryks. Ärendet kommer att behandlas vid hälso- och sjukvårdsstyrelsens sammanträde den 15 december 2015.

Istället erbjuds kommunerna att skriva överenskommelser direkt med BOiU, på liknande sätt som BOiU har med Uppsala kommun.

I erbjudandet finns tre olika kostnadsförslag om 50 000:-, 70 000:- och 200 000:-.

För ovanstående avgifter tillhandahåller föreningen ett antal tjänster. Det handlar om att ge råd och stöd till barn, att driva barnrättsfrågor, att förmedla information och att utbilda personal och förtroendevalda i kommunerna.

Barnombudsmannen i Uppsala är en förening som har funnits sedan 1988. Enligt sin egen information har de, med stöd från Uppsala kommun, sedan starten verkat för att informera barn, unga och vuxna om barns rättigheter. varit ett stöd för enskilda barn, vars rättigheter inte respekteras, samverkat med andra verksamheter i kommunen och länet, drivit på politiken i barnrättsfrågor och utvecklat metoder och skapat sammanhang för att stärka barns och ungas röster.

Bedömning

Barnombudsmannen i Uppsala är en förening. Det finns flera andra föreningar som arbetar för barns rättigheter ex Rädda barnen och Bris. Dessutom finns Barnombudsmannen som är en statlig myndighet med uppdrag att företräda barns och ungas rättigheter och intressen utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen.

För närvarande pågår arbete i kommunen kring ungdomars medbestämmande i kommunen och det finns ett ungdomsråd.

Med stor sannolikhet kommer barnkonventionen att bli lag och tjänstemän från Östhammars kommun kommer att delta i en information kring vad detta

Datum
2016-03-29

Dnr
SN-2016-97
KS-2016-11

Sid
2 (2)

Socialförvaltningen
Mikael Sjöberg

kommer att innebära för kommunen. Vid eventuella behov av fortbildning etc är det tjänster som bör upphandlas.

Föreningen har arbetat med stöd av Uppsala kommun sedan tidigare. Det finns en farhåga att Barnombudsmannen i Uppsala kommer att ha ett Uppsala perspektiv och socialnämnden ställer sig undrande kring hur pass synlig Barnombudsmannen i Uppsala kommer att vara i Östhammar.

Sammanfattningsvis bedömer socialnämnden att de tjänster som Barnombudsmannen i Uppsala erbjuder kan tillgodoses på annat sätt.

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår yttra till kommunstyrelsens arbetsutskott att ej ingå överenskommelse med Barnombudsmannen i Uppsala

Bilagor

Erbjudande om överenskommelse mellan enskilda kommuner i Uppsala län och barnombudsmannen i Uppsala

Kultur- och fritidsförvaltningen
Caroline Henning, enhetschef ung fritid
Malin Ohlsson, ungdomssamordnare

Tjänstemannayttrande

Erbjudande om överenskommelse mellan enskilda kommuner i Uppsala län och Barnombudsmannen i Uppsala

Kultur- och fritidsförvaltningen anser att nivå två för 70 000 kr är relevant för Östhammars kommun.

Överenskommelsen skulle stärka arbetet i Östhammars kommun med

- ungas delaktighet och inflytande.
- att få in barn och ungas åsikter vid beslut, som är en utmaning för hela kommunen vad gäller exempelvis medborgardialog.
- utbildning inom barnrättsliga frågor för både förtroendevalda och tjänstepersoner som jobbar med unga.

Överenskommelsen skulle vara en god hjälp för Östhammars kommuns möjligheter att driva ett arbete med ett ökat ungdomsinflytande, barnrättsliga frågor och förberedelsearbete inför att Barnkonventionen blir lag.

Barn- och utbildningsnämnden

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum
2016-05-12

Sid
8 (16)

Delges Kommunstyrelsen

§ 39

Dnr BUN-2016-037
Dnr KS-2016-011

Dpl 901
Dpl 901

Erbjudande om överenskommelse mellan enskilda kommuner i Uppsala län och Barnombudsmannen i Uppsala

Sedan 2012 har föreningen Barnombudsmannen i Uppsala län, ett avtal med landstinget om en länsbarnombudsmannafunktion. Nu finns ett förslag till hälso- och sjukvårdsstyrelsen om ändringar i avtalet. Det handlar om att Landstinget i Uppsala län fortsätter finansiera länsbarnombudsmannens uppdrag inom landstingets verksamheter men att de uppdrag som föreningen Barnombudsmannen i Uppsala har gentemot kommunerna i länet stryks. Istället erbjuds kommunerna att skriva överenskommelser direkt med föreningen Barnombudsmannen i Uppsala, på liknande sätt som föreningen Barnombudsmannen i Uppsala har med Uppsala kommun.

Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 2016-05-12.

Arbetsutskottets förslag 2016-04-07

Barn- och utbildningsnämnden antar yttrandet och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen att inte ingå överenskommelse med Barnombudsmannen i Uppsala.

Barn- och utbildningsnämndens beslut 2016-05-12

Barn- och utbildningsnämnden antar yttrandet och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen att inte ingå överenskommelse med föreningen Barnombudsmannen i Uppsala.

OBSERVERA! Protokollet justeras 2016-05-19

Barn- och utbildningsnämnden

Datum
2016-05-12

Dnr
BUN-2016-035
KS-2016-011

Erbjudande om överenskommelse mellan enskilda kommuner i Uppsala län och barnombudsmannen i Uppsala.

Ärendet

Ärendet har inkommit från kommunstyrelsen med begäran om yttrande.

Bakgrund

Föreningen Barnombudsmannen i Uppsala (BOiU) bildades 1988 (ej att förväxla med myndigheten Barnombudsmannen som är en statlig myndighet med uppdrag att företräda barns och ungas rättigheter och intressen utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen.)

Sedan 2012 har föreningen Barnombudsmannen i Uppsala ett avtal med landstinget om en länsbarnombudsmannafunktion. Nu finns ett förslag till hälso- och sjukvårdsstyrelsen om ändringar i avtalet. Det handlar om att Landstinget i Uppsala län fortsätter finansiera länsbarnombudsmannens uppdrag inom landstingets verksamheter men att de uppdrag som Barnombudsmannen i Uppsala har gentemot kommunerna i länet stryks. Istället erbjuds kommunerna att skriva överenskommelser direkt med Barnombudsmannen i Uppsala, på liknande sätt som de har med Uppsala kommun.

Barnombudsmannen i Uppsala arbetar utifrån barnkonventionen och barnrättskommitténs synpunkter på Sverige. I erbjudandet finns tre olika kostnadsförslag om 50 000 kr/år, 70 000 kr/år och 200 000 kr/år. För ovanstående avgifter tillhandahåller föreningen ett antal tjänster. Det handlar om att ge råd och stöd till barn, att driva barnrättsfrågor, att förmedla information och att utbilda personal och förtroendevalda i kommunerna.

Bedömning

Barnombudsmannen i Uppsala är en av flera föreningar som arbetar med barnrättsfrågor. Det finns flera andra föreningar som arbetar för barns rättigheter, exempelvis Rädda barnen och BRIS. Det finns en risk att Barnombudsmannen i Uppsala kommer att ha ett Uppsala perspektiv, vilket gör att mycket händer och sker där och inte ute i övriga kommuner.

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen att inte ingå överenskommelse med Barnombudsmannen i Uppsala.

Barn- och utbildningsnämnden

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum
2016-02-11

Sid

13 (14)

ÖSTHAMMARS KOMMUN
KOMMUNKANSLIET

2016-02-23

Dnr 25-2016-176 620

Delges
Kommunstyrelsen
Barn- och utbildningschef
Socialnämnden

§ 11

Dnr 2015BUN012

Dpl 620

Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år

11:ans fritids är en form av korttidstillsyn, vilket innefattar fritidsverksamheten för barn över 12 år med funktionsnedsättning. Rätten till insatsen korttidstillsyn prövas enligt LSS (Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade). Barn- och utbildningsnämnden tog 2012-01-01 över ansvaret för verksamheten från socialnämnden.

Diskussion om korttidstillsyn för skolungdom över 12 år.

Barn- och utbildningschef Lisbeth Bodén föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag 2015-02-26

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen.

Verksamhetschef Anne Lee Larsson föredrar ärendet.

Barn- och utbildningsnämndens beslut 2015-03-17

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen.

Barn- och utbildningsnämnden ger barn- och utbildningschefen i uppdrag att utreda möjligheterna att överföra korttidstillsynen för skolungdom över 12 år från barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde till socialnämnden.

Barn- och utbildningschef Lisbeth Bodén föredrar ärendet.

Barn- och utbildningsnämndens beslut 2016-02-11

Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att huvudmannaskapet för korttidstillsynen i Östhammars kommun flyttas från barn- och utbildningsnämnden till socialnämnden från och med 2016-09-01. Barn- och utbildningsnämnden har kvar det operativa ansvaret och ingen förändring av lokaler och personal görs vid överflyttningen. I samband med övergång av verksamhetsansvaret flyttas budgeten för verksamheten till mottagande förvaltning.

Barn- och utbildningskontoret

Datum
2016-02-09

Dnr BUN-2015-012

Sid
1 (1)

Förslag till ny huvudman för 11:ans fritids

11:ans fritidshem är i dag en fungerande verksamhet som är integrerad i Hammarskolans övriga verksamhet. Den normalisering och samordningsvinster som man såg inför överflyttningen har fallit väl ut. Det finns vissa utvecklingsområden kvarstående i verksamhetens kvalitetsarbete inom LSS.

Inom socialnämnden finns erfarenheten av LSS verksamheten vilket är en fördel för personalen, när det gäller kompetensutveckling och handledning samt att säkerställa att dokumentationen sker på ett kvalitetssäkrat sätt.

Lokalerna behålls som i dag samt även den befintliga personalen. Kostnaden för verksamheten bedöms bli densamma oavsett huvudman. I samband med övergång av verksamhetsansvaret flyttas budgeten för verksamheten till mottagande förvaltning. Samarbetet behöver utvecklas mellan nämnderna samt förvaltningarna. Socialnämnden är huvudman, men barn- och utbildningsnämnden har det operativa ansvaret.

Om ovanstående villkor uppfylls vid en överflyttning av huvudmannskapet av 11:ans fritids från barn- och utbildningsnämnden till socialnämnden bedöms inte barnen i verksamheten bli berörda. Under våren kommer alla berörda parter att bli informerade om den förändring av huvudman som kommer att ske.

Förändringarna föreslås gälla från och med den 1 september 2016.

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att huvudmannskapet för korttidstillsynen i Östhammars kommun flyttas från barn- och utbildningsnämnden till socialnämnden från och med 2016-09-01. Barn- och utbildningsnämnden har kvar det operativa ansvaret och ingen förändring av lokaler och personal görs vid överflyttningen.

Postadress	Besöksadress/Reg.office	Telefon	Telefax	Organisationsnummer	Bankgiro
Box 36	Kyrkogatan 14	Nat 0173-860 00	Nat 0173-175 40	212000-0290	233-1361
S-742 21 Östhammar	Östhammar	Int +46 173 860 00	Int +46 173 175 40	V.A.T. No	PlusGiro
	www.osthammar.se	socialnamnden@osthammar.se		SE212000029001	1 31 70-6

Barn- och utbildningsförvaltningen
Socialförvaltningen

Datum
2016-02-08

Dnr
BUN-2015-012

Sid
1 (3)

Bilaga 1

11:ans fritidshem

Bakgrund och ansvarsförhållanden

Barn över 12 år med en funktionsnedsättning, som har förvärvsarbetande vårdnadshavare, har rätt till korttidstillsyn utanför det egna hemmet. Insatsen erbjuds före och efter skolans slut, under lov dagar, studiedagar och längre lov. Ledningen av kommunens verksamhet enligt LSS (22 §) ska utövas av en eller flera nämnder som fullmäktige utser.

Fram till den 1 januari 2012 var det socialnämnden i Östhammars kommun som ansvarade för att fatta beslut om korttidstillsyn enligt LSS, följa upp besluten samt utföra insatsen. I detta ingick bland annat att upprätta en genomförandeplan¹ och att föra social journal². Från 2012-01-01 flyttades ansvaret för utförandet över till barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde. Socialnämnden ansvarar fortfarande för att fatta beslut om korttidstillsyn och att följa upp besluten. Syftet var att de berörda barnen skulle få en närmare kontakt med övrig fritidsverksamhet, vilket bedömdes vara ett led i arbetet med normalisering, samt möjligheter till samordning när det gällde lokaler, personal och kompetens. Detta gjorde man genom att flytta in 11:ans fritids i Hammarskolan i Gimo. Vistelsetiden är i huvudsak mellan 14.30 – 17.00, men det är även öppet en stund på morgonen då några av barnen kommer och äter frukost.

Det är för närvarande fem barn över 12 år som har korttidstillsyn på 11:ans fritids i anslutning till skoldagen. Barnen går i årskurerna 6-9 i särskolan på Hammarskolan. Under skolloven tillkommer sju gymnasieelever som går på gymnasieskolan i Uppsala eller Tierp. Inom verksamheten finns barn med stora svårigheter, vilket ställer höga krav på personalen. Idag saknas handledning vilket är något som bör ses över. Det finns också en osäkerhet kring ledning och styrning som behöver ses över, oavsett vilken förvaltning som är huvudman för verksamheten.

Konsekvenser av en överflyttning

För elever och föräldrar

Eleverna har idag ett naturligt umgänge med övriga fritidsbarn, där de umgås med varandra. Närheten till skolan har lett till mindre förflyttningar eftersom

¹ Vård- och omsorgsplan som beskriver hur en beslutad insats ska genomföras för en enskild.

² Dokumentation som omfattas av bestämmelserna i LSS.

eleverna är på samma ställe hela dagen och enkelt kan ta sig mellan skola och fritids.

Föräldrar till barn med funktionsnedsättningar har många olika kontakter med samhället. När fritidsverksamheten är integrerad i skolan underlättar detta kontakterna. Det är också bara ett ställe att lämna och hämta barnen.

Om lokalerna behålls även om socialnämnden är huvudman berörs inte elever eller föräldrar av en förändring i huvudmannaskap. Med nya lokaler finns en risk att gemenskapen med övriga barn inte blir lika naturlig och det blir också en besvärligare förflyttning mellan skola och fritidshem

För personal

Personalen på 11:ans fritids har ett nära samarbete med särskolans och träningskolans personal. De deltar ibland på personalmöten som Hammarskolans fritids har och går även in och arbetar där vid behov, exempelvis med öppning och stängning samt samarbete kring läxhjälp. Detta samarbete bör kunna fortsätta oavsett huvudman. Personalen är på så sätt en resurs för skolan samtidigt som de kan öka sin anställningsgrad. Idag har också personalen fördelen av att ha nära tillgång till sin chef.

Personalen är dock orolig över att man ska få andra arbetstider och behöva arbeta på Bojen (kortidshem) kvällar och helger om verksamheten övergår i socialförvaltningens regi.

Den handläggare som fattar beslut om kortidstillsyn enligt LSS finns inom socialnämndens verksamhet. Utifrån det beslut som handläggaren tar ska personalen på 11:ans fritids göra en genomförandeplan som ska sändas till handläggaren och följas upp av denne. Personalen ska också föra social journal och informera handläggaren om eventuella avvikelser eller ändringar i genomförandeplanen. Här råder idag en viss osäkerhet hos personal och rektor. Inom socialnämndens verksamhet finns större erfarenhet av handläggning och utförande av LSS-insatser.

För huvudmannen

Socialnämnden fattar beslut om insatsen kortidstillsyn, ett beslut som ska verkställas inom tre månader annars riskerar kommunen vite. Barn- och utbildningsnämnden som är huvudman för verksamheten har i dagsläget inte någon kontroll över intaget till denna.

Verksamhet enligt LSS ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras. Det innebär att verksamheten behöver ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Ansvaret för detta ligger på den nämnd som bedriver verksamheten, i detta fall barn- och utbildningsnämnden. Barn- och utbildningsnämnden ser idag svårigheter i att styra och utveckla verksamheten på det sätt som vore önskvärt. Trots att verksamheten givetvis har pedagogiska inslag styrs den framförallt av LSS och rätten till insatsen prövas, enligt LSS, av socialnämnden.

Kvalitets- och utvecklingsfrågor för verksamheten har blivit svårare att hantera inom barn- och utbildningsnämnden än vad det varit tidigare då socialnämnden ansvarade för verksamheten fullt ut.

Socialnämnden har idag ett ledningssystem med riktlinjer för insatser enligt LSS där bl.a. rutiner för handläggnings- och beslutsprocessen och uppföljning ingår. Ledningssystemet för utförandedelen ska också finnas, oavsett huvudman. Socialnämnden bör ha bättre förutsättningar än barn- och utbildningsnämnden att skapa ett sådant ledningssystem eftersom man har större erfarenhet av LSS-verksamhet. Ser man istället till den faktiska kvaliteten i utförandet har troligen barn- och utbildningsnämnden bättre förutsättningar att tillmötesgå barnens behov av normalisering.

Med socialnämnden som huvudman finns det också möjlighet att utöka tiden för ungdomarna på kvällar och helger då behov finns, vilket inte fungerar nu eftersom skolan endast har arbetstid dagtid.

Delges
Kommunstyrelsen

§ 65

Dnr SN-2015-104

Dpl 620

11:ans fritids - fritidsverksamhet för barn över 12 år med funktionsnedsättning

Barn- och utbildningsnämnden har beslutat att utreda möjligheterna att överföra korttidstillsynen för skolungdom över 12 år från barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde till socialnämnden.

Socialchef Kenneth Lindholm och vård- och omsorgschef Mojgan Alimadad föredrar ärendet.

Arbetsutskottets beslut 15-04-08

Ärendet tas upp på möte mellan barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott och socialnämndens arbetsutskott 15-04-13.

Ärendet återupptas på arbetsutskott 15-05-13.

På grund av att ärendet behandlades vid möten mellan barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott och socialnämndens arbetsutskott försenades ärendet.

Föreligger barn- och utbildningsförvaltningens sammanfattning av verksamheten på 11:ans fritids.

Ärendet diskuteras.

Arbetsutskottets beslut 2015-10-14

Socialförvaltningen får i uppdrag att utreda frågan.

Föreligger gemensam utredning från barn- och utbildningsförvaltningen samt socialförvaltningen. Utifrån förslagen fördelning av huvudmannaskap och operativt ansvar för 11:ans fritids bedöms inte barnen i verksamheten bli berörda.

Arbetsutskottets förslag 2016-03-09

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att huvudmannaskapet för korttidstillsynen i Östhammars kommun flyttas från barn- och utbildningsnämnden till socialnämnden från och med 2016-09-01. Barn- och utbildningsnämnden har

kvar det operativa ansvaret och ingen förändring av lokaler och personal görs vid överflyttningen. I samband med övergång av verksamhetsansvaret flyttas budgeten för verksamheten till mottagande förvaltning.

Socialchef Håkan Dahlqvist föredrar ärendet.

Socialnämndens förslag

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att huvudmannaskapet för korttidstillsynen i Östhammars kommun flyttas från barn- och utbildningsnämnden till socialnämnden från och med 2016-09-01. Barn- och utbildningsnämnden har kvar det operativa ansvaret och ingen förändring av lokaler och personal görs vid överflyttningen. I samband med övergång av verksamhetsansvaret flyttas budgeten för verksamheten till mottagande förvaltning.

Utvärdering

Utvärdering av gemensam överförmyndarnämnd inom Uppsala län

Jonny Eliasson
Kommunledningskontoret
2016-03-14

I analys och faktainsamling har även Måns Jacobsson deltagit

1. Inledning

1.1 Bakgrund

En gemensam överförmyndarnämnd bildades 1 januari 2011 för kommunerna Heby, Knivsta, Tierp, Uppsala, Älvkarleby och Östhammar (det vill säga samtliga kommuner i Uppsala län förutom Enköping och Håbo). Utifrån att Uppsala kommun utsågs till värdkommun för den nya gemensamma nämnden upprättades även ett gemensamt kontor med förstärkt bemanning på det redan befintliga kontoret i Uppsala kommun. Samarbetet innebär att all överförmyndarverksamhet i berörda kommuner flyttades över till den nybildade nämnden, även om utfasningen skedde etappvis under 2011.

Genom att Uppsala kommun kom att fungera som värdkommun för den gemensamma nämnden, är det dess kommunstyrelse som är avtalstecknare och har det övergripande ansvaret för verksamheten. Avsikten med att skapa den gemensamma nämnden för överförmyndarverksamheten var bland annat att minska sårbarheten i de deltagande kommunerna och att ge ökad rättsäkerhet för de huvudmän som tar del av stöd från ställföreträdare. Ett annat mål var att samverkande kommuner därigenom skulle vara bättre rustade för eventuella förändringar och volymökningar inom överförmyndarverksamheten.

Inom ägarsamrådet för den gemensamma överförmyndarnämnden har det uppkommit önskemål om att göra en utvärdering av samverkan liknande den utvärdering som tidigare genomförts för den gemensamma räddningsnämnden i länet. Huvudsyftet med den nu aktuella utvärderingen är att besvara om intentionerna med den gemensamma nämnden har infriats. Dessutom finns uppfattningen att en utvärdering i sig också utgör ett bra underlag för utveckling av nämndens arbete och ansvarsområde.

1.2 Syfte

Syftet med utvärderingen är att följa upp hur den gemensamma överförmyndarverksamheten i Uppsala län upplevs fungera. Detta kan i sin tur omvandlas i följande tre problemställningar:

- Kan de mål som formulerades inför den gemensamma överförmyndarnämnden anses ha infriats?
- Vilka är de främsta styrkorna i hur överförmyndarnämnden och överförmyndarförvaltningen fungerar i dagsläget?
- Vilka förändringsområden går i dagsläget att identifiera som berör den aktuella verksamheten?

1.3 Metod

Utvärderingen har genomförts genom intervjuer, enkätundersökningar och genom dokumentstudier. Intervju har genomförts med chefen för överförmyndarförvaltningen. Denne har även deltagit i planeringen av enskilda moment under utvärderingens gång. Samtliga medarbetare vid överförmyndarförvaltningen har erbjudits möjlighet att delta vid en gruppintervju inom ramen för utvärderingen. Detta resulterade i att två av de sammanlagt tolv medarbetarna kom att medverka vid ett gemensamt intervjutillfälle. De som arbetar vid överförmyndarförvaltningen (förutom chefen för förvaltningen) har dessutom erhållit en webbenkät om arbetssituationen på förvaltningen. Samtliga tolv bevarade denna enkät.

Ett centralt uppdrag för överförmyndarnämnden handlar om att rekrytera och ha tillsyn över de ställföreträdare som anlitas för att stödja de huvudmän som har behov av god man eller förvaltare. Ställföreträdarna har i utvärderingen haft en egen webbenkät riktad till dem. Totalt inkom 357 svar från de 675 ställföreträdare som erhöll enkätutskicket. Detta innebär en svarsfrekvens på 53 procent.

De förtroendevalda som tillhör överförmyndarnämnden representerar även sin hemkommun, och där Uppsala har tre ordinarie ledamöter och lika många ersättare. Övriga kommuner i samarbetet har vardera en ordinarie ledamot och en ersättare. Samtliga dessa förtroendevalda har erbjudits möjlighet att bli intervjuade som en del av utvärderingen.

Av Uppsalas sex ledamöter i nämnden har två av dessa (nämndens ordförande och ytterligare en ordinarie ledamot) ställt upp för intervju, och dessa två intervjuades vid ett gemensamt tillfälle. För samtliga övriga deltagande kommuner har samtliga ledamöter, såväl ordinarie som ersättare, valt att delta i intervju. De förtroendevalda från Knivsta, Tierp och Heby har intervjuats var för sig kommunvis, d v s att ordinarie och ersättare från samma kommun deltagit vid ett gemensamt samtal. Representerarna från Älvkarleby och Östhammar valde istället att bli intervjuade individuellt per telefon.

Ett par korta frågor har även via mejl ställts till socialtjänsten i samtliga deltagande kommuner förutom Uppsala. Detta har främst gjorts i syfte att identifiera eventuella problem med att ha överförmyndarnämnden geografiskt skild från den egna kommunen. Två av fem kommuner (40 procent) lämnade svar på dessa frågor.

1.4 Avgränsningar

Utvärderingen kan endast dra slutsatser och ge svar utifrån de intentioner som finns med i avtalet om gemensam överförmyndarnämnd då avtalet inte har mätbara mål eller tydliga skalkrav formulerade.

De kommunmedborgare som är huvudmän, och får stöd från de ställföreträdare som överförmyndarnämnden utser och granskar, har inte hörts i denna utvärdering.

1.5 Förutsättningar för den gemensamma organisationen

Den nya gemensamma nämnden trädde i kraft i januari 2011, och ett gemensamt kontor skapades utifrån det som tidigare varit Uppsala kommuns överförmyndarkontor. Själva implementeringen skedde i faser under 2011, och ärenden flyttades successivt över från moderkommunerna till den nya gemensamma administrationen.

Förutsättningarna var olika för de ingående kommunerna. Medan Uppsala kommun hade en bemanning på nära åtta årsarbetare innan samarbetet, hade i princip alla övriga kommuner ett underlag som understeg en årsarbetare. Utöver detta var det flera av kommunerna där handläggande tjänsteman för överförmyndarverksamheten var nära pensionsavgång. När det gäller Knivsta kommun fanns redan före 2011 ett avtal med Uppsala kommun, som innebar att Uppsala utförde arbetet på uppdrag från Knivsta.

För att förändringen initialt inte skulle vara för stor fanns överförmyndarförvaltningen på regelbunden basis fysiskt närvarande ute i kommunerna under första året. I allmänhet var det ytterst få personer som valde att besöka representanterna vid dessa tillfällen. Efter en utvärdering som därefter genomfördes skapades en rutin där tjänstemän fysiskt finns på plats i samtliga kommuner under redovisningsperioder, men att tjänstemän i övrigt endast finns tillgängliga ute i kommunerna utifrån förinbokade mötestider.

1.6 Organisatorisk uppbyggnad

När utvärderingen genomfördes senhösten 2015 innehöll överförmyndarförvaltningen en chef, tio handläggare och två registratorer. Samtidigt pågick en rekryteringsprocess för att utöka gruppen med ett par medarbetare. Behovet av resursförstärkning hade ett tydligt samband med det stora antal ensamkommande barn som kommit till Sverige under 2015.

Överförmyndarnämnden i sin tur innehåller som nämnts tre ordinarie ledamöter och tre ersättare från Uppsala kommun, samt en ordinarie och en ersättare från var och en av de övriga kommunerna i samarbetet. Utifrån att Uppsala är värdkommun är det även dessa som utser ordförande och vice ordförande. Här har praxis varit att ordförande är en av ledamöterna från Uppsala kommun, medan vice ordförande kommer från någon av de övriga kommunerna. I nuläget fungerar Knivstas ledamot som vice ordförande.

Tillsammans bildar nämndordförande, vice ordförande och chefen för överförmyndarförvaltningen ett presidium, som bland annat har till uppgift att bereda ärendena inför nämndmöten.

I den organisatoriska uppbyggnaden finns även ett ägarsamråd, med representanter från samtliga deltagande kommuner. Det är ägarsamrådets representanter som i sin tur ger uppdrag till överförmyndarnämnden. Rådet träffas två gånger per år, och är även den instans som fattar beslut kopplat till de ekonomiska ramar som överförmyndarnämnden har att hålla sig inom.

2. Resultatredovisning

Denna resultatredovisning är uppdelad i tre delar. Den första behandlar överförmyndarförvaltningen, d v s den verksamhet som bedrivs av de tjänstemän som är knutna till överförmyndarnämnden. Innehållet i avsnittet har i första hand ett medarbetarperspektiv, men tar även i viss utsträckning upp andra tjänstemannaåsikter om förvaltningen.

Redovisningens andra del behandlar arbetet inom överförmyndarnämnden, och är den del av utvärderingen som har fokus mot de förtroendevaldas perspektiv. Här behandlas även hur nämndledamöter ser på förvaltningens arbete.

Den tredje och sista delen i utvärderingen tar upp synpunkter från gruppen ställföreträdare, d v s de personer som har i uppdrag att ge stöd som god man eller förvaltare till de huvudmän som har detta behov. Synpunkterna i avsnittet gäller dels ställföreträdarnas egen situation utifrån sitt uppdrag, dels hur de ser på kontakten med tjänstemännen på överförmyndarförvaltningen.

2.1 Överförmyndarförvaltningen ur ett tjänstemannaperspektiv

I den enkät som ställts till medarbetarna har det funnits ett antal frågepåståenden som dessa skulle besvara utifrån en femgradig skala. På skalan innebär svaret 1 att respondenten inte alls instämmer i det aktuella påståendet, medan svaret 5 innebär att den svarande fullt ut instämmer. Frågorna uppehåller sig till hur de ser på arbetsbelastning, förväntningar från arbetsgivaren, rättsäkerhet, och hur förutsättningarna ser ut att utföra arbetet med en god kvalitet.

Från enkätsvaren inledande frågor framgår att åtta av medarbetarna (67 procent) har arbetat mer än tre år i sitt yrke, medan resterande fyra har kortare tid i yrket. Tio av medarbetarna arbetar som handläggare, medan övriga två är registratorer.

Arbetssituationen

Samtliga medarbetare har inom ett första frågeblock fått besvara fem frågor om sin arbetssituation.

I tabell 1 på nästföljande sida framgår hur svaren fördelat sig bland medarbetarna. Tabellen redovisar faktiskt antal svarande som anger respektive svarsalternativ. Kolumnen längst till höger i tabellen visar den procentuella andelen som anger något av de två högsta värdena på den femgradiga skalan. Detta kan i sin tur ses som den andel som på det stora hela menar att det enskilda frågepåståendet stämmer.

Tabell 1 Den egna arbetssituationen

Frågepåståenden	Antal svar	1	2	3	4	5	% andel 4-5
Jag har i normalfallet en rimlig arbetsbelastning	12	1	3	5	3	0	25 %
De krav som ställs på mig i mitt arbete ligger på rätt nivå	11*	0	1	3	5	2	64 %
Det är tydligt vad som förväntas av mig i min yrkesroll	12	0	0	3	7	2	75 %
Jag får i hög utsträckning tillämpa den kompetens jag har	12	0	1	5	5	1	50 %
Jag upplever att jag har förutsättningar att utföra mitt arbete med god kvalitet	12	1	0	2	6	3	75 %

**En svarande har avstått att besvara den aktuella delfrågan*

Resultaten i tabell 1 kan ses som en form av temperaturmätare beträffande hur medarbetarna ser på sin arbetssituation. För två påståenden är det en jämförelsevis högre andel som instämmer. Detta gäller dels frågan om det är tydligt vad som förväntas i yrkesrollen, dels att flertalet medarbetare upplever att de har goda möjligheter att utföra sitt arbete med god kvalitet.

Främst ett resultat avviker från övriga, och detta gäller den jämförelsevis låga andel medarbetare som svarar att den egna arbetsbelastningen är på en rimlig nivå. Ingen instämmer fullt ut i detta påstående, och endast var fjärde ger ett svar som kan tolkas som att påståendet är hyfsat korrekt. Detta frågepåstående är dessutom det enda av de fem i tabellen där det är flera personer som sätter "negativa" svar än "positiva" svar.

Det har även ställs en annan fråga i undersökningen som tar upp hur medarbetarna ser på arbetsbelastningen idag jämfört med för ett år sedan. Svaren på denna fråga skulle anges utifrån tre svarsalternativ: att arbetsbelastningen nu är högre, är lägre, eller är oförändrad jämfört med ett år tidigare. Samtliga elva som arbetade för ett år sedan svarar att arbetsbelastningen blivit högre under perioden.

Vid intervjuerna med förvaltningschef och medarbetare framgår att 2015 kraftigt har präglats av den ökade mängden ensamkommande barn som kommit till länets kommuner. Detta har ställt stora krav på förvaltningen att snabbt öka administrationen, och i synnerhet att hinna rekrytera tillräckligt många ställföreträdare.

Påverkansmöjligheter

Två frågor som ställts har tagit upp möjligheten att kunna påverka. Den ena frågan har fokus mot den egna arbetssituationen, den andra frågan handlar om möjligheten att påverka inom överförmyndarförvaltningen i stort.

Tabell 2 Möjlighet att påverka

Frågepåståenden	Antal svar	1	2	3	4	5	% andel 4-5
Jag upplever att jag kan påverka min egen arbetssituation	11*	0	0	8	3	0	27 %
Jag upplever att jag kan påverka sådant som berör överförmyndarförvaltningen i stort	11*	0	1	7	3	0	27 %

*En svarande på respektive fråga har lämnat svaret "ingen åsikt".

Påtagligt är hur lika svaren fördelar sig för de två frågorna. För båda påståendena är det tre av elva medarbetare som svarar att de i förhållandevis hög utsträckning kan påverka. Övriga svar är för båda frågorna kraftigt koncentrerade till mittalternativet. Detta kan betraktas som att medarbetaren i viss utsträckning ser en möjlighet att påverka.

Likheten i hur svaren fördelar sig för de två frågorna kan möjligen ses som lite överraskande. Normalt vid denna typ av frågor (oavsett verksamhet) så tenderar medarbetare oftare uppleva möjligheten att påverka större relaterat till den egna arbetssituationen jämfört med organisationen i sin helhet.

I enkäten ställdes även en jämförelsefråga mellan nuläget och hur det var ett år innan beträffande möjligheten att kunna påverka. Det mest frekventa svaret är att möjligheten ser ungefär ut som för ett år sedan, medan tre svarande vardera säger att möjligheten är bättre respektive sämre att påverka.

Stöd i arbetet

Två frågor har ställts till medarbetarna på överförmyndarförvaltningen angående möjligheten att få stöd i arbetet när det uppstår behov, liksom om de själva upplever att de finns med som stöd för sina kollegor. I tabell 3 framgår hur medarbetarnas svar fördelade sig.

Tabell 3 Stöd

Frågepåståenden	Antal svar	1	2	3	4	5	% andel 4-5
Jag upplever att det är lätt att få stöd i mitt arbete när det dyker upp situationer där jag är i behov av stöd.	12	0	0	3	4	5	75 %
Jag upplever att kollegor tar hjälp av mig när dessa har stödbehov, och där jag har möjlighet att hjälpa.	12	0	0	1	7	4	92 %

Tre av fyra medarbetare (75 procent) svarar att de upplever att det är lätt att få stöd i situationer där det finns behov, och ingen av de svarande ger ett negativt svar på frågan. Än högre är svarsvärdena på frågan om den svarande själv brukar bidra med hjälp och stöd när kollegor behöver detta. Elva av tolv anger att de brukar hjälpa, och inte heller på denna fråga finns det någon medarbetare som lämnar svar på den negativa sidan av skalan.

Rättssäkerhet

Innan samarbetet mellan kommunerna påbörjades 2011 hade flera av kommunerna medarbetare som utförde handläggning av överförmyndarsysslor utan att ha en bakomliggande juridisk utbildning. Därutöver saknade majoriteten av dessa tjänstemän kollegor att kunna resonera med i svårare sakfrågor. Det kan antas rimligt att detta sammantaget medförde en viss inbyggd osäkerhetsfaktor, oavsett hur väl den enskilde medarbetaren strävade efter att fullgöra sitt arbete.

I den nuvarande förvaltningen har flertalet handläggare juristutbildning från universitetet. Detta i kombination med att de är förhållandevis många till antal gör att de, åtminstone i teorin, får anses ha goda förutsättningar till att kunna rådgöra med varandra i sin tjänsteutövning. Allt detta gör att de yttre förutsättningarna för rättssäkerhet får anses klart bättre i den gemensamma organisationen. I realiteten kan det likväl finnas förutsättningar som skapar hinder för medarbetarna, och som också kan försvåra möjligheten att fullt ut garantera en korrekt handläggning. Medarbetarna på överförmyndarförvaltningen har i den enkät som gick ut besvarat en fråga om rättssäkerhet, nämligen frågepåståendet:

"Den tillsyn som överförmyndarförvaltningen utför mot gode män och förvaltare, i syfte att huvudmännen skall få den hjälp de behöver, genomförs på en i min mening tillfredsställande nivå".

I tabell 4 framgår hur svaren fördelades utifrån samma femgradiga skala som tidigare används. Således innebär svaret 5 att respondenten fullt ut instämmer i nämnda påstående, medan 1 betyder att denne inte alls instämmer.

Tabell 4 Rättssäkerhet

Frågepåståenden	Antal svar	1	2	3	4	5	% andel 4-5
Den tillsyn som utförs mot gode män och förvaltare genomförs på en i min mening tillfredsställande nivå.	12	0	0	5	6	1	58 %

Från svaren kan konstateras att endast en medarbetare instämmer fullt ut. Omvänt har inte heller någon uppgett något av de två lägsta svarsomdömena. Istället finns en tydlig koncentration i svaren på svarsalternativen 3 (fem avgivna svar) respektive 4 (sex avgivna svar).

Utifrån de intervjuer som genomförts kan även här den ökade mängden ärenden 2015 sätta vissa spår i de svar som lämnats. I detta ligger att tjänstemännen, åtminstone på marginalen, inte hinner kontrollera allt som de egentligen skulle önska. Från intervjuerna framgår även att belastningen gjort att man ibland känt sig tvungna att tilldela en ställföreträdare nya uppdrag, även om denne redan har flera uppdrag sedan tidigare. Detta kan i sin tur medföra en risk att ställföreträdaren inte fullt ut hinner med allt som är relevant i det nya uppdraget.

Styrkor och förbättringsområden inom förvaltningen

Medarbetarna fick i sin enkät även beskriva vilka styrkor liksom förbättringsområden som de upplever att förvaltningen i sin helhet har.

De styrkor som beskrivs från flera medarbetare handlar om att gruppen är kunnig, ambitiös, och klarar att prioritera mellan sina sysslor. Flera nämner även att det är ett bra samarbetsklimat inom gruppen, inklusive en god relation mellan medarbetare och chef.

De förbättringsområden som tas upp är sannolikt delvis präglade av den speciella situation som funnits på förvaltningen 2015 utifrån en hög arbetsbelastning. Ett flertal tar upp underbemanning som något som behöver lösas, där det uttrycks oro för såväl utbrändhet som att huvudmän och ställföreträdare kan bli lidande om belastningen är för hög.

En annan aspekt som flera lyfter fram berör det interna arbetet på kontoret. Uppfattningen hos flera är att utveckling av e-förvaltning är viktig, liksom att administrationsrutiner och arkivering behöver prioriteras högre. Flera betonar även att det är viktigt att inte bara rekrytera handläggare, utan att även få in medarbetare som tryggar att till exempel registratorsfunktioner fungerar tillfredsställande. Sistnämnda är en funktion som organisatoriskt tillhör kommunledningskontoret inom Uppsala kommun, men där medarbetarna utför arbetsuppgifterna vid överförmyndarförvaltningen.

Synpunkter från socialtjänsten

Utöver de parter som direkt agerar inom ramen för överförmyndarverksamheten finns även andra aktörer som kan ha ett intresse av att kontakten med överförmyndarförvaltningen fungerar bra. En sådan part är socialtjänsten i de olika kommunerna, och då kanske i första hand den verksamhet som har fokus mot de äldre.

Några korta frågor om överförmyndarförvaltningen har ställts via e-post riktat till äldreomsorgen i samtliga deltagande kommuner utöver Uppsala. Skälet till att verksamheten i Uppsala inte fått några frågor, beror på att de frågeställningar som ställts har haft fokus på det geografiska avståndet mellan socialtjänstens verksamhet och överförmyndarförvaltningen. Här finns inte samma situation för Uppsalas socialtjänst, då förvaltningen finns i samma kommun.

Två av de fem kommunerna har lämnat svar. I båda fallen har flera äldreomsorgschefer resonerat internt, och sedan återkopplat. Generellt upplever dessa chefer att kontakterna med överförmyndarförvaltningen fungerar problemfritt, även om svaren indikerar att kontakterna kanske inte sker så ofta. En chef från en av de två kommunerna framför mer negativa upplevelser från "svåra ärenden". Detta beskrivs ha handlat om problem att få besked vem på förvaltningen denne skulle prata med kring ett visst ärende, men även en upplevd dålig respons när den verksamhetsansvarige ville diskutera med handläggaren runt ärendet. Den aktuella chefen poängterar samtidigt att många mer rutinmässiga ärenden som rört överförmyndarförvaltningen fungerat alldeles utmärkt.

Båda dessa två kommuner har även svarat på frågan om de skulle se fördelar av om det satt en tjänsteman från överförmyndarförvaltningen fysiskt på plats i den egna kommunen. Ingen av de chefer som svarat ser detta som väsentligt. Någon uttrycker dock en fördel om det fanns en handläggare på överförmyndarförvaltningen som hade just ansvar för den egna kommunen, istället för att det blir kontakter med olika handläggare varje gång.

2.2 Den gemensamma överförmyndarnämnden

När den nya överförmyndarorganisationen skapades 2011 fanns en stark ambition att minska sårbarheten och att öka rättssäkerheten. Detta innebar inte bara stora skillnader för tjänstemännen, utan medförde även ett helt nytt arbetssätt för de förtroendevalda. Sistnämnda kom nu att förenas i en gemensam överförmyndarnämnd. Vid flera av dessa kommuner hade det tidigare endast funnits en ensam förtroendevald som tillsammans med den kommunanställda tjänstemannen hanterat de frågor som uppkom utifrån sina respektive ansvar. I den nya gemensamma nämnden kom åtta ordinarie ledamöter, och lika många ersättare, att tillhöra överförmyndarnämnden.

Det arbetssätt som nu beskrivs råda innebär att nämnden har möten cirka en gång per månad. De ärenden som behandlas på nämndmötena berör frågor som går utanför den delegation som tjänstemännen i förvaltningen har. Ärenden kan till exempel handla om att en huvudman framfört en önskan om att få byta ställföreträdare, och att nämnden får till uppgift att fatta beslut om skälighet, utifrån det material som finns i det aktuella ärendet.

För de frågor som hanteras av överförmyndarnämnden gäller att samtliga ledamöter engagerar sig i samtliga inkomna ärenden. Det görs således ingen skillnad utifrån från vilken av de ingående kommunerna som "egentligen" är berörd av det unika ärendet. Det framgår inte heller med automatik vid fördragning i nämnd vilken kommun som är berörd. Dock kan i vissa fall bakgrundsutredningen till ärenden ge ledning till från vilken kommun det kommer.

Arbetssättet i nämnden

I princip samtliga intervjuade nämndledamöter vilka har erfarenhet från andra politiska nämnduppdrag, menar att uppdraget i överförmyndarnämnden skiljer sig tydligt från andra. Uppfattningen är att ärendena är av ett sådant slag att de i allmänhet inte innehåller egentliga ideologiska skiljaktigheter eller är föremål för tydliga politiska frågeställningar.

Den allmänna bild som de förtroendevalda beskriver handlar om nämndbeslut där ställningstaganden görs som mer baseras på värdegrunder än på partipolitiska linjer. Det förekommer sällan eller aldrig någon form av partipolitiska diskussioner om hur de skall agera, med partikamrater från de andra deltagande kommunerna.

Samtliga förtroendevalda som intervjuats i utvärderingen menar att arbetssättet, som innebär att alla nämndledamöter engagerar sig i samtliga ärenden som når nämnden, är någonting positivt och kompetenshöjande. Några lyfter även fram den höga närvaron på nämndmötena,

där ofta såväl de ordinarie ledamöterna som ersättarna finns på plats, är ett kvitto på att nämndmötena har ett upplägg som skapar intresse och engagemang. Flera av de intervjuade ledamöterna beskriver att det blir en ständig kunskapshöjning att delta vid mötena och ta del av nya ärenden. På samma sätt som tjänstemännen drar nytta av att vara flera och att totalt ha en större mängd ärenden att hantera, så beskrivs motsvarande trygghet och kvalitetssäkring bli effekten av nämndens arbetssätt.

En fråga som kommit upp i samtalen med de förtroendevalda rör att förhållandevis många av ledamöterna nytillträdde 2015, som en konsekvens av mandatperioderna. Den allmänna uppfattningen bland de förtroendevalda som intervjuats är att frågorna som hanteras i överförmyndarnämnden inte är helt enkla, och att det tar ett bra tag att bli rutinerad i dessa frågor. Från intervjuerna framgår samtidigt att ingen ser någon kvalitetsmässig fara kring att många nya ledamöter började vid samma tillfälle. Några menar att skillnaden kan vara att mötena blir något längre, då de nytillträdde kanske ställer några kontrollfrågor för att säkerställa att de har förstått. Här uttrycks även att just dessa frågor ofta är utmärkta att få, då detta tvingar övriga att tänka ett varv till innan beslut fattas.

Utifrån intervjuerna framgår även att de nya ledamöterna har haft möjlighet att ta del av samma utbildning som förvaltningen ger till nya ställföreträdare, och att de nämndledamöter som gjort detta upplever att den varit väldigt bra att följa, även för den roll de själva har.

Fördelar med den nuvarande samarbetslösningen

Det finns en samstämmig mycket positiv syn från de förtroendevalda om de konsekvenser som det kommunövergripande samarbetet medfört. De synpunkter som lyfts fram är att de egna kommunerna inte har ett kvantitativt underlag av ärenden som tillnärmelsevis skulle vara tillräckligt för att hålla en effektiv verksamhet.

Man har i och med införandet av den gemensamma nämnden kommit bort ifrån att överförmyndarverksamheten tidigare var väldigt personberoende. Skapandet av en gemensam nämnd har därigenom inneburit en bättre verksamhet för huvudmännen. Den större förvaltningen har skapat förutsättningar att hantera exempelvis förändringar i arbetsvolymen, vilket var svårt att göra tidigare. Flera tar i intervjuerna spontant upp att de volymökningar som skett 2015 sannolikt hade varit ännu mycket svårare att hantera om varje kommun hade behövt göra detta själva.

De förtroendevalda som intervjuats och representerar Uppsala lyfter fram att dessa inte märker lika stora förändringar som andra kommuner av att delta i samarbetet. Även när Uppsala var ensam hanterade kommunen relativt många ärenden. Detta gör att kommunen oavsett samarbetet skulle ha flera tjänstemän och flera nämndledamöter engagerade i dessa frågor. Samtidigt skall noteras att de intervjuade nämndledamöterna från Uppsala tydligt betonar att den gemensamma nämnden inte på något sätt har medfört några nackdelar för Uppsalas del, utan att även dessa har vunnit fördelar.

Den lokala förankringen

Mycket är positivt när de förtroendevalda skall beskriva vad den gemensamma nämnden inneburit. I ett par av intervjuerna nämns dock en upplevd försämring, vilket handlar om rekrytering av ställföreträdare. Här lyfts fram att när kommunerna själva skötte rekryteringen fanns en tydligare lokal förankring. Tjänstemannen kunde ha ett förhållandevis stort kontaktnät inom sin kommun, vilket upplevdes öka förutsättningarna till att matcha ställföreträdare för den specifika huvudmannen. Samtidigt nämns att det även tidigare fanns problem vid rekryteringar, och att detta inte är ett nytt fenomen.

Främst vid en av de intervjuer som förts med de förtroendevalda sker en diskussion kring om det är lyckat eller inte att ärendena i nämnden rutinmässigt presenteras utan att informera vilken kommun ärendet berör. Det som enligt resonemanget skulle tala för att vara tydlig med kommuntillhörighet är att det underlättar för nämndledamöterna att kunna säkerställa att den egna kommunen och de egna kommunmedborgarnas intressen blir tillvaratagna. Resonemanget här bygger på att alla i nämnden även fortsättningsvis skall vara engagerade i varje ärende, men att ett samtidigt tydliggörande av kommuntillhörighet mer går i linje med ledamöternas möjlighet att kunna möta de egna kommunmedborgarna.

Flertalet av de ledamöter som intervjuats är dock bekväma med den modell som tillämpas, där kommuntillhörighet i normalfallet inte framgår i ärendedragningarna. Dock är det flera som ur andra perspektiv konstaterar att det kan finnas fördelar med att ha mer unik kunskap kring sin egen kommuns utveckling än vad de för närvarande har. I flera av samtalen kommer resonemanget in på den ökade rekryteringen av gode män som skett under ett antal månaders tid, men där flertalet intervjuade förtroendevalda har en ganska diffus bild över hur utvecklingen varit just i den egna kommunen. De som för detta resonemang medger samtidigt att de är osäkra på om förvaltningen med regelbundenhet ger sådana uppgifter eller inte. Det kan mycket väl vara så att nämndledamöterna har fått uppgifterna, men att de själva missat i inhämtningen av informationen.

Synen på överförmyndarförvaltningen

Generellt ger nämndledamöterna lovord för det arbete som överförmyndarförvaltningen utför. De intervjuade lyfter fram att de upplever förvaltningen som professionell, och att standard är att handlingar till nämnden håller en god kvalitet. Flertalet av nämndledamöterna ser inte tjänstemännens arbete i vardagen, men upplever sig ha en bra bild av kvaliteten utifrån de handlingar som når nämnden. Dessutom är det några tjänstemän som regelbundet deltar vid nämndmötena, och där deras agerande vid nämndmötena stärker denna bild.

I samtliga intervjuer med de förtroendevalda uppkommer en diskussion utifrån den tillströmning av ensamkommande barn som skett under senaste åren. Här uttrycker flera en oro över hur tjänstemännen på längre sikt skall klara denne typ av belastning utifrån ett arbetsmiljöperspektiv, samtidigt som de uttrycks förhoppning om att de resursförstärkningar som har beslutats kommer skapa bättre balans. I några av intervjuerna uttrycks även oro över

hur det går med de övriga ärendena som förvaltningen ansvarar över, när så mycket tid riktas mot ärendena för de ensamkommande.

Utifrån intervjuerna med de förtroendevalda framgår att det under hösten pågått diskussioner i nämnden om möjligheten att förvaltningen för vissa svårare ärenden skall kunna anlita företag som är specialiserade, istället för att alltid rekrytera företrädare på det traditionella sättet. Flera av de intervjuerna uttrycker en viss nyfikenhet att tänka på ett lite nytt sätt, men betonar att även i dessa fall måste det finnas en personknytning till den specifika huvudmannen. Det kan aldrig vara ett företag som har rollen som ställföreträdare.

2.3 Ställföreträdarna

En enkätundersökning ställd till gode män och förvaltare genomfördes i december 2015, och riktade sig till de ställföreträdare som överförmyndarförvaltningen i Uppsala har tillsyn över. Mer specifikt gick enkäten ut till samtliga ställföreträdare där överförmyndarförvaltningen haft tillgång till en e-postadress, och som ingår i de kontinuerliga e-postutskick som förvaltningen gör.

Den kategori av ställföreträdare som inte täcktes in i enkätutskicket var de ställföreträdare som utifrån att de saknar intresse av att ta nya uppdrag som ställföreträdare står utanför förvaltningens e-postutskick. I denna grupp finns till exempel de som enbart har ett uppdrag till en huvudman utifrån en släktrelation, eller att det finns andra karaktärer av personliga band till huvudmannen.

Totalt inkom 357 enkätsvar, vilket innebär en svarsfrekvens på 53 procent. Frågorna i undersökningen har dels berört hur dessa ser på sitt eget uppdrag som ställföreträdare, dels på hur de upplever kontakten med överförmyndarförvaltningen.

Bakgrundsuppgifter om ställföreträdarna

Knappt hälften (44 procent) av de ställföreträdare som svarat på enkäten uppger att de haft uppdrag kortare tid än två år. Bland resterande svar så är dessa jämnt fördelade mellan de som haft uppdrag längre tid än fem år, jämfört med de som haft dessa i högst fem år.

I tabell 5 åskådliggörs vilken karaktär av uppdrag de svarande har. En och samma svarande kan ha angett flera alternativ, förutsatt att denne har flera uppdrag, och dessa är av olika art.

Tabell 5 Karaktär av uppdrag

Karaktär av uppdrag	Antal svar	% andel
God man till ensamkommande barn	145	37 %
God man, ej ensamkommande barn	174	44 %
Förvaltare	78	20 %
Totalt	397	101 %*

*avviker från 100 % p g a avrundning

Utifrån svaren framgår att förvaltaruppdrag utgör en minoritet. En av fem uppger denna karaktär av uppdrag. Inom kategorin god man är andelen som har uppdrag åt ensamkommande barn något färre än de som har andra karaktärer av uppdrag som god man.

Respondenterna fick även en fråga angående i vilken av samverkanskommunerna som deras huvudmän bor. Fördelningen framgår av tabell 6. Även här kan svarande angett mer än ett svar, förutsatt att denne har uppdrag åt flera huvudmän.

Tabell 6 Fördelning av uppdrag mellan kommuner

Fördelning av uppdrag utifrån kommun	Antal svar	% andel
Uppsala	275	68 %
Tierp	36	9 %
Östhammar	29	7 %
Heby	22	5 %
Knivsta	21	5 %
Älvkarleby	21	5 %
Totalt	404	99 %*

**avviker från 100 % p g a avrundning*

Drygt två av tre ärenden (68 procent) har koppling till huvudmän inom Uppsala kommun. Bland de övriga kommunerna så är det kanske mest märkbart hur jämn fördelningen är.

En fråga som togs upp handlade om det totala antalet uppdrag som ställföreträdaren har från överförmyndarförvaltningen i Uppsala. Svarsfördelningen framgår av tabell 7.

Tabell 7 Antalet uppdrag

Totala antalet uppdrag från överförmyndarförvaltningen	Antal svar	% andel
Fler än fem	65	18 %
3-5	107	30 %
1-2	154	43 %
Inget uppdrag	30	8 %
Totalt	356	99 %*

**avviker från 100 % p g a avrundning*

Det mest frekventa svaret är att de har 1-2 uppdrag. Samtidigt har nära hälften (48 procent) av de svarande tre uppdrag eller fler från överförmyndarförvaltningen i Uppsala.

Bland de åtta procent som anger att de inte har något uppdrag alls finns personer som är helt nya, och har gått utbildning men ännu inte påbörjat sitt uppdrag. Här kan även finnas personer som har erfarenhet, men där något i uppdraget gör att de för stunden inte är aktiva.

Ställföreträdarna kan även ha uppdrag från andra kommuner, utanför samarbetet. Dessa är inte heller enkla att ha en helhetsbild över. I enkäten fick de svarande uppge antalet ärenden de har utanför förvaltningen i Uppsala. Svarsfördelningen redovisas i tabell 8.

Tabell 8 Antalet uppdrag utanför samverkan

Totala antalet uppdrag	Antal svar	% andel
Fler än fem	3	1 %
3-5	13	4 %
1-2	40	11 %
Inget uppdrag	292	84 %
Totalt	348	100 %

En tydlig majoritet, 84 procent, uppger att de inte har andra uppdrag utöver de som härrör från den gemensamma överförmyndarförvaltningen i Uppsala. I några enstaka fall har ställföreträdarna dock uppgett att de har ett flertal ärenden utanför Uppsala. Fem procent av de svarande har tre eller fler ärenden i andra kommuner. Några enstaka personer har fler än fem uppdrag.

Bemötandet från tjänstemännen

De ställföreträdare som besvarat webbenkäten har fått besvara en fråga om hur de ser på bemötandet från tjänstemännen på överförmyndarförvaltningen. Svarsfördelningen redovisas i tabell 9.

Tabell 9 Bemötandet från tjänstemännen

Svarsalternativ	Antal svar	% andel
Mycket bra	177	51 %
Ganska bra	101	29 %
Varken bra eller dåligt	55	16 %
Ganska dåligt	8	2 %
Mycket dåligt	3	1 %
Totalt (medelvärde 4,28)	344	99 % *

**avviker från 100 % p g a avrundning*

Generellt får förvaltningen höga siffror. Hälften av de svarande ger högsta möjliga omdöme på skalan, och åtta av tio ger något av de två positiva värdena. Samtidigt skall betonas att flera som besvarar enkäten beskriver i fri text att de har haft relativt få kontakter med tjänstemännen, utan menar på att de klarar sig på egen hand.

Kontakt med tjänstemännen

Två frågor tar upp hur ställföreträdarna upplever möjligheten att få kontakt med förvaltningen. En fråga har gällt kontakt via telefon, den andra om de är nöjda med återkopplingen om de skickar e-post till förvaltningen. Det finns skillnader i svaren, såtillvida att de som har kontakt via e-post uttrycker en tydligt större nöjdhet. På den femgradiga skalan får kontakt via e-post betyget 4,0, medan de som betygsätter kontakten via telefon ligger på ett genomsnittsvärde på 3,5.

Motiveringen hos dem som sätter lägre betyg för telefonkontakter hänger mycket samman med de telefontider som finns hos överförmyndarförvaltningen, och som upplevs täcka in allt för få timmar per vecka. Flera beskriver även att de utifrån den egna situationen inte kan sitta i telefonkö en längre tid, och menar att det borde finnas en större variation på telefontiden, och nästan inte bara gälla förmiddagstider. Här kan samtidigt konstateras, utifrån de intervjuer som genomförts med tjänstemän på förvaltningen, att flera medarbetare på förvaltningen även tar emot telefonsamtal utanför den formella telefontiden.

Andra svarande tar även upp att de tidigare ringde till förvaltningen men nu främst har kontakt via e-post. Ett skäl är att slippa sitta i telefonkö, ett annat är att risken för missförstånd upplevs bli mindre när kommunikationen sker via e-post. Några efterlyser även en kombination av dessa alternativ, i form av att ställföreträdaren skickar e-post med sin fråga, och att handläggarna därefter prioriterar och ringer upp.

Beträffande e-post så menar flertalet som kommenterar i fri text att de varit fullt nöjda med snabbheten i svar, och även korrektheten i själva svarstexten. Dock kan samtidigt noteras att några av dem som gett sämre betyg kommenterar att de inte fick något svar alls på sin fråga.

Kvalitet och stöd

Ställföreträdarna har även fått ge sitt omdöme angående kvaliteten i sin helhet i de kontakter som de har med överförmyndarförvaltningen. Svarsfördelningen framgår av tabell 10.

Tabell 10 Kvaliteten i kontakten med tjänstemännen

Svarsalternativ	Antal svar	% andel
Mycket hög	81	24 %
Ganska hög	152	45 %
Varken låg eller hög	94	28 %
Ganska låg	11	3 %
Mycket låg	3	1 %
Totalt (medelvärde 3,87)	341	101 % *

**avviker från 100 % p g a avrundning*

Nära sju av tio (69 procent) ger ett positivt omdöme om kvaliteten i kontakterna. Det näst högsta omdömet på skalan dominerar, och endast ett fåtal ger negativa omdömen (4 procent). Samtidigt visar kommentarer i fri text att förhållandevis många har åsikter om det uppdrag som överförmyndarförvaltning har.

Generellt får förvaltningen goda omdömen beträffande hur de förklarar och ger instruktioner kring redovisning kopplat till de olika uppdragen. Synpunkterna är däremot mer blandade när det gäller att förklara andra karaktärer av frågor. Några kommenterar i sina enkätsvar även att det förekommer faktafel i de utbildningar som ges till nya ställföreträdare. Andra menar att förvaltningen borde ta större ansvar kring rutinfrågor som berör migrationsverket, socialtjänst och liknande.

Samma karaktär av resonemang finns även på den enkätfråga som ställts beträffande om överförmyndarförvaltningen är ett bra stöd i sin helhet för att ställföreträdarna skall kunna utföra sitt uppdrag på ett bra sätt.

I tabell 11 redovisas hur svaren fördelade sig på frågan ”i vilken mån upplever du att överförmyndarförvaltningen är ett stöd för att du skall kunna utföra ditt uppdrag på ett tillfredsställande vis?”.

Tabell 11 Stöd för att kunna utföra uppdraget tillfredsställande

Svarsalternativ	Antal svar	% andel
I mycket hög grad	59	17 %
I ganska hög grad	120	35 %
Varken i låg eller hög grad	98	29 %
I ganska låg grad	44	13 %
I mycket låg grad	18	5 %
Totalt (medelvärde 3,47)	339	99 % *

**avviker från 100 % p g a avrundning*

Något över hälften (52 procent) av de avgivna svaren är positiva på frågan om överförmyndarförvaltningen är ett stöd i utförandet av uppdraget. Från tabellen framgår att de avgivna svaren främst är koncentrerade mot svarsalternativen ”i ganska hög grad” respektive ”varken i hög eller låg grad”. Intrycket utifrån de kommentarer som lämnats är att de flesta i svarandegruppen ser förvaltningens uppdrag i huvudsak som granskande, och att det finns en förståelse att detta skapar begränsningar i de råd och det stöd som kan ges. Generellt verkar en förståelse finnas att de inte på detaljnivå kan få hjälp kring sådant som förvaltningen därefter skall granska.

Samtidigt menar förhållandevis många att det likväl finns förbättringspotential av mer allmän karaktär. I detta ligger att de menar att överförmyndarförvaltningens område där de ger stöd är för smalt, och att det för ofta finns problem som ställföreträdarna stöter på där handläggarna inte ser som sin uppgift att stödja. En synpunkt som kommer från flera är att förvaltningen behöver bli bättre med ”lathundar” beträffande vart ställföreträdare skall vända sig i olika situationer. Några tar även upp att förvaltningen på ett generellt plan borde vara mer aktiva för att samarbeten mellan till exempel ställföreträdare, migrationsverk och socialtjänst skall fungera så smidigt som möjligt.

Här nämns som exempel situationer där en god man får ett besked från migrationsverket kring en huvudman. Det besked som lämnats skapar problem för ställföreträdaren, som inte vet vad denne bör göra härnäst. I dagsläget uppfattar ställföreträdaren att de är tvungna att lösa problemen på egen hand, eller att söka råd genom kollegor via ett befintligt nätverk. Några av de som besvarat enkäten beskriver att de inte är fullt bekväma med att nätverken har denna centrala roll, utan skulle istället vilja ha stöd från kommunen. Även om ingen konkret fråga ställts kring konstruktionen i överförmyndarförvaltningens uppdrag, framgår från kommentarer i enkätsvaren, att detta inte är okomplicerat. Det faktum att

överförmyndarförvaltningen både rekryterar ställföreträdare, och sedan granskar hur dessa utför och redovisar uppdraget, menar flera är en olycklig kombination.

Även chefen för överförmyndarförvaltningen håller med om att detta inte är en optimal lösning att förvaltningen både rekryterar och granskar ställföreträdare, utan att det vore bra om dessa roller var mer separerade än vad som är fallet idag. Detta är emellertid ingen lokal fråga för kommunerna i Uppsala län, utan måste relateras till den lagstiftning som överförmyndarverksamheten har att följa.

Flera av ställföreträdarna kommenterar även de ersättningsnivåer som de erhåller för att utföra uppdrag. I detta sammanhang finns det de som menar att det är som ett lotteri när de tar sig an ett nytt uppdrag, kopplat till arbetsinsats, och i vilken mån den ekonomiska ersättningen därigenom blir skäligen eller inte. I några fall beskriver även ställföreträdare som känt sig "lurade" från överförmyndarförvaltningen i samband med att de tagit ett nytt uppdrag. Det uttrycks en känsla av att tjänstemännen på förvaltningen ibland undanhåller viss problematik kring huvudmannen, för att därigenom öka sannolikheten att få någon ställföreträdare att ta på sig ett nytt ärende. När ställföreträdaren sedan "tackat ja" och upptäcker att huvudmannens situation är annorlunda än beskrivet, är det svårt att kunna fransäga sig uppdraget.

Avslutningsvis kan nämnas att det även finns ställföreträdare som reagerat på kollegor som de upplever inte har rätt inställning till sitt uppdrag som god man eller förvaltare. Med detta avses primärt att personer sökt sig till uppdraget som ställföreträdare för arvodenas skull, och inte har tillräckligt hög ambitionsnivå i genomförandet av sina uppdrag. Här menar några svarande att överförmyndarförvaltningen behöver bevaka även sådana aspekter, och inte lägga allt fokus på den ekonomiska redovisning som ställföreträdarna lämnar in.

3. Sammanfattande diskussion

Denna utvärdering tar upp den samverkan mellan kommuner i Uppsala län, i form av en gemensam överförmyndarnämnd, som påbörjades 2011. Fem år har förflötit sedan starten, och denna utvärdering har syftat till att följa upp hur olika parter uppfattar att det nu fungerar.

3.1 Infrianden av målen för gemensam överförmyndarnämnd

I synnerhet tre mål nämndes i förarbetena vid införandet av den gemensamma nämnden:

- Minska sårbarheten
- Ge ökad rättssäkerhet
- Vara väl rustade för volymändringar

Nedan görs en avstämning av vart och ett av dessa mål.

Minska sårbarheten

Orsaken till att *minskad sårbarhet* omnämndes vid införandet av gemensam nämnd 2011 hängde samman med att stora flertalet av kommunerna inom samarbetet var kommuner med låga invånarantal. Konsekvensen av detta blev att antalet ärenden för en lokal förtroendevald blev ett litet fåtal. En effekt, kanske främst på tjänstemannanivå, av att bedriva överförmyndarverksamhet på egen hand var risker för problem vid sjukdomar, semestrar och liknande. En samlad förvaltning med en arbetsgrupp av handläggare, på det sätt som varit fallet sedan 2011, medför en betydligt större stabilitet. Detta samband är logiskt i teorin, och utvärderingen har visat att resonemanget även i realiteten stämmer.

Rättssäkerhet

En annan aspekt som lyftes fram vid de utredningar som genomfördes inför samarbetet 2011 handlade om att värna om *rättssäkerheten*. I detta ligger att gällande lagstiftning skall tillämpas. Här ligger inte minst att utifrån lagstiftning ansvara för att huvudmännens rättigheter tillvaratas på ett korrekt sätt.

Rättssäkerheten kan betraktas såväl utifrån ett tjänstemannaperspektiv som utifrån ett nämndperspektiv. Ur förvaltningens perspektiv kan konstateras att antalet handläggare i den nya organisationen är på en tvåsiffrig nivå. Detta i kombination med att flertalet av dem har en universitetsutbildning i juridik, gör förutsättningarna för rättssäkerhet goda. Givetvis är det även av vikt att de beslut som fattas av de förtroendevalda grundar sig utifrån gällande lagstiftning. Utvärderaren konstaterar att den roll som förtroendevalda i kommuner med få invånare har, och bedriver överförmyndarverksamhet på egen hand, påminner mycket om tjänstemannens situation. Få ärenden och dåliga förutsättningar att löpande praktisera och höja sina kunskaper.

Det arbetssätt som tillämpas i den gemensamma överförmyndarnämnden i Uppsala, och som innebär att nämndledamöterna engagerar sig i samtliga de ärenden som går till nämnden, uppfattar utvärderaren som ett utmärkt arbetssätt för att trygga rättssäkerheten. Utvärderaren upplever även att initiativet där nya nämndledamöter får följa samma utbildning som nyrekryterade ställföreträdare är lovvärt, och kan ses som en bra grund för bred kompetens i nämnden med hög grad av rättssäkerhet.

Vara väl rustad för volymändringar

Det tredje tydliga målet med gemensam nämnd var att kommunerna skulle *vara väl rustade när det inträffar volymändringar*. På samma sätt som i tidigare resonemang medförde de knappa resurserna som flertalet kommuner hade före samarbetet, att flera av dessa sannolikt skulle få uppenbara problem med att vara flexibla vid volymförändringar.

Vid flera tillfällen i rapporten har omnämnts att 2015 var ett extraordinärt år för överförmyndarförvaltningen, utifrån den påtagligt stora mängd ensamkommande barn som kom till Sverige och länets kommuner under året. Det är ingen tvekan om att detta har inneburit stora prövningar för förvaltningen, och uppdraget att med kort handläggningstid utse ställföreträdare till dessa barn och ungdomar.

Utvärderarens bestämda uppfattning är att den gemensamma förvaltningen har kunnat hantera dessa problem på ett bättre sätt, och med bättre initiala resurser, än vad alla eller flertalet kommuner hade kunna åstadkomma på egen hand. Samtidigt tycker sig utvärderaren likväl se en viss form av trögrörighet i anpassningen av bemanningsstorlek på förvaltningen. Bilden utvärderaren fått är att mängden ärenden tydligt började växa redan på vår och försommaren 2015, men att det dröjer till årsskiftet innan bemanningen i realiteten är justerad för att kunna möta den nya situationen. Möjligen skall parterna här se över möjligheten till en större grad av flexibilitet vid framtida kraftiga volymändringar.

Slutsats beträffande målens infriande

Utvärderaren bedömer att de tre mål som sattes upp inför skapandet av den gemensamma nämnden alla tre har infriats. Samtidigt kan sägas att ett par av dessa mål känns relativt självklara att de skulle infrias, då stordriftsfördelarna kring överförmyndarverksamheten är så uppenbara.

Det möjliga förbättringsområde som kan vara värt att se över är i vilken mån den gemensamma organisationsformen kan hitta ett bättre sätt än idag för att smidigt anpassa sig utifrån större volymförändringar.

3.2 Reflektioner kring ställföreträdarnas roll och synpunkter

Denna utvärdering har även betraktat andra aspekter som berör den gemensamma överförmyndarorganisationen. Utvärderaren har här särskilt upplevt de synpunkter som gruppen ställföreträdare framfört i sina enkätsvar som intressanta.

Här kan först konstateras att tjänstemännen på överförmyndarförvaltningen på det stora hela får positiva omdömen kring bemötande, korrekthet i handläggning och flera andra aspekter beträffande hur de utför sitt arbete.

Det som likväl gör bilden komplicerad är att det finns förhållandevis stora skillnader mellan det uppdrag som handläggarna på överförmyndarförvaltningen är satta att utföra, och vad relativt många ställföreträdare signalerar att de skulle vilja få stöd med i sitt utövande av ställföreträdaruppdraget. För den oinvidde känns även själva konceptet där överförmyndarförvaltningens medarbetare ena stunden skall locka ställföreträdaren att ta ytterligare uppdrag, för att direkt därefter övergå till en betydligt mer distanserad roll till samma personer, aningen märklig. Utvärderaren är även fundersam till det stora ansvar i tillämpningsfrågor, som upplevs läggas på de nätverk ställföreträdare ansluter sig till.

Som har nämnts i resultatredovisningen finns åsikten även inom överförmyndarförvaltningen att det inte är optimalt att båda rekrytering och granskning av ställföreträdare ligger på förvaltningen på det sätt som i dagsläget är fallet. Sannolikt har även denna komplikation blivit mer tydlig senaste året, då förvaltningen fått ägna betydligt mer tid än tidigare åt att rekrytera gode män och förvaltare.

Vilket tidigare har konstaterats så är den rollindelning som handläggarna har vid överförmyndarförvaltningen i Uppsala i linje med intentionen i lagstiftningen, och således inte någon lokalt skapad modell. Samtidigt kan det vara så att man vid upprättande av lagar, rutiner och praxis kring överförmyndarverksamhet inte förutsett den utveckling som skett senaste året, där fokus mot att rekrytera ställföreträdare legat på nivåer som aldrig tidigare förekommit. Utvärderarens förslag är att överförmyndarnämnden i Uppsala, genom någon lämplig kanal på nationell nivå, försöker väcka en diskussion om nuvarande modell för tjänstemannautövning skulle kunna förändras.

BILAGA 1

ENKÄTFRÅGOR STÄLLD I WEBBENKÄT TILL MEDARBETARE VID ÖVERFÖRMYNDARFÖRVALTNINGEN

Bakgrund

1. Din tid i yrket
Mellan 0-3 år

Mer än 3 år

Nedanstående frågepåståenden (fråga 2-11) är tänkta att besvaras på en skala 1-5, där alternativet 1 = instämmer inte alls, 5= instämmer helt.

Frågor om nuläget

Den egna arbetssituationen

2. Jag har i normalfallet en rimlig arbetsbelastning
3. De krav som ställs på mig i mitt arbete ligger på rätt nivå
4. Det är tydligt vad som förväntas av mig i min yrkesroll
5. Jag får i hög utsträckning tillämpa den kompetens som jag har
6. Jag upplever att jag har förutsättningar att utföra mitt arbete med god kvalitet

Möjlighet att påverka

7. Jag upplever att jag kan påverka min egen arbetssituation
8. Jag upplever att jag kan påverka sådant som berör överförmyndarförvaltningen i stort

Stöd i arbetet

9. Jag upplever att det är lätt att få stöd i mitt arbete när det dyker upp situationer där jag är i behov av stöd
10. Jag upplever att kollegor tar hjälp av mig när dessa har stödbehov, och där jag har möjlighet att hjälpa

Rättsäkerhet

11. De brukare som överförmyndarförvaltningen har till uppgift att stödja får ett korrekt stöd utifrån deras lagstadgade rättigheter.

Om du jämför situationen i nuläget för hur det var för ett år sedan....

12. Min arbetsbelastning är idag
- a) högre än för ett år sedan
 - b) ungefär lika hög som för ett år sedan
 - c) lägre än för ett år sedan
13. Jag kan påverka min arbetssituation
- a) mer idag än för ett år sedan
 - b) ungefär lika mycket
 - c) mindre idag än för ett år sedan

AVSLUTANDE FRÅGOR

14. Vad anser du själv är den största styrkan hos överförmyndarförvaltningen när det gäller hur förvaltningens uppdrag utförs (fri text)?
15. Finns det något förbättringsområde som du tycker överförmyndarförvaltningen behöver prioritera under det närmaste året (fri text)?
16. Möjlighet att fritt lämna egna synpunkter

BILAGA 2

FRÅGEGUIDE INFÖR INTERVJU MED LEDAMÖTER VID ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

- Hur lång erfarenhet har du av nämndverksamheten inom Överförmyndarnämnden?
- Har du andra uppdrag som förtroendevald?

FRÅGOR UTIFRÅN ETT NÄMNDPERSPEKTIV

- Hur är ditt intryck att kvaliteten är i de möten och de beslut som sker inom er nämnd?
- Hur upplever du att samarbetet fungerar mellan nämnden och tjänstemännen inom Överförmyndarförvaltningen?
- Hur ser du på effektiviteten inom överförmyndarnämnd/överförmyndarförvaltningen?
- Vilken är din bild av hur rättssäkerheten fungerar – får huvudmännen den hjälp de behöver från gode män och förvaltare?
- Hur upplever du att överförmyndarnämnden/förvaltningen har lyckats hantera den stora mängd av ensamkommande barn som kommit under 2015, där dessa snabbt skall tilldelas gode män?
- Vilka är de främsta styrkorna som du ser i hur överförmyndarnämnden/förvaltningen fungerar?
- Vilka förbättringsområden finns enligt din mening inom överförmyndarnämnden/förvaltningen?

FRÅGOR UTIFRÅN ETT KOMMUNPERSPEKTIV

- Upplever du personligen att det finns fördelar att er kommun deltar i detta länssamarbete, istället för att driva denna verksamhet på egen hand (om möjligt - ge konkreta exempel)?
- Finns det exempel under den tid du deltagit i nämnden där du upplevt att beslut eller handläggande har varit negativ för er kommun – där hanteringen skulle kunna skett annorlunda om er kommun själva hanterat ärendet?
- Finns det annan verksamhet inom din hemkommun (t ex representanter från socialtjänsten eller huvudmän/gode män) som framfört positiva eller negativa synpunkter till dig om att Uppsala län har en gemensam överförmyndarnämnd – istället för att kommunen har sin egen verksamhet?

BILAGA 3

ENKÄTFRÅGOR STÄLLD I WEBBENKÄT TILL STÄLLFÖRETRÄDARE

Hur lång tid har du haft uppdrag som ställföreträdare?

Kortare tid än 2 år

2-5 år

Mer än 5 år

Hur många uppdrag har du i nuläget som ställföreträdare?

1-2

3-5

Fler än fem

Vilken karaktär av ställföreträdaruppdrag utför du? (flera svarsalternativ kan anges)

God man till ett eller flera ensamkommande barn

God man till en eller flera huvudmän som inte är ensamkommande barn

Uppdrag som förvaltare till en eller flera huvudmän

Överförmyndarförvaltningen som finns belägen i Uppsala kommun ansvarar för handläggning av ställföreträdaruppdrag i flertalet av Uppsala läns kommuner. Ange nedan den eller de kommuner där du i nuläget har uppdrag åt en huvudman

Uppsala kommun

Tierp kommun

Östhammars kommun

Älvkarleby kommun

Heby kommun

Knivsta kommun

Har du i dagsläget uppdrag som ställföreträdare för andra kommuner, och som inte administreras av Överförmyndarförvaltningen i Uppsala kommun (d v s andra kommuner än de som räknades upp i förra frågan)?

Nej, inga uppdrag i andra kommuner

1-2 uppdrag i andra kommuner

3-5 uppdrag i andra kommuner

Fler än fem uppdrag i andra kommuner

Hur enkelt tycker du det är att komma i kontakt med tjänstemännen inom Överförmyndarförvaltningen i Uppsala per telefon?

Mycket enkelt

Ganska enkelt

Varken enkelt eller svårt

Ganska svårt

Mycket svårt

Brukar inte försöka få kontakt per telefon

Hur enkelt tycker du det är att få snabb återkoppling via e-post från tjänstemännen inom Överförmyndarförvaltningen i Uppsala?

Mycket enkelt

Ganska enkelt

Varken enkelt eller svårt

Ganska svårt

Mycket svårt

Brukar inte försöka få kontakt per e-post

Hur upplever du att kvaliteten är i de kontakter du har med medarbetarna på Överförmyndarförvaltningen?

Mycket hög

Ganska hög

Varken låg eller hög

Ganska låg

Mycket låg

Hur upplever du det stöd som du får från Överförmyndarförvaltningen i sin helhet utifrån ditt uppdrag som ställföreträdare?

Mycket hög

Ganska hög

Varken låg eller hög

Ganska låg

Mycket låg

AVSLUTANDE ÖPPNA FRÅGOR

Finns det något i Överförmyndarförvaltningens arbetssätt som borde förändras (fri text)?

Finns det stöd från Överförmyndarförvaltningen som du skulle vilja bli erbjuden men som inte finns idag (fri text)?

Möjlighet att fritt lämna kommentarer kring uppdraget som ställföreträdare och kontakterna med Överförmyndarförvaltningen.

**Utdrag
SAMMANTRÄDESPROTOKOLL**

Sammanträdesdatum
2016-03-23

Sid

ÖSTHAMMARS KOMMUN
KOMMUNKANSLIET

2016-04-07

Dnr *KS 2016-13* 700

Delges
Kommunstyrelsen

§ 61

Dnr SN-2015-54

Dpl 993

Representant till Brottsofferjourens styrelse

Kommunstyrelsen har gett socialnämnden i uppdrag att utse en representant till Brottsofferjourens (BOJ) styrelse. Detta utifrån ny lydelse i avtal med BOJ där kommunen erbjuds att ingå i en referensgrupp tillsammans med representanter från övriga kommuner, Brottsofferjourens arbetsutskott samt samordnare. Syftet med referensgruppen är att kunna ses ett par gånger per år (eller termin) och informera närmare om verksamheten och utvecklingen på en övergripande nivå.

Arbetsutskottets förslag 2016-03-09

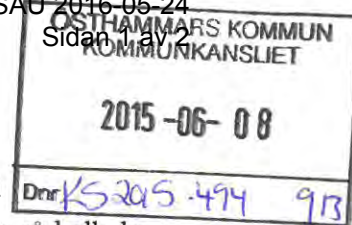
Socialnämnden föreslår att representationen i Brottsofferjourens styrelse ska utgöras av representant från kommunstyrelsen.

Avtalet har korrigerats. Uppdraget gäller representation i BOJ:s referensgrupp. Representanten ska vara en förtroendevald.

Diskussion angående socialtjänstens ansvar för individer som utsatts för brott och ärendets relation till TRÖ, "tryggare Östhammars kommun".

Socialnämndens beslut

Socialnämnden föreslår att representationen i Brottsofferjourens referensgrupp ska utgöras av representant från kommunstyrelsen.

Förslag till energibesparande åtgärder inom Östhammars kommun

För att minska kommunens ekologiska fotavtryck och spara på kommunens utgifter är så kallade "negawattimmar", alltså energibesparingar, något positivt.

När myndigheter och organisationer ger råd till allmänheten om hur vi kan spara energi handlar det ofta om att byta till energisnålare produkter och att slå av apparater som inte används.

Även inom en kommun finns på motsvarande vis enkla sätt att spara energi. Ett sätt kan vara att byta ut befintlig belysning till LED-lampor. En glödlampas livslängd beräknas till 2000 timmar, en halogenlampas till 3500 timmar, en lysrörlampas (tidigare kallad lågenergilampa) 8000 timmar medan en LED-lampa håller i 25- 30000 timmar. Energiförbrukningen är, i samma ordning och med jämförbar ljusstyrka; 60W, 42W, 13W och en LED-lampa 10W.

Nackdelen med LED-lampor är det höga priset vilket torde vägas upp av dess livslängd och miljövinster. En snabb teknisk utveckling kommer successivt att sänka priset.

Enligt konkurrensverket är energi- och kostnadsbesparingarna vid byte till mer energisnåla belysningssystem stora:

"Elkostnaden kan minskas med 80-90 % med modernare belysningsteknik. Byte av svenska belysningssystem skulle motsvara en femtedel av den minskning Sverige bör göra för att nå EU:s mål för minskade koldioxidutsläpp.

Energimyndigheten har gjort mätningar i idrottsanläggningar, skolor, kontor och vårdlokaler i den så kallade STIL-studien. Mätningarna visar att effektivare belysningssystem kan minska elanvändningen med en tredjedel på kontor, mer än hälften i vårdlokaler och med tre femtedelar i skolor.

En modern belysningsanläggning kan använda så lite som en femtedel så mycket el som en 10-15 år gammal, om den är rätt planerad. Dagens utbytestakt är låg, cirka tre procent per år. Om Sveriges skolor skulle byta ut all gammal belysning skulle man spara totalt nära 350 miljoner kronor per år. Det motsvarar 1 029 förskolelärare eller 38 miljoner skolluncher under ett år."

Ett annat återkommande energispartips är att släcka när du lämnar ett rum. På åtminstone vissa av kommunens förvaltningar är detta inte möjligt, utan belysningen är tänd dygnet runt helt i onödan.

Med hänvisning till ovanstående yrkar jag

- att Östhammars kommun vid inköp av belysningsprodukter i dagsläget ska prioritera LED-belysning
- att en energisparpolicy upprättas för kommunens verksamheter, gällande hur belysning hanteras

Österbybruk den 6 juni 2015

Kerstin Dreborg (MP)

Datum
2016-05-08Sid
1Strategienheten
Marcus Jakobson

Yttrande

KSAU

**Yttrande över motion rörande energibesparande åtgärder för
belysning inom Östhammars kommun**

I motionen föreslås att Östhammars kommun vid inköp av belysningsprodukter ska prioritera LED-belysning samt att en energisparpolicy upprättas gällande hur belysning hanteras.

Tekniska förvaltningen svarar att man har som policy att vid varje ombyggnation, nybyggnation eller planerat underhåll generellt övergå till belysning med LED-teknik. Detta förfarande har man tillämpat sedan 2013.

Marcus Jakobson
Energi- och klimatstrateg
Östhammars kommun

Minnesanteckningar från medlemssamråd 2016-04-21

Datum: 2016-04-21, Clarion Hotell Gillet, Uppsala
kl. 08.00 – 08.50

Kallade: Representanter för medlemmarna i Samordningsförbundet Uppsala län

Närvarande: Ulrik Wärnsberg, förbundsordförande Samordningsförbundet
Åsa Fichtel, förbundschef Samordningsförbundet

Medlemmarnas representanter

Martina Apell	Arbetsförmedlingen
Tommy Berglund	Arbetsförmedlingen
Håkan Hillerstig	Arbetsförmedlingen
Helena Proos	Enköping kommun
Ingvar Smedlund	Enköping kommun
Marie Wilén	Heby kommun
Börje Wennberg	Landstinget
Jonas Nyberg	Tierp kommun
Jenny Dahlberg Jönsson	Älvkarleby kommun
Jacob Spangenberg	Östhammar kommun

Ej närvarande:	Per Appelqvist	Försäkringskassan
	Carina Lund	Håbo kommun
	Klas Bergström	Knivsta kommun
	Marlene Burwick	Uppsala kommun

Bilagor:

Power-Point presentation 2016-04-21 Medlemssamråd

Minnesanteckningar 2016-04-21 Medlemssamråd

Utbetalda belopp över tid Uppsala län Power-Point bilder 2016-04-21 Medlemssamråd

Minnesanteckningar

Ulrik Wärnsberg inleder mötet och hälsar alla varmt välkomna.

Syftet med mötet är att ha en dialog kring Samordningsförbundets verksamhet och hur vi svarar upp mot medlemmarnas förväntningar.

Åsa Fichtel presenterar Samordningsförbundets verksamhet (presentationen bifogas minnesanteckningarna).

Årsredovisning år 2015

Under år 2015 har 311 individer har stöttats inom ramen för vårt uppdrag under året, 115 stycken har skrivits ut och 31 % av dessa har gått ut i arbete, studier eller eget företag. Lokala samverkansgrupper har startat upp i alla kommuner. Finansiellt stöd till kompetensutveckling-chefs dagar AF-FK, stöd till KUR (fokus på samverkan kring gruppen med psykisk ohälsa). Elva projekt har varit igång och tre nya projekt har startats upp. Samordningsförbundet har också bidragit med finansiellt stöd inför ESF ansökan KISA (Kortare integration) och till länsprojektledare för #jagmed.

Gällande ekonomin gör Samordningsförbundet ett underskott på -0,1 mkr men har från tidigare år samlade medel till ett värde av 12,2 mkr. En utmaning för förbundet är att insatserna ej förbrukar medel i enlighet med beviljad budget. Vikten av att förbruka det sparade kapitalet från uppstartsfasen betonades, annars riskerar förbundet att få sänkt statlig tilldelning till nästa år. Det innebär mindre resurser till länets invånare.

Samordningsförbundet har också genomfört riskanalyser, skapat en ny uppdaterad hemsida och förenklat mallar för ansökan under år 2015. Vidare har förbundet också påbörjat en genomlysning av samtliga styrdokument samt arbetat med uppföljning och utvärdering.

Nuläge-långsiktig samverkan

I juni år 2015 fattade Samordningsförbundets styrelse ett inriktningsbeslut gällande långsiktig samverkan att förbundets långsiktiga arbete ska utgöras av Lokusgrupper och samverkanskoordinator för utveckling av lokal samverkan, som komplement till projekt. Arbetet med långsiktig samverkan kommer att fortsätta under år 2016 liksom arbetet med kvalitetssäkringsfrågor, nulägesanalyser och sammanställning av SUS. Förbundet kommer också att arbeta med:

- Att gå igenom och uppdatera samtliga styrdokument, däribland förbundsordningen som inom kort kommer att gå ut till medlemmarna på remiss. Den nya förbundsordningen beräknas vara fastställt och klar till våren år 2017.
- Kvalitetssäkring av uppföljning/utvärdering.
- Stöd till utvecklingen av långsiktig samverkan.
- Kontakter med Uppsala universitet för kvalificerad utvärdering av långsiktig samverkan och att skapa lärande.
- Aktivt spridande av information om oss och uppdraget.
- Jobba vidare med riskanalyser.

Som stöd i sitt arbete har förbundschefen en beredningsgrupp, där det ingår tjänstemän från alla parter. Denna förbundsberedning kommer från och med 3 maj att ersättas av en strategisk utvecklingsgrupp där samliga parter finns representerade.

Fråga ställdes gällande insatserna i lokusgrupperna, hur insatserna följs upp samt hur detta diskuteras i förbundsstyrelsen. Arbetet kring långsiktig samverkan diskuteras kontinuerligt i förbundsstyrelsen och kansliet följer fortlöpande upp insatserna i SUS där det är möjligt att följa upp arbetet. Sättet att arbeta genom koordinators innebär att individeffekter inte kommer att vara möjligt att följa på samma sätt som när fokus legat på projekt riktat på individer.

Budget år 2016

Gällande budgetfördelning för år 2016 ligger den i enlighet med planeringen. En större del av budgeten under år 2016 ligger på långsiktig samverkan än år 2015.

En fråga gällande sociala företag kom upp, varför utfallet gällande sociala företag blev så lågt under år 2015? Utfallet har att göra med att det inte startades upp så många nya sociala företag under år 2015. Samordningsförbundet kan inte ta emot ansökningar kring projekt om sociala företag från andra aktörer än medlemmarna då det endast är de som kan ansöka om projektmedel.

Ytterligare en fråga gällande socialt företagande uppkom och då kopplat till att ställa sociala krav i samband med upphandling och vad samordningsförbundet skulle kunna göra i den frågan? Samordningsförbundet kan bidra till finansiering av exempelvis utbildningsdag om någon part vill organisera en sådan.

Äskande år 2017

Preliminära medlemsavgifter för år 2017 per medlem presenterades där planen är att 11 mkr kommer att äskas av Försäkringskassan vilket innebär en total budget på 22 mkr.

Samtliga deltagande parter instämde att förbundsstyrelsen kan lägga fram detta som förslag för maximalt äskande av medel inför år 2017. Mer exakta medlemsavgifter för år 2017 kommer att beslutas under höstens medlemssamråd.

Övrigt

Höstens medlemssamråd kommer att äga rum innan Samordningsförbundets styrelsemöte torsdagen den 14 oktober kl. 08:00-08:50.

Mötet avslutas, Ulrik och Åsa tackar deltagarna för en bra och givande diskussion.

SAMORDNINGSFÖRBUNDET

UPPSALA LÄN

Medlemssamråd 21 april 2016

Dagordning

Välkommen

Årsredovisning 2015

Nuläge-långsiktig samverkan

Budget 2016

Äskande 2017

Synpunkter, reflektioner

Resultat 2015

- 311 individer har stöttats inom ramen för vårt uppdrag under året, 115 stycken har skrivits ut och 31% av dessa har gått ut i arbete, studier eller eget företag.
- Lokala samverkansgrupper har startat upp i alla kommuner.
- Finansiellt stöd till kompetensutveckling- chefsdagar AF-FK, stöd till KUR (fokus på samverkan kring gruppen med psykisk ohälsa).
- Elva projekt har varit igång.

Resultat 2015 forts.

Nya projekt

- PTSD (Inspira) ,
- Återgång till arbete,
- Enter tillägg.

ESF

- Finansiellt stöd inför ansökan ESF ansökan KISA, Kortare integration, budget 32 miljoner.
- Finansiellt stöd till länsprojektledare #jagmed med syfte att förhindra skolavhopp, sträcker sig över fem län

Ekonomi 2015

- Underskott: -0,1 mkr (-51 tkr)
- Samlade medel från tidigare år: 12,2 mkr
- Finansiering av:
 - Långsiktig samverkan: 3,7 mkr
 - Projekt 9,7 mkr
 - Startbidrag arbetsintegr. sociala. företag 0,1 mkr
 - Övriga insatser 1,4 mkr
- Förtroendevalda: 0,6 mkr
 - Lägre än föregående år och budget pga engångsposter
- Förvaltning: 4,7 mkr
 - Högre än föregående år pga engångsposter, i nivå m budget

Lite mer under 2015

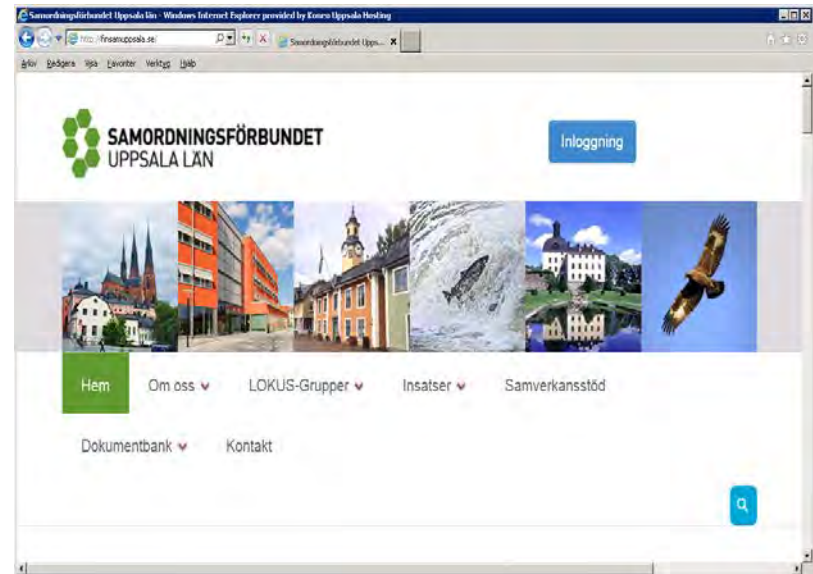
Genomfört riskanalys

Skapat en ny uppdaterad
hemsida

Startat en genomlysning av
samtliga våra styrdokument.

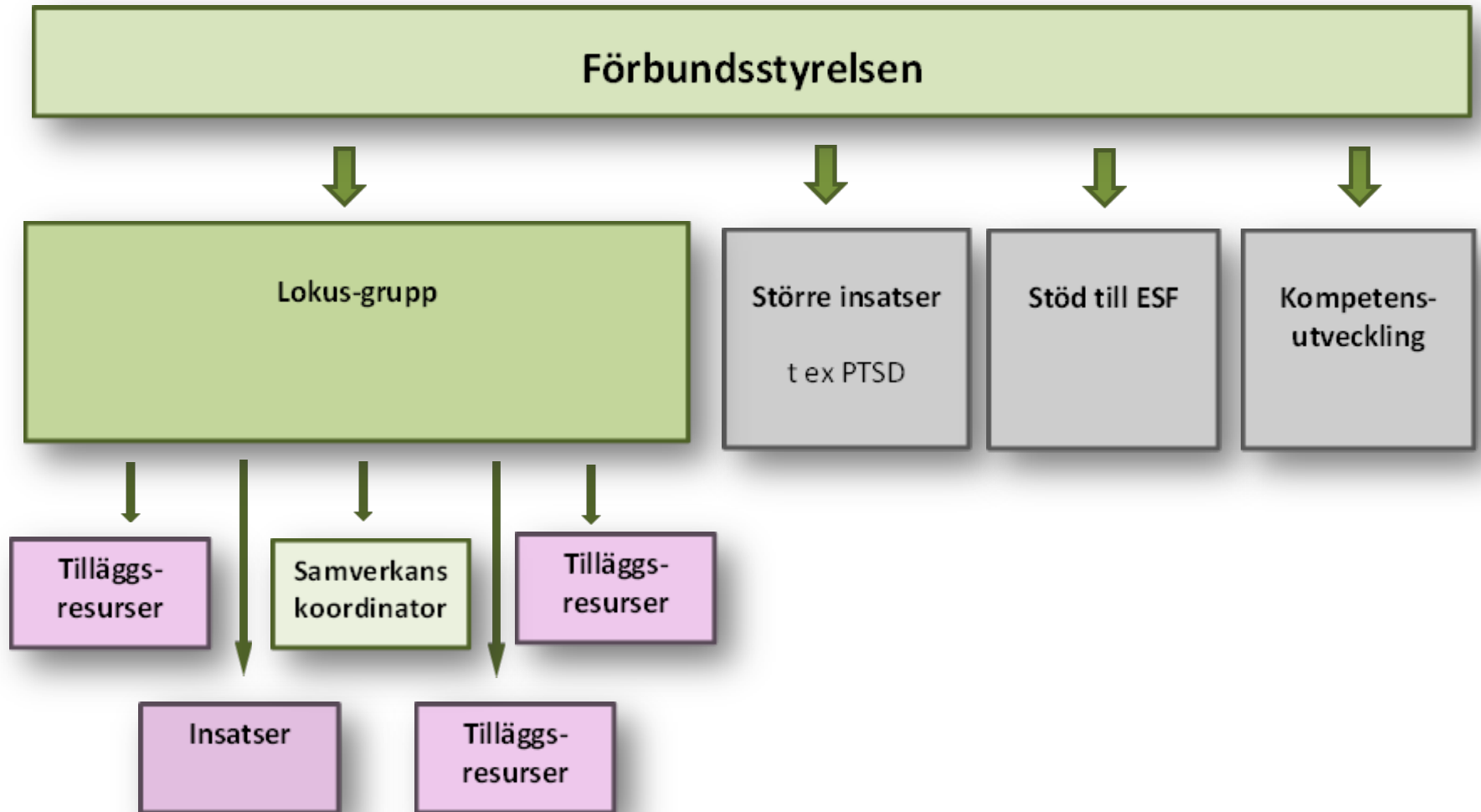
Förenklat mallar för ansökan

Kvalitetssäkringsarbete av
uppföljning/utvärdering

Inriktningsbeslut juni 2015

att inriktningen på förbundets långsiktiga arbete ska utgöras av Lokus-grupper och samverkanskoordinator för utveckling av lokal samverkan, som komplement till projekt

År 2016

Fortsatt arbete med långsiktig samverkan, däribland kvalitetssäkringsfrågor, nulägesanalyser, sammanställning av SUS.

Mer vi jobbar vidare med under år 2016

- Gå igenom och uppdatera samtliga styrdokument, däribland förbundsordningen
- Kvalitetssäkring av uppföljning/utvärdering
- Stöd till utvecklingen av långsiktig samverkan
- Kontakter med U-a universitet för kvalificerad utvärdering av långsiktig samverkan och att skapa lärande.
- Aktivt spridande av information om oss och uppdraget
- Jobba vidare med riskanalyser
- Vidareutveckla hemsidan ytterligare med underlättande funktioner

Budget 2016

Inriktning insatser budgetfördelning - utfall/prognos

	Utfall helår 2015 - prel	Prognos helår 2016
Långsiktig samverkan	24%	61%
Projektverksamhet	64%	26%
Sociala företag	1%	5%
Övriga samverkansinsatser	10%	8%
SUMMA	100%	100%

Tilldelning 2017

Prel. medlemsavgifter 2017 per medlem

	2017	2016
Fördelning total medlemsavgift	22 000 000	21 221 810
FK och AF genom FK	11 000 000	10 610 905
Landstinget i Uppsala län	5 500 000	5 305 452
Kommunerna i Uppsala län	5 500 000	5 305 453
Fördelning mellan kommunerna*		
Håbo	314 975	303 834
Älvkarleby	143 699	138 616
Knivsta	261 595	252 342
Heby	210 937	203 476
Tierp	318 646	307 374
Uppsala	3 266 292	3 150 756
Enköping	649 703	626 722
Östhammar	334 153	322 333
	5 500 000	5 305 453

*baseras på folkmängd 1 november 2015, SCB

Frågor/synpunkter

- Vad har ni för förväntningar på samverkan framåt?
- Äskandet
- Reflektioner kring utvecklingen framåt.
- Övrigt

SAMORDNINGSFÖRBUNDET UPPSALA LÄN

Medlemssamråd 21 april 2016

Dagordning

Välkommen

Årsredovisning 2015

Nuläge-långsiktig samverkan

Budget 2016

Äskande 2017

Synpunkter, reflektioner

Resultat 2015

- 311 individer har stöttats inom ramen för vårt uppdrag under året, 115 stycken har skrivits ut och 31% av dessa har gått ut i arbete, studier eller eget företag.
- Lokala samverkansgrupper har startat upp i alla kommuner.
- Finansiellt stöd till kompetensutveckling- chefsdagar AF-FK, stöd till KUR (fokus på samverkan kring gruppen med psykisk ohälsa).
- Elva projekt har varit igång.

Resultat 2015 forts.

Nya projekt

- PTSD (Inspira) ,
- Återgång till arbete,
- Enter tillägg.

ESF

- Finansiellt stöd inför ansökan ESF ansökan KISA, Kortare integration, budget 32 miljoner.
- Finansiellt stöd till länsprojektledare #jagmed med syfte att förhindra skolavhopp, sträcker sig över fem län

Ekonomi 2015

- Underskott: -0,1 mkr (-51 tkr)
- Samlade medel från tidigare år: 12,2 mkr
- Finansiering av:
 - Långsiktig samverkan: 3,7 mkr
 - Projekt 9,7 mkr
 - Startbidrag arbetsintegr. sociala. företag 0,1 mkr
 - Övriga insatser 1,4 mkr
- Förtroendevalda: 0,6 mkr
 - Lägre än föregående år och budget pga engångsposter
- Förvaltning: 4,7 mkr
 - Högre än föregående år pga engångsposter, i nivå m budget

Lite mer under 2015

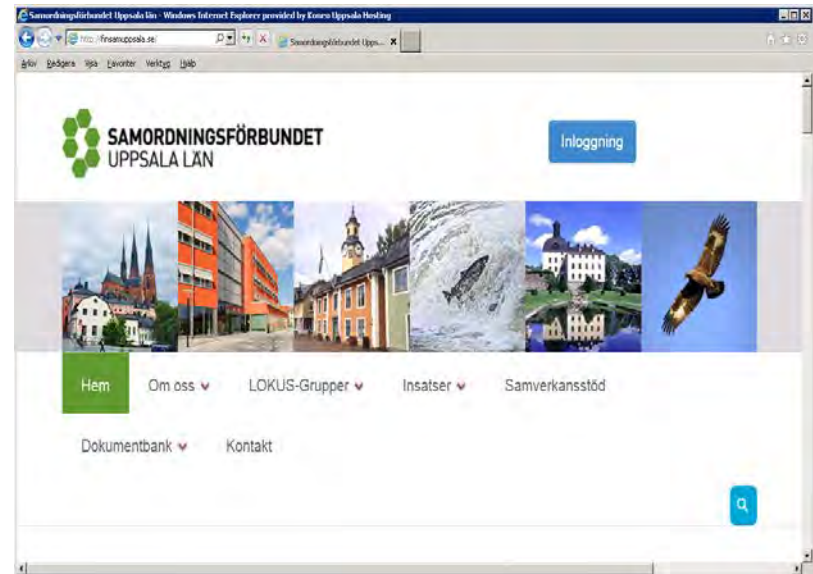
Genomfört riskanalys

Skapat en ny uppdaterad
hemsida

Startat en genomlysning av
samtliga våra styrdokument.

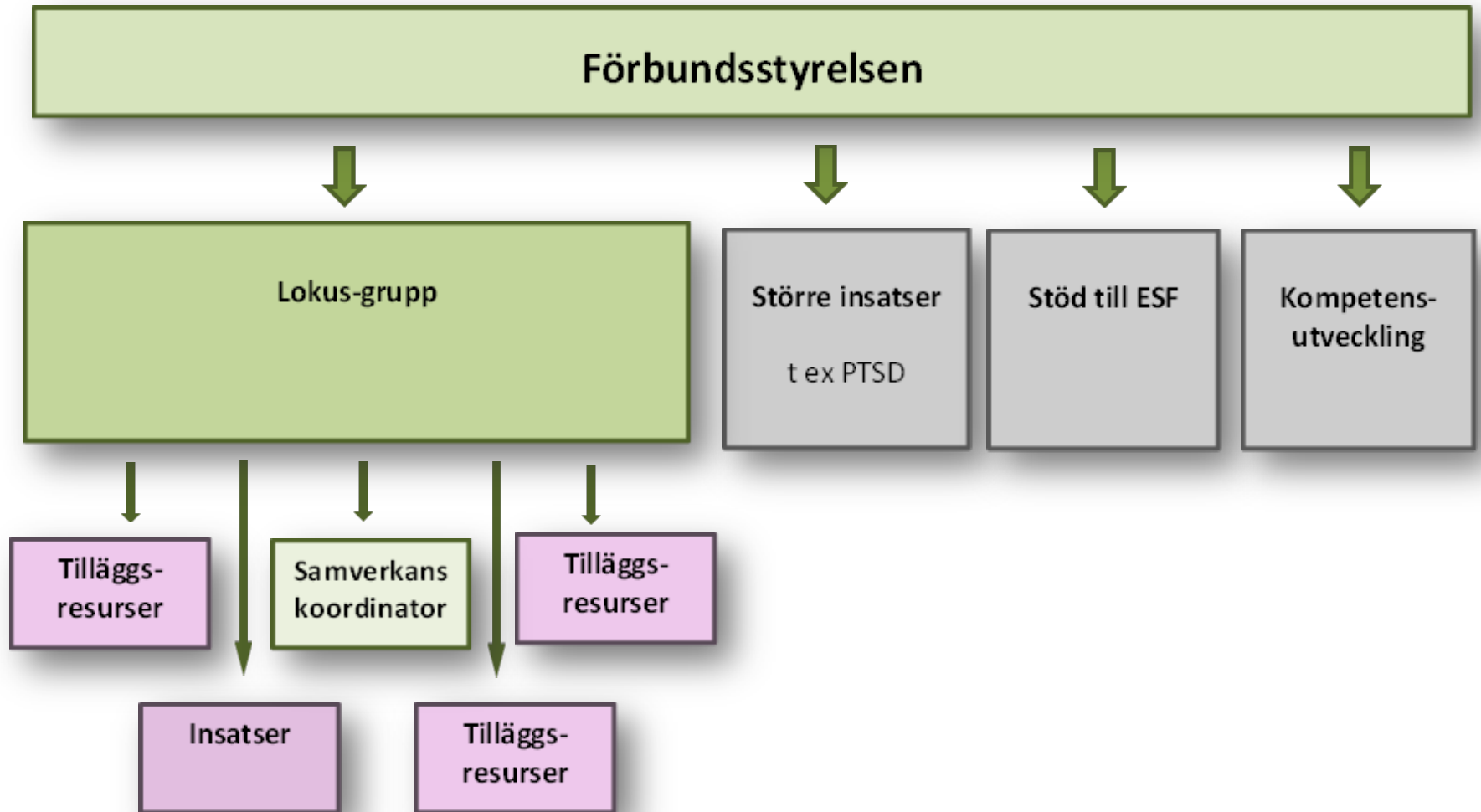
Förenklat mallar för ansökan

Kvalitetssäkringsarbete av
uppföljning/utvärdering

Inriktningsbeslut juni 2015

att inriktningen på förbundets långsiktiga arbete ska utgöras av Lokus-grupper och samverkanskoordinator för utveckling av lokal samverkan, som komplement till projekt

År 2016

Fortsatt arbete med långsiktig samverkan, däribland kvalitetssäkringsfrågor, nulägesanalyser, sammanställning av SUS.

Mer vi jobbar vidare med under år 2016

- Gå igenom och uppdatera samtliga styrdokument, däribland förbundsordningen
- Kvalitetssäkring av uppföljning/utvärdering
- Stöd till utvecklingen av långsiktig samverkan
- Kontakter med U-a universitet för kvalificerad utvärdering av långsiktig samverkan och att skapa lärande.
- Aktivt spridande av information om oss och uppdraget
- Jobba vidare med riskanalyser
- Vidareutveckla hemsidan ytterligare med underlättande funktioner

Budget 2016

Inriktning insatser budgetfördelning - utfall/prognos

	Utfall helår 2015 - prel	Prognos helår 2016
Långsiktig samverkan	24%	61%
Projektverksamhet	64%	26%
Sociala företag	1%	5%
Övriga samverkansinsatser	10%	8%
SUMMA	100%	100%

Tilldelning 2017

Prel. medlemsavgifter 2017 per medlem

	2017	2016
Fördelning total medlemsavgift	22 000 000	21 221 810
FK och AF genom FK	11 000 000	10 610 905
Landstinget i Uppsala län	5 500 000	5 305 452
Kommunerna i Uppsala län	5 500 000	5 305 453
Fördelning mellan kommunerna*		
Håbo	314 975	303 834
Älvkarleby	143 699	138 616
Knivsta	261 595	252 342
Heby	210 937	203 476
Tierp	318 646	307 374
Uppsala	3 266 292	3 150 756
Enköping	649 703	626 722
Östhammar	334 153	322 333
	5 500 000	5 305 453

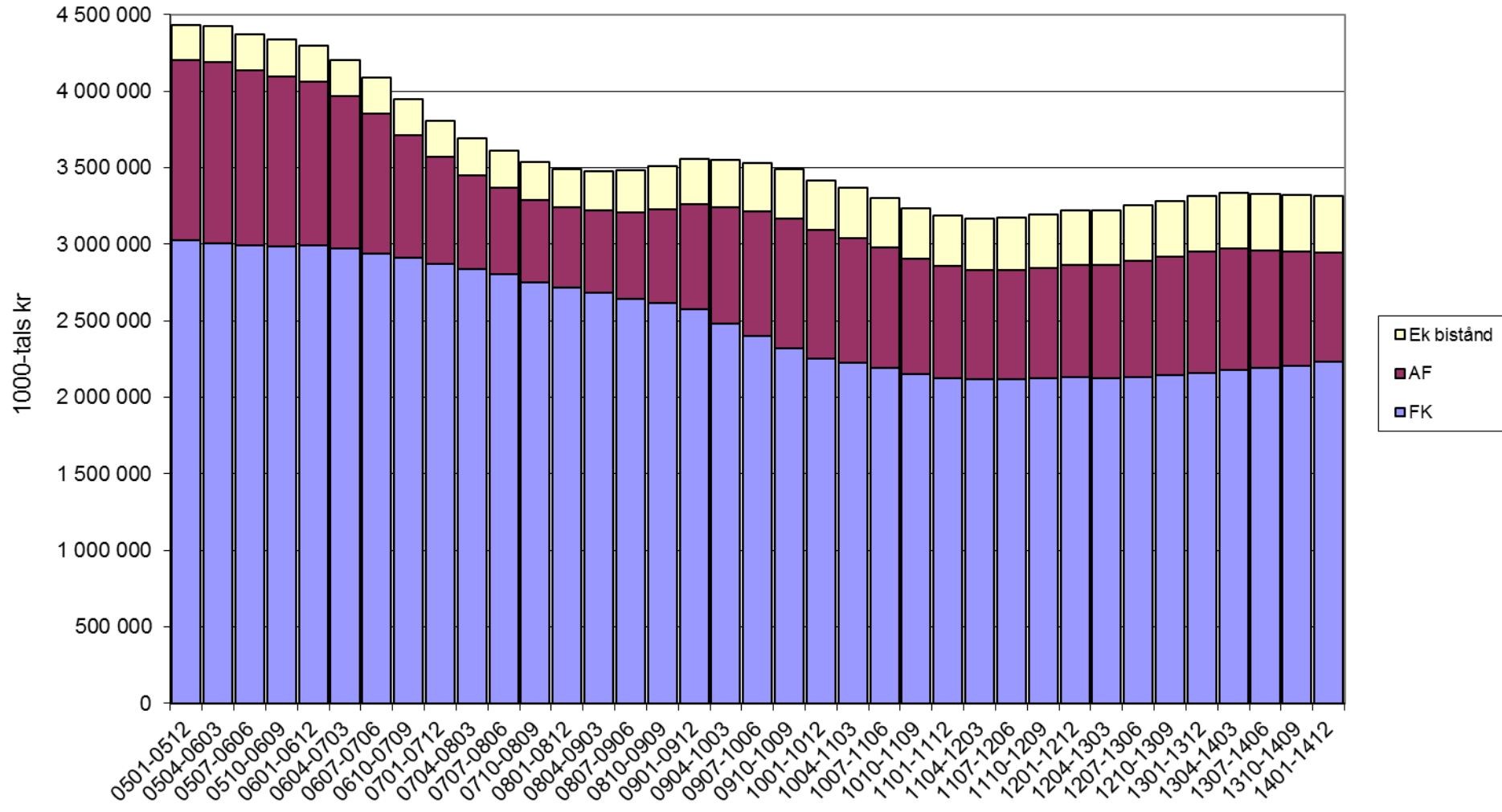
*baseras på folkmängd 1 november 2015, SCB

Frågor/synpunkter

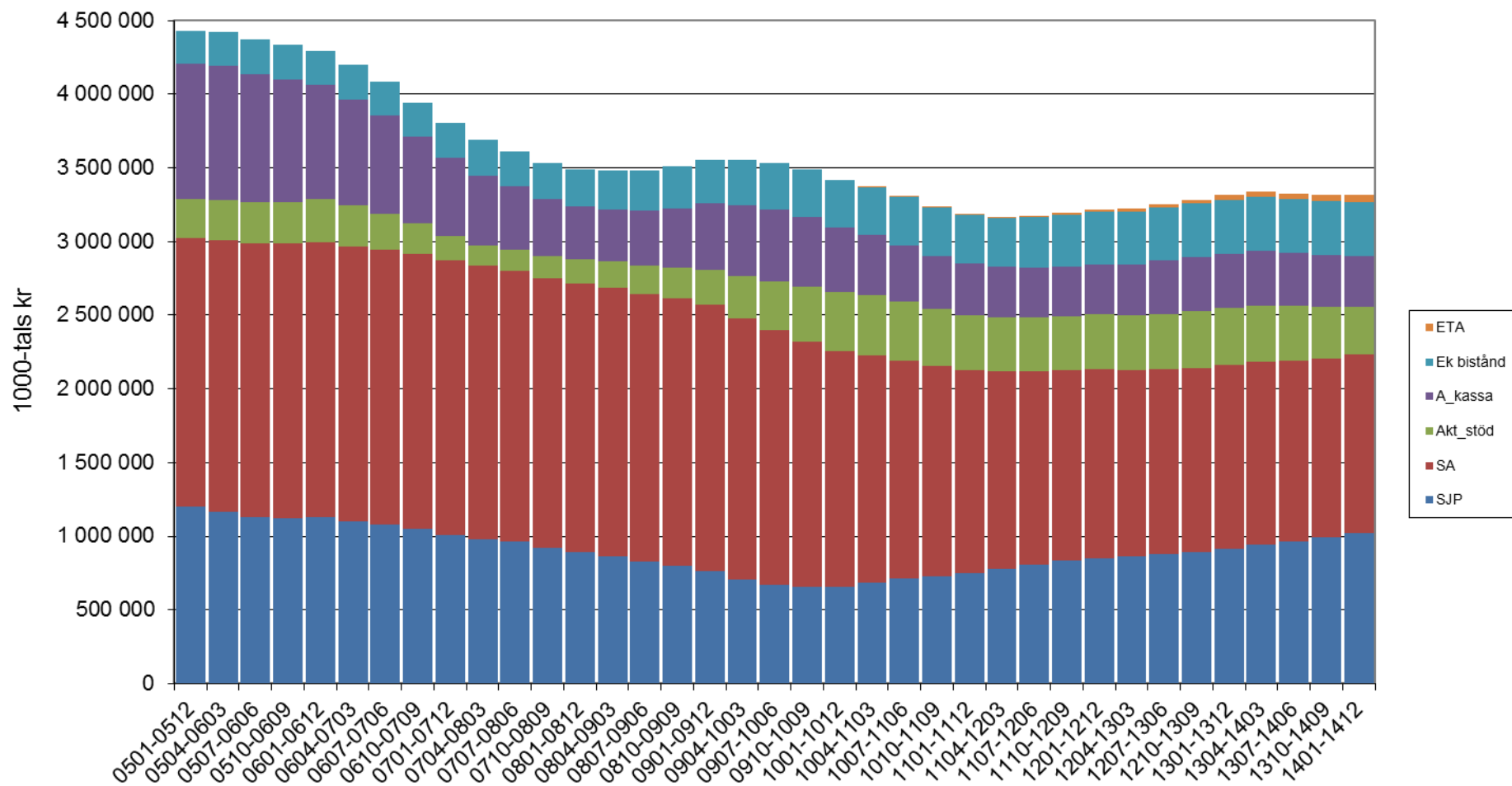
- Vad har ni för förväntningar på samverkan framåt?
- Äskandet
- Reflektioner kring utvecklingen framåt.
- Övrigt

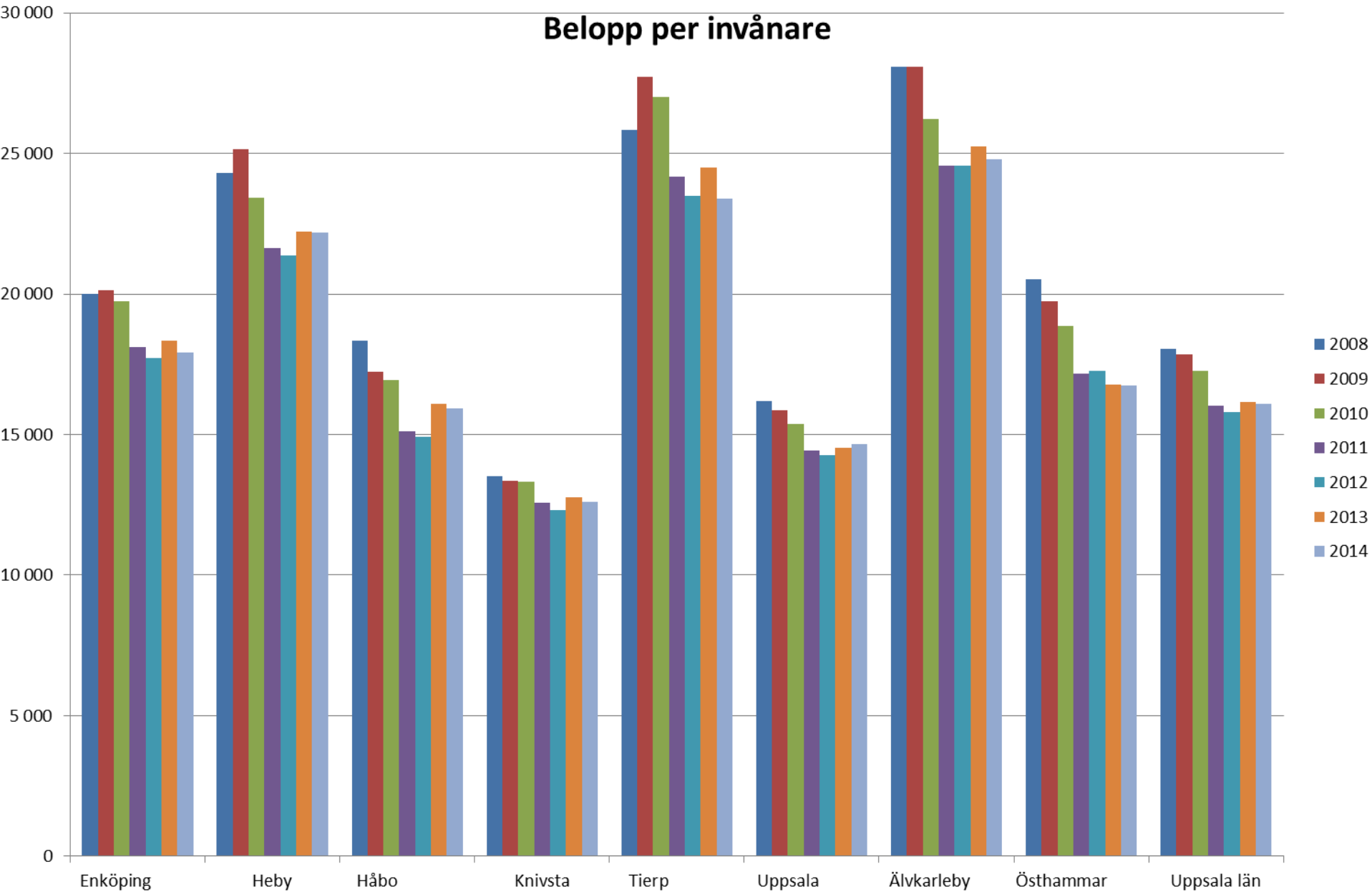
Utbetalt belopp Uppsala Län

Utbetalt belopp Uppsala Län

Belopp per invånare

Belopp per invånare specificerad

